
Dokument nr. 15:7

(2013–2014)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 901 – 1050

5. – 30. juni 2014

Innhold

Spørsmål	Side
901. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. Posten Norge AS om postombæring, besvart av samferdselsministeren	13
902. Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. toppidrettsbegrepet, besvart av kunnskapsministeren	14
903. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. Xiapex, besvart av helse- og omsorgsministeren	15
904. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. livssynsnøytrale sermonirom i kommunene, besvart av kulturministeren	15
905. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. samarbeidet mellom Universitetet i Bergen, Sjøforsvaret, Sjøkrigsskolen og Høyskoler, besvart av kunnskapsministeren	16
906. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. utbygging av E6 Helgeland, besvart av samferdselsministeren	17
907. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Bergen tinghus, besvart av justis- og beredskapsministeren	18
908. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. egenandelskode 201b ved poliklinisk helsehjelp, besvart av helse- og omsorgsministeren . .	19
909. Fra stortingsrepresentant Audun Otterstad, vedr. minerydding, besvart av utenriksministeren	20
910. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. arbeidsskadeforsikring, besvart av arbeids- og sosialministeren	21
911. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsministeren	22
912. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. konsernet MAN, besvart av forsvarsministeren	23
913. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. utenlandske studenter, besvart av kunnskapsministeren	24
914. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. skolen som nøytral læringsarena, besvart av kunnskapsministeren	25
915. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. offentlig betalte kommunikasjonsoppdrag og offentliglova, besvart av justis- og beredskapsministeren	26
916. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. vannkvaliteten i Vansjø, besvart av klima- og miljøministeren	27
917. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. vikarer i norske helseforetak, besvart av helse- og omsorgsministeren	28
918. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. helsehjelp til asylsøkerbarn, besvart av helse- og omsorgsministeren	29
919. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. opplæringsprogram for pårørende og kommuner, besvart av helse- og omsorgsministeren	30
920. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ny bompengoordning, besvart av samferdselsministeren	31
921. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. refusjonsrett, besvart av helse- og omsorgsministeren	32
922. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. forslag til endringer i personellordningene, herunder ny befalsordning, besvart av forsvarsministeren	33

	Side
923. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. Veterinærinstituttet, besvart av landbruks- og matministeren . .	34
924. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. arbeidsulykke, besvart av arbeids- og sosialministeren	35
925. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. nytt Stavanger tinghus, besvart av justis- og beredskapsministeren	36
926. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. utvidelse av Vestoppland fengsel, avdeling Valdres, besvart av justis- og beredskapsministeren	37
927. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. anbudet for taxfreesalg, besvart av samferdselsministeren	38
928. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiters, vedr. gravide sykehusleger, besvart av helse- og omsorgsministeren	38
929. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. friluftsområder, besvart av klima- og miljøministeren	39
930. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. de to irske FN-soldatene Smallhorne og Barrett som ble brutalt henrettet av Major Haddads milits i Sør-Libanon, besvart av utenriksministeren .	44
931. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. SMB-rabatten i EUS-forordning, besvart av finansministeren	45
932. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. alkoholreklame, besvart av helse- og omsorgsministeren	47
933. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. å kartlegge og sikre jernbaneinfrastrukturen ved Oslo S når grunnen ser ut til å synke, besvart av samferdselsministeren	48
934. Fra stortingsrepresentant Jan Böhler, vedr. luftkvalitet og renere luft i Europa, besvart av klima- og miljøministeren	48
935. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. etablering av nytt felles kontraterrorsenter, besvart av justis- og beredskapsministeren .	50
936. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. å vere frivillig medarbeidar ved eit sjukehus, besvart av arbeids- og sosialministeren	50
937. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. nye Storskog grensestasjon, besvart av justis- og beredskapsministeren	51
938. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. bosettingsdugnaden, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	51
939. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. Statskog, besvart av landbruks- og matministeren	52
940. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. Energy+, besvart av utenriksministeren	53
941. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. Vardøhus festing, besvart av forsvarsministeren	54
942. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og ekstremisme, besvart av justis- og beredskapsministeren	55
943. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. egnede hjelpetiltak fra barnevernet, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	55
944. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. ADL-opplæring, besvart av kunnskapsministeren	56
945. Fra stortingsrepresentant Une Aina Bastholm, vedr. pelsdyrutvalgets arbeid, besvart av landbruks- og matministeren	57
946. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kreft blant brannmenn, besvart av helse- og omsorgsministeren	58
947. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. avtalespesialister, besvart av helse- og omsorgsministeren	60
948. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. mediemoms, besvart av finansministeren	61
949. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. avisbransjen, besvart av finansministeren	62

	Side
950. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. forhandlingene mellom Norge og Finland om overenskomsten om fisket i Tanas grensevassdrag, besvart av klima- og miljøministeren	63
951. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. felles undersøkelses- og analysesenter for politiet og kontrolletatene, besvart av justis- og beredskapsministeren	63
952. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Midtøsten, besvart av utenriksministeren	64
953. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. Ban ki-moon sitt klimatoppmøte, besvart av klima- og miljøministeren	64
954. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. Det Frivillig Skyttervesen, besvart av forsvarsministeren	66
955. Fra stortingsrepresentant Åse Michaelsen, vedr. å fremvise ombordstigningskort ved kjøp av tax-free varer ved ankomst på Norske flyplasser, besvart av finansministeren	66
956. Fra stortingsrepresentant Åse Michaelsen, vedr. taxfree, besvart av finansministeren	67
957. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. at det verdt nedsett eit digitalt sårbarheitutval, besvart av justis- og beredskapsministeren . .	68
958. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kampen mot sosial dumping, besvart av arbeids- og sosialministeren	68
959. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Åker Gård, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	69
960. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hørselshemminger, besvart av arbeids- og sosialministeren	70
961. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Syria, besvart av justis- og beredskapsministeren	71
962. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. statsborgerskap, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	72
963. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. informasjonsstøtten til frivillige organisasjoners opplysningsarbeid om globale utviklingsspørsmål, besvart av utenriksministeren	73
964. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. turer arrangert av foreldre i samarbeid med elevene til konsentrasjonsleirene i Polen, besvart av kunnskapsministeren	73
965. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. leie av fengselsplasser i Sverige, besvart av justis- og beredskapsministeren	75
966. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. borreliainfeksjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	75
967. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. opplæring i hjerte og lungeredning i norsk skole, besvart av helse- og omsorgsministeren	76
968. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Telenors rolle under militærkuppet i Thailand, besvart av næringsministeren	77
969. Fra stortingsrepresentant Audun Otterstad, vedr. kapasiteten ved OUS innen nevrokirurgi og barneortopedi, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
970. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. sommerstenging av sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	79
971. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. forhåndsgodkjent refusjon av legemidler mot rus- og nikotinavhengighet, besvart av helse- og omsorgsministeren	80
972. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Sjøfartsdirektoratet, besvart av næringsministeren	81
973. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. helsetjenester av høy kvalitet, besvart av helse- og omsorgsministeren	81

974.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. privat behandling til pasienter med dokumentert behov, besvart av helse- og omsorgsministeren	82
975.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. kommunens politiske og administrative ledelse, besvart av helse- og omsorgsministeren	83
976.	Fra stortingsrepresentant Audun Otterstad, vedr. lærlinger, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	84
977.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. lakselus, besvart av fiskeriministerens	85
978.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ressurser ved lensmannskontorene, besvart av justis- og beredskapsministeren	87
979.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ferjefri E39 på 20 år, besvart av samferdselsministeren	88
980.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. slutterklæringen fra Nordisk Forum, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	89
981.	Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. skytebane på Lahaugmoen i Skedsmo, besvart av klima- og miljøministeren	90
982.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. tvangsreturnering av mennesker til Eritrea, besvart av justis- og beredskapsministeren	91
983.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Kulturrådet, besvart av kulturministeren	92
984.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. tilleggsbelastningene knyttet til økonomi, bolig og arbeid som ofte følger med når et menneske bryter ut av et voldelig samliv, besvart av justis- og beredskapsministeren	92
985.	Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. ny befalsordning, besvart av forsvarsministeren	93
986.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. frivillighet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	94
987.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. kommunale låneopptak, langsiktige leieavtaler og lokaliseringer, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	95
988.	Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. «jurist» som en beskyttet tittel, besvart av kunnskapsministeren	96
989.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. å få godkjenning av Vox som privat tilbyder av norsk og samfunnsfagundervisning, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	97
990.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. rapporten med gjennomgang av de nasjonale behandlings- og kompetansesentre, besvart av helse- og omsorgsministeren	98
991.	Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. straffeloven, besvart av justis- og beredskapsministeren	98
992.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. planfri overgang over jernbanen i Skogn sentrum, besvart av samferdselsministeren	99
993.	Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. autorisasjon av akupunktører, besvart av helse- og omsorgsministeren	100
994.	Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. olje- og gassvirksomheten utenfor kysten av Israel, besvart av utenriksministeren	100
995.	Fra stortingsrepresentant Anders Tyvand, vedr. lærerutdanningen, besvart av kunnskapsministeren	101
996.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. filmfestivaler i Norge, besvart av kulturministeren	102

	Side
997. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. regelverket om offentlighetslova, besvart av justis- og beredskapsministeren . . .	102
998. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. beregninger, besvart av samferdselsministeren	103
999. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Tollregion Oslo og Akershus, besvart av finansministeren	104
1000. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. fraktekapasitet i politiet og i forsvaret, besvart av justis- og beredskapsministeren	104
1001. Fra stortingsrepresentant Øyvind Halleraker, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsministeren	105
1002. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. barns bruk av soft guns og replica våpen, besvart av justis- og beredskapsministeren	106
1003. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. om etiske overtramp i MAN konsernet, besvart av forsvarsministeren	107
1004. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. nordisk samarbeid innen medisinsk forskning, besvart av helse- og omsorgsministeren .	108
1005. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. nedleggelse av mottaket i Stavanger, besvart av justis- og beredskapsministeren . . .	109
1006. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. ledige personellressurser ved Nav-kontor, besvart av arbeids- og sosialministeren	109
1007. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. endringer i ordninga med fri rettshjelp, besvart av justis- og beredskapsministeren	110
1008. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. vergemålsordningen, besvart av justis- og beredskapsministeren	110
1009. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. læremidler på nynorsk til voksenopplæring, besvart av kunnskapsministeren	111
1010. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Utviklingsplanen Telemark HF, besvart av helse- og omsorgsministeren	112
1011. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. menneskerettighetssituasjonen i Swaziland, besvart av utenriksministeren	113
1012. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. nedsalget i Kongsberg Gruppen, besvart av næringsministeren	114
1013. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. represalier etter varslings ved feil i helsevesenet, besvart av helse- og omsorgsministeren	114
1014. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. værtjenestens kontor på Andøya Flystasjon, besvart av forsvarsministeren	116
1015. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. sommerstengte tilbud for familier med barn og unge med funksjonshemninger, besvart av helse- og omsorgsministeren	117
1016. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. stengte dagsenter og sosiale treffpunkt om sommeren, besvart av helse- og omsorgsministeren	118
1017. Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. bedre tolketjenesten på ettermiddag, kveld og i helger for hørselshemmede, besvart av arbeids- og sosialministeren	118
1018. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. «fritt behandlingsvalg» i 2015, besvart av helse- og omsorgsministeren	119
1019. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. ekspanderande ammunisjon, besvart av justis- og beredskapsministeren	120
1020. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. akutttilbudet ved Rjukan sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	120

1021. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. tapet av arbeidsplasser som vil følge en eventuell realisering av nedbyggingen av Rjukan sykehus, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	121
1022. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. tigging og sosiale avbøtende tiltak, besvart av arbeids- og sosialministeren	122
1023. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. tigging og brudd på menneskerettighetene, besvart av statsministeren	123
1024. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av kulturministeren	124
1025. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. tigging og straffnivå, besvart av justis- og beredskapsministeren	125
1026. Fra stortingsrepresentant Pål Farstad, vedr. tigging og organisert kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren	126
1027. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. tigging og vinningskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren	127
1028. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. dna-analyse rovdyr, besvart av klima- og miljøministeren	128
1029. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. CCS-samarbeid, besvart av olje- og energiministeren	129
1030. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. Utsira, besvart av olje- og energiministeren	130
1031. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. oljefyrutfasing, besvart av klima- og miljøministeren	130
1032. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. utsettelse av Johan Castberg-prosjektet, besvart av olje- og energiministeren ..	131
1033. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. turbiner på Sverdrup, besvart av olje- og energiministeren	131
1034. Fra stortingsrepresentant Audun Otterstad, vedr. akuttberedskap i Telemark, besvart av helse- og omsorgsministeren	132
1035. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. kapital ved universitet og høyskoler, besvart av kunnskapsministeren	133
1036. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. regjeringens nye helsereform, besvart av helse- og omsorgsministeren	134
1037. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Rjukan sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	135
1038. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Flekkefjord sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	136
1039. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. kunnskap omkring samværets betydning for barn under offentlig omsorg, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	137
1040. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. tiggerforbud, besvart av statsministeren	138
1041. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. tigging, besvart av justis- og beredskapsministeren	139
1042. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. kommuners tiltak mot radikaliserings og voldelig, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	140
1043. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. rentekompensasjon, besvart av samferdselsministeren	141
1044. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. mennesker med flere psykiske diagnoser, besvart av helse- og omsorgsministeren ...	141
1045. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. kapasiteten innen rusomsorgen, besvart av helse- og omsorgsministeren	143
1046. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. utfasingen av all fossil oljefyring, besvart av helse- og omsorgsministeren	144
1047. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. utfasingen av all fossil oljefyring, besvart av forsvarsministeren	145

	Side
1048. Fra stortingsrepresentant Pål Farstad, vedr. barneavdelingen ved Kristiansund sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	146
1049. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. aksjeloven, besvart av næringsministeren	146
1050. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. undervisning på videregående nivå innen verneverdige håndverksfag, besvart av kunnskapsministeren	148

*Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (901 - 1050) for sesjonen 2013-2014.*

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Dag Terje (A)	1017
Andersen, Karin (SV)	943, 961, 962, 1005
Asphjell, Jorodd (A)	991
Aukrust, Åsmund (A)	1011
Bastholm, Une Aina (MDG)	945
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	982
Bollestad, Olaug V. (KrF)	919, 921, 966, 967, 1015, 1016, 1044, 1045
Breivik, Terje (V)	931, 1027, 1039
Böhler, Jan (A)	934
Christoffersen, Lise (A)	911, 910
de Ruiter, Freddy (A)	928, 975
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	939, 940, 953
Elvenes, Hårek (H)	951
Elvestuen, Ola (V)	1031, 1040
Farstad, Pål (V)	1026, 1048
Grande, Arild (A)	948, 949
Grande, Trine Skei (V)	916, 963, 996, 1023
Grung, Ruth (A)	905, 907, 946, 947, 971, 990
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	901, 964, 994
Halleraker, Øyvind (H)	1001
Hansen, Svein Roald (A)	942
Henriksen, Kari (A)	965
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	977, 1049
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	1029, 1030, 1047, 1046
Huitfeldt, Anniken (A)	952
Håheim, Stine Renate (A)	926
Juvik, Kjell-Idar (A)	906
Kjenseth, Ketil (V)	908, 1004, 1022
Klinge, Jenny (Sp)	978, 979, 1007, 1008
Knutsen, Tove Karoline (A)	923
Lauvås, Stein Erik (A)	986, 1042
Liadal, Hege Haukeland (A)	972, 983
Ljunggren, Anna (A)	1014
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	915, 1028, 1037
Lysbakken, Audun (SV)	917, 918, 970, 1020, 1021
Mandt, Sonja (A)	904
Micaelsen, Torgeir (A)	973, 974, 1018, 1036
Michaelsen, Åse (FrP)	955, 956
Nesvik, Harald T. (FrP)	903
Njåstad, Helge André (FrP)	997
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	998
Nybakk, Marit (A)	930

Nybø, Iselin (V)	944, 988, 1009
Otterstad, Audun (A)	909, 969, 976, 1034
Pedersen, Helga (A)	937, 938, 950, 987
Pollestad, Geir (Sp)	920, 968, 999, 1038, 1043
Raja, Abid Q. (V)	933, 1041
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	912, 1002, 1003, 1032, 1033
Rotevatn, Sveinung (V)	1025
Rytman, Jørund (FrP)	914
Simensen, Kåre (A)	922, 941, 954, 985
Skjelstad, André N. (V)	992, 1024
Solberg, Torstein Tvedt (A)	925, 932
Solhjell, Bård Vegar (SV)	981, 1019
Storberget, Knut (A)	993
Syversen, Hans Olav (KrF)	927
Sønsterud, Tone Merete (A)	989
Tajik, Hadia (A)	935, 957, 1000
Toppe, Kjersti (Sp)	936, 1010, 1013
Trettebergstuen, Anette (A)	958, 959, 1006
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1012
Tyvand, Anders (KrF)	902, 995
Valen, Snorre Serigstad (SV)	913
Vågslid, Lene (A)	984
Wiborg, Erlend (FrP)	960
Aasen, Marianne (A)	924, 1035, 1050
Aasland, Terje (A)	929
Aasrud, Rigmor (A)	980

Dokument nr. 15:7

(2013-2014)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 901

Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 12. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden gå i dialog med Posten Norge AS for å sikre at postombæringen i Flekkefjord og Kvinesdal kommer på rett spor og at Postens sorteringssystem i Kristiansand eventuelt forbedres slik at innbyggerne ikke blir skadelidende?»

BEGRUNNELSE:

Det siste året har det kommet meldinger om at en rekke kunder i Flekkefjord og Kvinesdal ikke har fått den posten de skulle ha. Dette har vært et gjentakende problem, og situasjonen er svært krevende både for privatpersoner og enkeltbedrifter. Det kommer blant annet meldinger om at regninger ikke kommer frem, med den konsekvens at det åpnes inkassosaker som følge av mangler ved postleveringen.

For en tid tilbake ble Postens sorteringssystemer lagt om, og det hevdes blant annet i Avisen Agder 28. mai i år at denne omleggingen kan være en årsak til problemene.

Svar:

Posten Norge AS er gjennom sin konsesjon gitt oppdraget med å sørge for et tilbud av leveringspliktige posttjenester i hele landet. Posten organiserer selv sitt arbeid for å oppfylle kravene i konsesjonen på en best mulig måte. Post- og teletilsynet fører tilsyn med at konsesjonen oppfylles.

Jeg har undersøkt de forhold som lå til grunn for det presseoppslaget representanten Grøvan viser til i sitt spørsmål. Forholdet er brakt inn for Post- og teletilsynet. Tilsynet vil undersøke om leveringskvaliteten i området har endret seg som følge av endrede sorteringsrutiner. Jeg ønsker derfor ikke på nåværende tidspunkt å gå nærmere inn på saken.

SPØRSMÅL NR. 902**Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Anders Tyvand****Besvart 16. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Toppidrettsbegrepet brukes i dag av videregående skoler som tilbyr et 5-timers programfag, men som ikke er kvalitetssikret og godkjent av Norges Idrettsforbund, og som heller ikke tilbyr et skoleløp spesielt tilpasset de strenge krav som stilles til en fremtidig toppidrettsutøver.

Vil statsråden bidra til å sikre at toppidrettsbegrepet ikke misbrukes, gjennom å endre navnet på IDR3001/2/3 Programfag toppidrett til IDR3001/2/3 Programfag konkurranseidrett?»

BEGRUNNELSE:

Rundskriv F-009-2006 var første revidering av dokumentet Læreplaner for Kunnskapsløftet fra september 2005. Denne revideringen tok for seg både strukturelle endringer (sammenslåing av programområder) samt mindre endringer. En av disse mindre endringene omhandler faget IDR3001 Toppidrett. Toppidrettsfaget er i utgangspunktet et programfag innenfor programområdet idrettsfag, men dette rundskrivet åpnet for at alle skoleslag fritt kunne tilby programfag IDR3001 Toppidrett.

Resultatet av denne endringen i Kunnskapsløftet var at svært mange skoler med studiespesialiserende utdanningsprogram, åpnet for at elever kunne velge faget toppidrett. For å markedsføre denne muligheten ble og blir begreper som «toppidrettslinje, toppidrettsgymnas og spisset toppidrett» benyttet til stor irritasjon for Norges Idrettsforbund og Olympiatoppen.

Faget toppidrett 1, 2, 3 er et 5 timers fag som i utgangspunktet handler om læren om toppidrett. Faget er delt i tre hovedområder; treningsplanlegging, basistrening og ferdighetsutvikling. Læreplanen i faget er god og relevant, men omfanget (5 uketimer) er såpass lite i forhold til idrettens krav til treningsmengde at deltakelse i faget ikke kvalifiserer til det å «drive med toppidrett».

Å bli et godkjent toppidrettsgymnas er en omfattende prosess som består av to steg. Det første steget er å søke Utdanningsdirektoratet om å få drive etter privatskoleloven. Kravet som Utdanningsdirektoratet stiller er at søkende skole tilbyr faget toppidrett. Etter at man er godkjent av Utdanningsdirektoratet må man kvalitetssikres og godkjennes av NIF/NOK.

Kvalitetssikringen som utføres av Olympiatoppen stiller vesentlig strengere krav til omfang, innhold og tilrettelegging av hverdagen til toppidrettslevene enn det som fremgår av privatskoleloven.

Svar:

Opplæringen i programfaget toppidrett gir kunnskap om hva det innebærer å være toppidrettsutøver og kan således bidra til at Norge får bevisste idrettsutøvere som kan oppnå gode resultater både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Programfaget toppidrett tilbys både i offentlige videregående skoler og skoler godkjent etter privatskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav b.

Kunnskapsdepartementet fastsetter og reviderer læreplanene i grunnskolen og i de gjennomgående læreplanene (fellesfagene) i videregående skole. Utdanningsdirektoratet utvikler, fastsetter og reviderer læreplaner for programfagene i videregående opplæring etter delegert myndighet fra departementet.

I 1999 ble det etter et budsjettvedtak i Stortinget etablert en budsjettstyrt (ikke lovfestet) tilskuddsordning for «den spesielle toppidrettsdelen av tilbudet ved toppidrettsgymnasene». Dette toppidrettstilskuddet kommer i tillegg til tilskuddet som de private toppidrettsgymnasene har krav på etter privatskoleloven. Dette toppidrettstilskuddet gis kun til de private toppidrettsgymnas som er godkjent av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

Toppidrettstilskuddet til privatskolene gis i dag til 11 skoler. I tillegg er det godkjent 6 andre private skoler etter privatskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav d som ikke mottar dette tilskuddet, men kun én av disse er pr dags dato i drift.

Jeg er kjent med problemstillingen som representanten tar opp. Jeg viser imidlertid til at læreplanen for programfag toppidrett, som ble fastsatt i forbindelse med innføringen av Kunnskapsløftet, nå er godt innarbeidet og kjent av både elever, lærere og rådgivere i skolen. Jeg tror derfor ikke at navnet på programfaget fører til at elever velger utdanningen på sviktende grunnlag. Jeg ser det derfor ikke som formålstjenlig å endre navnet på IDR3001/2/3 Programfag toppidrett til IDR3001/2/3 Programfag konkurranseidrett.

SPØRSMÅL NR. 903**Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik****Besvart 18. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til å se nærmere på bruk av behandlinger som for eksempel Xiapex, som ikke ligger inne i DRG-systemet, men som likevel er fornuftige både i et helseperspektiv og økonomisk?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt kontaktet av en mann med dupuytren's kontraktur, eller krokfinger på godt norsk. Tradisjonell behandling av dette har vært operasjon, med påfølgende sårmerter, muligheter for komplikasjoner og sykemelding i alle fall 3-4 uker.

Nå har det i noen år vært tilgjengelig en sprøyte som settes flere plasser i den strengen som strammer fingeren, som løser opp strengen nok til at fingeren kan tvinges rett påfølgende dag, og med muligheter til å gå på jobb allerede samme dag.

Sprøyten med Xiapex koster rundt 10.000,-, og er dermed betydelig rimeligere enn sykepengene en måned, men likevel har sykehuset bestemt at de av økonomiske årsaker ikke kan tilby denne behandlingen. Dette fordi Xiapex ikke ligger inne i DRG systemet.

Svar:

Dupuytren's kontraktur er en bindevevssykdom som affiserer bindevevet i håndflaten. Det dannes knuter og etter hvert strenger som hindrer fingeren i å rette seg ut. Sykdommen regnes som arvelig, rammer menn hyppigere enn kvinner og har en stigende forekomst med økende alder. Dupuytren's kontraktur har

tradisjonelt vært behandlet med kirurgi. Medikamentell behandling har som representanten Nesvik viser til, har vært et tilgjengelig alternativ i noen år.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan vurdere bruk eller finansiering av enkeltlegemidler eller hva som vil være hensiktsmessig behandling for den enkelte pasient.

ISF-ordningen er ikke et prioriteringssystem. Prioriteringene skal foretas ut fra de regler og retningslinjer som lover og forskrifter (bl.a. prioriteringsforskriften) angir. Basisbevilgningen skal brukes til å understøtte ønsket prioritering. Det er beklagelig dersom pasienter opplever å måtte forholde seg til økonomiske spørsmål i sitt møte med helsetjenesten.

I 2014 stiller Stortinget over 120 milliarder kroner til disposisjon for sykehusene. Legemidler på sykehus finansieres på lik linje med annen somatisk behandling gjennom basisbevilgningen og ISF for gjennomførte behandlinger. ISF delfinansierer innleggelser og polikliniske kontakter, ikke enkeltlegemidler slik som over folketrygden. Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med ISF-finansieringen av denne type injeksjonsbehandling vurderes i forbindelse med oppdateringen av ISF-regelverket for 2015.

Det er pasientens lege som må vurdere hva slags behandling som skal gis. Hvordan denne behandlingen håndteres i ISF forandrer ikke på dette. Jeg legger til grunn at behandlingen som tilbys den enkelte pasient, er i tråd med god behandlingspraksis, faglige retningslinjer og et resultat av økonomiske betraktninger.

SPØRSMÅL NR. 904**Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Sonja Mandt****Besvart 16. juni 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Kan statsråden se på retningslinjene som er gitt til prosjektet, og vurdere om det er mulig for å åpne for at ytterligere fylker kan være med, og at Vestfold dermed kan komme i betraktning, eller åpne for at ubrukte midler kan overføres til fylker som vil være med og som har planene klare?»

BEGRUNNELSE:

Det er stor mangel på livssynsnøytrale sermonirom i kommunene, også i Vestfold. Det IKS-styrte Vestfold Krematorium VK, nytt i 2010, betjener innbyggere fra Holmestrand i nord til Larvik i sør. VK eies av Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik kommuner. Her finnes det et lite sermonirom med plass til

30-40 personer. Dette er stadig i bruk, men viser seg ofte å være for lite.

Representantskapet i VK vedtok derfor følgende 18.10.13 (sak 7/13):

3. Etablere et forprosjekt som har til hensikt å utarbeide forslag til:
  - a) organisering, bygging og drift av nytt livssynsnøytralt sermonirom
  - b) etablering av alternative former for urnevegg, askespredning etc.

VK er også samarbeidspartner i et forskningsprosjekt *Creamtion practices in Norway, regulations, changes, challenges and innovations* som Dr. Hans Hadders v. Høyskolen i Sør-Trøndelag leder.

Kulturdepartementet forvalter en tilskuddsordning på tilsammen 10.3 mill.kr. i 2014 til etablering av livssynsnøytrale sermonirom, jf. Prop.1 S (2013-2014) Kulturdepartementet. Det er etablert et prøveprosjekt for tilskuddsordningen hvor Oslo og fire fylkeskommuner deltar.

Midlene fordeles videre etter retningslinjer gitt av departementet. Troms, Sør-Trøndelag, Akershus, Oslo og Rogaland deltar i prøveordningen.

VK har søkt Kulturdepartementet om 250.000 kr. til forprosjekt i 2013 og 2014, men har fått avslag fordi Vestfold ikke er blant de fylkene som omfattes av tilskuddsordningen. Kulturdepartementet er kjent med planene, og har ansett prosjektet som relevant og interessant.

Vestfold har planene klare, og vil gjerne være med i prøveprosjektet, eller få mulighet til å søke midler som ikke blir brukt til formålet fra andre fylker.

Svar:

Kulturdepartementets prøveordning med støtte til livssynsnøytrale sermonirom i fem fylker er en oppfølging av stat-kirke forliket fra 2008 og en oppfølging av St. meld. nr. 17 (2007-2008), jf. Innst S nr 287 (2007-2008).

Prøveordningen kom i gang i 2012 og omfattet først tre fylkeskommuner (Akershus, Rogaland og Troms). I 2013 ble prøveordningen utvidet med ytterlige to fylkeskommuner (Oslo og Sør-Trøndelag). Hensikten med prøveordningen er å framskaffe erfaringer med hvordan man på best mulig måte kan bidra til at det legges til rette for slike sermonirom rundt omkring i landet. I utvelgelsen av prøvefylker har departementet lagt vekt på geografisk spredning ettersom etterspørsel og behov kan være ulike rundt om i landet.

Kulturdepartementet gjennomgår for tiden rapporter fra de fem fylkeskommunene. Tilsagn om midler for 2014 vil bli gitt etter denne gjennomgangen.

Departementet har mottatt søknader om støtte fra prosjekter utenfor de fem prøvefylkene, herunder fra Vestfold. Dersom det viser seg at bevilgningen på 10.3 mill. kr. i 2014 overstiger hva som blir gitt i tilsagn for de fem prøvefylkene, vil Kulturdepartementet se på muligheten for å lyse ut resterende midler for å fange opp relevante prosjekter og planer for å etablere livssynsnøytrale sermonirom utenfor fylkene som i dag omfattes av prøveordningen.

Kulturdepartementet har for øvrig lagt opp til å evaluere prøveordningen med støtte til livssynsnøytrale sermonirom mot slutten av året.

SPØRSMÅL NR. 905

Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 16. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Norge har en unik strategisk mulighet til å øke verdiskapingen i maritim sektor, styrke forsvaret og øke beredskapen gjennom et tettere samarbeid mellom kompetansemiljøer.

Vil kunnskapsministeren ta initiativ til å styrke samarbeidet mellom Universitetet i Bergen, Sjøforsvaret, Sjøkrigsskolen og Høyskoler med sikte på å utvikle utdanningstilbud og øke kompetanse og forskning innen samfunnssikkerhet, beredskap og ledelse?»

BEGRUNNELSE:

Viser til spørretimen 4.juni og forslaget om å styrke samarbeidet mellom Universitet i Bergen, sjøforsvaret, sjøkrigsskolen og Høyskolen i Bergen. Maritim næring er vår nest største eksportnæring etter olje og gass og verdiskapingen har doblet seg siden 2004. Et partnerskap mellom Universitetet og Sjøforsvaret og Sjøkrigsskolen vil gi en ny spennende plattform for å øke kompetansen og konkurransekraften i næringen, med synergier til andre strategiske samfunnsområder.

Samfunnssikkerhet og beredskap er et godt eksempel. Flere av fakultetene på UiB, det Samfunnsvitenskapelige, det juridiske og det psykologiske har i lengre tid arbeidet frem «politivitenskap» som utdanning- og forskningsområde. Samtrening mellom politi og forsvar, samt behov for regional kompetanse og kapasitet til å håndtere terror og store ulykker er helt vesentlig. Sjøkrigsskolen og UiB kan samhandle om kunnskapsutvikling, analyse og forskning inn mot sikkerhetsoperasjoner og øving i regi av politi, forsvar og kystvakt. Sjøkrigsskolens simulatorkapasitet vil være en del av dette.

Videre er det behov for relevant lederopplæring i sjøforsvaret og den sivile del av maritim sektor.

UiB har planer om å utvikle en sivilingeniørutdanning i samarbeid med Høyskolen i Bergen. Psykologisk fakultet og Sjøkrigsskolen har solid kompetanse og trening på lederutdanning.

Sjøforsvaret mister personell og krigsskolen er en treårig BA-grad. Gjennom tettere kobling til UiB kan sjøforsvaret også styrke kompetanse og beholde personell gjennom utdanningskontrakter og avtaler.

All erfaring viser at å tilrettelegge for utvikling og samarbeid mellom ulike kompetansemiljøer gir et godt grunnlag for innovasjon.

Svar:

Økt samarbeid mellom ulike kompetansemiljøer gir grunnlag for utvikling, innovasjon og kvalitet. Universiteter og høyskoler er gjennom universitets- og høyskoleloven delegert ansvar for å vurdere hvilke fagområder og aktører som er mest hensiktsmessige å samarbeide med for å ivareta institusjonens samfunnsoppgaver, styrke egen profil og bidra til best mulig ressursutnyttelse i sektoren. Samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Sjøforsvaret, Sjøkrigsskolen og høyskoler om for eksempel utdanning og forskning innen samfunnssikkerhet, beredskap og ledelse må derfor bli avklart gjennom prosesser, prioriteringer og avtaler mellom de ulike aktørene. I arbeidet med den kommende stortingsmeldingen om fremtidig struktur i universitets- og høyskolesektoren har jeg imidlertid utfordret sektoren om mer samarbeid.

Regjeringen har varslet en strategi for de maritime næringene våren 2015. I denne strategien vil regjeringen blant annet ta opp forhold knyttet til tettere samarbeid mellom ulike kompetansemiljøer. Arbeidet med den nye strategien forutsetter kontakt mellom flere departementer. Nærings- og fiskeridepartementet legger i tillegg opp til tett dialog med Råd for maritim utvikling (MARUT) og andre relevante aktører. Et styrket samarbeid mellom maritime kompetansemiljøer i Bergen kan også være relevant å se på i en slik sammenheng. Jeg vil bringe ditt spørsmål inn i arbeidet med ny maritim strategi.

SPØRSMÅL NR. 906

Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 16. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva gjenstår før de to planlagte delstrekningene for videre utbygging av E6 Helgeland kan legges fram for Stortinget, og når kan Stortinget forvente å få disse til behandling?»

BEGRUNNELSE:

3. juni i år gjorde Stortinget vedtak om E6 Helgeland Nord Korgen-Bolna, dette er en av tre delstrekninger på E6 Helgeland.

I prop. 55 s og i debatten i Stortinget på Vegpakke Helgeland strekningen E6 Korgen-Bolna påstås det

at det ikke ligger vedtatte reguleringsplaner for E6 Brattås-Lien og E6 Helgeland Sør.

E6 Helgeland er avklart politisk lokalt med kommunene og Fylkeskommunen som en helhetlig opprusting av E6 fra N. Trøndelag grense til Bolna i Nord.

I saken til Stortinget og i debatten fremkommer det påstander om at de to andre delstrekningene ikke er tilstrekkelig avklart, og at ikke alle reguleringsplaner er vedtatt. Ved samtale med lokal politisk ledelse i Grana (ordfører) stemmer ikke dette. De mener de har gjort de vedtak som skal til. Det er viktig at man kommer i gang med hele E6 Helgeland snarest for å nå ferdigstillelse til 2020 som var en av forutsetningen i den lokalpolitiske behandlingen.

Svar:

Jeg vil vise til at det i Prop. 55 S (2013-2014) er lagt til grunn anleggsstart både på E6 Helgeland sør og E6 Brattås – Lien i løpet av perioden 2014-2017, som forutsatt i Nasjonal transportplan 2014-2023. Jeg kan forsi-
 kre om at det er regjeringens ambisjon å følge opp dette.

I Prop. 55 S (2013-2014) blir det vist til at det ikke foreligger vedtatte reguleringsplaner for E6 Helgeland sør og E6 Brattås – Lien. Det er riktig som representanten Juvik påpeker, at det er fattet kommunale reguleringsplanvedtak for samtlige delstreknin-

ger/prosjekter. Det foreligger imidlertid klager på vedtakene for to delstrekninger/prosjekter, inkludert E6 Brattås – Lien. Det er følgelig fortsatt knyttet noe usikkerhet til planavklaringen.

Det pågår nå arbeid med grunnlaget for ekstern kvalitetssikring (KS2) av E6 Helgeland sør og E6 Brattås – Lien. Det tas sikte på oppstart av Helgeland sør i 2015 og Brattås – Lien i 2016. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en sak om utbygging og finansiering av de resterende delene av E6 på Helgeland så snart det foreligger tilstrekkelige avklaringer.

SPØRSMÅL NR. 907

Innlevert 5. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 17. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Proessen med å få på plass egnede lokaler for Bergen tingrett og Nordhordland tingrett blir ytterligere forsinket på grunn av kravet om KVVU-prosess. Domstol Administrasjonen har ikke 2 millioner til oppstart av KVVU arbeidet og det er ikke satt av penger til formålet i revidert.

Vil statsråden vurdere å fjerne kravet om KVVU som både vil fordyre og forsinke prosjekter og heller satse videre på rehabiliteringen av Bergen Tinghus?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med å gi de to tingrettene tilfredsstillende arbeidsvilkår har pågått i 15 år. Det er urovekkende at landets nest største by ikke kan tilby de rettspleietjenestene som befolkningen, næringslivet og det offentlige har krav på.

Bergen Tingrett er en av to rettsbygninger som har vernestatus i Norge. Det er et monumentalt bygg, som tydelig signaliserer sin funksjonen og et av de mest kjente bygg i Bergen sentrum. Det har hele tiden vært en forutsetning fra Justisdepartementet at de to tingrettene skulle bli værende i bygget etter at Gulating lagmannsrett fikk sin egen rettsbygning. Statsbygg sitt forprosjekt for rehabilitering av Bergen tinghus bygger på denne forutsetningen.

Dagens Tinghus tilfredsstillende ikke kravene til større straffesaker med flere tiltalte, ei heller sikkerhetskrav, publikumskrav og tilgjengelighet for alle. Fukt- og soppskader har også skapt helseutfordringer for de over 100 ansatte. Arbeidstilsynet varslet flere

pålegg, bl.a. knyttet til innelukkning og sikkerhet for de ansatte, etter tilsyn i mai 2013.

Selv om kostnadsoverslaget for rehabiliteringen av dette vernede bygget nærmer seg kravet for KVVU-prosess, bør man også vurdere forsvarligheten av å forsinke prosjektet med minst to år og ekstra kostnader på minst 7 millioner, uten at man samtidig tydelig kommuniserer hva man mener bør vurderes for å gi et bedre beslutningsgrunnlag.

Regjeringen har vært tydelig på å øke effektivitet og ressursbruk i offentlig planlegging. Her er et godt eksempel på prosjekt der man trenger politisk styring og gjennomføringskraft.

Statsbygg har allerede brukt 20 millioner på å prosjektere en full rehabilitering som tilfredsstillende dagens krav til god rettspleie og riksantikvarens krav.

Svar:

Rehabiliteringen av Bergen tinghus er et omfattende og kostbart prosjekt.

Det er ikke Justis- og beredskapsdepartementet som kan fjerne KVVU. Det statlige kvalitetssikrings-systemet fremstår som omfattende, men er likevel det systemet både forrige og nåværende regjering har lagt til grunn for store prosjekter.

Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag kreves for statlige investeringsprosjekter med en forventet kostnad på over 750 mill. kroner. Forventet kostnad for rehabilitering av Bergen tinghus overstiger denne terskelverdien.

Da forslag til styrings- og kostnadsramme ble oversendt til Finansdepartementet i januar 2012 var kostnadene beregnet til 815 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 908**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 13. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til at de sosialfaglige profesjoner som barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere fortsatt kan benytte takstgruppe 201b for refusjon i poliklinisk arbeid?»

BEGRUNNELSE:***Bruk av egenandelskode 201b ved poliklinisk helsehjelp***

HELFO sendte 13. mai i år et brev til poliklinikker som har avtale om direkte oppgjør med HELFO. I brevet blir regelverket vedrørende bruk av egenandelskode 201b presisert. Det kommer frem at det kun er relevante legespesialister, psykologspesialister, tannlegespesialister, leger, psykologer, tannleger uten eller under spesialisering, sykepleiere, jordmødre og audiografer som kan bruke takstgruppe 201b. Dette er en spesifisering av forskrift fra 2007 og ikke nytt regelverk.

Det har vært gjengs praksis til nå at det har vært innvilget refusjon fra takstgruppe 201b også for sosialfaglige behandlere. Endringen som HELFO nå har innført gjennom avgrensingen til utelukkende helsefaglige behandlere, kan få store konsekvenser for særlig tverrfaglig, spesialisert rusbehandling (TSB). En konsekvens det er naturlig å se for seg er at barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere ikke vil bli ansatt i poliklinikker dersom det ikke lenger kan søkes refusjon etter 201b. Dette kan føre til at det sosialfaglige aspektet, slik som bosituasjon, gjeld og økonomiske utfordringer, sosialt nettverk, arbeids- og aktivitetsrettede tiltak og bistand til å finne fram i hjelpeapparat og byråkrati vil bli nedvurdert. Ikke fordi klinikker mener det er uviktig, men fordi satsing på sosialfaglig arbeidskraft i poliklinikker ikke vil gi tilstrekkelig med inntekter til å dekke be-handlingsutgiftene og derfor vil bli nedprioritert – på pasientenes bekostning.

De helsefaglige og sosialfaglige profesjonene har en unik kompetanse som er grunnleggende viktige i et samspill for å kunne drive god rusmiddelbehandling, og er en helt naturlig del av det tverrfaglige samarbeidet.

Problemstillingene gjelder også innenfor andre deler av spesialisthelsetjenesten, både innenfor psykisk helsevern og somatikken.

Det er vanskelig å se for seg at intensjonen med den opprinnelige forskrift er i tråd med konsekvensene med presiseringen fra HELFO. Hvis det ligger en politisk føring bak endringen, vil det være interessant å få en begrunnelse for en slik nyorientering i poliklinisk behandling.

Svar:

Staten gir tilskudd til poliklinisk virksomhet ved statlige helseinstitusjoner og helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak gjennom et eget takstsystem for poliklinikker. Forskrifter og takster fastsettes av Helse- og omsorgsdepartementet med hjemmel i lov. HELFO administrerer ordningen. Vilklårene for refusjon følger av forskrift om dekning av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra RHF. Forskriften inneholder generelle bestemmelser om egenandeler og bruk av refusjonstakster, samt takstoversikt med tilhørende refusjonsbeløp. Som en del av dette er det også regulert hvilke typer utførende personell som kan kreve egenandel og refusjonstakst.

Sosialfaglig personell er ikke gitt eksplisitt adgang til å kreve egenandel og refusjonstakster. Det har imidlertid vært vanlig praksis, både i offentlige og private poliklinikker, at konsultasjoner av sosialfaglig personell har utløst egenandeler og refusjonstakster. På bakgrunn av en nylig gjennomgang av refusjonskrav, som indikerte at dette var utbredt praksis, sendte HELFO i brev av 13. mai 2014 ut en presisering av regelverket der det bl.a. framkom at sosialfaglig personell ikke kan utløse egenandelstakst 201b for polikliniske konsultasjoner.

Det er ønskelig at dette regelverket legger til rette for god pasientbehandling, uavhengig av hvilke faggrupper som utfører behandlingen. Jeg mener det er gode faglige grunner til å vurdere regelverket i tråd med dagens praksis og rusreformen, hvor prinsippet om tverrfaglighet ble slått fast. Pasientene ønsker også en tverrfaglig tilnærming.

Helse- og omsorgsdepartementet utreder nå om det er behov for regelverksendringer, og vil om kort tid komme med en vurdering av dette.

SPØRSMÅL NR. 909**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Otterstad****Besvart 13. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren ta et initiativ til at Norge gjennom UDs budsjett, eller EØS-midlene tilbyr bistand i arbeidet med å rydde miner og eksplosiver fra krigen på Balkan som nå er skylt fram av flommen i Bosnia og Serbia?»

BEGRUNNELSE:

Serbia og Bosnia opplever nå den verste humanitære situasjonen siden krigens dager på 90-tallet. Flommen har tatt livet av over 50 mennesker, flere familier har blitt husløse, og man opplever stor nød. Gamle og vonde opplevelser fra den brutale krigføringen vaskes fram igjen. Mennesker bundet på hender og føtter i alle aldre er funnet i tidligere skjulte massegraver. I tillegg vaskes miner og eksplosiver fram fra gjørma.

Miner og eksplosiver som har vært i jorda i opp til 20 år er ofte mer ustabile og vanskeligere å håndtere. I Norge har vi noen av verdens fremste på kompetanse innen minerydding, blant annet i Norsk Folkehjelp. Norge har også et av verdens fremste miljøer på destruksjon av ammunisjon, klasevåpen og eksplosiver. Noen av eksplosivene som skylles fram kan i verste fall også omsettes på svartebørs. Det er stor faglig enighet i verden om at krig rammer det sivile samfunnet hardest. Det er også dokumentert etter bombing av Vietnam og Laos, invasjonene av Afghanistan og bombing av Libanon at miner og eksplosiver blir liggende udetonert etter krigens slutt. Det rammer sivile, og spesielt barn. Etter Vietnamkrigens slutt lå det igjen tre ganger så mange eksplosiver udetonert i Laos som det bodde folk i landet. Norge er et lite land, men har også et ansvar for å bidra til stabilitet i Europa. Finanskrisen har bidratt til sosial uro og sosial nød. Politisk forakt og mistillit til Europas utøvende organer er et problem. Norge kan gjennom politiske beslutninger bidra til akutt bistand, demme

opp for sosial uro, og være med å legge til rette for at gamle sår gror raskere.

Svar:

Norge er fremdeles engasjert i det langsiktige arbeidet med å rydde opp miner og andre udetonerte eksplosiver etter krigene på Vest-Balkan på 1990-tallet. Flommen, og jordskredene som fulgte med den, har imidlertid gjort minesituasjonen i Bosnia-Hercegovina mer komplisert. Det er likevel høy grad av usikkerhet omkring omfanget av forverringen.

Etter flommen satte regjeringen av 43 millioner kroner til humanitær bistand og gjenoppbygging i Bosnia-Hercegovina og Serbia. 10 millioner er allerede blitt brukt til nødhjelp og medisiner. De gjenværende pengene er ment brukt til blant annet gjenoppbygging av offentlig eiendom og infrastruktur.

Grunnet den særskilte minesituasjonen i Bosnia-Hercegovina, er regjeringen i ferd med å øremerke ca. 1 million kroner til ekstraordinær innsats av mineryddingsteam i forbindelse med flommen i landet. Disse midlene vil gå til å kartlegge endringer i minesituasjonen, sette opp ny merking av minefelt, gi befolkningen informasjon om den nye minefaren og håndtere eventuelle miner og eksplosiver som er blitt funnet.

En internasjonal behovsanalyse (EU/FN/Verdensbanken) som er ventet i slutten av neste uke vil ytterligere klargjøre behovene for innsats på dette området. Jeg vil derfor ikke utelukke at regjeringen på et senere tidspunkt kan komme til å øremerke mer penger til dette arbeidet, avhengig av behovene som fremkommer og prioriteringer i landene.

Verken Bosnia-Hercegovina eller Serbia er omfattet av ordningen med EØS-midler. Støtte til minerydding og gjenoppbyggingen etter flommen vil komme fra bistandsmidlene for ODA-godkjente land på Balkan.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 13. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«I Meld. St. 6 (2013-2014) trakk regjeringen Prop. 193 L (2012-2013) fra regjeringen Stoltenberg II om lov om arbeidsskadeforsikring. Begrunnelsen var at regjeringen ville foreta en samlet vurdering av forslagene i proposisjonen sammen med de gjenstående elementene i en ny reform.

Når kan Stortinget forvente å få seg forelagt regjeringens forslag til reform på yrkesskadeområdet med hvilke nye elementer?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med en ny lov om arbeidsskadeforsikring har pågått lenge. Det første utvalget ble nedsatt av Stoltenberg I-regjeringen i 2001 og avga sin utredning i 2004. Siden har det vært flere utredninger og omfattende høringsrunder. Regelverket er vanskelig å forstå for dem det gjelder. Gjeldende yrkessykdomsliste oppleves av mange som lite rettferdig. Undertegnede er også kjent med at representanter for brannmannskapene i Hordaland 4. juni 2014 overleverte forslag til endringer i gjeldende regler til representanter for regjeringspartiene. Brannmannskaper er ei yrkesgruppe som er særlig utsatt for yrkesskader og yrkesrelaterte sykdommer. Det er derfor interessant å vite om forslagene deres vil bli omtalt i regjeringens forslag til yrkesskadereform sammen med de andre nye elementene.

Svar:

Jeg viser til at Prop. 193 L (2012-2013) ble fremmet i statsråd 20. september 2013 og formelt overbrakt det nye Stortinget.

I proposisjonen ble det lagt fram forslag til ny lov om arbeidsskadeforsikring med materielle regler for rett til erstatning ved arbeidsskade. Det ble også gitt en omtale av hvordan området er ment organisert (administrert), og proposisjonen bygger på at det opprettes en uavhengig enhet i offentlig regi (arbeidsskadeenhet) som skal behandle og avgjøre krav om erstatning etter ny lov.

Det er to ordninger på yrkesskadeområdet for samme formål; folketrygdlovens særregler som håndheves av Arbeids- og velferdsetaten og yrkesskadeforsikringsloven som håndheves av arbeids-

givers forsikringsselskap. Formålet med ordningene er å sikre arbeidstaker full erstatning ved yrkesskader og yrkessykdommer.

Som representanten viser til, har det over år vært arbeidet med en reform hvor disse ordningene er foreslått samlet lovmessig og organisatorisk. Utgangspunktet de siste ti årene har vært Yrkesskadeutvalgets forslag i NOU 2004: 3 Arbeidsskadeforsikring. Saken har vært på høring flere ganger, og et foreløpig resultat av dette arbeidet var framleggelsen av Prop. 193 L (2012-2013).

Yrkesskadeområdet kunne etter mitt syn vært organisert smidigere enn det som er tilfelle i dag. Samtidig er jeg av den oppfatning at dersom en skal foreta en grunnleggende omorganisering av yrkesskadeområdet, bør dette innebære en klar forbedring sammenliknet med dagens system. Videre bør det ha bred tilslutning fra partene i arbeidslivet, som yrkesskadeordningene i realiteten er til for. Uten en slik tilslutning vil en eventuell ny ordning ikke bli tilstrekkelig robust til å kunne stå seg over tid. Jeg registrerer at det i det omfattende arbeidet som har vært nedlagt i denne saken så langt har vært vanskelig finne en omforent løsning. Det kan i denne sammenheng også være grunn til å påpeke at det gjeldende tosporede systemet, tross visse svakheter, i all hovedsak fungerer etter hensikten.

Hensett til det svært omfattende utredningsarbeidet departementet har nedlagt i denne saken over mange år, og til sakens kompleksitet, trenger regjeringen tid til å foreta en nærmere gjennomgang av de ulike elementene, før den kan trekke en konklusjon om det videre arbeidet med saken.

Når det gjelder henvendelsen fra Det norske Maskinistforbund og Unio om endring av yrkesskadelovgivning for brannfolk som får visse typer kreft, vil jeg vurdere dette innspillet grundig og gi en direkte tilbakemelding til organisasjonene. For ordens skyld vil jeg imidlertid presisere at alle former for kreft som skyldes kjemisk påvirkning fra arbeidsmiljøet, herunder kreft hos brannfolk, i utgangspunktet kan godkjennes som yrkessykdom også etter folketrygdens gjeldende regelverk. For øvrig understreker jeg at gjeldende forskrift om yrkessykdommer (yrkessykdomslista), som representanten nevner, ikke var del av fremlegget i Prop. 193 L.

SPØRSMÅL NR. 911**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 16. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mandag 26. mai 2014 møtte Buskerudbenken politikere og næringsliv på Ringerike. Der opplyste representanter for regjeringspartiene at regjeringen jobber med å forsere de viktige samferdselsprosjektene for Ringerike, E16 og Ringeriksbanen.

Hvilken tidsplan jobber regjeringen nå etter for planstart/byggestart for Ringeriksbanen, byggestart for E16 Bjørum-Skaret og planstart/byggestart for Skaret-Hønefoss, som er annerledes enn forutsatt hittil?»

BEGRUNNELSE:

Ringerike kommune/Hønefoss by står foran en betydelig transformasjonsprosess, der både kommune og private innbyggere er sterkt involvert. Det vil være av stor betydning for disse å vite hva de kan påregne når det gjelder endret framdrift for de viktige samferdselsprosjektene, siden det er disse prosjektene som etter hvert vil utløse det betydelige utviklings- og vekstpotensialet i Ringerike kommune. Framdriften er også av nasjonal interesse, siden Ringerike/Hønefoss også kan utvikles til å bli et viktig av-lastningsområde for hovedstaden. På ettermiddagen, samme dag som møtet på Ringerike ble avholdt, uttalte Høyres parlamentarisk leder seg på NRK Buskerud om samme tema, forsering av de nevnte prosjektene, men det ble ikke gitt konkrete opplysninger om hvilke tidsplaner som nå gjelder, kun at prosjektene skulle framskyndes ved hjelp av veiutbyggingsselskap, OPS og sammenhengende utbygging. Når det gjelder E16, har de to parsellene svært ulik status når det gjelder planlegging og muligheter for byggestart. Det må kunne forutsettes at et ønske om sammenhengende utbygging ikke fører til forsinkelse av byggestart for parsellen Bjørum-Skaret, som et bredt

flertall under behandlingen av NTP 2014-23 ønsket skulle skje i første fireårsperiode.

Parsellen er ferdig regulert og klar til bygging. Undertegnede er for øvrig kjent med Samferdselsdepartementets brev av 27. januar 2014 til Statens vegvesen og Jernbaneverket med mandat for koordinering av arbeidet vei/bane og tidsfrist 15. juni 2014.

Svar:

Som representanten Christoffersen er kjent med, pågår det et større reformarbeid av både veg- og jernbanesektoren i Samferdselsdepartementet, hvor det blant annet ses på ulike former for organisering og finansiering i sektoren. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en sak om dette. Før et slikt saksframlegg er det vanskelig å være konkret på hva de kommende forslagene fra nevnte reformarbeid vil ha å si for framdriften for prosjektene E16 Bjørum – Hønefoss og Ringeriksbanen.

Samferdselsdepartementet har gitt Jernbaneverket og Statens vegvesen i oppgave å vurdere nærmere samordning av de to prosjektene Ringeriksbanen og E16 Skaret – Hønefoss. Som en del av dette arbeidet vil etatene redegjøre for alternativer for det videre planarbeidet og mulige tidspunkter for byggestart. Etatenes frist er 15. juni 2014. Dette vil være et viktig innspill for det videre arbeidet med prosjektene.

Jeg vil samtidig understreke at det i Samferdselsdepartementets arbeid med veg og bane i denne korridoren naturligvis legges til grunn føringene fra Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2014-2023 hvor det er knyttet konkrete ambisjoner for framdriften både for Ringeriksbanen og E16 Bjørum – Hønefoss.

SPØRSMÅL NR. 912**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 17. juni 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Forsvaret har inngått en milliardkontrakt med et internasjonalt selskap knyttet til konsernet MAN om kjøp av lastebiler. Det hevdes å være en rekke alvorlige etikkbrudd fra selskaper i dette konsernet. Et norsk rederi mener å være påført store tap på grunn av denne adferd.

Hva gjør departementet i denne og liknende saker for å sikre en høy etisk forretningsstandard hos sine leverandører, og sikre at bedrifter som begår etiske overtramp også gjør opp for seg overfor de som er blitt skadelidende?»

BEGRUNNELSE:

Det norske rederiet I.M. Skaugen har skriftlig og i møter med Forsvarsdepartementet fremsatt en alvorlig bekymringsmelding om sin erfaring med det internasjonale kjente MAN-konsernet. Bekymringsmeldingen har sin bakgrunn i de erfaringer og tap selskapet sier de er påført på grunn av leveranse av skipsmotorer som har vist seg å ha et vesentlig høyere drivstofforbruk enn forutsatt. I følge rederiet hadde leverandøren imidlertid manipulert testresultatene og kunder kjøpte disse maskinene i stedet for konkurrentenes som viste lavere forbruk. MAN-konsernet skal selv ha erkjent og meldt fra om dette, og har også akseptert en straffereaksjon i form av en bot på flere millioner euro ved tysk domstol.

Det rapporteres fra åpne kilder om en rekke andre alvorlige etikkbrudd fra nevnte konsern fra ulike steder i verden. I Norge er MAN-konsernet knyttet til «Unibuss»-saken, som skal behandles i det norske rettsapparat i september. Til tross for disse forhold har Forsvaret inngått milliardavtale om kjøp av lastevogner fra selskapet Rheinmetall MAN Military Vehicles.

Det er ønskelig at regjeringen offentlig klart markerer sin holdning til hvilke etiske krav som det offentlige Norge stiller til sine leverandører og deres nært tilknyttete selskaper.

Det vil i seg selv kunne gi en viktig og forebyggende signaleffekt både overfor dem det gjelder og fremtidige leverandører. Det er også viktig at dette skjer gjennom det offentlige ordskifte og at slike etiske spørsmål tillegges vekt i saker som behandles av Stortinget som bevilgende myndighet.

Svar:

Stortingsrepresentanten stiller spørsmål om hva departementet gjør i anskaffelsen av lastevogner til Forsvaret og lignende saker for å sikre en høy etisk for-

retningsstandard hos sine leverandører, og sikre at bedrifter som begår etiske overtramp også gjør opp for seg overfor de som er blitt skadelidende.

Jeg er opptatt av høy etisk forretningsstandard hos våre leverandører, og legger stor vekt på at leverandører til Forsvaret følger de etiske retningslinjene som er trukket opp for anskaffelser til forsvarssektoren. Forsvarssektoren har i over mer enn 10 år arbeidet systematisk med å høyne den etiske standarden både internt og hos våre leverandører. Det er utarbeidet egne kurs for våre ansatte, det stilles tydelige krav både til anskaffende instans og leverandør i anskaffelsesregelverket for forsvarssektoren, og det er utarbeidet egne etiske råd som tar opp ulike relevante problemstillinger. Det er videre etablert et eget senter for integritet i forsvarssektoren, det samarbeides tett med fagmiljøer i inn- og utland, og temaet etikk tas opp jevnlig på ledelsesmøter og prosjektsty-ringsmøter osv.

Forsvarssektoren har som krav at leverandører som ønsker å delta i kunngjorte anskaffelser, skal ha iverksatt tiltak, eller har systemer i sin virksomhet, som forebygger korrupsjon og påvirkningshandel. Videre har departementet innført en etisk egenerklæring for leverandører til forsvarssektoren. Formålet med erklæringen er å oppstille en opplysningsplikt om etiske forhold hos leverandøren. Samtidig bidrar egenerklæringen til å styrke bevisstheten rundt hvilke etiske krav forsvarssektoren stiller til sine leverandører. Leverandører som ikke holder en høy forretningsetisk standard, risikerer å bli utestengt fra konkurranse om, eller miste, kontrakter med forsvarssektoren. Dette har skjedd i flere tilfeller.

Forsvarsdepartementet har som virkemiddel å kunne kreve at leverandører som har begått etiske overtramp og som ønsker et leverandørforhold til forsvarssektoren, må gjøre opp for seg. Også dette har vi eksempler på. Leverandører som opptrer i det kommersielle markedet uten å ha et leveranseforhold til forsvarssektoren, kan imidlertid ikke forfølges rettslig eller på annen måte av Forsvaret.

Undersøkelser av tilbydernes etiske forretningsstandard i anskaffelsen av lastevogner til Forsvaret ble, i likhet med liknende saker, grundig behandlet. På bakgrunn av en bekymringsmelding fra I.M. Skaugen SE foretok Forsvarsdepartementet en egen undersøkelse når det gjelder eventuell kobling til Rheinmetall MAN Military Vehicles. Det ble ikke funnet grunnlag for å koble eventuelle etiske overtramp i selskapet MAN Turbo & Diesel med selskapet Rheinmetall MAN Military Vehicles, som er selskapet Forsvaret har inngått kontrakt med.

SPØRSMÅL NR. 913**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 17. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Er kunnskapsministeren enig i at lang saksbehandlingstid og påfølgende utvisning av utenlandske studenter kan skade norske utdanningsinstitusjoners renommé, mener kunnskapsministeren at UDIs praksis overfor iranske studenter er for streng, og hvilke initiativ vil kunnskapsministeren ta overfor justisministeren for å sikre norske utdanningsinstitusjoners mulighet til å – på en forutsigbar og seriøs måte – ta imot internasjonale studenter og ansatte?»

BEGRUNNELSE:

Tre iranske stipendiater ved NTNU har blitt utvist fra Norge fordi PST mener de utgjør en sikkerhetstrussel. Fagfeltet de tre jobber med er imidlertid ikke oppført på PSTs liste over teknologiområder som iranske studenter skal utelukkes fra som følge av fare for teknologioverføring til Iran som kan muliggjøre utvikling av masseødeleggingsvåpen, og ansatte ved det aktuelle instituttet stiller seg utenforstående til PSTs påstander. Rektor ved NTNU har protestert på vedtaket. Saken vekker internasjonal oppsikt, og kan skade norske utanningsinstitusjoners mulighet til å tiltrekke seg talenter og viktig kompetanse fra utlandet. For internasjonaliserte og teknologitunge institusjoner som NTNU representerer denne oppmerksomheten en stor utfordring. Det er derfor på sin plass å behandle dette som et kunnskapspolitisk spørsmål.

Svar:

Både justis- og beredskapsministeren og jeg ønsker at alle søknader til UDI skal behandles så effektivt og raskt som mulig. Derfor vedtok Justis- og beredskapsdepartementet (JD) med virkning fra 1. januar i år en ny bestemmelse i utlendingsforskriften om at søknader om arbeid og studier som berører eksportkontrollhensyn, kan avslås av UDI direkte. Det samme gjelder når det er nødvendig for å gjennomføre

vedtak fra FNs Sikkerhetsråd som Norge er bundet av, herunder sanksjoner mot Iran, Nord-Korea, Taliban og Al-Qaida. Dette forenkler saksbe-handlings-rutinene til UDI, slik at de som søker om oppholdstillatelse får et raskere svar.

Det er Utenriksdepartementet (UD) som er ansvarlig for den strategiske eksportkontrollen og som forvalter regelverket om dette. UD samarbeider med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) for å forebygge brudd på eksportkontrollregelverket. UDI treffer i utgangspunktet vedtak i saker som omhandler eksportkontroll på grunnlag av vurderinger fra PST eller UD. Dersom UDI mener anbefalingene ikke bør legges til grunn, skal saken forelegges JD for vurdering. Som kunnskapsminister har jeg ikke grunnlag for å vurdere om UDIs praksis overfor iranske studenter er for streng.

Statlige og private universiteter og høyskoler har en selvstendig plikt til å forhindre lovstridig overføring av kunnskap innenfor fagområder som er relevant for spredning av masseødeleggingsvåpen eller leveringsmidler for slike. Det kan være vanskelig for et universitet eller en høyskole å vurder om de utdanningen de tilbyr omfattes av eksportkontrollregelverket, og jeg er derfor opptatt av at utdanningsinstitusjonene skal få god informasjon om dette regelverket, og bistand fra UD og PST om anvendelsen av regelverket og vurderingene i konkrete saker.

Derfor har Kunnskapsdepartementet (KD), i samråd med UD, JD og PST, utarbeidet og sendt brev til universitets- og høyskolesektoren 19. mars i år med formål å informere om regelverket. Departementet tok initiativ til et møte som ble avholdt i vår om temaet, der Universitets- og høyskolerådet, enkelte utdanningsinstitusjoner, UD, JD, PST, UDI og KD deltok. Til høsten vil KD arrangere et større informasjonsmøte der alle de berørte universitetene og høyskolene vil få møte UD og PST og få mer utfyllende informasjon om regelverk og prosedyrer.

SPØRSMÅL NR. 914**Innlevert 6. juni 2014 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 16. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Skolen skal være en nøytral læringsarena, der elever skal lære kritisk tenkning, og lære at saker og konflikter har flere sider. De siste dagene har det vært stor oppmerksomhet omkring en eksamensoppgave som mange, deriblant FrP, mener har et svært ensidig fokus, og i tillegg bidrar til å fremme jødehat.

Vil statsråden ta initiativ overfor Utdanningsdirektoratet slik at man sikrer at fremtidige eksamensoppgaver er mer balanserte?»

BEGRUNNELSE:

Situasjonen i Midtøsten er svært komplisert, og med den skremmende fremvekst av jødehat som vi ser over hele Europa – også i Norge – burde det være maktpåliggende for et norsk utdanningsorgan å gi elevene et saklig og objektivt grunnlag for oppgaven.

Undertegnende mener det er trist at Utdanningsdirektoratet gir en oppgave til elevene basert på M. Gilberts ensidige og uhistoriske fremstilling av Gazakonflikten.

Bakgrunnen for denne konkrete saken er at da avgangselevne i videregående skoler hadde eksamen i norsk denne våren, var frihet og samfunnsengasjement overordnet tema. Elevene fikk blant annet i oppgave å vurdere følgende SMS, sendt av den venstreradikale legen og Palestina-aktivisten Mads Gilbert fra Gaza under krigen i 2009: «De bombet sentrale grønnsaksmarkedet i Gaza by for to timer siden. 80 skadde 20 drept. Alt kom hit til Shifa. Hades! Vi vasser i død, blod og amputater. Masse barn. Gravid kvinne. Jeg har aldri opplevd noe så fryktelig.

Nå hører vi tanks. Fortell videre, send videre, rop det videre alt GJØR NOE! GJØR MER. Vi lever i historiebooka nå, alle!» Elevene skulle i tillegg vurdere en graffiti-tegning som kunstneren Banksy har malt på den israelske muren. Oppgaveteksten lød: «Gjør kort greie for noen sentrale virkemidler og den funksjonen de har i graffiti og SMS-teksten. Hva er formålet med de to tekstene?»

Svar:

Først litt om hvordan oppgavene jobbes frem:

Det er læreplanen for faget som inneholder bestemmelser om det skal være eksamen i et fag og om eksamen i faget er obligatorisk for alle elever eller om de kan trekkes ut til eksamen i faget. Læreplanen bestemmer videre hvilken form eksamenen skal ha som f.eks. en muntlig eller skriftlig form. Dette er bestemmelser fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Ansvar for å utarbeide selve eksamensoppgavene er delegert til Utdanningsdirektoratet. Eksamensoppgaver utarbeides av nemnder oppnevnt av direktoratet. Nemndene består vanligvis av en gruppe erfarne lærere. I tillegg brukes uavhengige konsulenter til å vurdere oppgavene. Utdanningsdirektoratet er ansvarlig for eksamensoppgavene.

For eksamen i norsk er det gjerne et tema for hele eksamen. I år var temaet frihet og samfunnsengasjement. Tekstvedleggene til eksamensoppgavene handlet på ulike måter om engasjement, og omfattet blant annet dikt av Henrik Wergeland og Arnulf Øverland, utdrag fra en Stortingsmelding, en tekst fra en sms, graffiti og et avisinnlegg.

På en av årets oppgaver skulle elevene vurdere noen sentrale virkemidler som ble brukt i to vedlegg; en graffiti av en britisk gatekunstner «Banksy» og en sms sendt av den norske legen Mads Gilbert da han arbeidet i Gaza i januar 2009.

Oppgaven elevene skal løse er å vurdere hva som er virkemidler, funksjon og formål med vedlagte graffiti og SMS-tekst. Elevene vil i samfunnet møte en rekke eksempler på slike uttrykk, og skolen skal nettopp gi elevene verktøyene til kritisk analyse av slike uttrykk. Oppgaven som skal løses er dermed ikke direkte knyttet til spørsmålet om israelerne og palestinerne.

Det er viktig at selve oppgaveteksten – altså ikke den teksten elevene skal analysere – inneholder korrekte opplysninger.

Det er også viktig å understreke at læreplanen i norsk legger vekt på at elevene skal kunne vurdere ulike tekster og reflektere over innhold og form. Sensorene skal vurdere elevenes kompetanse med utgangspunkt i læreplanen. Det finnes ikke én fasit på hvordan elevene skal løse oppgaven, men i sensureringen skal det legges vekt på selvstendighet og saklig argumentasjon.

Kunnskapsdepartementet har mottatt en del reaksjoner på selve oppgaven til avgangseksamen i norsk. Reaksjonene har dels gått på at oppgaveteksten kan oppfattes som ensidig fordi den fremstiller én side i en konflikt, delvis på at noen av fremstillingene i teksten er feil. Noen elever og lærere har også formidlet at oppgaveteksten har utfordret deres verdier. En oppgavetekst bør ikke virke så støtende på elevenes egne verdier og identitet at det påvirker elevenes eksamensbesvarelse negativt. Det er samtidig selvfølgelig også slik at eksamen må kunne bruke dagsaktuelle tekster med tydelige synspunkter i ulike sjangre og medier. Det vil alltid være en balansegang, men målet er at formuleringer eller vinklinger på en eksa-

mensoppgave ikke skal stå i veien for at elevene skal få vise hva de kan.

Departementet har merket seg reaksjonene på årets oppgavetekster, og vil ta det med i arbeidet fremover.

For øvrig er arbeidet mot antisemittisme sterkt prioritert av denne regjeringen og stortingsflertallet av Kristelig Folkeparti, Venstre, Fremskrittspartiet og Høyre.

Departementet følger opp bruken av de 4 millioner kronene som ble bevilget til dette formålet i 2014.

SPØRSMÅL NR. 915

Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 18. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Formålet med Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) er jf. § 1 «... å leggje til rette for at offentlig verksemd er open og gjennomsiiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta.»

Kan statsråden visa kva lovendring som er påkrevd for å sikra at offentlig betalte kommunikasjonsoppdrag vert omfatta av offentliglova?»

Svar:

Det følger av offentliglova § 2 at lova gjeld for staten, fylkeskommunane og kommunane. Lova gjeld òg for andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift. Vidare gjeld lova i utgangspunktet for sjølvstendige rettssubjekt, som til dømes selskap og stiftingar, dersom stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigardel som gjev meir enn halvparten av stemmene i det øvste organet i rettssubjektet, eller direkte eller indirekte har rett til å plukke meir enn halvparten av medlemene med stemmerett i det øvste organet i rettssubjektet.

Offentliglova § 3 slår fast at saksdokument, journalar og liknande register er opne for innsyn hjå organ som er omfatta av lova. Omgrepet «saksdokument» er i offentliglova § 4 andre ledd fyrste punktum definert som dokument som har komne inn til eller er lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har oppretta, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet. Dersom eit offentlig organ bestiller eit kommunikasjonsoppdrag som ledd i verksemda si, vil offentliglova såleis gjelda for dei dokumenta som omhandlar dette oppdraget, og som er hjå or-

ganet. Dette vil både omfatte bestillinga, innkomne svar og annan korrespondanse i saka. Utgangspunktet etter offentliglova § 3 er at desse dokumenta er opne for innsyn.

Når det gjeld spørsmålet om unntak frå innsyn, kan det gjelda teieplikt etter forvaltningslova § 13 fyrste ledd nr. 2 for enkelte forretningsrelaterte opplysningar som går fram av slike dokument. Dette kan til dømes vera informasjon om forretningsstrategiar eller marknadsanalysar innanfor bransjen. Det kan elles vera aktuelt med unntak etter offentliglova § 15 andre ledd for dokument som blir innhenta utanfrå til bruk i intern saksførebuing, og dette gjeld òg i saker om kommunikasjonsoppdrag. Unntakshøvet er her avgrensa til dei delane av dokumentet som inneheld konkrete råd og vurderingar om korleis organet skal stille seg i den aktuelle saka, og unntak må vera påkravd av omsyn til dei offentlege interessene i saka. I samband med forhandlingar mellom eit offentlig organ og ein leverandør av kommunikasjonstenester kan det òg vera aktuelt med unntak for opplysningar etter offentliglova § 23 fyrste ledd, men dette vil som det klare utgangspunktet berre gjelda inntil forhandlingane er avslutta.

Unntakshøvet er såleis sterkt avgrensa, og eg kan ikkje sjå at det er behov for lovendringar for at det skal gjelda innsynsrett i saksdokument i saker om kjøp av kommunikasjonsoppdrag.

Det vil som eit klart utgangspunkt òg gå fram av journalen til organet dersom det har vore korrespondanse med ein leverandør av kommunikasjonstenester, jf. arkivforskrifta § 2-6 fyrste ledd og § 2-7 fyrste ledd og offentliglova § 10 fyrste ledd. Såleis vil slik kontakt gå tydeleg fram, og det vil på vanleg måte kunne krevjast innsyn i den aktuelle korrespondansen.

SPØRSMÅL NR. 916**Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 18. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre økt vannkvaliteten i Vansjø, og hvordan vil statsråden følge opp brev fra Moss kommune datert 21.5.2014?»

BEGRUNNELSE:

Venstre er kjent med at Moss kommune 21.5.2014 sendte brev til Klima- og miljødepartementet med kopi til Olje- og energidepartementet og Landbruks- og matdepartementet om behovet for tiltak for å øke vannkvaliteten i Vansjø.

Vansjø er et viktig friluftsområde, naturområde og drikkevann. Vannkvaliteten er dårlig og har vært det lenge. Det har de siste årene blitt redusert adgang til å illegge landbruket krav for å øke vannkvaliteten. Det er også varslet økonomiske reduksjoner i midler som i dag brukes til vannkvalitet tiltak i Vansjø. Der- som det medfører riktighet risikerer vi at Vansjø nok en gang blir utilgjengelig for badegjester og i verste fall som drikkevannskilde og naturområde.

Svar:

Innsatsen for å bedre vannkvaliteten i Vansjø/Hobøl-vassdraget ble intensivert i 1999 med etableringen av Morsa-prosjektet, som nå er et eget vannområde i vannregion Glomma. Siden prosjektet ble startet har Miljøverndepartementet og senere Klima- og miljødepartementet bidratt med betydelige midler til vannmiljøtiltak.

I perioden 2002 – 2006 ble det avsatt om lag 11 mill. kroner til opprydding i spredte avløp, og fra 2005 til i dag er det i tillegg avsatt ca. 35 mill. kroner til

overvåking og utredninger samt tiltak i avløpssektoren. Husbanken har i samme periode bidratt med om lag 5 mill. kroner. Også Landbruks- og matdepartementet har i en årrekke bidratt økonomisk til ulike vannmiljø-tiltak. I perioden 1999 – 2012 er det gjennomført tiltak for i størrelsesorden 150 mill. kroner. Dette har gitt en økning i jordbruksareal som ikke jordbearbeides om høsten fra ca. 30 % til nærmere 80 %. Fosforgjødslingen er halvert, og rundt Vestre Vannsjø er den redusert med 75 %. I tillegg er det etablert ca. 70 fangdammer, og andelen buffersoner med gras og beplantning langs vassdraget har økt betraktelig.

Det er altså gitt vesentlige bidrag til å forbedre vannkvaliteten i Vansjø gjennom flere år, og det videre arbeidet med vannforvaltningsplanene skal sikre at innsatsen videreføres.

Planene fremover prioriterer en rekke tiltak i jordbruket, herunder redusert jordarbeiding om høsten, erosjonshindrende tiltak, buffersoner langs vassdragene, etablering og ettersyn av fangdammer og reduksjon av fosfor gjennom riktigere gjødsling. I tillegg er det planlagt oppgradering og nyanlegg av avløp fra spredt bebyggelse og utbedring av kommunale avløp. De enkelte sektorer er ansvarlige for gjennomføring av de ulike tiltakene. Jeg legger til grunn at tiltakene vil bidra til bedre vannkvalitet i Vansjø.

Brevet fra Moss kommune er sendt parallelt til Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Olje- og energidepartementet, og vil etter avtale mellom departementene bli besvart av Landbruks- og matdepartementet fordi det i hovedsak berører deres virkemidler.

SPØRSMÅL NR. 917**Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 20. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Har helseministeren grunn til å tro at ukvalifiserte vikarer går på jobb i helsevesenet, og hva vil statsråden gjøre for å hindre at personer uten tilstrekkelig kompetanse får jobb som vikarer i norske helseforetak?»

BEGRUNNELSE:

NRK har avslørt manglende kontrollrutiner i bemanningsbyråer som rekrutterer vikarer til helsevesenet.

Det påstås at bemanningsbyråer mangler både kontroll og rutiner, blant annet for å sjekke om referanser er reelle og for å sørge for tilstrekkelig opplæring. Som eksempel viser NRK til at et bemanningsbyrå gir opplæring i hjerte-lungeredning via en test på internett. I reportasjene framgår det videre at helseforetakene ikke fører kontroll med bemanningsbyråene de har avtale med, og at pris teller langt mer enn kvalitet når byråene konkurrerer om kontrakter med helseforetakene.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som har sørge for ansvaret for at befolkningen i regionen tilbys forsvarlige sykehustjenester. Det er sykehusene som arbeidsgivere som er ansvarlig for at de ansatte, både de som er fast ansatt, de som er midlertidig ansatt eller vikarer, har den nødvendige kompetansen.

Helseforetakenes innkjøpsservice AS (HINAS) er de regionale helseforetakenes eget innkjøpsselskap. De regionale helseforetakene har sammen med HINAS inngått likelydende regionale rammeavtaler for innleie av vikarer – helsepersonell innen sykepleier og spesialsykepleier, jordmødre, leger med videre som omfatter flere faggrupper med egne tildelinger innen sykepleier, spesialsykepleier intensiv, andre spesialsykepleier grupper og jordmor.

De regionale helseforetakene har informert meg om at i rammeavtalene for innleie av vikarer – helsepersonell er det etablert rutiner for å sikre at bemanningsbyråene tilbyr kvalifiserte vikarer til helseforetakene. I anskaffelsen ble det blant annet stilt krav til at bemanningsbyråene har et kvalitetssikringssystem som sikrer at arbeids- og hviletid overholdes, dokumentasjon på gjennomført språkvurdering, intervju og referansesjekk av dokumentasjon på gyldig autorisasjon og kvalifikasjoner. Det ble også stilt krav til at bemanningsbyråene skal ha et system for oppdragshåndtering. I dette ligger det at leverandører har kvalifisert kompetanse til å kunne rekruttere kompetente vikarer inn til bemanningsbyråene og at de

innehar kvalifisert kompetanse til å håndtere bestillinger fra helseforetakene. Summen av de krav som ble stilt til bemanningsbyråene utgjør samlet sett en total kvalitetsvurdering av leverandøren hvor kvalitet vektlegges fremfor pris.

Sykehusene har utarbeidet rutiner og systemer for at nytilsatte eller vikarer får nødvendig opplæring for de oppgavene de skal utføre. For vikarer som ikke har vært på det aktuelle sykehuset/avdelingen før, inngår det i rammeavtalene med vikarbyråene at det da skal være en opplæringsvakt. Hjerte- og lungeredning inngår som en del av grunnutdanning av norske sykepleiere, og sykehusene har ulike rutiner for hvordan sykepleierne kan øve regelmessig på dette. Jevnlig trening inngår som en del av det systematiske organisatoriske arbeidet i sykehusene. Et eksempel er at traumeteam trener ukentlig sammen, men det utstedes ikke kursbevis for hver enkelt trening. Sykehus i Sverige og Danmark hvor hoveddelen av vikarene faktisk er ansatt har samme prinsipp, «on the job training». Rammeavtalene for innleie av vikarer – helsepersonell har lagt til grunn at vikarene må ha gjennomgått årlig basal HLR (hjerte-lungeredning) eller årlig AHLR (avansert hjerte-lungeredning) der dette er relevant. Med gjennomgang forstås praktisk gjennomgang. Dette skal dokumenteres i form av kursbevis eller lignende. Det innebærer at det er tilstrekkelig i tråd med god faglig praksis at det foreligger bekreftelser på at de har gjennomgått praktisk trening. Helsepersonell i sykehusene trener jevnlig på ulike ferdigheter som del av sin ordinære hverdag.

I etterkant av kontraktstildelingen mellom bemanningsbyråene og HINAS har det som en del av den ordinære avtaleforvaltningen vært gjennomført revisjoner av bemanningsbyråene, en prosess som fortsatt pågår. I tillegg er det gjennomført oppfølgingsmøter og felles møter med leverandørene. Alt dette har til hensikt å sikre etterlevelse av alle forpliktelser som ligger til grunn for rammeavtalene. I forvaltningen av rammeavtalen er det etablert avviksrutiner. Dersom sykehusene som bestillende enhet og/eller bemanningsbyråene som leverandører opplever avvik knyttet til rammeavtalen skal dette meldes inn i henhold til avviksrutiner etablert av HINAS. Siden sykehusene inngikk nasjonale rammeavtaler for vikartjenester helsepersonell i 2009 og frem til ny avtale er det registrert rundt 330 avvik. Det er kun mottatt 6-7 avvik fra helseforetakene knyttet til vikarens kvalifikasjoner i nåværende avtaleperiode som startet februar 2013. Disse ble mottatt i perioden februar 2013 til juli 2013. Dette dreier seg om man-

glende politiattest, tilsynssaker mot legespesialister og at tilbudte vikarer ikke oppfyller kravene i rammeavtalen. I siste tilfelle ble det iverksatt revisjon med resultat at leverandøren trakk seg fra rammeavtalen. Dette viser at sykehusene gjennomfører egenkontroll og at det blir meldt hendelser/avvik.

Avslutningsvis vil jeg vise til at det i rammeavtalen for innleie av vikarer – helsepersonell foreligger et absolutt krav om nødvendig kompetanse i HLR/AHLR. Dette omfatter også krav om praktisk trening og det er derfor ikke tilstrekkelig med kun teoretisk gjennomgang eller dokumentasjon. De re-

gionale helseforetakene og HINAS har i juni i år sendt en ytterligere presisering av kravet til HLR/AHLR til alle bemanningsbyråene. Samtidig ble alle bestillende enheter i sykehusene bedt å sikre etterlevelse av dette kravet. Jeg vil som tidligere nevnt understreke at sykehusene har rutiner og systemer for at nytilsatte eller vikarer får nødvendig opplæring for de oppgavene de skal utføre, ikke bare HLR/AHLR. Jeg har tillit til at sykehusene, de regionale helseforetakene og HINAS har gode systemer og avviskhåndtering når avvik på dette området oppstår.

SPØRSMÅL NR. 918

Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 17. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helseministeren sørge for at alle barn i Norge, uavhengig av foreldrenes oppholdstillatelse, får nødvendig helsehjelp, og er dagens regelverk til hinder for at barn i situasjoner som den omtalte kan få den hjelp legene mener er nødvendig?»

BEGRUNNELSE:

Vårt Land omtaler 10. juni en sak hvor en 9 år gammel gutt nektes det legene mener er nødvendig helsehjelp, fordi hans foreldre har fått avslag på søknad om asyl i Norge. Gutten har bodd i Norge i fire år, og blir gradvis sykere. Legene mener sykdommen over tid vil være dødelig om gutten ikke opereres, og kirurgene som har vurdert ham mener ifølge avisen at tilstanden er kritisk. Legene reagerer sterkt på at de ikke får lov til å operere denne pasienten.

Svar:

Rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket er regulert i forskrift gitt med hjemmel i pasient og brukerrettighetsloven, jf. forskrift 16. desember 2011 nr. 1255. Barns rettigheter er regulert i forskriften § 4. Etter denne bestemmelsen har personer under 18 år i tillegg til øyeblikkelig hjelp rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd. Alle personer under 18 år har i tillegg rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Unntak gjelder hvis hensynet til barnet tilsier at hjelpen ikke skal ytes.

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b andre ledd andre punktum har nærmere regler om rett til hjelp fra spesialisthelsetjenesten. Vilkåret for rett til hjelp etter denne bestemmelsen er at pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og kostnadene står i rimelig forhold til tiltakets effekt.

Alle som oppholder seg i Norge, har også rett til vurdering fra spesialisthelsetjenesten etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2 første, tredje og fjerde ledd og rett til opplysninger som vedkommende trenger for å ivareta sin rett til helse- og omsorgstjenester, jf. forskriften §§ 1 og 7.

Barn uten fast opphold i landet, herunder barn uten lovlig opphold, har ikke rett til fastlege. Forskriften gir heller ikke krav på fristfastsettelse, rett til behandling fra privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket eller rett til dekning av syketransport.

Dette innebærer at alle barn som oppholder seg i Norge, har tilnærmet full rett til helsehjelp, uavhengig av oppholdsgrunnlag eller oppholdets lengde. Regjeringen er opptatt av at alle barn som oppholder seg i Norge, som hovedregel skal ha rett til nødvendig hjelp både fra kommunen og spesialisthelsetjenesten. Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i vurderingene. Her har vi forpliktelser etter FNs barnekonvensjon.

Dagens regelverk er ikke til hinder for at barn som er i en slik situasjon som ble omtalt i Vårt land 10. juni, kan få den hjelp legene mener er nødvendig. Av oppslag i Vårt Land 11. juni framgikk det at kliniklederen ved Oslo universitetssykehus har uttalt at sykehuset har tolket regelverket for strengt, og at

de har beklaget den belastningen familien ble påført. Videre er det vist til at gutten vil få behandling på linje med andre pasienter med denne diagnosen, og at

sykehuset nå sørger for at alle som vurderer behandling er kjent med reglene, slik at vi unngår slike situasjoner i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 919

Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 18. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at arbeidet PårørendeSenteret i Stavanger har gjort med å utvikle og implementere et nett basert opplæringsprogram for pårørende og kommuner i hele landet kan fortsette?»

BEGRUNNELSE:

PårørendeSenteret er blitt gitt skriftlig og muntlig informasjon om at Helsedirektoratet ikke vil gi økonomisk støtte til dette utover 2014. Regjeringen har sagt at den vil satse på bruker og pårørendes muligheter for påvirkning av norsk helsevesen. PårørendeSenteret har vært og er tilgjengelig for pårørende om informasjon, støtte og veiledning uavhengig av hvor de bor rundt om i landet, og uavhengig av hvilken diagnose eller type rusproblematikk de har. De er også tilgjengelige for ansatte i det offentlige ved å spre kunnskap, støtte og veiledning. De har bygd opp en stor kompetanse på flere områder på dette feltet i løpet av den tiden de har jobbet, men står nå i fare for å legge ned, fordi de mangler finansiering.

Svar:

Det er helt sentralt at utvikling av helse- og omsorgstjenestene skjer i samarbeid med pasient og bruker og deres pårørende. Denne regjeringen har som mål å styrke tilbudet til mennesker med rusproblemer, både ved å satse mer på forebygging, bygge ut lavterskeltilbud i kommunene, styrke behandlingstilbudet, øke valgfriheten i spesialisthelsetjenesten og gjennom å styrke samarbeidet med det frivillige Norge.

Representanten etterspør hvordan arbeidet til Pårørendesenteret i Stavanger med å utvikle og implementere et nettbasert opplæringsprogram kan fortsette. Pårørendesenteret i Stavanger mottar tilskudd over flere ordninger i Helsedirektoratet til

drift og ulike prosjekter. Prosjektmidler til utvikling og implementering av e-læringsprogrammet som representanten Bollestad viser til, bevilges over tilskudd til frivillig arbeid over statsbudsjettets kapittel 763, post 71. Tilskuddet gis til oppfølging, omsorg og rehabilitering av personer med rusproblemer i regi av frivillige og private virksomheter som et supplement til offentlige tjenester. Det er i 2014 bevilget om lag 30 mill. kroner til bruker- og pårørendeorganisasjoner på rusfeltet, herunder pårørendesentre, på denne ordningen.

Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddsordningen på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet. Det foreligger et regelverk for tilskuddsordningen som er godkjent av Helse- og omsorgsdepartementet. Søkeren kan klage til Helsedirektoratet på vedtak om tildeling av tilskudd. Dersom Helsedirektoratet opprettholder sitt vedtak, oversendes saken til Helse- og omsorgsdepartementet som overordnet klageinstans, og som tar endelig stilling til klagen.

I henhold til Pårørendesenterets søknader, og Helsedirektoratets tilskuddsbrev, har utviklingen og implementeringen av e-læringsprogrammet vært planlagt som et 3-årig prosjekt t.o.m. 2014. Helsedirektoratet vurderer at prosjektperioden er over i løpet av inneværende år, og at prosjektet må evalueres, og det må vurderes om programmet er egnet for videreføring i ordinær drift, evt. om det er grunnlag for en nasjonal implementering.

Prosjektmidler er ikke ment å sikre varig drift, men skal være til hjelp i en oppstartsfase, frem til varig finansiering er etablert. Etter min vurdering kan det stilles spørsmål ved om det er gunstig om staten overtar driften av private og ideelle initiativ. Samtidig merker jeg meg representanten Bollestads forslag om å sikre forutsigbarhet for gode, frivillige initiativ, og jeg tar med meg innspillet inn i mitt videre arbeid.

SPØRSMÅL NR. 920**Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 18. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Regjeringen har foreslått en ny ordning for bompenger gjeldende for 13 bompengeprojekter som er vedtatt, men der innkrevingen ikke er startet.

Kan jeg få en beregning av total bompengekostnad og total kostnad for hvert av de 13 prosjektene basert på vedtatt finansieringsplan sammenlignet med total bompengekostnad og prosjektkostnad der gjeldende 10 års statsobligasjonsrente legges til grunn?»

BEGRUNNELSE:

Den nye ordningen innebærer at beregningsteknisk rente endres fra rentesats lagt til grunn ved vedtak og til rentesats for 10 års statsobligasjonsrente. Selve den faktiske rentesatsen endres ikke.

Presiseringer og premisser:

Det etterspørres ikke generelle beskrivelser av ulike tiltak for reduserte innkreivingskostnader beskrevet i NTP 2014-2023.

Det er heller ikke nødvendig med informasjon om tidsperioden jeg var statssekretær i samferdselsdepartementet. Det har statsråden opplyst i to tidligere svar og er kjent informasjon.

Det skal i beregningen legges til grunn at bompengandelen i prosjektene nedbetales i sin helhet gjennom ordningen. Beregningen skal altså ikke ta hensyn til en senere eventuell rentekompensasjonsordning.

Det brukes gjeldende rente for 10 års statsobligasjoner.

Det kan tas hensyn til eventuell forventet økt trafikk som følge av reduserte takster i de prosjektene og i det omfang som er sannsynlig.

Det ønskes informasjon om lengde på innkreivingsperioden med vedtatt finansieringsopplegg og med ny rente for beregning av finansieringsplan.

Det ønskes også for hvert av prosjektene informasjon om hvor mye innkreivingskostnadene er forventet økt som følge av eventuell forlenget innkreivingsperiode for hvert enkelt prosjekt.

Svar:

Regjeringen vil bygge mer vei og redusere bompengandelen. Bevilgningene til planlegging og prosjektering av vegprosjekter er økt, og en rekke vegprosjekter i fremskyndet. Det er fjernet bomstasjoner på sju strekninger, og bompengegjelden er redusert i flere prosjekter.

Det jobbes nå med en bompengereform, hvor det blant annet skal gjøres grep som redusere antall bompengeselskap til noen få, reduserer lånerenten, kompenserer renteutgifter via statsbudsjettet m.m. I perioden hvor representanten Pollestad var statssekretær i samferdselsdepartementet økte antall bompengeselskaper og bompengegjelden økte kraftig. Jeg er glad for at Senterpartiet i Stortinget har støttet regjeringen i å fjerne bomstasjoner som Senterpartiet i regjering vedtok å opprette.

Regjeringen har enda ikke fremlagt en fullstendig bompengereform for Stortinget. Det er fremlagt forslag til en overgangsordning hvor man kan redusere rentesatsen på nye bompengeprojekter til bedre å reflektere reell rente der det er ønskelig. Bakgrunnen for dette er ønske fra blant annet Vestfold fylkeskommune om å redusere bompengesatsen på ny E18 for å redusere avvisningseffekten fra bomstasjoner, fordi man frykter stor trafikklekkasje over på sideveier. Overgangsordningen vil gjøre dette mulig og samtidig være et skritt i retning av helheten i bompengereformen.

Representanten Pollestads ønske om beregninger dreier seg om enkeltmomenter i overgangsordningen for rentekompensasjonsordningen for bompengelån. Det vil si ordningen som regjeringen vil legge til grunn fram til de nye ordningene med et fåtall bompengeselskap og rentekompensasjonsordning er på plass. Endringen i beregningsteknisk rente vil ikke i seg selv ha konsekvenser for de statlige bevilgningene til de aktuelle bompengeprojektene. Når selve rentekompensasjonsordningen er på plass skal renter på bompengelånene dekkes av staten og ikke av bilistene. Den skisserte overgangsordningen er et steg på veien mot de større endringene i bompengesektoren. Regnestykkene som viser de faktiske besparelsene i det enkelte prosjekt sammenlignet med tidligere rammebetingelser må vi komme tilbake til når utformingen av rentekompensasjonsordningen er på plass.

SPØRSMÅL NR. 921**Innlevert 10. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 20. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«HELFO har i rundskriv til «Poliklinikker med avtale om direkte avtale om oppgjør med HELFO», 13.05.14 presisert at bestemte behandlergrupper kan utløse takst 201b. Det gjelder følgende grupper: relevante legespesialister, psykologspesialister, tannlegespesialister, leger, psykologer, tannleger uten eller under spesialisering, spesialister i allmennmedisin, sykepleiere, jordmødre og audiografer.

Hvordan vil statsråden sikre andre behandlerstillinger i utadrettede funksjoner refusjonsrett?»

BEGRUNNELSE:

Ved Jæren distriktpsykiatriske senter har de en allmennpsykiatrisk poliklinikk, akutteam, ACT team som godkjente poliklinikker. I tillegg drives det et utstrakt arbeid innenfor rammene av integrerte poliklinikker individuelt og i grupper. I følge nasjonale føringer og anbefalinger fra direktoratet for akutteam og føringer for ACT team i Norge er det lagt betydelig vekt på flerfaglighet/tverrfaglighet som viktig. Det har medført at der er rekruttert personer med ulike fagbakgrunner som sosionom, spesialutdannede vernepleiere, spesialutdannede barnevernspedagoger, ergoterapeuter med ulike spesialiteter, prest med ytterlig kompetanse, spesialist på dr.nivå innen fysisk aktivitet for å nevne noen. Det er klart faglige grunner for at dette er gjort, og med god støtte fra ulike veiledere/anbefalinger, og med stor anerkjennelse fra sentralt hold. Etter HELFO sitt rundskriv betyr det at Jæren JPS ikke får refusjon for stillinger som ikke er uttrykkelig nevnt eller refundert egenandel. HELFO sitt rundskriv er ikke til å misforstå.

Dette har ikke vært så tydelig tidligere som det som nå ligger fremme. Skal det videre satses på tilbud for psykisk helse der folk bor, i en poliklinisk setting og ikke innleggelser/institusjonsbehandling må de ulike lovverk, forskrifter og rundskriv harmonere.

Svar:

Staten gir tilskudd til poliklinisk virksomhet ved statlige helseinstitusjoner og helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak gjennom et eget takstsystem for poliklinikker. Forskrifter og takster fastsettes av Helse- og omsorgsdepartementet med hjemmel i lov. HELFO administrerer ordningen. Vilklarene for refusjon følger av forskrift om dekning av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra RHF. Forskriften inneholder generelle bestemmelser om egenandeler og bruk av refusjonstakster, samt takstoversikt med tilhørende refusjonsbeløp. Som en del av dette er det også regulert hvilke typer utførende personell som kan kreve egenandel og refusjonstakst.

En gjennomgang som HELFO gjennomførte, indikerte en omfattende praksis med bruk av egenandeler og refusjonstakster for polikliniske konsultasjoner utført av sosialfaglig personell i strid med HELFOs tolkning av regelverket. HELFO sendte derfor i brev av 13. mai 2014 ut en presisering av regelverket der det fremkommer hvilke typer helsepersonell som kan utløse egenandelstakst 201b for polikliniske konsultasjoner.

Det har vært vanlig praksis, både i offentlige og private poliklinikker, at konsultasjoner utført av sosialfaglig personell har utløst egenandeler og refusjonstakster. Det har gjennom brevet HELFO oppstått tvil om fortolkningen av regelverket.

Etter en nærmere vurdering av det rettslige grunnlaget har departementet kommet til at det er hjemmel for dagens praksis. Regelverket er imidlertid uklart og utydelig. Departementet ønsker derfor å klargjøre regelverket, og vil i løpet av kort tid sende forskriften på høring.

En tydeliggjøring av regelverket vil legge til rette for fortsatt drift i tråd med dagens praksis og rusreformen, hvor prinsippet om tverrfaglighet ble slått fast. Pasientene ønsker også en tverrfaglig tilnærming.

SPØRSMÅL NR. 922**Innlevert 11. juni 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 18. juni 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hva er status i arbeidet med å utrede og fremme forslag til endringer i personellordningene, herunder ny befalsordning, og når tar departementet sikte på å ferdigstille og presentere den samlede vurderingen av om man skal beholde dagens befalsordning, videreutvikle denne eller utvikle en norsk modell for et spesialistkorps, inkludert vervede mannskaper?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. 384 S (2012-2013) jf. Meld. St. 14 (2012-2013) uttaler en samlet komite om den varslede utredningen av personellordningene herunder ny befalsordning:

«Komiteen ønsker å bli holdt orientert om fremdrift i arbeidet årlig. Komiteen vil peke på viktigheten av at arbeidet skjer i nært samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene, slik at nødvendig forankring sikres gjennom prosessen». Og videre at: «Komiteen forventer å bli holdt løpende orientert om utviklingen på en måte som gjør det mulig å se de sentrale sammenhengene».

Det gikk i Meld. St. 14 (2012-2013) frem at:

«Det vil i løpet av 2013 igangsettes et arbeid med å utrede og fremme forslag til endringer i personellordningene, herunder befalsordningen. Det tas sikte på å ferdigstille en anbefaling i 2014. Arbeidet med befalsordningen skal inkludere både videreutvikling av gjeldende befalsordning, herunder yrkesbefal, avdelingsbefal og kontrakts befal, og en modell basert på et spesialistkorps, inkludert vervede mannskaper. Fremtidige personellordninger skal understøttes av en hensiktsmessig lønns- og incentivstruktur. Arbeidet skal gjennomføres i dialog med arbeidstakerorganisasjonene. Arbeidet kan generere behov for lovendringer. Regjeringen vil holde Stortinget informert om dette arbeidet i egnet form.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. juni 2014 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kåre Simensen om status i arbeidet med å utrede og fremme forslag til endringer i personellordningene, herunder ny befalsordning. I tråd med ambisjonen i Utenriks – og forsvarskomiteens innstilling 384 S (2012-2013) jf. Meld. St. 14 (2012 – 2013) – Kompetanse for en ny tid- samt regjeringsplattformen, startet Forsvarsdepartementet høsten 2013 arbeidet med å utrede og fremme forslag til alternative rammeverk for fremtidige personellordningene, herunder befalsordningen. Arbeidsgruppen tar sikte på å ferdigstille sin interne faglige anbefaling høsten 2014. Dette arbeidet kan generere behov for lovendringer, og regjeringen tar sikte på å fremme en proposisjon med en tilhørende lovproposisjon om ny personellordning, herunder befalsordningen til Stortinget våren 2015. Formålet med utredningen er å få en mer helhetlig sammenheng mellom personellordningene. Dette for å understøtte behovet for effektiv bevegelse av kompetanse, innad og på tvers av personellkategorier. Forsvarssektorens kompetansebehov skal være styrende, samtidig som personellet kompetanse og potensiale blir ivaretatt. Ikke minst er hensynet til å møte sektorens behov for spesialistkompetanse og fleksibilitet førende for arbeidet. Utredning av nye personellordninger er en integrert del av kompetansereformen og har klare grensesnitt mot en rekke andre prosjekter. Alle personellkategorier berøres i arbeidet og samtlige av etatene i sektoren er involvert i utredningsprosessen. Samtidig skal særegenheten ved etaten Forsvaret ivaretas, og hovedfokus i arbeidet er på befalsordningen. Det er derfor en særlig tett dialog med Forsvarssjefen. Arbeidstakerorganisasjonene er også involvert gjennom regelmessige møter.

SPØRSMÅL NR. 923**Innlevert 11. juni 2014 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 18. juni 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Styret i Veterinærinstituttet har foreslått å legge ned instituttets avdeling i Tromsø og redusere aktiviteten i Harstad. Dersom dette blir gjennomført vil beredskap og kompetanse på dyrehelse, mattrygghet, diagnostikk og rådgivning innenfor et svært viktig samfunnsområde forsvinne fra Nord-Norge. Tidligere har landbruksministeren sagt at hun vil se på saken og komme tilbake til Stortinget.

Vil statsråden gripe inn, og når tid kan vi i så fall få en avklaring?»

BEGRUNNELSE:

Veterinærinstituttets avdeling i Tromsø ble opprettet på 90-tallet for å være en kompetent aktør i samspill med Universitetet i Tromsø, Norsk Polarinstitutt og Sysselmannen på Svalbard. Veterinærinstituttets enheter i nord har hatt som kjerneoppgave å ivareta havbruk, reindrift og arktisk landbruk, samt å delta i beredskap og forskning knyttet til miljø- og klimaendringer i Arktis. Vi vet at naturen er særdeles sårbar i nord og at negative konsekvenser av menneskeskapte klimaendringer først merkes her. Derfor må forsker- og rådgiverkompetanse på dette feltet styrkes, ikke svekkes, i nordområdene.

Dersom viktige oppgaver ved Veterinærinstituttet nå forsvinner ut av landsdelen, vil dette ha flere negative konsekvenser. Det vil først og fremst svekke forskning, kompetanse og kunnskapsformidling på feltet. Det vil helt konkret kunne føre til at ved mistanke om sykdom eller unaturlige dødsfall må døde dyr sendes ut av landsdelen for obduksjon. Dette kan innebære at færre dyr blir sendt til obduksjon på grunn av lange avstander.

Det vil igjen kunne få alvorlige følger for både matsikkerhet og dyrehelse. Instituttets avdeling i Harstad skal bestå, men vil reduseres og rendyrkes for marin sektor. Dette representerer også en svekkelse av tilbudet i nord.

Svar:

Landbruks- og matdepartementet har bedt Veterinærinstituttet om å legge vekt på å videreutvikle organisasjonen. Arbeidsprosesser skal effektiviseres og den totale kompetansen skal utvikles og utnyttes enda bedre.

Styret ved Veterinærinstituttet har ønsket å rendyrke enheten i Harstad til å håndtere blå sektor og avvikle enheten i Tromsø. Veterinærinstituttet har ønsket å endre organiseringen av diagnostikk av al-

vorlige smittsomme sykdommer hos landdyr, fordi det er kostnadskrevende å utføre slik diagnostikk ved mange enheter. Veterinærinstituttet har ment at dette ikke vil svekke beredskapen. Veterinærinstituttet har også ment at forskningen på landdyr i Nord-Norge vil kunne bli styrket ved at det tunge fagmiljøet ved hovedkontoret i Veterinærinstituttet samarbeider med relevante fagmiljø i Nord-Norge.

Den løpende kartlegging og overvåking av dyrehelsen i Norge skjer i hovedsak ved undersøkelse av prøver som er tatt ut i besetninger og på slakterier.

Veterinærinstituttet har gitt uttrykk for at dagens supplerende helseovervåking basert på obduksjon av hele landdyr gjennomført ved fire av Veterinærinstituttets laboratorier er både faglig ineffektiv og kostnadskrevende sammenlignet med alternative undersøkelsesmetoder. Områder som ligger tett opp til laboratoriene er sterkt overrepresentert når det gjelder innsending av dyr til obduksjon. Det er svært få innsendelser fra områder lengre bort fra laboratoriene, slik at obduksjonene ikke gir en representativ helseovervåking.

Veterinærinstituttet mener moderne informasjonsteknologi gjør det mulig å endre på dagens rutiner med innsending av hele dyr til obduksjon og samtidig styrke beredskapen. Eksempelvis kan en ved bruk av smarttelefoner overføre viktig informasjon både via bilder og tekst. Dette gjør det mulig for den som undersøker syke dyr og kadaver ute i felt å kommunisere direkte med personell med spesialkompetanse innen for eksempel patologi. Uttak av materiale for videre undersøkelse kan da skje målrettet.

Jeg har hatt møte med styreleder og direktør ved Veterinærinstituttet hvor de har orientert om de planlagte endringene.

Veterinærinstituttets styre har i etterkant av dette møtet vedtatt at de vil arbeide videre med å modernisere beredskapen og obduksjonsvirksomheten for landdyr. De vil etablere et eget prosjekt for dette som er planlagt å pågå ut 2014. Obduksjonstilbudet i Tromsø opprettholdes så lenge prosjektet varer. De vil også arbeide med å utvikle forskningsvirksomheten i nord i samarbeid med kunnskapsbedrifter i landsdelen. Forskningsvirksomheten er tenkt organisert og ledet fra hovedkontoret, og en skal ta utgangspunkt i at det skal kunne utvikles et forskningsmiljø samlokalisert med Bioforsk sin avdeling på Holt.

Jeg har forståelse for de bedriftsøkonomiske og faglige begrunnelsene for de endringene som Veterinærinstituttet skisserer. Samtidig er jeg opptatt av at

det må gjøres tiltak som sikrer at sykdomsberedskap og helseovervåking i Nord-Norge kommer styrket ut av endringene. Jeg legger til grunn at dagens tilbud i Tromsø blir opprettholdt inntil Veterinærinstituttet har etablert et nytt og bedre system for diagnostikk og helseovervåking i Nord-Norge.

Regjeringen vil styrke utdanning og forskning i Nord-Norge med Tromsø som et senter. Veteri-

nærinstituttet må derfor legge til rette for å styrke sin forskning i Nord-Norge ved å videreutvikle samarbeidet med landbruks- og matinstituttene og andre forsknings- og fagmiljø i landsdelen. Tilstedeværelse i Tromsø, for eksempel samlokalisert med Bioforsk, vil være viktig i denne sammenheng.

Stortinget vil bli orientert om saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 924

Innlevert 11. juni 2014 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 20. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Jeg viser til oppslag i Budstikka 3.6.14 om en 21-åring fra Litauen som ble ufør etter en alvorlig arbeidsulykke. Saken er etterforsket av politiet, som har henlagt saken. Arbeidstilsynet har heller ikke noe å bemerke. Ifølge Arbeidstilsynet er det ikke deres oppgave å føre tilsyn med at det er tegnet lovbestemt yrkesskadeforsikring, at de ikke behøver å snakke med offeret i slike saker og at de kun «skal se om sikkerhet og forskrifter er fulgt».

Er statsråden enig i disse vurderingene?»

BEGRUNNELSE:

Det dukker opp stadig nye eksempler på grov kriminalitet i arbeidslivet.

Nå senest i Budstikka 3.6.14 som omtaler en alvorlig ulykke som skjedde på en byggeplass i Bærum i fjor sommer. En ung litauisk arbeider rev bygg i Bærum for 19 kroner i timen. Nå sitter han 70 prosent invalid i hjemlandet, med et inkassokrav på 30.000 kroner for operasjonen i Norge, etter å ha jobbet i fire dager på byggeplassen. Det er to versjoner av saken; arbeidsgiver og arbeidstaker deler ikke opp-fatning om hva som skjedde. Arbeidstilsynet snakket aldri med den skadde.

«Da vi kom til ulykkesstedet var den skadde allerede fraktet til sykehus. Det som er jobben vår, er å sjekke om sikkerhet og forskrifter er fulgt. Vi snakket med ansvarlige på arbeidsplassen og vitner, det er sjelden den skadde er riktig person å snakke med for oss.»

sa en representant fra Arbeidstilsynet til Budstikka.

Videre ble det sagt:

«På dette stedet var det en HMS-plan hvor det gikk frem at hver arbeidsoppgave som skulle utføres skulle ha en sikker-jobb-analyse. Arbeidsoperasjonen med

demonteringen av heisen skulle ifølge denne analysen ikke vært utført på det tidspunktet ulykken skjedde.»

Om det er blitt betalt inn lovpålagt yrkesskadeforsikring er ikke blitt undersøkt, det er heller ikke Arbeidstilsynets oppgave, i følge dem selv.

Etter denne saken å dømme, virker det som om det er arbeidstaker som har bevisbyrden for hvem som gir arbeidsinstrukser. I en situasjon hvor det er åpenbart hvem som er den sterke part, vil useriøse arbeidsgivere komme unna, om skriftlige arbeidsplaner er på plass, selv om ikke de blir fulgt.

Utenlandsk arbeidskraft utnyttes, mange er underbetalt og arbeidsmiljøloven brytes systematisk. Dette gjøres for å maksimere profitt. Konsekvensen er utnyttelse av arbeidskraften, de som følger lover og regler blir utkonkurrert og fellesskapet snytes for store skatte- og avgiftsinntekter.

Mange av arbeidstagerne opplever dessuten at de må jobbe med fare for eget liv, fordi hensynet til helse, miljø og sikkerhet settes til side. Når lovbrudd avdekkes eller etterforskes, sliter statlige etater med å bevise at noe ulovlig her skjedd. Saken om den unge mannen fra Litauen som skadet seg i Bærum i fjor sommer er et eksempel på risikobildet i norsk arbeidsliv der unge og arbeidsinnvandrere er særlig utsatt for arbeidsulykker. Et godt organisert og regulert arbeidsliv, aktive tiltak mot sosial dumping og satsing på HMS er viktig for å få ned antall arbeidsulykker, men det er også viktig at kriminaliteten bekjempes effektivt.

Når ulykken først er ute, må samfunnet være sikker på at alle steiner er snudd og at det blir foretatt en grundig etterforskning. Lite kunnskap om rettigheter og dårlig språklig kompetanse gjør mange arbeidstakere ekstra utsatt. Politi og Arbeidstilsyn må ha nok verktøy og ressurser for å komme denne kriminaliteten til livs.

Svar:

Det er arbeidsgiver som har ansvaret for sikkerhet og trygghet på arbeidsplassen. Tilsyn med arbeidet for å forebygge arbeidsulykker er en av de viktigste oppgavene til Arbeidstilsynet. I 2013 ble det gjennomført nærmere 2000 tilsyn med ulykkesforebygging. I 2014 skal tilsynet fortsatt prioritere å følge opp at virksomheter innenfor bygg- og anlegg, industri og landbruk kartlegger risiko og forebygger ulykker.

Ved alvorlige arbeidsulykker skal både Arbeidstilsynet og politiet få melding om ulykken av arbeidsgiver. Tilsynet og politiet har forskjellige roller og oppgaver i forbindelse med slike ulykker. Politiet er ansvarlige for etterforskningen, mens Arbeidstilsynet vil bistå politiet for å avklare om ulykken kommer som følge av brudd på arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter. Arbeidstilsynet kan også bistå politiet underveis i en etterforskning, for eksempel med innspill til hvilke spørsmål som bør stilles til aktuelle personer under avhør knyttet til det regelverket som tilsynet forvalter.

Oppfølgingen av alvorlige arbeidsulykker har høy prioritet i Arbeidstilsynet. Som regel vil det bli gjennomført tilsyn på ulykkesstedet. Formålet med et slikt tilsyn vil være å innhente nødvendige opplysninger og dokumentasjon, som vil være grunnlag for å vurdere om det er sammenheng mellom ulykken og eventuelle brudd på regelverket Arbeidstilsynet forvalter. Utfallet av dette arbeidet vil bli meddelt til politiet, som etter en totalvurdering vil ta stilling til om det er behov for videre etterforskning.

Uavhengig av om Arbeidstilsynet kommer frem til at det er en sammenheng mellom ulykken og brudd på arbeidsmiljøregelverket eller ikke, vil virk-

somheten kunne bli pålagt å rette opp andre forhold av tilsynet. Selv om et såkalt ulykkestilsyn er spisset mot selve ulykken, vil virksomheten som regel også måtte redegjøre for andre arbeidsmiljøforhold. Tilsyn i forbindelse med arbeidsulykker blir ofte fulgt opp med pålegg fra Arbeidstilsynet.

Når det gjelder den konkrete ulykken som er utgangspunktet for spørsmålet, kan jeg opplyse at denne har vært prioritert av Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynet i Norge har tatt initiativ til dialog med politiet etter at nye opplysninger har kommet fram i saken. Dersom politiet kommer frem til at saken må vurderes på ny, vil Arbeidstilsynet bistå politiet slik Arbeidstilsynet alltid gjør ved arbeidsulykker.

Med hensyn til oppfølging av arbeidsgivers plikt til å tegne yrkesskadeforsikring, har jeg innhentet informasjon fra Justis- og beredskapsdepartementet, som er rette fagdepartement på området. Plikten til å tegne yrkesskadeforsikring følger av yrkesskadeforsikringsloven. Plikten påhviler i utgangspunktet arbeidsgiver. Yrkesskadeforsikringsloven er en privatretslig lov, og det er ingen offentlig myndighet som har som oppgave spesielt å påse at plikten til å tegne yrkesskadeforsikring overholdes. Skadelidte arbeidstakere er imidlertid sikret ved lovens § 7 som bestemmer at dersom ingen forsikringsgiver er ansvarlig i tilfeller der det skulle ha vært tegnet yrkesskadeforsikring, svarer de forsikringsgiverne som tilbyr yrkesskadeforsikring etter loven, i fellesskap for arbeidstakerens tap. Forsikringsgiverne er solidarisk ansvarlige. Er det utbetalt forsikring etter denne bestemmelsen, kan forsikringsgiverne kreve regress hos den uforsikrede arbeidsgiveren. Plikten til å tegne yrkesskadeforsikring er for øvrig sanksjonert med straff.

SPØRSMÅL NR. 925

Innlevert 11. juni 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 18. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Proessen med nytt Stavanger tinghus står i fare for å bli ytterligere forsinket dersom det ikke avsettes 2 mill. kroner til KVU-proessen snarest.

Vil statsråden sikre den nødvendige fremdriften i konseptvalgs utredning av nytt Stavanger tinghus?»

BEGRUNNELSE:

Stavanger tinghus ble tatt i bruk i 1952, og det har ikke vært foretatt vesentlige endringer av bygget siden den tid. Kravene som stilles til et moderne tinghus har imidlertid endret seg vesentlig og antall ansatte som arbeider i tinghuset har økt i takt med økende saksmengde. Det er nå 10 år siden at Statsbygg konkluderte med at det verken økonomisk eller prak-

tisk var tilrådelig å renovere eksisterende tinghus og anbefalte nybygg i Stavanger.

Det er urovekkende at landets fjerde største by ikke kan imøtekomme behovene for en forsvarlig rettspleie som befolkningen og næringslivet har krav på grunnet plassmangel og uhensiktsmessige lokaler. Forventet kostnad på prosjektet ligger nært opp mot grensen som utløser en plikt til å gjennomføre en KVVU, og Justisdepartementet har derfor anbefalt Domstolsadministrasjonen dette. Det er imidlertid ikke satt av midler til KVVU-prosessen i 2014, noe som heller ikke ble rettet opp i revidert nasjonalbudsjett. Manglende bevilgninger i inneværende år vil dermed utsette prosjektet ytterligere om statsråden ikke tar grep og sikrer den nødvendige fremdriften, enten ved å sikre bevilgningen til en KVVU eller på annet vis.

Svar:

Det er omfattende og kostbart å bygge et nytt tinghus i Norges fjerde største by.

Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag kreves for statlige investeringsprosjekter med en forventet kostnad på over 750 mill. kroner. Forventet kostnad for rehabilitering av Stavanger tinghus ligger under denne terskelverdien. Per november 2013 var forventet kostnad beregnet til 604 mill. kroner, mens kostnadsspennet er beregnet til mellom 491 og 753 mill. kroner. Finansdepartementet anbefalte at Domstolsadministrasjonen gjennomfører ekstern kvalitetssikring ettersom videre planlegging vil kunne medføre at forventet kostnad overstiger terskelverdien.

Domstolsadministrasjonen kan velge å dekke prosjekteringskostnader av denne typen innenfor gjeldende budsjettammer.

Det er opp til Domstolsadministrasjonen å prioritere innenfor de rammene de til enhver tid er gitt og gjennomføre de utregningene og kvalitetssikringen som er nødvendig for at de skal kunne fremlegge modne og godt begrunnede prosjekter for Regjeringen og Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 926

Innlevert 11. juni 2014 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim

Besvart 18. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere en utvidelse av Vestoppland fengsel avd. Valdres, og når ser statsråden for seg å ta stilling til en eventuell utvidelse?»

BEGRUNNELSE:

Vestoppland fengsel avd. Valdres er et unikt fengsel med mange arbeidsplasser og med gode soningsforhold for de innsatte. Fengselet har også en egen venneforening som har bidratt betydelig til utviklingen av fengselet. Det foreligger nå en kvalitetssikret kontrakt for utvidelse fra 25 til 35 åpne soningsplasser i Kriminalomsorgsdepartementet. I det nye bygget ligger det også planer for to konsekvensceller, noe som vil styrke trygghet og sikkerhet for befolkningen i Valdres. Det er samtidig viktig å påpeke at en utvidelse vil bety flere arbeidsplasser, noe som vil

være svært verdifullt for distriktet, samtidig som man får en ønsket kapasitetsutvidelse i kriminalomsorgen.

Avtale med grunneier er klar og alt er på plass for at soningsplassene kan stå klar fra høsten av dersom det gjøres en rask avklaring. Valdres Natur- og kulturpark har sendt et eget brev til Justis- og beredskapsdepartementet om denne saken.

Svar:

Tilstrekkelig soningskapasitet er helt avgjørende for god straffegjennomføring. Departementet utarbeider nå en melding til Stortinget med utviklingsplan for kapasiteten i kriminalomsorgen. Meldingen skal etter planen legges frem i løpet av høsten 2014.

Jeg er opptatt av at meldingen skal gi et samlet bilde av kapasitetsutfordringene og hvilke tiltak som bør prioriteres. Eventuelle tiltak ved Vestoppland fengsel må ses i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 927**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 17. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Stadig flere tar til orde for at taxfreesalget, ikke minst av alkohol, bør overlates til vinmonopolet. Taxfreesalget av øl, vin og brennevin får en stadig mer påtrengende plassering ved flere norske flyplasser. På Gardermoen sluses reisende gjennom taxfreebutikkens stabler av alkohol før man kommer til bagasjebåndene.

Stemmer det at anbudet for taxfreesalg f.eks. ved Gardermoen i realiteten betyr at dagens ordning er låst til 2021, og hvis så bes det om en redegjørelse for hvordan det kan ha seg?»

Svar:

Avinor er organisert som et heleid statsaksjeselskap, og det er ligger under styrets ansvarsområde å inngå avtaler om for eksempel taxfree-salg på selskapets lufthavner.

Spørsmålet har derfor vært lagt fram for Avinor, som opplyser at gjeldende leiekontrakt mellom Avinor og Travel Retail NORWAY (TRN) gjelder til 31.12.2022 og omfatter alle aktuelle Avinor-flyplasser i Norge. Avtalen er en forlengelse av tidligere avtale som gjaldt til 31.12.2017.

Bakgrunnen for forlengelsen er de store terminalutvidelsene på Oslo Lufthavn og Bergen Lufthavn, Flesland, som begge åpner i 2017. Utvidelsene fører til store investeringer for leietaker. Bare på Oslo Lufthavn vil TRN investere ca. 400 mill. kr fram til april 2017 i nye butikker. Den første nye butikken vil åpne våren 2015. Bakgrunnen for forlengelsen av lei-

ekontrakten var å gi en rimelig avskrivningstid for TRNs investeringer, samtidig som Avinor optimaliserte sine leieinntekter. Forlengelse av avtalen medførte høyere inntekter for Avinor allerede fra 2013.

Både på avgang og ankomst på Oslo Lufthavn er gangveien skiltet gjennom butikken for å komme til gater eller ankomsthall. Begge steder er det lagt til rette for å kunne gå utenom butikkene for de passasjerene som ønsker det.

I internasjonale terminaler er det vanlig å lede passasjerene gjennom store butikker som taxfree-butikkene på Oslo Lufthavn. Disse er hver på ca. 2000 m². Mindre butikker og spisesteder lokaliseres på sidene av gangveiene. Det er viktig at disse gangveiene er brede nok og at butikkdriverne ikke plasserer varer i disse.

Ankomstbutikken på Oslo Lufthavn er sterkt påvirket av byggearbeidene for ny terminal. Her har etablering av byggevegger medført at gangveiene er endret midlertidig flere ganger den siste tiden. Avinor følger opp dette løpende for at passasjerlogistikken gjennom eller forbi butikkene skal fungere så godt som mulig, og for at det skal være tilstrekkelig kapasitet til å lede passasjerene til ankomsthallene for bagasjeutlevering.

Jeg vil til slutt minne om at Avinor driver et stort antall bedriftsøkonomisk ulønnsomme lufthavner. Inntektene fra bl.a. taxfree-salget er en viktig del av overskuddet fra de største lufthavnene som er viktig for å kunne opprettholde denne kryssubsidieringen som Stortinget har gitt sin støtte til.

SPØRSMÅL NR. 928**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 18. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Dagsavisen tar 10. juni for seg en undersøkelse som viser at gravide sykehusleger risikerer å bli skviset ut av jobben og mannlige leger forteller om problemer mht. pappaperm. Problemet er omfattende, men felles for alle sakene er at ingen tør å stå fram.

Hvordan har helseministeren tenkt å instruere foretakene/sykehusene slik at denne ukulturen opphører og sikre at ansatte tør å si ifra og stå fram offentlig?»

BEGRUNNELSE:

Undersøkelsen som Dagsavisen har fått tilgang til viser holdninger og ukultur som ikke er forenlig med et

moderne samfunn- og menneskesyn. Leger og annet helsepersonell har selv sagt krav på å bli behandlet med respekt og i tråd med de gjeldene lovmessige rettigheter som andre arbeidstakere. Det er også skremmende at det åpenbart råder en fryktkultur i tillegg ettersom ingen tør å stå fram offentlig.

Det er nødvendig at helseministeren som øverste ansvarlig for sykehusene i Norge er tydelig og instruerer foretakene/sykehusene grundig, slik at forhold knyttet til leger og helsepersonells rett til å få barn og ta ut permisjoner knyttet til dette ikke på noen måte skal få negative konsekvenser for arbeidsforholdet.

Svar:

Jeg gjør innledningsvis oppmerksom på at undersøkelsen som Dagsavisen viser til er utført av Legeforeningen, og omhandler en problemstilling som Legeforeningen også tidligere har tatt opp både i 2006 og 2009. Det skal selvfølgelig ikke ha konsekvenser for en arbeidstakers arbeidsforhold at vedkommende er gravid eller tar ut permisjoner i forbindelse med graviditet og fødsel. Retten til permisjon i tilknytning til

fødsel fremgår av arbeidsmiljøloven, og diskriminering på grunn av graviditet og permisjon ved fødsel eller adopsjon er i strid med likestillingsloven. Dette gjelder uavhengig av om permisjonen tas ut av en kvinne eller en mann. Jeg vil sterkt oppfordre de som mener at det har fått konsekvenser for arbeidsforholdet å ta dette opp med arbeidsgiver. Alle sykehusene har innført varslingsrutiner hvor det også er mulig å varsle anonymt, og det vil være i strid med arbeidsmiljøloven å sanksjonere mot en arbeidstaker som varsler om kritikkverdige forhold i virksomheten.

Arbeidstakerorganisasjonene i helsesektoren har også mange dyktige tillitsvalgte som kan støtte en ansatt som mener seg utsatt for diskriminering. I tillegg vil det være mulig å få råd og veiledning fra Likestillings- og diskrimineringsombudet i denne typen saker, og Ombudet behandler også konkrete klager fra personer som mener seg diskriminert i strid med likestillingsloven. Når det gjelder din oppfordring om å instruere foretakene/sykehusene, vil jeg orientere deg om at jeg tok denne problemstilling om med RHFene i det felles tertialoppfølgingsmøtet tirsdag 17. juni.

SPØRSMÅL NR. 929

Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 19. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvilke nye friluftsområder, og andre tiltak som har fått tilsagn eller mottatt midler fra statsbudsjettet, til bl.a. oppkjøp og tilrettelegging av friluftsområder for i 2013 og fram til dags dato?»

BEGRUNNELSE:

Inntil 2012 hadde vi om lag 1900 offentlige sikrede friluftsområder. Ordningen med å gi økonomisk tilskudd til oppkjøp av arealer, tilrettelegging, skjøtsel og offentlig sikring av friluftslivsområder over statsbudsjettet har vært med på å legge til rette for tilgang på områder til friluftsmål for allmenheten.

Vi er kjent med at fylkeskommunene i 2012 mottok omkring 250 søknader fra kommuner og interkommunale friluftsråd. Tiltakene det ble søkt for var kostnadsberegnet til omtrent 100 mill. kroner. En stor del av tiltakene det ble søkt midler til omfattet universell tilrettelegging. Bl.a. turveger og badebrygger i friluftslivsområder. I tillegg ble det gitt statlig støtte

til tiltak som generelt bedrer tilgjengeligheten til friluftslivsområdene, som parkering, tilkomstveier og bruer, og til tiltak som kan stimulere til aktivitet, som for eksempel turveger, kyststier og badebrygger.

Svar:

Staten tildeler midler til sikring av viktige friluftslivsområder over kap. 1420 post 30 «Statlige tileigninger, båndlegging av friluftslivsområder». Vedlagt er fylkesvis oversikt over hvilke friluftslivsområder som har fått tilsagn om midler til sikring og hvilke områder som har fått utbetalt midler til sikring i 2013 og fram til nå i 2014. Friluftslivsområdene som sikres med statlig medvirkning får status som statlig sikret friluftslivsområde.

I 2013 ble det gitt tilsagn om sikring av 43 nye områder, og utbetalt midler til sikring av 29 områder. Hittil i 2014 er det gitt tilsagn om sikring av 21 nye områder, mens det er utbetalt midler til sikring av 11 områder. Inkludert i dette er også noen kommunale friområder som vederlagsfritt er blitt omgjort til stat-

lig sikrede friluftslivsområder (det er avmerket i skjemaene hvilke områder dette gjelder).

I tillegg er det fra posten gitt midler til fjerning av eksisterende bygg som begrenser allmennhetens muligheter til ferdsel og opphold på de sikrede områdene. Videre er det gitt midler til prosesskostnader i forbindelse med pågående sikringsprosesser, for eksempel utgifter i forbindelse med skjønn. I tillegg gis det midler fra posten til restaurering av bygninger som staten eier på de sikrede områdene og til grunnleggende tilrettelegging på nye sikrede områder.

Midlene på kap. 1420 post 78, til opparbeiding og tilrettelegging av de statlig sikrede friluftslivsområdene, fordeles og utbetales av fylkeskommunene. Miljødirektoratet fordeler en ramme til hver enkelt fylkeskommune ut fra antall sikrede friluftslivsområder, behov som fremkommer i forvaltningsplanene for de sikrede områdene og antall søknader de enkelte år. Det ble i 2013 gitt statlig støtte til omkring 220 tiltak innenfor opparbeiding og tilrettelegging av de sikrede områdene. Antall søknader var 308. Miljødirektoratet har foreløpig ikke fått detaljerte oversikter fra alle fylkeskommuner over hvilke tiltak som fikk midler i 2013.

I 2014 har fylkeskommunene mottatt 224 søknader om opparbeiding og tilrettelegging. Det foreligger foreløpig ikke rapporter som viser hvor mange tiltak som fylkeskommunene har gitt statlig støtte til i 2014.

Tildelingene i 2013 og søknadene i 2014 omfatter en rekke ulike tilretteleggings- og opparbeidings tiltak på de statlig sikrede friluftslivsområdene, som gjør områdene mer brukervennlige og attraktive, og som tilrettelegger for aktivitet. I tillegg ivaretar og beskytter tilretteleggingstiltak naturverdiene på områdene, slik at friluftslivsaktivitet ikke fører til unødvendige naturinngrep, slitasje og forstyrrelser på plante- og dyrelivet.

De mest vanlige opparbeidings-, og tilretteleggingstiltakene på de sikrede områdene er toalett- og sanitærbygg, parkeringsplasser, søppelstativer, informasjonsskilt, benker/bord, brygger, sti/gangveger, atkomst, bål-/grillplasser, merking av stier/løyper, tilrettelegging for funksjonshemmede, ryddig av vegetasjon, oppsetting av badefasiliteter og aktivitetsanlegg. Midlene brukes også til større reparasjoner etter skader, blant annet i forbindelse med ekstrem-vær.

Vedlegg til svar:

Utbetaling av tidligere gitte tilsagn i 2013

Fylke	Kommune	Områdenavn	Beløp utbetalt	Merknad
Vest-Agder	Songdalen	Prestneset turvei	kr 97 500	
Vest-Agder	Kristiansand	Otra Elvepark	kr 40 000	
Aust-Agder	Grimstad	Moysanden	kr 1 000 000	
Akershus	Aurskog-Høland	Skulerud	kr 185 274	
Sør-Trøndelag	Trondheim	Havstein	kr 583 000	
Sør-Trøndelag	Trondheim	Skytterhusvegen	kr 83 000	
Sør-Trøndelag	Trondheim	Kystadbekken	kr 84 000	
Sør-Trøndelag	Trondheim	Gåsaparken	kr 1 932 260	
Hedmark	Ringsaker	Strandsaga	kr 1 500 000	
Oppland	Ringbu	Vålebrua	kr 81 000	
Østfold	Råde	Saltholmen	kr 321 000	Rest av flere delutbetalinger
Østfold	Rygge	Tengesdalstranda	kr 200 000	
Rogaland	Gjesdal	Neseskogen	kr 1 027 000	
Rogaland	Tysvær	Nodland	kr 107 000	
Telemark	Skien	Skienselva og Fareelva	kr 437 000	
Hordaland	Os	Ramsholmen	kr 432 298	
Hordaland	Kvinnherad	Hille	kr 110 000	

Utbetaling av tidligere gitte tilsagn i 2013

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>Beløp utbetalt</i>	<i>Merknad</i>
Hordaland	Fjell	Hitsøy	kr 3 414 583	
Hordaland	Bergen	Toppesanden	kr 250 000	Rest av flere delutbetalinger
Sogn og Fjordane	Gaular	Langeland	kr 442 000	
Sogn og Fjordane	Stryn	Tonningleirane	kr 17 719	
Møre og Romsdal	Kristiansund	Sildneset	kr 981 000	
Møre og Romsdal	Averøy	Rangøya	kr 90 462	
Møre og Romsdal	Molde	Lubbenes	kr 50 000	
Møre og Romsdal	Fræna	Ergan	kr 61 000	
Vestfold	Nøtterøy	Brevik	kr 270 000	
Nordland	Rana	Haukenesodden	kr 3 100 000	
Nordland	Bodø	Slankneset	kr 67 000	
Nordland	Bodø	Bestemorenga	kr 230 602	

Nye tilsagn i 2013

Vederlagsfri = omgjøring av kommunalt friområde

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>beløp tilsagn</i>	<i>Merknad</i>
Vest-Agder	Songdalen	Kulia	kr 197 548	
Vest-Agder	Kristiansand	Sudredalen	kr 26 000	atkomst og utfartsparkering
Vest-Agder	Kristiansand	Jegersberg	kr 191 463	
Vest-Agder	Kristiansand	Tollbuhola	kr 360 280	
Vest-Agder	Kristiansand	Bladdalstjønn	kr 251 000	
Vest-Agder	Farsund	Varbak	kr 75 000	omgjøring av kommunalt friområde
Vest-Agder	Hægebostad	Skulelia	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Vest-Agder	Søgne	Paradisbukta	kr 2 500 000	utvidelse av eksisterende
Vest-Agder	Farsund	Østhasselstrand	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Aust-Agder	Vegårshei	Vaskarplassen	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Aust-Agder	Vegårshei	Høl badeplass	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Aust-Agder	Vegårshei	Tangen	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Aust-Agder	Vegårshei	Langøya	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Aust-Agder	Evje og Hornnes	Furuly	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Akershus	Enebakk	Innfartsparkering	kr 18 900	utvidelse av eksisterende
Rogaland	Klepp	Kleppelunden	kr 605 000	
Rogaland	Sauda	Klovsteinstjørna	kr 34 000	
Rogaland	Karmøy	Stavasanden	kr 105 000	

Nye tilsagn i 2013

Vederlagsfri = omgjøring av kommunalt friområde

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>beløp tilsagn</i>	<i>Merknad</i>
Østfold	Hvaler	Stuevika 111	vederlagsfri	omgjøring av kommunalt friområde
Nordland	Bodø	Frosktjernet-Heia	kr 24 590	
Nordland	Bodø	Heia-Furumoen	kr 1 920 920	
Nordland	Bodø	Soløyvatnet	kr 95 780	
Hordaland	Fitjar	Dalshaugane	kr 39 000	
Hordaland	Stord	Dagfinnsvik	kr 40 000	
Hordaland	Etne	Øyno	kr 44 000	
Hordaland	Fjell	Hitsøy 2	kr 3 475 000	
Hordaland	Os	Raudlio/Stokkedalen	kr 2 000 000	
Sogn og Fjordane	Stryn	Tonningleirane - Ullsheim	kr 10 000	
Møre og Romsdal	Molde	Lubbenes	kr 50 000	
Møre og Romsdal	Kristiansund	Skorpa	kr 10 000	
Møre og Romsdal	Kristiansund	Draget	beløp ikke avklart	beløp uavklart
Møre og Romsdal	Kristiansund	Rensvik	kr 360 000	
Møre og Romsdal	Kristiansund	Or	kr 760 000	
Møre og Romsdal	Stranda	Flofjellet	kr 420 548	
Møre og Romsdal	Vestnes	Kjersemfjellet	kr 140 000	
Møre og Romsdal	Vestnes	Tresfjord turvei	kr 769 063	
Møre og Romsdal	Vestnes	Kråkneset/Kråkvika 2	kr 1 100 000	
Møre og Romsdal	Averøy	Bremsneshatten	kr 1 000 000	
Vestfold	Horten	Knudsrød	kr 435 000	
Vestfold	Larvik	Østre Bramskjær	kr 61 000	
Telemark	Tinn	Gaustatoppen	kr 815 000	
Telemark	Bamble	Sandvika	kr 3 850 000	
Sør-Trøndelag	Trondheim	Gåsaparken	kr 1 932 260	

Utbetaling av tidligere gitte tilsagn i 2014

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>Beløp utbetalt</i>	<i>Merknad</i>
Vest-Agder	Farsund	Østhasselstrand	vederlagsfri	innvilget søknad om omgjøring
Vest-Agder	Farsund	Varbak	vederlagsfri	innvilget søknad om omgjøring
Vest-Agder	Hægebostad	Skulelia	vederlagsfri	innvilget søknad om omgjøring
Aust-Agder	Grimstad	Terkelsbukt	vederlagsfri	innvilget søknad om omgjøring
Oslo	Oslo	Ammerudveien 90 m fl	kr 5 477	
Oslo	Oslo	Nils Hansens vei 18-20	kr 4 947	

Utbetaling av tidligere gitte tilsagn i 2014

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>Beløp utbetalt</i>	<i>Merknad</i>
Oslo	Oslo	Jerusalem bro- Sandaker-veien 60	kr 8 740	
Oslo	Oslo	Arnljot Gellines vei 35	kr 5 203	
Oslo	Oslo	Brynsengfaret 8	kr 9 206	
Akershus	Frogn	Hallangsodden	kr 90 000	
Møre og Romsdal	Rauma	Kammen	kr 30 000	

Vederlagsfri = omgjøring av kommunalt friområde

Nye tilsagn hittil i 2014

<i>Fylke</i>	<i>Kommune</i>	<i>Områdenavn</i>	<i>Beløp tilsagn</i>	<i>Merknad</i>
Vest-Agder	Kristiansand	Slettheia-Karuss	kr 500 000	Omgjøring av kommunalt friområde
Vest-Agder	Kristiansand	Gillsvann	kr 150 000	Omgjøring av kommunalt friområde
Vest-Agder	Kristiansand	Fagerholt	kr 135 000	Omgjøring av kommunalt friområde
Vest-Agder	Audnedal	Konsmoparken	kr 550 000	
Vestfold	Tjøme	Moutmarka i Tjøme	kr 55 000	
Vestfold	Tønsberg	Skallevoldveien 3	kr 6 306 060	
Vestfold	Tønsberg	Presterødskilen	kr 1 750 000	
Hordaland	Austrheim	Årvikane	kr 75 200	
Hordaland	Fitjar	Teløy	kr 380 000	
Hordaland	Stord	Ådlandsvatnet	kr 1 180 000	
Sogn og Fjordane	Stryn	Tonningleirane-Ullsheim sti- og løypenett	kr 782 343	
Sogn og Fjordane	Stryn	Flofjellvegen	kr 758 600	
Finnmark	Tana	Seidastryket	kr 281 710	
Østfold	Fredrikstad	P-plass Humlekjær	kr 115 000	
Telemark	Skien	Gjerpenhavna	kr 750 000	
Telemark	Bamble	Sandvika	kr 5 270 000	
Rogaland	Sola	Kjerrberget	kr 190 155	
Rogaland	Vindafjord	Olalia	kr 700 000	
Rogaland	Karmøy	Pådel	kr 216 000	
Rogaland	Rennesøy	Hegreberg	vederlagsfri	Omgjøring av kommunalt friområde
Sør-Trøndelag	Klæbu	Lauvåsen	kr 226 000	

Vederlagsfri = omgjøring av kommunalt friområde

SPØRSMÅL NR. 930**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Marit Nybakk****Besvart 20. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende*****Spørsmål:***

«I april 1980 ble de to irske FN-soldatene Smallhorne og Barrett brutalt henrettet av Major Haddads milits i Sør-Libanon. Morderen, offiseren Mahmoud Bassi, er i USA med falske israelske papirer og han har nå søkt om amerikansk statsborgerskap.

Vil utenriksministeren ta opp med amerikanske myndigheter muligheten til å få Bassi utlevert til Libanon?»

BEGRUNNELSE:

Dette er en sak som engasjerer norske Libanonveteraner. De irske FN-soldatene ble tatt til fange og drept i april 1980. En tredje irsk soldat ble hardt skadet. Drapsmannen er identifisert som offiser i Haddads rebellgruppe. Dersom han innvilges amerikansk statsborgerskap, vil han slippe å bli tiltalt for mord på to FN-soldater, som var i Libanon på fredsbevarende oppdrag.

Norske UNIFIL-veteraner i Oslo og deres irske kolleger reagerer sterkt på at Mahmoud Bassi kan bli amerikansk statsborger og går fri. De mener at drapsmannen må utvises til Libanon.

Norge har et ansvar som aktiv bidragsyter til UNIFIL-styrkene og si fra til amerikanske myndigheter at mordene må få konsekvenser for den antatte drapsmannen.

Svar:

Drap på FN-personell er en alvorlig forbrytelse. Ikke minst i FN og i multilaterale sammenhenger har Norge over en årrekke arbeidet for bekjempelse av straffrihet for alvorlige internasjonale forbrytelser. Dette er særlig fremtredende ved vår lange støtte til opprettelsen av internasjonale straffedomstoler og til utviklingen av den internasjonale strafferetten.

Straffrihet for lovbrudd begått under den libanesiske borgerkrigen er dessverre utbredt. Norge har i flere år støttet prosjekter i Libanon for å styrke rettsikkerheten og menneskerettighetene i Libanon samt fred- og forsoningsprosesser.

Det konkrete spørsmålet fra representanten berører imidlertid forholdet mellom irske, amerikanske og libanesiske myndigheter. Denne saken bør håndteres av de berørte lands myndigheter. Ingen av de berørte lands myndigheter har bedt norske myndigheter engasjere seg i saken. Regjeringen vil videreføre arbeidet for bekjempelse av straffrihet, men slik jeg ser det er det ikke naturlig å ta opp denne konkrete saken med amerikanske myndigheter nå.

SPØRSMÅL NR. 931**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik****Besvart 19. juni 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan finansministeren opplyse om omfanget av lån i Norge som vil omfattes dersom Norge innfører SMB-rabatten i EUs forordning om nye kapitalkrav og hva en slik potensiell nedgang i rentevilkår vil utgjøre samlet i kroner og øre for norske bedrifter og hva innføring av SMB-rabatten gir av redusert kapitaldekning for norske banker?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Stortingets behandling av finansmarknadsmeldinga 2013 og replikkordskiftet mellom undertegnede og finansministeren vedrørende regjeringens manglende vilje til å innføre EUs forordning om nye kapitalkrav hvor det er tatt inn en regel som skal stimulere bankene til å yte kreditt til små og mellomstore bedrifter.

I svar til undertegnede svarte statsråden bl.a. at:

«Vi må finne en god balanse mellom på den ene siden næringslivets behov og på den andre siden å ha trygge, godt kapitaliserte finansinstitusjoner som står seg hvis vi skulle få en mer negativ utvikling i norsk økonomi.»

I følge Næringslivets hovedorganisasjon er det godt dokumentert at de økte kapitalkravene til bankene har hatt en klar innstrammende effekt på norsk økonomi. Nye tall fra SSB tyder på at bedriftenes investeringer faller neste år, fra et allerede lavt nivå. Hovedorganisasjonen Virke er også bekymret for at næringslivets behov neglisjeres når myndighetene vurderer behovet for nye bankreguleringer.

Som del av EUs forordning om nye kapitalkrav – som Norge i utgangspunktet plikter å rette seg etter – er det tatt inn en bestemmelse som skal stimulere bankene til å yte kreditt til små og mellomstore bedrifter («SMB-rabatten»). Dette er låntagere som i særlig grad vil kunne rammes når bankene som følge av strengere krav til egenkapital strammer inn sin utlånspraksis. Små og mellomstore bedrifter har ikke på samme måte som større bedrifter et alternativ i obligasjons- og sertifikatmarkedet.

På et nylig avholdt kapitalkravseminar i regi av Finans Norge kom det frem at SMB-rabatten vil kunne utgjøre 0,2-0,3 prosentpoeng på rentebetingelsene. Fravær av rabatten vil være en unødvendig kostnad som vil ramme små og mellomstore bedrifter med lån i norske banker, og innebærer en urimelig konkurransevridning i favor av utenlandske banker. I EU, herunder Sverige og Danmark, er bestemmelsen

allerede innført. Svenske og danske banker benytter derfor trolig SMB-rabatten for sine norske engasjementer allerede.

Svar:

Jeg viser til mitt svar 17. desember 2013 om samme tema.

EUs nye kapitalkravsregelverk trådte i kraft 1. januar 2014. Dette regelverket er EØS-relevant, men er ikke tatt inn i EØS avtalen ennå. EU-forordningen 575/2013, som er en del av dette regelverket, inneholder en særskilt bestemmelse om kapitalkrav på utlån til små og mellomstore bedrifter (en såkalt SMB-rabatt), og er en overgangsbestemmelse. Etter artikkel 501 skal kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter, slik små og mellomstore bedrifter er definert i kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF, multipliseres med en faktor på 0,7619.

Denne bestemmelsen reduserer kapitalkravet for lån til små- og mellomstore foretak med en faktor som tilsvarende bevaringsbufferens (2,5 pst.) andel av minstekrav til kapitaldekning (8 pst.) pluss bevaringsbufferen ($2,5 / (8 + 2,5) = 23,8$ pst.). Små og mellomstore bedrifter er i denne sammenhengen definert som foretak med årlig omsetning under 50 millioner euro, tilsvarende omtrent 400 millioner norske kroner. Rabatten er begrenset til utlån til slike foretak på under 1,5 millioner euro, tilsvarende omtrent 12 millioner norske kroner.

Som nevnt i mitt tidligere svar er bakgrunnen for bestemmelsen, ifølge punkt 44 i fortalen, å fylle et finansieringsgap for små og mellomstore bedrifter i EU som har begrenset tilgang på alternativ finansiering, og derfor rammes av bankkrisen i EU. Det uttalte formålet er å gjøre noe for å sikre slike foretak tilstrekkelig kreditt. Begrunnelsen kan ikke ses på som holdbar, jf. omtale nedenfor, men gjenspeiler den fortvilede økonomiske situasjonen i EU, der gjennopphenting etter finanskrisen fremdeles går svært sakte og arbeidsledigheten er rekordhøy i mange land. Det ser ut til å kunne bli utfordrende for mange banker i EU å oppfylle de nye kapitalkravene som skal fases inn.

I Norge er situasjonen annerledes. Norske banker har for tiden har svært gode resultater, er lønnsomme og oppfyller allerede i dag mange av de nye kravene.

De siste månedene har tolv måneders kredittvekst til ikke-finansielle foretak ligget stabilt på 3,2 pst. Ifølge Norges Banks utlånsundersøkelse for 1. kvartal 2014 økte etterspørselen etter kreditt fra foretake-

ne svakt. Det var små endringer i samlet kredittpraksis overfor både husholdningene og foretak i 1. kvartal. Samtidig har utlånsmarginene på lån til foretakene falt. Det har også vært ganske høy aktivitet i sertifikat- og obligasjonsmarkedene. Bankutlånene må sees i sammenheng med sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Det er fortsatt en liten andel, om lag 14 pst., av respondentene i NHOs økonomibarometer som svarer at deres investeringer begrenses av manglende tilgang på kreditt og finansiering. Foretakenes utestående gjeld har holdt seg relativt stabil som andel av verdiskapingen i fastlandsøkonomien.

I Norge må man regne med at bankenes risikomodeller undervurderer kreditttrisikoen, fordi vi har en lang og temmelig uforstyrret oppgangskonjunktur bak oss. Det vil derfor ikke være riktig å sette lavere kapitalkrav enn det som følger av disse modellene. Effekten av kapitalkravene vil påvirke bankenes samlede kapitalbehov for en gitt utlånsportefølje, men bankenes kanalisering av kapital videre til kun-

dene vil også omfatte en risiko- og lønnsomhetsvurdering som er frikoblet fra de formelle kapitalkravene. Mindre og mellomstore banker som betjener små bedrifter slik de er definert i EU, vil da bli utsatt når konjunktorene snur til det verre i Norge. Det vi nettopp kunne ramme våre små bedrifter, fordi lånetilgangen til bedrifterstilgangen da strupes.

Som det fremkommer av tabellen under var det 69 116 aksjeselskap som hadde bankgjeld ved utgangen av 2012 og en omsetning mindre enn 400 mill.kr. i 2012. Dette representerer imidlertid kun en tredjedel av norske aksjeselskap som faktisk har gjeld. Mange selskap har finansiert seg med lån fra andre selskap innenfor samme konsern, obligasjonsfinansiering, leverandørgjeld, o.l.

Antall aksjeselskap og volum bankgjeld. Norske ikke-finansielle aksjeselskap som har bankgjeld og som har en omsetning < 400 mill.kr. Basert på selskapenes årsregnskap for 2012

	Antall	Prosent	Bankgjeld (mrd. kr.)	Prosent
Bankgjeld < 12 mill.kr.	59 085	85,5 %	137,1	14,0 %
Bankgjeld ≥ 12 mill.kr.	10 031	14,5 %	842,3	86,0 %
Totalt	69 116	100,0 %	979,4	100,0 %

Kilde: SEBRA-databasen (Brønnøysundregistrene)

Tallene inkluderer norskregistrerte ikke-finansielle aksjeselskap som hadde bankgjeld (dvs. langsiktig og/eller kortsiktig gjeld til banker og andre kredittinstitusjoner) ved utgangen av 2012 og, inklusive gjeld til utenlandske banker.

Det er vanskelig å anslå hvor store fordeler en bank eventuelt kan oppnå ved et lavere kapitaldekningskrav, og i hvilken grad denne fordelene faktisk vil føre til lavere utlånsrenter. Dette vil avhenge av flere forhold, jf. også at bankenes innlånskostnader vil utgjøre hoveddelen av deres finansieringskostnader. Innlånskostnadene kan bli dyrere desto lavere egenkapital bankene har. Beregninger utført av Finanstilsynet viser at norske bankers utlån utgjør om lag 80 prosent av forvaltningskapitalen til bankene. Dersom hele økningen i gjennomsnittlig kapitalkostnad, som følge av en økning i egenkapitalen på ett prosentpoeng, veltes over på utlånskundene, har Finanstilsynet beregnet økningen i utlånsrentene til 0,06 pst. når avkastningskravet på egenkapitalen er 10 prosent. I beregningene er det lagt til grunn at verken aksjonærenes eller kreditorenes avkastningskrav reduseres når egenkapitalandelen går opp. Dette er ikke realistisk. Anslagene ovenfor er derfor maksimale anslag. Det skal svært lite til, bare 0,006 pst. i

økte lånekostnader for bankene, for at gevinst blir snudd til tap. I beregningene er det heller ikke tatt hensyn til at bankenes beregningsgrunnlag for ansvarlig kapital allerede er vesentlig lavere enn forvaltningskapitalen.

Finansdepartementet arbeider nå med å gjennomføre de øvrige nye bestemmelsene i EUs nye regelverk om kapital, basert på forslag fra Finanstilsynet som har vært på høring. Finanstilsynet har i sitt forslag ikke foreslått å gjennomføre den såkalte SMB-rabatten i norsk regelverk.

Kapitalkrav skal gjenspeile kredittisiko, og det er viktig at bankene er rustet til å opprettholde kredittgivning også i en nedgangskonjunktur. Godt kapitaliserte banker er en forutsetning for god og riktig utlånsaktivitet, og man skal være svært varsom med å politisere kapitalkravene ut fra andre målsettinger. Eventuelle tiltak for å øke investeringsaktiviteten i norsk økonomi, under ett eller for bestemte sektorer, regioner eller bransjer, må/bør styres gjennom andre virkemidler enn de vi bruker for å sikre en robust norsk finansnæring. Regjeringen arbeider med flere tiltak for å bedre rammebetingelsene for små og mellomstore bedrifter.

SPØRSMÅL NR. 932**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 24. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Med bakgrunn i bestemmelsen om reklame i alkoholloven fra 1975, kan statsråden vurdere om innredning på utesteder, som gamle plakater, barmatter og håndklær med bryggerilogoer med mer, betegnes som alkoholreklame?»

BEGRUNNELSE:

Gamle plakater, barmatter og håndklær med bryggerilogoer med mer har blitt ryddet bort i Stavanger etter pålegg fra kommunens skjenkekontroll, med henvisning til en bestemmelse om reklame i alkoholloven fra 1975. Utesteder i byen må nå plukke ned det som kan betegnes som vanlig barinnredning, som en har hatt hengende i årtier.

12.06.2014 kunne man lese i en pressemelding fra landbruks- og matministeren at regjeringen foreslår «endringer i reklameforbudet for alkohol slik at forbrukerne kan få tilgang til nøktern informasjon om alkoholholdige drikker i kanaler forbrukerne selv oppsøker.» Det understrekes at endringene gjelder «der forbrukerne selv oppsøker informasjon». I lys av denne varslede endringen, og det faktum at disse elementene har vært en del av utestedenes innredning i flere tiår, bes statsråden vurdere om denne typen innredning omfattes av bestemmelsene om reklame i alkoholloven fra 1975.

Svar:

Alkoholreklame er forbudt etter alkoholloven § 9-2. I alkoholforskriften § 14-2 er alkoholreklame definert som massekommunikasjon i markedsføringsøyemed. Det må derfor i det enkelte tilfelle vurderes om det foreligger markedsføringsøyemed bak det som kommuniseres, dvs. et formål om å fremme salg. I alkoholforskriften § 14-3 nr. 5 er det gjort et unntak fra reklameforbudet for merking av vanlig serveringsut-

styr på skjenkested med alkoholprodusenter eller grossisters firmanavn og/eller firmamerke. Med «vanlig serveringsutstyr» menes skjenkeutstyr som har direkte tilknytning til selve skjenkingen av alkoholholdig drikk, eksempelvis ølbrikker, glass og rørepinner. Vannkarafler, kaffekopper, plakater, garderobemerker, klær, håndklær og parasoller er eksempler på utstyr som ikke regnes som «vanlig serveringsutstyr», da disse ikke har direkte tilknytning til selve skjenkingen av alkohol.

Det er videre en dispensasjonshjemmel i alkoholloven § 9-2 som gir rom for spesiell bruk av reklameartikler, for eksempel antikvariske skilt i gamle lokaler o.l., hvor det bakenforliggende formålet med bruken ikke først og fremst er markedsføring av alkoholholdig drikk. Helsedirektoratet har fått delegert myndigheten til å gi slike dispensasjoner. Det er eksempler på at det er gitt dispensasjon for bruk av antikvarisk reklamemateriell for merker eller produsenter som ikke lenger eksisterer og hvor dette materialet er en del av skjenkestedets spesielle konsept. Det er også i særlig tilfelle gitt dispensasjon for antikvarisk reklameskilt for eksisterende alkoholprodusenter/-merker, bl.a. på en bygning som er en del av et kulturhistorisk område og hvor skiltet er med på å bygge opp under stedets helhetlige profil. I høringsnotat om endringer i reklamebestemmelsene som planlegges sendt ut om kort tid, legges det, som landbruks- og matministeren har uttalt, opp til justeringer i reklameforbudet i kommunikasjonskanaler som forbruker selv oppsøker. Formålet med de foreslåtte unntakene er å gi forbruker mulighet til å oppsøke nøktern, faktabasert informasjon om ulike produkters egenskaper. En utvidelse av muligheten for å bruke reklameeffekter på utesteder er derfor ikke vurdert i høringsnotatet, men jeg vil se på dette dersom høringsrunden viser at det også er behov for endringer som spørsmålsstiller her tar opp.

SPØRSMÅL NR. 933**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 20. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å kartlegge og sikre jernbaneinfrastrukturen ved Oslo S når grunnen ser ut til å synke?»

BEGRUNNELSE:

Vi er gjort kjent gjennom media med at Bjørvika/Oslo S-området synker. Det er også planlagt større utbygginger i området. Dette kan påvirke grunnvannstanden. Allerede nå ser vi at master, kontaktledningsanlegg og skinnegang synker og må justeres.

Svar:

Jeg har tatt saken opp med Jernbaneverket (JBV), som opplyser at etaten sammen med Statens Vegvesen og noen av de andre aktørene i området, i disse dager inngår en kontrakt for ytterligere oppfølging av setninger og horisontale deformasjoner i Oslo S/Bjørvika-området. Disse undersøkelsene vil også gi kunnskap for fremtidige utbygginger både av vei/jernbane og annen infrastruktur i området. JBV opplyser for øvrig at setningsutviklingen som nå observeres kan spores tilbake til 1700-tallet, da sjøen dekket hele området inn til Schweigaardsgate. Gjennom de siste 300 år har Oslo S/Bjørvika-området blitt fylt opp ettersom byen har utviklet seg i dette området, og denne utfyllingen gjør at det er en naturlig setningsutvikling i området. Videre

opplyser JBV at det de siste årene har vært indikasjoner og målinger som viser tiltagende setninger og horisontale deformasjoner både ved Oslo S, på nye og eksisterende broer, samt på nye byggeprosjekter som Operaen og Barcode. Det er gjennomført en god del målinger av de ulike prosjektene. På bakgrunn av dette utarbeidet Norges Geotekniske Institutt (NGI) en rapport for JBV i 2013. Denne rapporten konkluderer med at setningene i området frem til 2008 er en naturlig årsak av utfyllingen, og at leirbunnen og massene presses sammen. Rapporten sier også at det sannsynligvis er utbyggingen av Barcode som har forårsaket de økende setningene etter 2008. Årsaken til dette antas å være en drenerende effekt av grunnen som følge av installerte stag, borede peler og ståljernepeler, og dermed forstyrrelser i grunnvannsbalansen. Forstyrrelse av leira som følge av stagboring synes også å ha hatt betydning. Alt dette kan også ha ført til at deler av tømmerflåtene som bl.a. den eldre bygningsmassen er bygget på, og som har ligget under grunnvannstand, kan ha kommet i kontakt med oksygen og startet forråtnelse. De skadene som allerede har oppstått krever ekstra oppfølging og økt vedlikehold. Dette gjelder blant annet spor, kontaktledningsanlegg og reparasjoner av konstruksjoner som under-ganger og plattformer. JBV er i dialog med eier av Barcode-utbyggingen, Oslo S Utvikling AS (OSU), om erstatning av noen av de allerede på-førte skadene.

SPØRSMÅL NR. 934**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 19. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«I et svarbrev til ESA sier departementet at det ikke er mulig å gjennomføre tiltak for å holde grenseverdiene for NO₂ i direktivet om lokal luftkvalitet innen to måneder, slik det kreves. Miljødirektoratet har gitt Oslo kommune en frist til 28/2 2015 for å komme med en ny tiltaksutredning. Men det er vanskelig å se for seg hvilke tiltak som raskt kan stanse over-skridelsene når man ikke har lovhemmel for bl.a. lavutslipssoner.

Når vil regjeringen vurdere dette ferdig og fremme lovforslag som Oslo og andre kan ta i bruk?»

BEGRUNNELSE:

EFTAs overvåkingsorgan, ESA, har som kjent besluttet å gå videre med saken mot Norge for brudd på direktivet om luftkvalitet og renere luft i Europa. Et hovedpunkt for ESA er at Oslo kommune ikke har noen tiltaksplan som gjør det troverdig at man skal kunne holde seg stabilt under grenseverdiene for ut-

slipp av den helseskadelige gassen NO₂ i overskuelig framtid. Ifølge Norsk Institutt for luftforskning (NILU) ble grenseverdien brutt jevnlig i Oslo i 2013, slik at årsmiddelverdien lå ca. femti prosent over det direktivet tillater.

I Oslo har man brutt grenseverdiene (årsmiddel) for NO₂ siden 2006, og fra 2009 har bruddene ligget opp mot 2013-nivå. Dette er altså ikke bare et midlertidig væravhengig forhold, men noe som har å gjøre med hvordan hele transportarbeidet i hovedstaden er organisert. Jeg tenker særlig på at meget trafikkerte veier går gjennom store boområder, at man har avvist å bruke tiltak som rushtids- og miljøgraderte avgifter i bomringen, at man fortsetter å bygge ut veikapasitet, og at andelen dieseldrevne kjøretøyer har økt kraftig.

Til det sistnevnte har man gått ut ifra at dieseldrevne biler slipper ut ti ganger så mye NO₂ som gjennomsnittlig bensindrevne. Dette er selvsagt svært alvorlig i seg selv, men ifølge NILU kan det i bruk under norske forhold være snakk om opptil tjuufem ganger så mye. Det er riktignok slik at dieseldrevne kjøretøyer skaper mindre klimautslipp (CO₂), men arbeidet for klima og lokalt miljø må gå hånd i hånd. Hvis vi skal kunne innfri direktivet om lokal luftkvalitet i Oslo og de andre storbyene, må regjeringen komme med redskaper som kan redusere andelen dieseldrevne kjøretøyer – både gjennom avgiftspolitikken i statsbudsjettet og ved å gi lovhjemler for tiltak som lavutslippssoner.

I en rekke land ellers i Europa er lavutslippssoner et viktig redskap for å redusere lokal forurensning av helseskadelig NO₂ og svevestøv PM₁₀. Ifølge en rapport fra Transportøkonomisk institutt fra 2012 fantes det allerede da ca. femti slike soner i byer i Tyskland, hundre i Italia, femten i Nederland, seks i Danmark, seks i Sverige og ellers i storbyer som London, Lisboa, Praha, m fl. De fleste stedene brukes oblater som kjennetegn på kjøretøyer som holder en viss utslippsstandard, slik at de kan brukes i lavutslippssonene. Hvis Norge vil være en miljønasjon er det uforståelig om vi ikke skal ha tilsvarende mulighet for å bruke lavutslippssoner her som i mange andre europeiske land.

Da undertegnede spurte om hvordan regjeringen stiller seg til dette i spørretimen 14/5, var svaret at man ville vurdere det. Men hvis Klima- og miljødepartementet vil få fram et troverdig svar til ESA på vegne av Norge, kan man ikke skyve det for lenge foran seg – og ellers bare avvente hva Oslo kommune kommer opp med innen 28/2 2015. Alt tyder på at kvaliteten på et slikt svar vil være avhengig av at regjeringen samtidig gjør sin del av jobben, bl.a. når det gjelder å levere lovhjemmel for lavutslippssoner.

Svar:

ESA påpeker at flere norske byer har hatt overskridelser av luftkvalitetsdirektivets grenseverdier i peri-

oden 2008-2012. Tre forhold utgjør etter ESAs vurdering brudd på luftkvalitetsdirektivet: Brudd på direktivets grenseverdier, manglende og/eller mangelfulle tiltaksutredninger, og brudd på plikten til å foreta nøyaktige målinger.

ESA har gått videre med saken mot Norge for brudd på luftkvalitetsdirektivet og sendt en grunngitt uttalelse hvor de gjør ytterligere rede for det de mener er en overtredelse av EØS-lovgivningen. Norge besvarte uttalelsen den 26. mai i år, og ESA vurderer nå svaret fra Norge. Dersom ESA ikke finner svaret tilfredsstillende, kan de velge å bringe saken inn for EFTA-domstolen.

Arbeidet for sikre god lokal luftkvalitet er en sak som regjeringen tar på alvor. I svaret til ESA redegjør Norge for pågående og planlagt arbeid for bedre luftkvaliteten lokalt.

Veitrafikk er hovedkilden til overskridelsene av grenseverdiene for lokal luftkvalitet. Vi jobber langs to konkrete spor for å løse problemet. På lengre sikt skal renere kjøretøy og økt satsing på kollektiv, sykkel og gange, bidra til å redusere lokal luftforurensning. De nye Euro 6 kravene til kjøretøy ser foreløpig ut til å ha en svært gunstig effekt, spesielt for tunge kjøretøy, og om noen år vil derfor avgasskranene gi vesentlig forbedring av luftkvaliteten. Men vi anerkjenner at luftkvaliteten i byene er en utfordring som har helsemessige konsekvenser her og nå. Derfor er det viktig at det også arbeides med tiltak som kan innføres og ha effekt på kortere sikt. I denne sammenheng er vi også helt avhengige av at kommunene tar i bruk eksisterende virkemidler.

Miljødirektoratet har tatt en mer aktiv rolle i arbeidet med å bedre luftkvaliteten i byene, og følger nå opp kommunenes arbeid, herunder arbeidet med tiltaksutredningene, tettere enn tidligere.

Kommunene er forurensningsmyndighet for lokal luftkvalitet, med hovedansvar for å iverksette tiltak for å bedre luftkvaliteten og utarbeide tiltaksutredninger. Staten har i tillegg en viktig rolle i å tilrettelegge for at kommunene har tilstrekkelig virkemidler til å iverksette effektive tiltak. Staten har bidratt indirekte ved å gi kommunene anledning til å innføre virkemidler som køprising, forhøyede bompenger på dager med høy luftforurensning, miljøfartsgrense, midlertidig trafikkregulerende tiltak ved fare for overskridelser av grenseverdiene, samt vedta piggekkgebyr. Flere kommuner har allerede iverksatt en rekke tiltak, og i Kristiansand og Trondheim har man innført rushtidsavgift. I Bergen og Oslo har man innført piggekkgebyr.

Som det fremgår av brevet til ESA er det nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere hvilke virkemidler som eventuelt vil være hensiktsmessige å innføre, herunder effektiviteten av tiltakene og kostnader. Bant annet vil lavutslippssoner inngå i arbeidsgruppes vurdering.

SPØRSMÅL NR. 935**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 23. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre greie for kva juridiske avklaringar og harmonisering av rettsgrunnlag og lovverk som ikkje er på plass i samband med etableringa av nytt felles kontraterrorsenter?»

GRUNNGJEVING:

I intervju med Dagsavisen 06.06 om nytt felles kontraterrorsenter, står PST-sjefen og sjefen for E-tenesta med dette indirekte sitatet:

«Ennå er ikke alle detaljer i organiseringen på plass. Blant annet må det gjøres nødvendige juridiske avklaringer og harmoniseringer av rettsgrunnlag og lovverk for å sikre trygghet på begge sider».

Svar:

Både PST og Etterretningstenesta (E-tenesta) har ansvar for å hindre at Noreg og norske interesser vert råka av terror. Desse tenestene har samarbeida godt i mange år. Opprettinga av det felles kontraterrorsenteret er med å styrke dette samarbeidet.

Samarbeidet mellom E-tenesta og PST skjer med heimel i tenestene sine eige rettsgrunnlag. Det er gjeve ein eigen instruks om korleis samarbeidet mellom tenestene skal vere. Politiregisterlova og -forskrifta regulerer politiet, herunder PST, sin behandling av opplysingar. Lova og forskrifta trer i kraft 1. juli 2014, og klargjer rettsgrunnlaget for utlevering av opplysingar mellom PST og E-tenesta. Lova og forskrifta gjev PST ein høvesvis vid heimel til å kunne utlevere naudsynt informasjon til E-tenesta, også når utlevering skjer i E-tenesta si interesse. Informasjonsutvekslinga mellom tenestene fungerer godt i praksis.

Bruken av skjulte tvangsmiddel inneber eit særskilt stort personvernmessig inngrep. Politilova set difor særskilte grenser for PST sin adgang til å kunne utlevere informasjon, som av førebyggjande hensikt er henta inn med slike metoder. Det kan vere grunn til å sjå nærare på om dei grensene som er sett i PST sin adgang til å utlevere slikt materiale, i for stor grad innskrenkar adgangen til å utlevere informasjon innhenta ved skjulte tvangsmiddel til E-tenesta. Mitt departementet vil difor i samråd med Forsvarsdepartementet vurdere om det er behov for å endre politilova.

SPØRSMÅL NR. 936**Innlevert 12. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Viser til svar på spørsmål 10/4.2014 av arbeids- og sosialministeren om frivillige medarbeidarar på sjukehus. Svaret var noko uklart, difor eit oppfølgings-spørsmål om same tema.

Vil statsråden presisere om det å vere frivillig medarbeidar ved eit sjukehus, som til dømes Haraldsplass Diakonale Sykehus i Bergen, er akseptabelt om ein er arbeidssøkande og går på dagpengar, eller om ein då vil miste dagpengar?»

GRUNNGJEVING:

Som bakgrunn viser ein til spørsmål datert 3.april 2014 om kor vidt arbeidssøkande kan vere frivillig

medarbeidar samstundes som ein tar i mot dagpengar som arbeidssøkande. Haraldsplass Diakonale Sykehus har fått beskjed om at arbeidssøkande får beskjed frå NAV at dei ikkje har høve til å stille som frivillig medarbeidar, utan å misse rett til dagpengar. Om NAV Hordaland her har ein feil praksis, må statsråden klargjere dette. Det er behov for å klargjere om frivillige ved sjukehus som Haraldsplass vil kunne vere arbeidssøkande i NAV.

Svar:

I mitt svar frå 10. april gjorde eg greie for unntaket i dagpengeforskrifta § 4-4 om ulønna arbeid som ikkje fører til avkorting av dagpengane.

I og med at alt lønna og ulønna arbeid som hovudregel skal føre til at dagpengane blir avkorta, må det vurderast konkret i den enkelte dagpengesak om akkurat dette ulønna arbeidet er slikt frivillig arbeid som etter dagpengeforskrifta § 4-4 ikkje skal føre til at dagpengane blir avkorta. Då må det mellom anna vurderast kva konkrete oppgåver dagpengemottakaren utfører,

kor mange dagar i veka vedkommande arbeider, og kven som er oppdragsgivar. Det er Arbeids- og velferdsetaten som gjer denne vurderinga.

Eg har altså ikkje grunnlag for å kunne gi eit generelt svar på om frivillig arbeid ved eit sjukehus alltid er innanfor reglane i dagpengeforskrifta § 4-4 eller ikkje.

SPØRSMÅL NR. 937

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 19. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener justisministeren at han har et tilstrekkelig faktagrunnlag om grunnforholdene for å kunne bygge nye Storskog grensestasjon raskest mulig og mest mulig kostnadseffektivt?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK Nordnytt skal nye Storskog grensestasjon bygges med fjernstyrte gravemaskiner, fordi det kan ligge eksplosiver fra krigens dager på tomte. Risikovurderingen skal ha vært gjort mens det fortsatt lå meter med snø. Statsbygg har bygget sin konklusjon på bakgrunn av disse undersøkelsene, og kostnadene for prosjektet har økt til 750 millioner kroner. Politimesteren i Øst-Finnmark har tatt til orde for å foreta en grundigere undersøkelse for å fjerne all tvil om grunnforholdene.

Svar:

Statsbygg ga i 2012 en forprosjektrapport for modernisering av Storskog Grensekontrollstasjon. Den beskriver at grunnforholdene på stedet er krevende med mye fuktighet og mye forurenset masse. Forsvaret, som ble bedt om å foreta visse undersøkelser av grunnforholdene, gjorde oppmerksom på at det er fare for eksplosiver i grunnen. Hvis det er korrekt må eventuelle gravearbeider som ledd i moderniseringen foretas med robotredskaper. Dette er i seg selv svært kostnadsdrivende.

Departementet har som følge av dette vært i dialog med Forsvarsdepartementet for å få gjennomført nærmere grunnundersøkelser ved Storskog sommeren 2014. Forsvarsdepartementet har bekreftet at det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 938

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 20. juni 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvilke resultater har bosettingsdugnaden gitt, og mener statsråden å ha tilstrekkelig grep om situasjonen?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere i vinter inviterte statsråden kommunene til en dugnad for å bosette de rundt 5500 flyktningene som har fått opphold i Norge, men som ennå ikke har fått en kommune å bo i.

Svar:

Den kanskje største utfordringen jeg ble møtt med da jeg overtok som statsråd i Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet var å få snudd den negative utviklingen fra 2011/2012 med en opphoping av stadig flere flyktninger i mottak som hadde fått innvilget opphold og som ventet på en kommune å flytte til. Ved utgangen av 2011 ventet om lag to tusen flyktninger i mottak på en kommune å flytte til. Da jeg overtok som statsråd i oktober i fjor var antallet økt til over fem tusen. Dette var bakgrunnen for at jeg tok initiativet til en dugnad for å snu deg negative trenden, og fra og med mars måned i år har vi for første gang på tre år opplevd en gradvis nedgang i antall flyktninger i mottak som venter på en kommune å flytte til.

Som et ledd i arbeidet med å øke bosettingen ytterligere inngikk Regjeringen og KS i april 2014 en ny samarbeidsavtale med en felles målsetting om å bosette 10 000 flyktninger både i år og neste år. Så langt i år har kommunene bosatt mer enn 20 prosent flere enn på samme tid i fjor, og antallet som venter i mottakene går nå ned.

For å få bosatt de mange som nå venter i mottak, legger jeg stor vekt på et tett og godt samarbeid med kommunene. Kommunalministeren og jeg har sendt brev til alle landets kommuner for å spørre om de kan

ta i mot flyktninger. Det er første gang samtlige av landets kommuner bedt om å bosette flyktninger. Også de 48 minste kommunene er bedt om å bidra, slik at flere av de som venter i mottak kan flytte til en kommune. Noen små kommuner har for første gang sagt ja til å bosette etter at de fikk dette brevet. Det har så langt resultert i 60 flere plasser i år, og jeg forventer at antallet vil øke neste år. Så har Regjeringen som kjent økt integreringstilskudd og boligtilskudd i 2014, og øker i forbindelse med RNB2014 boligtilskuddet ytterligere.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) sendte i mai i år en ny anmodning til kommunene om å øke bosettingen, slik at vi når målene i avtalen med KS. Jeg legger stor vekt på direkte kontakt med kommunene og ringer i disse dager personlig til en rekke ordførere for å høre hvilke utfordringer de står overfor i bosettings- og integreringsarbeidet, og for å understreke betydningen av at de bosetter det antall flyktninger ber dem om. Jeg har stor tro på at kommunene vil ta det ansvar de har, slik det flyktningene blir bosatt og kommer i gang med kvalifisering til arbeid eller videre utdanning.

Et systematisk arbeid for å øke kommunenes kapasitet pågår, og kommunene har så langt i år sagt ja til å bosette over 7 600 flyktninger, som er en økning på nær 1/3 siden 2012.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide

Besvart 20. juni 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Er måten statsråden har opptrådt på overfor Statskog i saken om foretakets energiinvesteringer retningsgivende for hvordan regjeringen vil forvalte sine andre eierskap i tiden fremover?»

BEGRUNNELSE:

I 2006 ble energi etablert som eget forretningsområde i Statskog. Ett kraftverk står ferdig, Muoidejohka i Beiarn i Nordland, et annet er under bygging. Totalt har Statskog og samarbeidspartnerne søkt på rundt 40 prosjekter, og mange er under behandling.

I brev fra styret i Statskog til Landbruks- og matdepartementet den 22. mai, står det at det på to dagers varsel ble innkalt til ekstraordinært foretaksmøte i Statskog den 14. mai. På møtet ble det gitt beskjed om at regjeringen hadde bestemt at

energivirksomheten skal begrenses til salg og utleie av fallrettigheter.

I samme møte ble det vedtatt et ekstraordinært utbytte på 56,6 mill. kroner, som Statskog hadde avsatt til småkraftinvesteringer i 2014.

Foretaksmøtet ble avholdt samme dag som regjeringen la frem forslag til revidert nasjonalbudsjett. Allerede før hastemøtet var 56,6 mill. kroner tatt inn på inntektssiden revidert budsjett.

Jeg er svært overrasket over måten regjeringen har håndtert denne saken. Å endre et foretaks forretningsmessige strategi uten en god dialog i forkant er dårlig eierskapspolitikk.

Det er også underlig at regjeringen velger å kutte i satsningen på «grønne sertifikatene» – fornybarsatsningen med investering i småskala kraftverk. Vi er langt unna å oppfylle både nasjonale og internasjonale klimamål. Det å kutte i fornybarsatsningen er et

dårlig signal og går i gal retning når vi fremover skal gå fra fossilt til fornybar energi.

Svar:

Forvaltningen av statens eierskap vil måtte tilpasses den enkelte virksomhet og selskap. I den nye stortingsmeldingen om regjeringens eierskapspolitikk som legges fram om kort tid, vil de generelle prinsippene for forvaltningen av statens eierskap, samt politikk for det enkelte selskap, bli omtalt nærmere.

Når det gjelder beslutningen om at Statskog SF skal begrense sin energivirksomhet til salg og utleie av fallretter, er denne tatt etter en grundig vurdering i regjeringen.

Vurderingen har vært at Statskog SFs investeringer i fornybar energi ikke er innenfor foretakets kjernevirksomhet og -kompetanse, og at de innebærer økt ri-

siko og usikker gevinst. Hoveddelene av inntektene fra kraftproduksjon vil komme fra utleie av fallrettigheter, og Statskog SF bør begrense virksomheten til dette.

I forkant av beslutningen har jeg gjort meg godt kjent med styrets vurderinger og strategi, men har kommet til en annen konklusjon når det gjelder energisatsingen. Da beslutningen var tatt, var det også avgjørende å formidle dette til styret umiddelbart, slik at foretaket kan innrette virksomheten i tråd med eierens mål.

Vedtak om utbytte fra Statskog SF vil bli gjort på ordinært foretaksmøte den 24. juni, etter at Stortinget har tatt stilling til regjeringens forslag til utbytte, som ble lagt fram i revidert nasjonalbudsjett for 2014, jf. Prop. 93 S (2013-2014) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2014.

SPØRSMÅL NR. 940

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide

Besvart 20. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hvordan vil utenriksministeren styrke og videreutvikle Energy+?»

BEGRUNNELSE:

Energy+ er et initiativ som skal gi moderne energi til de som ikke har det i dag, uten å øke utslipp av farlige klimagasser.

Verden over finnes det 1,3 milliarder mennesker uten tilgang til strøm. De bruker parafinlamper og stearinlys som lyskilde. Hele tre milliarder mennesker koker mat hver dag med bruk av fast brensel slik som trekull og fyringsved. Energy+ hjelper land å finansiere en overgang til ren og fornybar energi for de energifattige. Slik kan vi være med på å bekjempe fattigdom og gi millioner av mennesker bedre helse, mer utdanning og mer produktive liv.

Initiativet ble lansert i Oslo sammen med FNs generalsekretær Ban Ki-moon i 2011. Siden har det vært stille rundt Energy+ og regjeringen har ikke vist noe tegn til eierskap for Energy+. Det er derfor nødvendig å få klarlagt hva slags intensjoner regjeringen har for Energy+.

Energy+ har potensialet til å spille en positiv rolle i klimaforhandlingene. Sterke signaler fra verdens ledere om fornybar energis potensiale som klimatil-

tak vil nemlig være et sårt tiltrengt bidrag til klimaforhandlinger. Men det forutsetter at Energy+ er et klimatilak som innebærer at oppnådde utslippsreduksjoner av klimagasser måles og rapporteres. Slik er det ikke i dag, selv om det var slik Energy+ var ment å være fra lanseringen i 2011.

Svar:

Målet med det internasjonale energi- og klimainitiativet Energy+ er å øke tilgangen til bærekraftige energitjenester til de 1,2 milliarder mennesker som fortsatt ikke har tilgang til elektrisitet og de 2,8 milliarder mennesker som i dag er avhengig av lite effektive og forurensende kokeovner. Samtidig skal Energy+ bidra til å redusere klimagassutslippene fra energisektoren i utviklingsland.

Gjennom partnerskap mellom giverland, mottakerland, internasjonale organisasjoner, sivilsamfunn og ikke minst privat sektor, forsterker Energy+ verdenssamfunnets innsats for å bringe fornybar energi og energieffektivisering til fattige land der en stor del av befolkningen ikke har, eller kan regne med å få tilgang til energi i de nærmeste årene. Målet er å bistå landene med å utvikle sine egne, fornybare energibærere som vannkraft, sol-, vind, termisk energi, samt biobrensel som ikke fører til avskoging. I tillegg er

det behov for å ta i bruk mer energieffektive løsninger, blant annet mer effektive kokeovner.

Energy+ har oppnådd internasjonal anerkjennelse fordi initiativet, i motsetning til andre energitiltak, skal måle og rapportere både økt tilgang til energitjenester og oppnådde klimagassreduksjoner. Energy+ partnerskapet omfatter i dag over 50 deltakere. Det er igangsatt sektorbasert samarbeid i Etiopia, Liberia og Bhutan. Det forhandles med Nepal om et samarbeid der Danmark skal være ledende land. Energy+ anses som et viktig leveringsinstrument for FNs initiativ «Sustainable Energy for All».

Regjeringen viderefører Energy+ med det samme mandat og innretning som forrige regjering besluttet i april 2013. Det ble da foretatt en vurdering av Energy+ og mandatet ble justert og forlenget til 2017. Det

legges vekt på at Energy+ skal bidra til å gi fattige tilgang til moderne energitjenester. Det skal betales for oppnådde resultater i form av ny produksjon av rene KWh og for tilgang til ren energi. Den positive klimaeffekten oppnås ved at flere får tilgang til moderne energitjenester fra rene energikilder. Denne effekten skal også måles og rapporteres. Energy+ har følgelig både en utviklingsdimensjon og en klimadimensjon.

Regjeringen ser på initiativet som viktig fordi det også har et tydelig fokus på å legge til rette for private og kommersielle investeringer. Medvirkning fra næringslivet er nødvendig for å nå de ambisiøse målene om tilgang for alle innen 2030. Regjeringens mål er at all satsing på ren energi innrettes slik at den skaper incentiver til å velge de mest klimavennlige løsningene i energisektoren.

SPØRSMÅL NR. 941

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 23. juni 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Arbeiderpartiet tok i regjering ansvar for at Vardøhus festning skulle bestå som en institusjon i forsvaret med kommandant og soldater. Mange ser med stor uro på at Forsvarets avdeling for kultur og tradisjon «tar omkamp» om denne posisjonen for en av de virkelig historiske bastioner i Norges forsvar i 700 år ved å fjerne soldatene fra Vardøhus festning.

Er forsvarsministeren bekvem med en avgjørelse hvor Vardøhus festning sin bemanning i fremtiden bare består av festningskommandanten og ingen soldater?»

BEGRUNNELSE:

Vardøhus Festning kan i en slik sammenheng ikke bare være et museum, men må også utøve en operativ funksjon som viser Norges grense mot nord og øst, aktivt og fremtidsrettet.

Dette har både politiske grunner og er praktisk for å ta vare på det monumentale ved å verne bygninger og anlegg gjennom aktiv bruk. Samtidig er det økonomisk fordelaktig at soldatene utfører arbeid som Forsvarsbygg ellers må kjøpe inn.

Jeg er kjent med at Vardøhus festning er den eneste festningen av landets kommandantskaper som har soldater, men av vår arktiske beliggenhet og klima er det helt naturlig at vintervedlikehold, snøryd-

ding og andre oppgaver sommer og vinter må utføres langt mer regelmessig her dersom anlegget skal være le-vende og åpent i lokalsamfunnet. Således er soldatenes tilstedeværelse en viktig forutsetning for at festningen skal kunne utøve samme funksjon som andre festninger i Norge.

Festningen holdes levende blant annet ved at soldatene fra Vardøhus øver på GSV fire ganger i året med trening på troppsnivå, samt er på skytetrening sammen med Innsatsstyrken i HV-17 flere ganger i året. Det er altså ikke bare flaggheising og gressklipping på dagsorden, men også reell og viktig soldatutdanning.

Festningens historie og kommandanters engasjement for dens tilstedeværelse og aktivitet er beskri-vende for et svært godt og gjensidig forhold mellom folk og forsvar i festningsbyen Vardø.

Svar:

Det er viktig å gi de vernepliktige et tilfredsstillende og meningsfullt innhold i førstegangstjenesten. Forsvaret har som målsetting at de vernepliktige som tjenestegjør på Vardøhus er på et slikt kompetansenivå at de, etter fullført førstegangstjeneste, kan gå inn i Heimevernet. En stor del av den daglige virksomheten til de vernepliktige ved Vardøhus festning går med til å utføre oppgaver som ikke er av en militær karakter. Det er derfor igangsatt et arbeid for å vurdere innhol-

det i førstegangstjenesten på Vardøhus og se på alternative løsninger, herunder også om det er mulig å styrke samarbeidet med Garnisonen i Sør-Varanger eller eventuelt andre muligheter som kan legge til rette for

å videreføre de vernepliktiges nærvær. Det er ikke fattet noen beslutning om å fjerne de vernepliktige på Vardøhus, men dette vil være ett alternativ blant flere som vil bli belyst i ovennevnte vurdering.

SPØRSMÅL NR. 942

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 18. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvor i regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og ekstremisme står det at regjeringen setter av konkrete midler til kommunene for deres del av arbeidet, og hva er det totale beløpet?»

BEGRUNNELSE:

På NRK.no 13.juni er justisministeren intervjuet om Regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Der blir justisministeren utfordret av ordfører Sindre Martinsen-Evje i Sarpsborg på manglende midler til kommunene til å igangsette tiltak for å forebygge og motvirke ekstremisme. Ordføreren sier «Jeg savner midler man kan søke på for å bygge videre på lokale tiltak som allerede er i gang. Vi gjør mye bra allerede, men det er vanskelig å få til en skikkelig kraftsamling uten midler». Da svarer

statsråden at han ikke forstår kritikken og at ordføreren nok «ikke har lest handlingsplanen godt nok».

Svar:

Det er hver enkelt statsråds ansvar å sikre finansiering på egne områder hvor det er behov for det. Det gjelder også for tiltak i Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme.

Enkelte tiltak vil kreve ekstra finansiering, eksempelvis 7 nye forbyggingskontakter i politiet. Det har jeg ansvar for å sikre finansieringen av. Andre tiltak vil ikke utløse behov for mer ressurser, men er viktig for koordinering og samarbeid innenfor oppgaver som eksempelvis kommunene allerede har ansvar for å sikre.

Det er derfor ikke riktig å hevde at det ikke er tilgjengelig ressurser for å følge opp tiltakene i planen.

SPØRSMÅL NR. 943

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 23. juni 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Henvendelse fra ansatt i barnevernet viser at det tar for lang tid å få på plass rutiner som sikrer at barn ikke må vente lenge på egnede hjelpetiltak.

Hvordan vil statsråden sørge for at kommunale saksbehandlere i barnevernet får tilgang til gjeldende retningslinjer/prosedyrer for søknader om egnet tiltak, og hvordan vil statsråden sørge for at de viktige omstillingene i etaten ikke går på bekostning av brukerne?»

Svar:

Jeg kan ikke kommentere en konkret enkeltsak fra kommunal saksbehandling som jeg ikke har nærmere informasjon om. Jeg legger til grunn at representanten med sitt spørsmål ønsker informasjon om hvordan vi sikrer at barn får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Et godt samarbeid mellom statlig regional barnevernmyndighet (Bufetat) og kommunale barneverntjenester er avgjørende for å oppnå forutsigbar-

het i arbeidet og at barn og ungdom gis gode og likeverdige tilbud.

Det statlige barnevernet er under stadig utvikling og nødvendige endringer medfører behov for omstilling. Jeg er svært opptatt av at videreutviklingen som skjer i barnevernet skal bidra til bedre måloppnåelse og mer effektiv ressursutnyttelse, og jeg vil følge nøye med på denne utviklingen.

Det er viktig at den faktiske ansvars- og rolledelingen mellom stat og kommune følger lovens ansvarsdeling når fremtidig tjenestetilbud blir utviklet. Selv om etaten er i omstilling og i tråd med Prop. 106L (2012-2013) skal utvikle lovpålagte oppgaver og fase ut det som ikke er lovpålagt, ligger ansvar og prosedyrer for inntak fast slik det er formulert i barnevernloven og retningslinjer.

Det er kommunene som henvender seg til Bufetat ved behov for statlig barnevernstiltak. Tidligere ble søknader sendt til de lokale fagteamene som var an-

svarlige for å finne riktig tiltak i samarbeid med kommunen. Dette er organisatorisk endret slik at ansvaret nå i stor grad ivaretas av enheter med ansvar for inntak og fosterhjemsrekruttering.

Bufetats regioner har kommet ulikt langt i sitt omstillingsarbeid, men eksisterende retningslinjer for fagteam i Bufetat følges fortsatt.

Som barne- og familieminister er jeg opptatt av at brukernes interesser ivaretas på en god måte ved nødvendige omstillinger i etaten. Bufetat skal være en tydelig og forutsigbar etat for barn og familier og for aktuelle samarbeidspartnere som kommuner og organisasjoner. Etaten skal sikre at barna får et tilbud i tråd med forsvarlighetskravet, og som legger hensynet til barnets beste til grunn. Omstilling skal ikke gå på bekostning av dette. Dette betyr at gjennomføring av besluttede endringer må gjøres i et tempo som ikke medfører risiko for barna som skal gis et tilbud. Dette vil jeg følge nøye med på.

SPØRSMÅL NR. 944

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 23. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden bidra til at blinde og svaksynte får rett til såkalt ADL-opplæring – opplæring i kompensierende ferdigheter i dagliglivet – i tråd med det som lenge har vært praksis?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med integreringen av blinde og svaksynte i det ordinære skolesystemet vedtok Stortinget ved årtusenskiftet §§ 2-14 og 3-10 i opplæringsloven. Dette medførte bl.a. en rett til punktskriftopplæring. Etter det undertegnede er orientert om har elever fått vedtak om ADL etter disse paragrafene frem til mars 2013, selv om ADL ikke nevnes eksplisitt i lovteksten. I Utdanningsdirektoratet sin veileder til paragrafene 2-14 og 3-10 – fra mars 2013 – er ADL tatt ut.

Svar:

Opplæringslovens bestemmelser om punktskriftopplæring med mer, § 2-14 (grunnskolen) og § 3-10 (videregående skole), ble vedtatt i 2000. Frem til da ble behovet for opplæring i punktskrift ivaretatt gjennom retten til spesialundervisning. §§ 2-14 og 3-10 slår fast at sterkt svaksynte og blinde elever har rett til

nødvendig opplæring i punktskrift og opplæring i bruk av nødvendige tekniske hjelpemiddel. Elevene har også rett til nødvendig opplæring i å ta seg frem på skolen, til og fra skolen og i hjemmemiljøet. Det er altså retten til nødvendig opplæring i punktskrift, mobilitet og bruk av tekniske hjelpemidler som omfattes av disse bestemmelsene. Da det ble utarbeidet en veileder om dette i 2013, ble derfor ikke opplæring i dagliglivets aktiviteter (ADL) omtalt her.

Opplæring i dagliglivets aktiviteter (ADL) er fremdeles regulert gjennom retten til spesialundervisning. Elever med individuell opplæringsplan kan trenge ADL-trening for å nå fastsatte mål. Denne ADL-treningen kan dermed regnes som opplæring i opplæringslovens forstand, selv om aktiviteten kan regnes som helse- og omsorgstiltak i andre sammenhenger. ADL-treningen vil da være en del av elevens spesialundervisning etter opplæringsloven og skal fremgå av elevens enkeltvedtak.

Jeg understreker at også blinde og svaksynte elever kan ha rett til spesialundervisning etter opplæringsloven kapittel 5, og at ADL-trening da kan være en del av spesialundervisningen de mottar. Denne lovforståelsen vil komme klart frem i den kommende veilederen om spesialundervisning.

SPØRSMÅL NR. 945**Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Une Aina Bastholm****Besvart 20. juni 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil landbruks- og matministeren gi Stortinget innsyn i rapporter og annet underlag gjort av Landbruks- og matdepartementet som danner grunnlag for pelsdyrutvalgets arbeid?»

BEGRUNNELSE:

I landbruksmeldingen (2012) ble det bestemt at det skulle foretas en gjennomgang av pelsdyrnæringen som skulle overleveres Stortinget. Det var lenge usikkert når og på hvilken måte Stortinget skulle få se en slik gjennomgang. Høsten 2013 nedsatte den forrige regjeringen ved daværende statsråd Trygve Slagsvold Vedum et pelsdyrutvalg. Utvalget skal komme med sin innstilling – en NOU – innen 15. desember 2014.

Utvalget har hatt flere møter, og referatene er offentlige. I det første referatet fra november 2013, vises det ved flere anledninger til en intern utredning av landbruks- og matdepartementet. Denne utredningen ligger ikke på pelsutvalgets nettsider, og vi ønsker å få kjennskapet til faktagrunnlag og annet innhold i denne rapporten. Offentlighetslovens klare utgangspunkt er at det skal gis innsyn, med mindre sterke grunner taler mot. Dette er særlig viktig i saker som denne, der det folkelige engasjementet er stort.

Svar:

I spørsmålet er det vist til en intern utredning fra Landbruks- og matdepartementet som er omtalt i referat fra pelsdyrutvalgets første møte, og det er uttalt at

«[...]vi ønsker å YP få YPkjennskap til faktagrunnlag og annet innhold i denne rapporten».

Spørsmålet er om Stortinget vil gis innsyn, og jeg slår innledningsvis fast at et plenumsvedtak om innsyn etter Grunnloven § 75 f vil følges opp. En begjæring om innsyn fra en representant vil behandles etter

Stortingets forretningsorden § 74, slik at anmodningen kan avslås i den grad dokumentet kan unntas fra offentlighet etter offentleglova, men at det legges vekt på representantens særskilte stilling og informasjonsbehov. Det må vurderes konkret om eventuelle innsynshenvendelser skal behandles av departementet eller av pelsdyrutvalget.

Når det gjelder dokumentet det er vist til i spørsmålet, ble dette utarbeidet av departementet på bakgrunn av Meld. St.9 (2011-2012) om landbruks- og matpolitikken der det i kapittel 3.6.2 er uttalt at

«[...] (r)egjeringen vil foreta en egen gjennomgang av pelsdyrnæringen og vil komme tilbake til Stortinget om saken».

Da pelsdyrutvalget senere ble opprettet, fortsatte arbeidet med dokumentet i den aktuelle fagavdelingen i departementet, men nå i rollen som sekretariat for pelsdyrutvalget. I begge tilfellene ble arbeidet med dokumentet utført i egenskap av å være det organet som selv skulle ha dokumentet, og dokumentet må således sies å være opprettet til bruk for den egne interne saksforberedelsen. Jeg legger derfor til grunn at dokumentet er et internt dokument som kan unntas i henhold til offentleglova § 14 første ledd.

Dyrevernalliansen har bedt om innsyn i dokumentet, men fikk opprinnelig avslag på dette. I forbindelse med klage på avslaget har departementet nå kommet til at det kan gis merinnsyn i deler av dokumentet, men slik at deler som inneholder vurderinger, eller som må gjennomgås for oppdateringer, fortsatt unntas. Dyrevernalliansen, og andre som eventuelt ber om innsyn, vil derfor få oversendt kopi av dokumentet der deler av det er sladdet.

Ved oversendelsen vil det bli gjort oppmerksom på at dokumentet er et foreløpig dokument som verken er godkjent i departementet eller av pelsdyrutvalget, og at det dermed ikke nødvendigvis representerer verken departementets eller pelsdyrutvalgets syn.

SPØRSMÅL NR. 946**Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 24. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Over 80 brannmenn mener de har fått kreft som følge av farlige stoffer de har vært utsatt for gjennom arbeid. Kreftregisteret var i juni 2013 positiv til å undersøke, men i følge «Brannmenn mot kreft» har lite skjedd.

Hvordan vil helseministeren sørge for at brannmenn får kunnskap om hvordan de best mulig kan beskytte seg mot eksponering av kreftfremkallende kjemikalier, at det settes inn forebyggende tiltak og at vi får mer kunnskap om sammenheng mellom arbeidsmiljøet til brannmenn og økt forekomst av kreft?»

BEGRUNNELSE:

Gruppen «Brannmenn mot kreft» har på eget initiativ kartlagt hvor mange norske brannmenn som har fått kreft, og oppsøkt ulike internasjonale miljøer for å få økt innsikt i sammenheng mellom yrket og kreft. Over 80 brannmenn hevder at de har fått kreft som følge av de farlige stoffene de har vært utsatt for gjennom sitt arbeid. Internasjonalt er det gjort en god del forskning på yrkesrelatert kreft hos brannmenn og alle studier konkluderer med at det er en sammenheng mellom brannmannsykke og økt kreftfare.

I juni 2013 uttalte overlege Tom Grimsrud i Kreftregisteret at de stilte seg positiv til å se nærmere på sammenhengen mellom arbeidsmiljøet til brannmenn og forekomsten av kreft. De ville gjøre det i samarbeid med Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) har som nasjonal brannmyndighet også uttalt at de tok dette på alvor. Avdelingsleder Hans Kristian Madsen uttalte til NRK at de ville før sommeren 2013 ta kontakt med Arbeidstilsynet for å se hva de som brannmyndighet kunne bidra med for å få mer kunnskap om sammenheng og forebyggende tiltak.

Den 6.februar 2014 ble det publisert en studie gjort på over 16 000 brannmenn i Norden. Studien avdekker moderat forhøyet risiko for norske brannfolk for flere krefttyper. Det gjelder spesielt prostata-, føflekk-, hud- og lungekreft.

Brannfolk blir eksponert for en bred skala av kreftfremkallende stoffer. Årlig kommer det over 1000 nye kjemikalier på markedet. I brann og redningsoppdrag blir brannfolk utsatt for forskjellige kombinasjoner av partikler, røyk, gasser og damper. Det finnes lite forskning på hvordan de forskjellige stoffene reagerer ved høy temperatur og i kombinasjon med hverandre. Brannmenn trenger oppdatert kunnskap om hvordan de skal beskytte seg og hvilke

kjente kjemikalieagenter som forårsaker de aktuelle krefttypene. «Brannmenn mot kreft» savner konkret oppfølging av alle de positive signalene som ble gitt for ett år siden. Det er spesielt viktig at man snarest får klare føringer på tiltak for å beskytte brannmenn i tjeneste. Det er stor forskjell i utstyr og kompetanse for brannmenn som har dette som heltidsyrke og der brannberedskapen er organisert mer som tilleggsoppdrag ved siden av ordinær jobb. Tiltakene må ta høyde for dette.

Det er en stor utfordring at ansvaret er så fragmentert med mange ulike offentlige instanser, fagdepartement og statsråder. Det er et stort behov for koordinering. Kreftregisteret sorterer under Helse Sør-Øst og dermed helseministeren. Å redusere kreftrisikoen til brannmenn er også en viktig del av folkehelsearbeidet.

Svar:

For å besvare dette spørsmålet, har jeg bedt om Kreftregisterets vurdering. I sin tilbakemelding viser Kreftregisteret til at de har vært involvert i spørsmålet om kreftrisiko blant brannmenn gjennom deltakelse i et stort nordisk prosjekt vedrørende yrke og kreftrisiko (Nordic Occupational Cancer Study, NOCCA). I 2013 ble det publisert en separat analyse som inkluderte alle 16 233 registrerte brannmenn i dette nordiske materialet. (Pukkala et al, 2013). For alle aldersgrupper og hele tidsperioden fra 1961-2005 fant Kreftregisteret moderat økt risiko for prostatakreft, malignt melanom og for annen hudkreft. Risikoen for prostatakreft var spesielt økt for aldersgruppen 30-49 år, og i den seneste tidsperioden, 1991-2005. Melanomrisikoen var også høyest i den yngste aldersgruppen, men her i den første tidsperioden, 1961-75. Når det gjelder malignt melanom (føflekkreft) og prostatakreft er det i følge Kreftregisteret vanskelig å konstatere en yrkesmessig risiko. Man regner med at malignt melanom i over 90 prosent av tilfellene har sammenheng med UV-stråling, og for prostatakreft er ingen miljømessige risikofaktorer kjent. I følge Kreftregisteret kan en sammenheng med yrkeseksponering likevel ikke utelukkes. Kreftregisteret viser også til at øvrige funn er en økt risiko for mesoteliom (brysthinnekreft) totalt og for en spesiell type lungekreft (adenocarcinom) blant de som var 70 år og eldre. Mesoteliom har en kjent sammenheng med asbest, og anses det som overveiende sannsynlig at disse tilfellene har sammenheng med påvirkning i arbeidet. Også den aktuelle typen lunge-

kreft anses å være særlig knyttet til asbestpåvirkning. Ifølge Kreftregisteret er mangel på informasjon om eksponeringer en stor begrensning i muligheten for å tolke resultatene. Det er kjent at brannmenn utsettes for en rekke kjemiske stoff med erkjent og potensiell kreftfremkallende virkning, og som kan virke både via innåndning og hudkontakt. Individuell eksponeringskarakterisering er imidlertid svært krevende, da utgangspunktet er at hver brann vil ha forskjellig forurensningsprofil, avhengig av hva som brenner. Sett i sammenheng med allerede utviklet kreft, er det tidligere eksponeringer som er utslagsgivende. Disse er selvsagt vanskelige å rekonstruere. Påvirkningen varierer mellom ulike typer brannmenn, og antall år i brannmannsykket er i følge Kreftregisteret et svært grovt mål på eksponering. Danmark er i ferd med å gjøre en ny studie av kreftisiko blant brannmenn, blant annet ved å karakterisere arbeidshistorien til hver enkelt brannmann mer nøyaktig. Kreftregisteret opplyser at de i løpet av sommeren vil analysere dødeligheten av prostatakreft blant norske brannmenn for å sammenlikne med dødeligheten i befolkningen, og at det vil kunne gi noe bedre holdepunkter for å anse dette som yrkesrelatert eller ikke. Kreftregisteret har imidlertid ikke tilgang til nordiske data når det gjelder dødelighet. For å komme nærmere en avklaring med hensyn til spørsmålet om de moderate risikoøkningene som er observert kan ha sammenheng med faktiske eksponeringer i yrket, mener Kreftregisteret at eksponeringen til hver enkelt brannmann, eller eventuelt grupper av brannmenn, må beskrives nærmere.

Kreftregisteret og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) har en lang tradisjon for å samarbeide om yrke-kreftstudier. Det finnes trolig enkelte studier hvor den kjemiske sammensetningen av brannluft er karakterisert, og som man kan bygge på for å kunne lage en grov eksponeringsmodell for brannmenn. Jeg har vært i kontakt med arbeidsmiljømyndighetene og avklart at STAMI er positiv til en dialog med Kreftregisteret om dette som grunnlag for videre oppfølging og vurdering av saken. Dette er et spørsmål som berører flere departementer og etater. Jeg har derfor

også bedt Justisdepartementet om en status for arbeidet knyttet til å sikre at arbeidsmiljøet for denne yrkesgruppen skal bli så trygt og sikkert som mulig. I sitt svar viser Justisdepartementet til det arbeidet som nå gjøres i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:

«Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er som nasjonal brannmyndighet opptatt av at arbeidsmiljøet skal bli så trygt og sikkert som mulig. Da DSB fikk informasjon om kreftfaren for brannmenn våren 2013, ble det opprettet kontakt med Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynet opplyste at det er dokumentert at brannmenn har en klar, men liten overhyppighet av flere krefttyper. DSB tok da initiativ til å avholde et møte sammen med Arbeidstilsynet, hvor organisasjoner som KS, Fagforbundet, LO, Norsk brannbefals landsforbund (NBLF), Norges brannskole (NBSK), Helse Bergen – yrkesmedisinsk avdeling, Norsk brannmannsforum (NBMF), Brannmenn mot kreft, Friskabrandmän, Oslo brannkorpsforening og små og store brannvesen, ble invitert.

Målsettingen med møtet var å få innspill til arbeidsmetoder og prosedyrer som kan skape et tryggere arbeidsmiljø for brannmenn, og redusere risikoen for å utvikle kreft.

Med bakgrunn i møtet har DSB besluttet at kreftisiko og yrkeshygiene skal være et tema på DSBs tilsyn med brannvesenene. Dette ble gjennomført under DSBs tilsyn i desember 2013, og DSB vil fortsette å ha kreftisiko og yrkeshygiene som tema på tilsynene i 2014. Det vurderes videre på hvilken måte informasjon til brannmenn kan gis på en mest hensiktsmessig måte, bl.a. hvorvidt det bør etableres en dedikert gruppe som reiser rundt og snakker med brannvesenene.»

Som helseminister ser jeg alvorlig på den risikoen brannmenn utsettes for gjennom sitt arbeid. Jeg er fornøyd med at Kreftregisteret og STAMI sammen kan vurdere om det er kunnskapsmessig grunnlag for å vurdere en grov eksponeringsmodell for brannmenn. Sammen med øvrige tiltak som er iverksatt gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Arbeidstilsynets tilsynsarbeid i bransjen, vil dette kunne bidra til en bedre oppfølging av denne gruppen.

SPØRSMÅL NR. 947**Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 20. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I 2012 hadde Norge 733 private avtalespesialister med driftstilskudd fra regionale helseforetak. De utgjør et viktig supplement til det offentlige spesialisthelsetilbudet, men det er store regionale forskjeller og avtalen er ikke tidsbegrenset.

Mener helseministeren at dagens ordning med avtalespesialister tilfredsstiller mulighet for å følge opp kvaliteten og er dynamisk nok til å ivareta endrede behandlingsbehov og regionale forskjeller?»

BEGRUNNELSE:

I 2012 var det 733 avtalespesialister. Det er psykologer, psykiatere og leger innen ulike somatiske fagområder med godkjent spesialistutdanning som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak. I Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015 påpekes det at avtalespesialistene er viktige bidragsytere i den desentraliserte spesialisthelsetjenesten og bidrar til økt tilgjengelighet til helsetjenesten. De er viktig som et alternativ og supplement til sykehusenes poliklinikker.

Avtalespesialister står for en stor del av helsetilbudet. I 2012 utgjorde de 27 % av den somatiske polikliniske aktiviteten og 26 % innen helsevern for voksne, men kun 4 % av det psykiske helsevern for barn og unge.

Det er store regionale forskjeller i andel av pasientene som blir behandlet hos avtalespesialister. I Helse Sør-Øst ble det utført nesten 54 % flere spesialistkontakter per 1000 innbyggere enn i Helse Nord. Befolkningen i Helse Vest hadde lavest bruk av avtalespesialister.

I følge helsedirektoratet sin rapport om aktivitetsdata for avtalespesialister 2012, er det 5 % av spesialistene innen psykisk helsevern og 18 % innen so-

matiske fagområder som ikke har rapport sin aktivitet til Norsk pasientregister.

Det er også store variasjoner innen psykisk helsevern på hvor mye tid som blir brukt til den enkelte pasient. Det er viktig at de regionale helseforetakene har systemer som gjør at de har mulighet til å følge opp kvaliteten på behandlingen til avtalespesialistene.

Systemet fremstår også som lite dynamisk i forhold til endrede behandlingsbehov og regionale forskjeller. Avtalene som inngås er ikke tidsbegrenset. Det er viktig å balansere behovet for forutsigbarhet for den enkelte spesialist med endringer av behandlingsbehov.

Svar:

I regjeringens politiske plattform (Sundvoldenerklæringen) står det bl.a. at regjeringen vil «Utvide antallet hjemler for avtalespesialister og benytte avtalespesialistene mer.» På denne bakgrunn gjennomføres det i 2014 en dialog om avtalespesialistordningen mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Den norske legeforening, Norsk Psykologforening og de regionale helseforetakene om avtalespesialistordningen. Det er sentralt for meg at avtalespesialistordningen er fleksibel slik at ordningen kan møte endrede behov og vurderinger. Videre er det viktig at avtalespesialistenes rolle og tjenesteyting ses i sammenheng med den øvrige helsetjenesten.

I dialogen er bl.a. avtaleverk, rapportering og finansiering satt på dagsorden. Høsten 2014 vil anvendes til å diskutere endringer i ordningen. Det kan medføre endringer i finansieringsordninger, avtaleverk og forskrifter. Stortinget vil selvfølgelig informeres på egnet og korrekt måte om hvilke endringer som vil gjøres i ordningen. Herunder vil det fremmes lovendringsforslag dersom det blir nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 948**Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 23. juni 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden verifisere tallene til Mediebedriftenes Landsforening (MBL), og evt. redegjøre for eventuelle avvik i forhold til departementets egne tall?»

BEGRUNNELSE:

Er gjort kjent med at Finansdepartementet har mottatt beregninger fra Mediebedriftenes Landsforening (MBL) om hvilken proveny man får ved omlegging av mediemomsen. Tallene inneholder beregninger både på 0/25, 8/8 og 0/0 sats, i et tidsperspektiv fra 2015 til 2020.

Svar:

Finansdepartementet hadde senest et møte med Mediebedriftenes Landsforening (MBL) 11. juni 2014. Jeg antar spørsmålet fra stortingsrepresentanten gjelder tall som MBL la fram på dette møtet. MBL beskrev en negativ utvikling for papiravisene, blant annet at opplaget for papiravisene gikk tilbake med 4,4 pst. i 2013. MBL presenterte også beregninger av avgiftsprovenyet basert på ulike forutsetninger om utviklingen i avismarkedet.

Departementet har ikke egne tall som viser utviklingen i avismarkedet fram til 2020. I våre vurderinger legger vi stor vekt på hvordan bransjen selv mener at avismarkedet vil utvikle seg framover, og i den sammenhengen vil MBLs framskrivinger være av betydning.

Omsetning av papiraviser er fritatt fra merverdiavgift (null-satset), dvs. at papiravisene selges uten merverdiavgift samtidig som avishuset får fradrag for merverdiavgiften på sine innkjøp (inngående avgift). Fritak for merverdiavgift innebærer dermed en indirekte subsidiering via avgiftssystemet. Opplysninger fra Medietilsynet viser at inntektene fra salg av papiraviser var om lag 6,2 mrd. kroner i 2012. Dette tilsier en verdi av merverdiavgiftsfritaket på om lag 1,5 mrd. kroner (25 pst. av 6,2 mrd. kroner). Dette forutsetter at avgiften veltes over på aviskjøperne fullt ut, og at omsetningen ikke reduseres av høyere markedspris. Det reelle provenytapet kan derfor være noe mindre.

Omsetning av avisinnhold gjennom digitale medier ilegges, som alle andre elektroniske tjenester, merverdiavgift på 25 pst. Ifølge tall fra Medietilsynet var inntektene fra salg av elektroniske aviser, pdf-utgaver mv. om lag 46 mill. kroner i 2012. Det utgjør 0,7 pst. av de samlede inntektene fra avissalg (ekskl.

annonseinntekter mv.) Annonseinntektene fra den digitale delen av avisene er imidlertid relativt store. Ifølge Medietilsynet rapporterte avisene om 1150 mill. kroner i inntekter fra annonsering i digitale medier i 2012, eller 15 pst. av avisenes totale annonseinntekter. Til sammen utgjorde inntektene fra digitale produkter 8,3 pst. av avisenes totale inntekter i 2012. Inntektene fra digitale produkter har vokst kraftig de siste årene. MBL anslår inntekten fra salg av digitalt avisinnhold til 225 mill. kroner i 2014, noe som tilsvarer 3,6 pst. av totale inntekter fra avissalg (ekskl. annonseinntekter mv.).

Det er en utbredt oppfatning at utviklingen i retning av økt omsetning av digitale produkter vil fortsette i årene framover, og at dette også vil gjelde for avisene. Provenyet fra merverdiavgift på omsetning av papiraviser og digitalt avisinnhold vil avhenge av satser og inntektsutviklingen for henholdsvis papiraviser og digitalt avisinnhold, samt fordelingen mellom inntekter fra salg av innhold og annonser.

Tabell 1 Inntekter av avissalg (ekskl. annonseinntekter mv.) og proveny av ulike satser i merverdiavgiften basert på MBLs framskrivinger av inntekter.

Mill. kroner

	2015		2020	
	lav	høy	lav	høy
Inntekt papir	5898	5637	3919	3314
Inntekt digital	508	769	1539	3314
Proveny 0/25 pst.	127	192	385	829
Proveny 8/8 pst.	513	513	437	530
Proveny omlegging	386	320	52	-298

Videreføring av nullsats på papiraviser og 25 pst. på digitalt avisinnhold vil mest sannsynlig gi økt merverdiavgiftsproveny fra omsetningen av aviser i årene framover. Tabell 1 viser provenyet basert på MBLs framskrivinger av avissalget i 2015 og 2020. I lavalternativet reduseres de samlede inntektene fra innholdssalg med om lag 1 mrd. kroner over perioden. Høyalternativet har større vekst i omsetningen av digitaltavisinnhold, slik at de samlede inntektene fra innholdssalg om lag opprettholdes. MBL beskriver høyalternativet som optimistisk. Basert på MBLs lavalternativ vil provenyet av å videreføre gjeldende satser være om lag 125 mill. kroner i 2015 og nesten

400 mill. kroner i 2020. Etter høyalternativet blir provenyet med dagens satser nesten 200 mill. kroner i 2015 og over 800 mill. kroner i 2020. Eventuell nullsats også for digitalt avisinnhold vil innebære at dette provenyet bortfaller.

Innføring av 8 pst. merverdiavgift for både papiraviser og digitalt avisinnhold ville ha gitt økt proveny på kort sikt. Fortsatt er salget av digitalt avisinnhold så vidt beskjedent at provenytapet isolert sett ville ha vært lite sammenliknet med provenyet av å innføre lav sats på papiraviser. Men over tid, når andelen av avissalget gjennom digitale medier øker videre, vil provenyet reduseres. Etter MBLs framskrivinger ville en slik omlegging gi økt proveny i 2015 på 386 mill. kroner i lavalternativet og 320 mill. kroner i høyalternativet. Dersom digitale medier kom-

mer opp i om lag en tredel av totale inntekter fra salg av avisinnhold, vil omleggingen være provenynøytral, mens en større digital andel vil gi et provenytap sammenliknet med en videreføring av dagens satser. Dette illustreres med at lavalternativet gir økt proveny på om lag 50 mill. kroner i 2020, mens høyalternativet gir provenytap på om lag 300 mill. kroner.

Jeg vil også vise til Finansdepartementets svar til spørsmål fra Stortingets finanskomite til Revidert nasjonalbudsjett 2014 fra Sosialistisk Venstreparti nummer 16. For 2015 har departementet anslått provenyet av å innføre 8 pst. merverdiavgift for både papiraviser og digitalt avisinnhold til om lag 350 mill. kroner. Resultatet følger av et anslag for salgsinntekter fra digitalt avisinnhold som ligger om lag midt mellom MBLs alternative framskrivinger.

SPØRSMÅL NR. 949

Innlevert 13. juni 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 23. juni 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvilket tidsperspektiv legger statsråden til grunn, når hun skal planlegge virkemidlene for en bransje i omstilling?»

BEGRUNNELSE:

Det er store omstillinger i avisbransjen for tiden, der man har startet overgangen fra papiraviser til digitale aviser på nett.

Svar:

Siden spørsmålet er stilet til finansministeren, legger jeg til grunn at det med virkemidler siktes til merverdiavgiften. I Sundvolden-erklæringen står det at regjeringen vil likestille papir- og e-aviser gjennom å etablere en felles, lav merverdiavgiftssats. Merverdiavgiften er en generell forbruksavgift som i utgangspunktet skal ilegges alle varer og tjenester med en alminnelig sats på 25 pst. Papiraviser er fritatt for mer-

verdiavgift. Fritak innebærer at det gis fradrag for inngående merverdiavgift på varer og tjenester som er til bruk i virksomheten, men at det ikke beregnes utgående merverdiavgift (null-sats). Fritak er dermed en indirekte subsidiering via avgiftssystemet. For 2014 er fritaket for papiraviser anslått å innebære en støtte på om lag 1,5 mrd. kroner årlig. Fritaket omfatter ikke e-aviser, dvs. at disse ilegges alminnelig sats. Redusert merverdiavgiftssats har proveny-konsekvenser og må vurderes i forbindelse med de årlige budsjettene. Lav merverdiavgiftssats på dette området har også en side til EØS-avtalen. Felles, lav sats på papir- og e-aviser må notifiseres til og godkjennes av EFTAs overvåkingorgan (ESA) før den kan tre i kraft. Merverdiavgiftens rolle som en generell forbruksskatt og viktig inntektskilde for staten tilsier at avgiftssatsen ikke settes opp eller ned avhengig av en bransjes økonomiske situasjon, behov for omstillinger mv. Jeg vil imidlertid vurdere dette nærmere og komme tilbake til Stortinget med saken i forbindelse med budsjettet for 2015.

SPØRSMÅL NR. 950**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 20. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hva er status for forhandlingene mellom Norge og Finland om overenskomsten om fisket i Tanas grensevassdrag?»

BEGRUNNELSE:

Forhandlingene om overenskomsten om fisket i Tanas grensevassdrag har nå foregått snart to år. Det synes å være svært liten fremdrift i forhandlingene.

Svar:

Etter initiativ fra Norge ble forhandlinger med Finland om en ny avtale om fisket mv. i Tanavassdraget igangsatt i juni 2012. Hovedformålet med forhandlingene er å få på plass et bærekraftig fiske som vil sikre gjenoppbygging av de svake laksebestandene i vassdraget. Norge og Finland er enige om hovedmål og prinsipper for den fremtidige avtalen, som etter planen skal tre i kraft fra og med fiskesesongen 2016. Forhandlingsdelegasjonene har også utvekslet forslag til nye fiskereguleringer som gir grunnlag for videre fremdrift. Andre sentrale spørsmål er knyttet til fordelingen av lakseresursen mellom Norge og Finland, byrdefordelingen mellom tilreisendes og lokales fiske og bedring av lokalbefolkningens adgang til fiske i vassdraget. Forhandlingene er nå inne i en avgjørende fase, og hovedkonklusjonene vil bli trukket i løpet av september 2014.

SPØRSMÅL NR. 951**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 23. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer statsråden behovet for å opprette et felles undersøkelses- og analysesenter for politiet og kontrollatene for å sikre et felles trusselbilde, mål, og prioriteringer i kampen mot økonomisk kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

Politiet har en sentral rolle i utarbeidelsen av riskiko- og trusselvurderinger knyttet til økonomisk kriminalitet. Politi og kontrollatene utarbeider separate vurderinger og analyser for å løse egne avgrensede oppgaver. Dette resulterer ofte i at man ikke ser helheten og omfanget i det økonomiske kriminalitetsbildet. Prioriteringene og tiltakene rammer ikke på en effektiv måte de kriminelle miljøene og bakmennene.

Svar:

Kampen mot økonomisk kriminalitet er en prioritert oppgaven for meg, og for mine kollegaer i regjeringen. Store deler av den økonomiske kriminaliteten er sektorovergripende, og et godt samarbeid mellom politiet og kontrollatene er derfor helt nødvendig for at vi skal lykkes.

Et felles undersøkelses- og analysesenter for politiet og kontrollatene vil kunne bidra til å sikre et felles trusselbilde, som igjen er en viktig og nødvendig forutsetning for at de ulike myndighetene skal ha felles mål og prioriteringer. Jeg vurderer dette som et meget aktuelt forslag. Jeg tar dette med meg i den dialogen jeg har med mine kollegaer i regjeringen, der vi har særlig oppmerksomhet på tiltak som sikrer bedre samordning og samhandling mellom ulike myndighetsorgan.

Min ambisjon er at vi sammen skal utforme en helhetlig politikk for å bekjempe den økonomiske kriminaliteten. Vi er i gang med å vurdere ulike forslag, herunder hvilken effekt de vil ha, og deres økonomiske og administrative konsekvenser. På bakgrunn av en slik prosess, vil vi som nevnt utforme regjeringens politikk, en politikk som skal inneholde konkrete, målrettede og offensive tiltak.

SPØRSMÅL NR. 952**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 24. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Statsministeren har sagt at regjeringen vil gjenoppta forhandlingene med Israel om forskning og utvikling.

Vil regjeringen inkludere en klausul i alle avtaler som inngås med Israel om at disse avtalene kun gjelder innenfor internasjonalt anerkjente grenser?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har varslet at den vil handle mer med Israel. I Stortingets spørretime 4. juni ble statsråd Helgesen spurt om det under President Peres besøk og i de bilaterale samtaler «ble presisert helt konkret at dette ikke gjaldt for varer produsert på okkupert område». Til dette svarte statsråden «Det er ikke et syn som blir tatt opp i alle mulige sammenhenger, nettopp fordi det ligger til grunn for norsk politikk overfor Israel, og det er et syn som er meget godt kjent for israelske myndigheter». Det er nyttig med en avklaring fra regjeringen om dette vil bli presisert tydelig i fremtidige forhandlinger med Israel både om handel og forskning og utvikling.

Svar:

Jeg kan bekrefte at regjeringen vil arbeide for at relevante avtaler inngås med Israel inneholder en klausul om at disse avtalene kun vil ha gyldighet for det territoriet som var under israelsk kontroll og internasjonalt anerkjent før 4. juni 1967. Dette synet på den territoriale avgrensningen av staten Israel er også lagt til grunn for forståelsen av EFTAs frihandelsavtale med Israel. I de pågående forhandlinger om en ny skatteavtale mellom Norge og Israel har vi lagt frem vårt syn om at begrepet «Israels territorium» bare kan reere til det territoriet som var under israelsk kontroll 4. juni 1967. Dette er i tråd med folke-retten slik den kommer til uttrykk blant annet i FNs sikkerhetsrådsresolusjonen 242 fra 1967. Fra norsk side vil vi ikke etterlate folkerettslig tvil som kan gi grunnlag for misforståelse om Norges syn. Dette vil bli gjort på passende måte og i samsvar med internasjonal praksis.

SPØRSMÅL NR. 953**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 20. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hvordan vil Norge bidra til et positivt utfall av Ban ki-moon sitt klimatoppmøte slik at verden kan enes om en global klimaavtale i 2015?»

BEGRUNNELSE:

I september møtes verdens ledere til Ban Ki-moon sitt klimatoppmøte i New York.

Vi trenger ambisiøse ledere som forplikter seg til ambisiøse utslippskutt og mer penger til finansiering av klimatiltak. Det vil gi sårt trengt tillit til klimaforhandlingene som må gi oss en global klimaavtale til neste år om vi skal klare å bekjempe ødeleggende klimaendringer.

Jeg mener Norge bør sende sterke signaler om at fornybar energi er del av klimaløsningen. Norge bør

lansere et sterkt internasjonalt partnerskap for Energy+, et initiativ som finansierer fornybar energi i utviklingsland og samtidig bekjemper fattigdom. Møtet er en gylden anledning til å bygge et slikt partnerskap, samt å legge ferske penger på bordet som utløser bidrag fra flere.

Svar:

Regjeringen støtter opp om dette viktige initiativet fra FNs Generalsekretær, og stiller med statsministeren, utenriksministeren og undertegnede på møtet i New York i 23. september. De norske forberedelsene til klimatoppmøtet skjer i samarbeid mellom UD og KLD. FNs Generalsekretær ønsker med dette møtet å løfte klimaspørsmålet opp på høyt politisk nivå. Ambisjonen er at høynivåmøtet skal stimulere til

at det legges frem nye ambisiøse tiltak og initiativ før 2020, og til at man på partsmøtet under FNs klimaforhandlinger i Paris i 2015 enes om en ambisiøs global klimaavtale. Møtet vil bli organisert med en plenumsdel i tillegg til et begrenset antall tematiske sesjoner, hvor blant annet avskoging og bærekraftig arealbruk, energi og klimafinansiering vil stå sentralt. Tiltak som fremmer partnerskap mellom offentlige og private aktører vil bli særlig vektlagt. Resultatet av høynivåmøtet vil være en rapport fra generalsekretæren, hvor hans uttalte ambisjon er å kunne oppsummere de ulike typer av nye bidrag og konkrete tiltak som partene har lansert under møtet.

Norge har bidratt aktivt i utviklingen av internasjonalt samarbeid på klimaområdet og regjeringen vil fortsette å prioritere dette arbeidet høyt framover. Innenfor flere av Regjeringens satsningsområder i den internasjonale klimapolitikken arbeides det med initiativer som kan bidra positivt til Ban Ki-Moons klimatoppmøte. Norge har bygget opp troverdighet som en betydelig bidragsyter av klimafinansiering over mange år. Norsk klimafinansiering har i hovedsak vært rettet mot utslippsreduksjoner i utviklingsland. I 2013 ga Norge om lag 4,8 mrd. kroner til slike formål, når finansiering gjennom Norfund holdes utenom. Regjeringen ønsker at Norge, som en betydelig bidragsyter, skal spille en pådriverrolle for å skape oppslutning om viktige prinsipper om finansiering i den nye avtalen. I tillegg skal Norge være en pådriver i arbeidet for å sette en pris på CO₂ og effektive, fungerende internasjonale karbonmarkeder. Dette følges bl.a. opp gjennom arbeidet med å fremme og utvikle markedsbaserte mekanismer både innenfor og utenfor rammen av FNs klimakonvensjon. Det grønne klimafondet vil være et viktig tema på toppmøtet i september. Norge har spilt en viktig rolle i opprettelsen av Det grønne klimafondet, og den første fasen av ressursmobiliseringen starter nå med et internasjonalt møte i Oslo i månedsskifte juni/juli. Klima- og skogsatsingen er Norges viktigste internasjonale bidrag i arbeidet mot klimaendringer. Prosjektet skal bidra til å redusere utslipp fra avskoging og skogforringelse i utviklingsland, og har samtidig overordnede utviklingspolitiske mål om bærekraftig utvikling og fattigdomsbekjempelse. Reduserte utslipp fra skogsektoren i utviklingsland utgjør opp mot 22 prosent av utslippsreduksjonene som er

nødvendige før 2020 for å holde global oppvarming under 2 grader. I 2013 oppnådde man enighet i klimaforhandlingene om et rammeverk for hvordan REDD+ skal implementeres og finansieres. I perioden frem mot 2020 vil det være viktig å støtte utviklingsland i arbeidet med å implementere dette rammeverket. Norge arbeider sammen med FN frem mot klimatoppmøtet i september for å skape en koalisjon av utviklingsland, giverland, privat sektor og sivilsamfunn som kan bidra til å realisere de potensielle utslippsreduksjonene fra REDD+. Norge har forsterket sin innsats internasjonalt for å redusere utslippene av kortlevde klimaforurensere, særlig gjennom den globale koalisjonen for klima og ren luft (Climate and Clean Air Coalition CCAC), der Norge og ca. 40 andre land og 50 organisasjoner er medlem. Norge arbeider bl.a. for et samarbeid om reduksjon i utslipp fra olje- og gassproduksjon som det tas sikte på å lansere på høynivåmøte. I tillegg leder Norge koalisjonens arbeid for å fremme tiltak som både har helse- og klimagevinst, sammen med Verdens helseorganisasjon. Kortlevde klimaforurensere er et av temaene som står på agendaen på klima-toppmøtet, og Norge er sterkt involvert i arbeidet for å fremme temaet i New York. Satsing på fornybar energi og energieffektivisering i utviklingsland fører både til utvikling og reduserte eller unngåtte klimagassutslipp. For å gi økt tilgang til energitjenester og samtidig redusere og forhindre utslipp av klimagasser gir Norge bistand til å fremme fornybar energi og energieffektivisering i utviklingsland. Dette skjer gjennom «Ren energi for utvikling» lansert i 2007 og det internasjonale energi- og klimainitiativet Energy+ lansert i 2011. I Energy+ blir reduserte klimagassutslipp målt og rapportert. Regjeringen vil oppmuntre alle land og organisasjoner til å måle og rapportere klimagevinsten ved satsing på fornybare energi og energieffektivisering. I utviklingsland skjer dette i liten grad i dag. Reduserte klimagassutslipp fra initiativer og programmer i utviklingsland for å fremme fornybar energi og energieffektivisering vil kunne gi et positivt bidrag til klimaforhandlingene. Energi er et av de temaene Norge vil fronte under klimatoppmøtet. Med utgangspunkt i disse initiativene vil Regjeringen arbeide for at møtet i New York blir et konstruktivt bidrag inn mot de internasjonale klimaforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 954**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 20. juni 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Jeg viser til pressemelding den 9. april 2014 vedrørende fremleggelse av Rapport om Det Frivillig Skyttervesen.

Mitt spørsmål til statsråden er om hun har fått embetsverkets anbefalinger, hvis ikke – når forventes den og når vil statsrådens anbefaling i denne saken bli lagt frem for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for utredningen er at flertallet i Utenriks- og forsvarskomiteen, i Innst. 2 S (2012-2013), jf. Prop. 1 S (2012-2013), foreslo at det burde igangsettes et arbeid for å se nærmere på DFS sin rolle og tilknytning til Forsvaret, og hvordan offentlige, økonomiske bidrag til DFS kan organiseres og finansieres for fremtiden.

I pressemeldingen vises det til at departementet vil sette seg grundig inn i rapporten og hvor man i LØPET AV VÅREN vil fremme en anbefaling til statsråden.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. juni 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kåre Simensen om status i oppfølging av Solli-utvalgets rapport om Det frivillige Skyttervesen (DFS).

Det er min foreløpige vurdering at rapporten gir et tilfredsstillende svar på de fleste av oppdragene i mandatet. Jeg anser imidlertid at enkelte deler av mandatet ikke er godt nok belyst, herunder alternative finansieringsmodeller og DFS relevans for dagens forsvar. Forsvarsdepartementet vil derfor gjennomføre ytterligere utredninger og vurderinger for å få et best mulig grunnlag for den videre prosessen.

Stortinget vil bli orientert om status i arbeidet og få mine første anbefalinger i Prop. 1 S (2014-2015). Videre anbefalinger vil bli forelagt Stortinget på egnet måte når det foreligger et fullstendig beslutningsgrunnlag.

SPØRSMÅL NR. 955**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Åse Michaelsen****Besvart 23. juni 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren vurdere behovet for å fremvise ombordstigningskort ved kjøp av tax-free varer ved ankomst på norske flyplasser?»

BEGRUNNELSE:

Ved ankomst fra utlandet på flyplasser i Norge, blir det avkrevd å vise ombordstigningskortet man har brukt ved innreise når man ønsker å kjøpe tax-free. Mange har enten kastet kortet, eller det har kommet bort. Utenlandske reisende vet heller ikke om denne praksisen da det ikke opplyses at man må oppbevare gjenskapen av ombordstigningskortet. Personer som befinner seg i ankomstområdet til tax-free/bagasje må man forvente er ankommende passasjerer fra utland. Det må da være unødvendig å måtte fremvise dette kortet.

Svar:

Tollmyndighetene kan gi tillatelse til opprettelse og drift av tollager, dvs. et godkjent lagringssted for ufortollet vare. Herunder kan tollmyndighetene gi foretak tillatelse til opprettelse og drift av toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn (tollager C). Nærmere vilkår for tollagertillatelsen følger av tolloven og tollforskriften. Det er blant annet et vilkår for tillatelse til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn at utsalgets lokaler er plassert slik at bare passasjerer som skal til eller kommer fra utlandet har adgang. Lokalet må også være tilstrekkelig sikret slik at uvedkommende ikke kan skaffe seg adgang. Innehaveren av tillatelsen kan ikke selge større kvanta avgiftsfrie varer til hver enkelt passasjer enn det den reisende kan medbringe toll- og avgiftsfritt. Selv om alle passasjerer i et område er

ankommende passasjerer fra utlandet, er det som regel fri adgang til å gå inn i og ut av utsalgene flere ganger. Bestemmelsen om salgskvanta per passasjer bygger på en nordisk overenskomst som blant annet skal sikre ensartede bestemmelser og praksis i tax-free salget i de nordiske land. Dersom fastsatte vilkår ikke overholdes eller innehaveren av tillatelsen på annen måte gjør seg skyldig i misbruk, kan tillatelsen suspenderes eller trekkes tilbake. Tidligere var det et krav i tillatelsene til bevilgningshaverne på flyplassene at kundene måtte vise frem ombordstigningskortet. Det var da bare toll- og avgiftsfritt salg ved avgang, og passasjerene hadde ombordstigningskort på papir som ble stemplet. Dette kravet ble fjernet i 2008 pga. den

teknologiske utviklingen med blant annet innføring av elektroniske billetter. Det er nå i stedet pålagt innehaver av tillatelsen å ha rutiner som sørger for at vilkårene overholdes. Dersom man i dag blir avkrevd å fremvise ombordstigningskort er dette dermed fordi innehaver av tillatelsen har valgt å ivareta sine forpliktelser på denne måten. Det å kunne selge avgiftsfrie varer i Norge innebærer en fordel i forhold til alle andre selgere av slike varer i Norge. Det er naturlig at man stiller kontrollkrav til selgere med bevilling for slik salg. Jeg viser imidlertid til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 956, hvor jeg vil følge opp mulige endringer når tiden er moden for det.

SPØRSMÅL NR. 956

Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Åse Michaelsen

Besvart 23. juni 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil finansministeren ta et initiativ til å kartlegge mulighetene for endringer av denne praksisen?»

BEGRUNNELSE:

Når personer som har vært på reise utenfor Norges grense ønsker å kjøpe mere enn tillatt kvote for innførsel til Norge, blir dette avslått i danske taxfree butikker med den begrunnelsen at norske myndigheter har bedt om at dette ikke er tillatt. Denne praksisen har også vært vanlig ved taxfree-kjøp på ferjer som reiser inn til Norge.

Mange reisende ønsker å kjøpe mere taxfree-varer enn kvoten, med sikte på å kunne fortolle dette ved ankomst i Norge.

Svar:

Danmark, Finland, Sverige og Norge har ved flere folkerettslige overenskomster forpliktet seg til ikke å selge større avgiftsfri kvoter i avgiftsfri («tax free») butikk på ferger og lufthavn enn den som kan medbringes toll- og avgiftsfritt inn til bestemmelseslandet. Forpliktelsen er gjennomført i landenes nasjona-

le regelverk. Følgelig er det for eksempel danske internrettslige regler som bestemmer at avgiftsfri butikk på dansk lufthavn ikke kan selge mer enn norsk avgiftsfri kvote til reisende til Norge. Begrunnelsen for den folkerettslige forpliktelsen er hensynet til tollkontrollen og å forhindre smugling av ubeskattede varer mellom de nordiske landene.

Av hensyn til de inngåtte overenskomstene hvor formålet bl.a. er å tilrettelegge for en god tollkontroll og å forhindre smugling i Norden vil jeg ikke ta initiativ til endringer på området nå. Med jevne mellomrom gjennomfører vi imidlertid reformer i dette avtaleverket, og sakene du tar opp i både dette spørsmålet og i et annet spørsmål om praktiseringen av reglene for avgiftsfri innførsel er interessante, spesielt ut fra ønsket om å skape enklere og mer ubyråkratiske løsninger til beste for folk flest. Jeg vil derfor ta det med meg som saker vi ved første anledning kan ta opp når disse reglene gjennomgås, slik at vi sammen med tollmyndighetene kan finne løsninger som er tilpasset den virkeligheten de reisende opplever, men avpasset risikoen for uriktig innførsel. Det gjelder også reglene for ankomst til Norge generelt, som vi for tiden gjennomgår med sikte på forenkling.

SPØRSMÅL NR. 957**Innlevert 16. juni 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 25. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil regjeringa ta initiativ til at det verdt nedsett eit digitalt sårbarheitutval (NOU), for å gjennomgå dei digitale sikkerheit- og beredskapsutfordringane i samfunnet på heilskapleg vis?»

GRUNNGJEVING:

Det er 14 år sia Sårbarhetsutvalget (NOU 2000:24), 8 år sia utvalet som vurderte kritisk infrastruktur (NOU 2006:6), og 5 år sia utredninga om personvern i det digitale samfunnet (NOU 2009:1).

Etterretnings- og sikkerheitstenestene har omtala angrep i «det digitale rom» som:

«[...] en av de raskest voksende truslene mot privatpersoner, næringsvirksomhet og offentlige institusjoner».

Me har auka risiko for «digital sårbarheit» både privat og som samfunn. Noreg er i verdstoppen i internettbruk (nr 2 i verda etter Island), 2,2 millionar nordmenn brukar Facebook dagleg. Personvernutfor-

dringa er større enn for berre få år sia, teknologien er i stor grad teke i bruk og internasjonale teleselskap sine vilkår er akseptert.

Me har konstatert trusselen, teke i bruk teknologien, men ikkje kome langt nok med tiltaka. Regjeringa bør setje ned eit digitalt sårbarheitsutval (NOU), for å gjennomgå dei digitale tryggleik- og beredskapsutfordringane i samfunnet på heilskapleg vis. På denne måten kan me få eit bredt fagleg grunnlag for å styrke og samordne beredskapen på det digitale feltet.

Svar:

Regjeringa oppnemnde 20. juni 2014 eit utval som skal sjå på digitale sårbarheiter og levera ein NOU innan september 2015. Oppnemninga er konklusjonen på eit arbeid som har vore prioritert over tid i regjeringa.

Mandatet til utvalet er lagt ut på departementet sine heimesider.

SPØRSMÅL NR. 958**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 26. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvilken respons har statsministeren gitt LO på dette brevet, og hvordan stiller statsministeren seg til de syv konkrete tiltakene som LO foreslår?»

BEGRUNNELSE:

Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet brer om seg i flere deler av norsk arbeidsliv. Useriøse og kriminelle aktørene utvikler stadig nye metoder for å omgå lover og regler.

Den 8. april 2014 sendte LO brev til statsministeren der de etterlyser større innsats i kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet fra regjeringens side. I brevet foreslås det 7 konkrete tiltak for å stoppe utviklingen.

1. Etablere en større, felles, strategisk satsing mot arbeidslivskriminalitet.
2. Begrense antall ledd i kontraktskjedene.
3. Styrke lov og praktisering for å unngå konkursryttere.
4. Offentlige innkjøp må bli spydspisser for et seriøst arbeids- og næringsliv.
5. En robust plan for å styrke og samordne offentlige etater.
6. Nødvendig forenkling av allmenngjøringsordningen.
7. Ikke liberalisere midlertidige ansettelser.

Dessverre har vi allerede sett i regjeringens forslag til endringer i arbeidsmiljøloven at de ikke lytter til arbeidstakerorganisasjonene, men åpner opp for mer

bruk av midlertidige ansettelser samt forskjellsbehandling av vikarer og faste ansatte, til tross for at dette kan være med på å føre til mer sosial dumping.

Svar:

Jeg er bedt om å besvare spørsmålet på vegne av regjeringen.

LO sendte like før påske et brev til statsministeren der det ble uttrykt bekymring for utbredelsen av sosial dumping og kriminalitet i norsk arbeidsliv. Henvendelsen fra LO ble raskt fulgt opp av statsministeren. Det ble holdt et møte med LO 23. april, der NHO også ble invitert til å delta. På dette møtet ble det avtalt å føre en videre dialog med partene i arbeidslivet om disse spørsmålene.

Arbeidslivskriminalitet var hovedtema for møtet med hovedorganisasjonene i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd 10. juni. Drøftingen viste at det er bred enighet mellom partene og myndighetene om behovet for sterkere innsats på dette feltet. Så godt som alle hovedorganisasjonene i arbeidslivet pekte på en mer samordnet innsats fra offentlige myndigheter som et viktig virkemiddel, siden arbeidslivskriminalitet ofte innebærer brudd på ulike typer regelverk.

I statsbudsjettet for 2014 er bevilgningene til politiet og Arbeidstilsynet blitt styrket. Det er satt i gang et pilotprosjekt med samlokalisering av en tilsynsgruppe

fra Arbeidstilsynet, skatteetaten og kemneren i Bergen kommune. Så langt er resultatene svært gode.

Regjeringen har ikke tatt endelig stilling til om det skal fremmes en ny handlingsplan mot økonomisk kriminalitet, men det arbeides nå i departementsfellesskapet med en skisse til en ny handlingsplan. I en slik handlingsplan vil tiltak i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping inngå som en viktig del.

Regjeringen har nå sendt på høring forslag om strengere straffer for alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven. Dette er et viktig tiltak mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

I møtet i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd tok flere av hovedorganisasjonene også opp styrket trepartssamarbeid for å fremme seriøse forhold i arbeidslivet, både når det gjelder utsatte bransjer og mellom hovedorganisasjonene og myndighetene. Jeg kommer til å følge opp dette og tar saken opp igjen på det kommende møtet i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd i september. I dette møtet vil det være naturlig å drøfte hvordan trepartssamarbeidet i arbeidslivet kan bidra til å gi innsatsen mot arbeidslivskriminalitet den nødvendige tyngde og framdrift.

Regjeringen vil videreføre dialogen med partene i arbeidslivet om tiltak rettet mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. I den forbindelse vil også de konkrete forslag som partene har spilt inn bli vurdert nærmere.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 26. juni 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for å snarest samle partene (Arkivverket og Statsbygg som eier av Åker Gård) i saken slik at alle muligheter for løsning, derunder økonomisk støtte til økt husleie, blir gjennomgått og salg av Åker gård unngås?»

BEGRUNNELSE:

Det hersker usikkerhet rundt fremtidig eierskap og bruk av Åker Gård, som i dag eies av staten men eiendommen står tom. Statsarkivet på Hamar har behov for økt areal og har sammen med Statsbygg skissert ulike løsninger for bruk av Åker Gård i den forbindelse. Da Åker Gård i sin tid ble kjøpt av staten ut-

trykte daværende Moderniseringsminister Morten Meyer at «all tvil om fremtidig eierskap til dette kulturhistoriske stedet er nå ryddet av veien.» Staten har pr i dag ikke bruksformål passende for gården, mens Arkivverket har behov for plass, og et gjen-nomførbart og nøkternt prosjekt med arkiv på Åker Gård er både utredet og gjennomførbart, men har hittil strandet på at det vil medføre en økning i husleiekostnadene, noe inget departement har villet ta på seg. Arkivverket vil ha behov for oppgraderte og større arealer i umiddelbar fremtid, og en husleieøkning vil her sannsynligvis måtte påberegnes uavhengig av sted. Åker Gård er av en slik verdi at statlig eierskap i seg selv er viktig, og en løsning med arkiv på gården vil sikre både eierskap, og tilgjengelighet og formidling

av kulturhistorisk verdi til publikum. Med fortsatt uavklart situasjon er mange nå redde for at Åker gård vil bli solgt på det private markedet, og at Arkivverkets arealbehov ikke vil bli tilstrekkelig ivaretatt.

Svar:

Staten kjøpte Åker gård i 2005, og det har siden vært gjort mange forsøk på å etablere aktiviteter på gården. Dette er en svært spesiell eiendom, gammel og med vernede bygninger, og den har kompliserte grunnforhold. Alt dette påvirker kostnadsbildet. Den kostnadsdekkende husleien for å sette eiendommen i stand til en spesielt tilpasset bruk har blitt for høy til at potensielle leietakere har villet gå inn i et leieforhold.

Siden det ikke har latt seg gjøre å få inn statlige leietakere på eiendommen, bestemte daværende Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2012 at Statsbygg kunne selge eiendommen.

I 2013 tok Statsarkivet i Hamar initiativ til å få utredet en mulig lokalisering på Åker gård. Statsbygg utarbeidet to alternativer, med ulike løsninger og pris, for en slik lokalisering. Arkivverket ønsket ikke å gå videre med noen av alternativene fordi den årlige husleien ble for høy. Spørsmål om økt støtte til husleie for arkivverket ligger utenfor mitt ansvarsområde.

På Åker gård er det i dag kun ett leieforhold. Dette gjelder lagerplass for Hedmark fylkesmuseum, og avtalen fornyes med ett år av gangen. Av eiendommens om lag 7 700 m² utgjør det eneste leieforholdet 140 m².

På bakgrunn av dagens svært begrensede bruk av Åker gård, og fordi det ikke foreligger noen interesserte leietakere som kan dekke husleien, finner jeg det riktig at Statsbygg fortsetter salgsprosessen for eiendommen.

For øvrig viser jeg til svar fra kultur- og kirkeministeren av 19. desember 2013 på ditt spørsmål om Åker gård.

SPØRSMÅL NR. 960

Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 24. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at barn med hørselshemminger får tilpasset utstyr fra NAV allerede ved skolestart?»

BEGRUNNELSE:

Signaler undertegnede har mottatt tyder på at bestilling av utstyr for hørselshemmede for skolestart 2014 hos NAV viser nesten en halvering. Samtidig vet vi at antallet barn som trenger audioutstyr er nærmest konstant. Etter omleggingen av utstyr for hørselshemmede ble lagt til kommunen/NAV er mange bekymret for at utstyret ikke er på plass ved skolestart. For de barna det gjelder er det meget viktig at utstyret er på plass ved skolestart sånn at barna ikke blir hengende etter.

Svar:

Stortingsrepresentant Wiborg uttrykker bekymring for om nødvendig utstyr for skoleelever med hørselshemminger vil være på plass til skolestart.

Det er skolene og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i kommunen og fylkeskommunen som avdekker behovet for hørselsteknisk utstyr på skolen

og sender søknad til NAV Hjelpemiddelsentral. NAV Hjelpemiddelsentral sørger for å få installert.

I forbindelse med skolestart skal NAV Hjelpemiddelsentraler installere hørselsteknisk utstyr på mange skoler. Ofte kommer søknadene til etaten sent, og utstyret skal på plass i løpet av kort tid på sommeren. Dette er utfordringer som NAV Hjelpemiddelsentraler søker å avhjelpe ved å ha et bufferlager av utstyr, og å planlegge for en forventet høy aktivitet før skolestart. Staten har også avtalt kort leveringstid med leverandørene av det hørselstekniske utstyret.

Wiborg viser til at han har fått signaler om at bestilling av utstyr for hørselshemmede for skolestart 2014 viser nesten en halvering. Jeg forstår det slik at representanten da sikter til bestillingene av utstyr fra NAV Hjelpemiddelsentraler til leverandør. Jeg har fått opplyst at det ifølge den største leverandøren av hørselsteknisk utstyr til bruk i skolesammenheng har vært en økning i bestillingene på slikt utstyr i 2014 sammenliknet med tidligere år. Dette utstyret blir for det meste bestilt og tilpasset fra juni og frem til september, slik at det foreløpig er vanskelig å si hvordan utviklingen vil være i forbindelse med skolestart 2014 sammenliknet med 2013. Det er ofte lang levetid på dette utstyret, og det blir som regel demontert

og gjenbrukt andre steder når den hørselshemmede eleven slutter på skolen. Antall bestillinger til leverandør tilsvarer derfor ikke antall elever som får slikt utstyr fra NAV Hjelpemiddelsentraler.

Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet, som har opplyst meg om at de ikke er kjent med at NAV Hjelpemiddelsentraler har spesielle utfordringer med å få på plass nødvendig utstyr til skolestart i år. Det er imidlertid en forutsetning for at

nødvendig utstyr skal være på plass ved skolestart, at skolene og PPT avdekker behovet og sender søknad i tide.

Jeg er glad stortingsrepresentant Wiborg har tatt opp problemstillingen. Jeg vil be Arbeids- og velferdsdirektoratet om å holde meg orientert om utviklingen. Jeg vil også be om at NAV hjelpemiddelsentraler prioriterer disse sakene, slik at hjelpemidlene er på plass til skolestart, så langt det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 961

Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Norge skal ta imot 1000 overføringsflyktninger fra Syria. FN ber om at flere europeiske land hjelper til med å avlaste den prekære situasjonen som Syrias naboland er i ved å ta imot flere flyktninger. Stortinget har pålagt regjeringen å redegjøre for hvordan Norge kan bistå naboland som Libanon og Jordan med å håndtere denne situasjonen og foreta en ny vurdering av hvor mange flere syriske flyktninger Norge kan ta imot i 2014-2015.

Hvordan vil utenriksministeren følge opp anmodningen fra FN om å bidra mer?»

BEGRUNNELSE:

Situasjonen i Syrias naboland er prekær og FN har bedt flere europeiske land om å bidra mer, både økonomisk og ved å ta imot flere overføringsflyktninger. Stortinget har pålagt regjeringen å forelegge for Stortinget en redegjørelse for hvordan Norge kan bistå naboland som Libanon og Jordan med å håndtere

flyktningstrømmen fra Syria, samt en vurdering av hvor mange flere syriske flyktninger Norge kan ta imot i 2014-2015. Samtidig sier statssekretær i Justisdepartementet Himanshu Gulati til NTB 17. juni at det er 1000 flyktninger de har sagt ja til, og det er det de forholder oss til.

Svar:

Jeg viser til at ovennevnte spørsmål er overført til meg fra Utenriksministeren. Ut fra begrunnelsen for spørsmålet, forstår vi det slik at det er kvotedelen av Stortingets bestilling representanten her er opptatt av. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med sin del av redegjørelsen som Stortinget har bestilt. Som jeg sa i Stortinget 10. juni, da Dok: 8:43 S (2013-2014) ble debattert, mener jeg det er naturlig å se dette i sammenheng med statsbudsjettet. Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå ut med konklusjoner i redegjørelsen før arbeidet med den er sluttført.

SPØRSMÅL NR. 962**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 24. juni 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Barn mellom 14 og 17 år, som tidligere fikk avslag på grunn av uklar identitet, kan nå på visse vilkår få innvilget statsborgerskap. Det tas utgangspunkt i vedtakstidspunktet for første innvilgede oppholdstillatelse og ikke søknadstidspunktet.

Vil barne-, likestillings- og inkluderingsministeren sørge for endringer slik at det er søknadstidspunktet og ikke vedtakstidspunktet som blir lagt til grunn for å få innvilget statsborgerskap?»

BEGRUNNELSE:

Statsborgerskapsforskriften ble endret fra 1. juli 2012 blant annet for å gjøre det lettere for barn med uklar identitet, ofte fordi foreldrene eller en av foreldrene har uklar identitet, å få norsk statsborgerskap. Dette var viktige endringer som har medført at flere nå har fått mulighet til å få norsk statsborgerskap. En av endringene var at søkere som var mellom 14 og 17 år ved innvilgelse av sin første oppholdstillatelse og som har hatt opphold i Norge med oppholdstillatelse i 10 år på visse vilkår kunne få innvilget statsborgerskap. Det tas her utgangspunkt i vedtakstidspunktet for første innvilgede oppholdstillatelse og ikke søknadstidspunktet. Imidlertid er det enkelte som faller utenfor ordningen fordi de på vedtakstidspunktet har blitt eldre enn 17 år. Det betyr at saksbehandlingstiden hos utlendingsforvaltningen vil være avgjørende for om søkeren faller innenfor eller utenfor ordning-en.

Svar:

Da formuleringen av identitetsvilkåret i statsborgerloven ble endret gjennom lov 27. april 2012 nr. 22, ble det omtalt i forarbeidene til loven at departementet også skulle gjøre endringer i statsborgerforskriften, se Prop.50 L (2011-2012) Endringer i statsborgerloven punkt 3.2, hvor følgende er lagt til grunn for Stortingets vedtak:

«Departementet vil gjøre endringer i statsborgerforskriften slik at det under visse vilkår kan gjøres unntak fra beviskravene i forskriftens §§ 1-1 og 1-2 for personer som etter gjeldende praksis ikke anses å fylle identitetsvilkåret. Endringene vil gjelde personer som er født i Norge og registrert i folkeregisteret, og personer som kom til Norge som mindreårig og som har én forelder med klarlagt identitet. Endringene vil videre gjelde personer som har fått innvilget sin første oppholdstillatelse i Norge før fylte 14 år og som har hatt opphold i Norge med oppholdstillatelse i fem år, og personer som var mellom 14 og 17 år ved innvilgelse av sin første oppholdstillatelse og som har hatt opphold i Norge med oppholdstillatelse i ti år.»

I det videre arbeidet er derfor tidspunktet for første innvilgede oppholdstillatelse lagt til grunn i samsvar med forutsetningen som ble presentert for Stortinget. Lovforslaget ble behandlet og vedtatt av Stortinget. Forskriftsendringene ble vedtatt av departementet i tråd med det som var varslet i lovproposisjonen og trådte i kraft 1. juli 2012. Fra bestemmelsen trådte i kraft, har UDI registrert 27 innvilgede søknader etter § 1-3 i fra personer som var mellom 14 og 17 år ved innvilgelse av første oppholdstillatelse. Regjeringen har ikke på nåværende tidspunkt noen planer om å gjøre endringer i disse reglene.

SPØRSMÅL NR. 963**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 25. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvilke kriterier vil utenriksministeren legge til grunn for en eventuell endring i informasjonsstøtten til frivillige organisasjoner over kap. 160 post 71 i statsbudsjettet, og på hvilken måte vil sivilsamfunnet bli inkludert i en slik prosess?»

BEGRUNNELSE:

Informasjonsstøtten til frivillige organisasjoners opplysningsarbeid om globale utviklingsspørsmål har vært bredt forankret i Stortinget, og i Prop 1 S Tillegg 1 (2013-2014) fremgår det tydelig at: «Formålet med bevilgningen vil fortsatt være å bidra til demokratisk deltakelse og fremme kritisk debatt om utviklingspolitiske temaer.»

I forbindelse med statsbudsjettet for 2015 har regjeringen bl.a. signalisert at «det er naturlig å vurdere omfanget av informasjonsstøtten og om en alternativ anvendelse av midler kan gi større bistandseffekt».

Undertegnede viser til at det lenge har vært bred politisk enighet om organisasjonenes viktige rolle som pådrivere og premissleverandører for en best mulig norsk utviklingspolitikk. Mottakere av informasjonsstøtten representerer et mangfold og en bredde av norske organisasjoner som på hver sin måte bidrar til økt kunnskap og forståelse for globale miljø- og utviklingsspørsmål. Undertegnede ser det som avgjørende at eventuelle endringer i støtten – hvis dette er aktuelt – baseres på tydelige kriterier, fagmessig-

het og en inkluderende prosess hvor sivilsamfunnets synspunkter tillegges vekt.

Svar:

Daværende regjering tok i 2013 initiativ til en uavhengig gjennomgang av informasjonsstøtten. Det er denne gjennomgangen som ligger til grunn for at jeg nå vurderer innretningen på informasjonsstøtten. Gjennomgangen viste at midlene spres på mange organisasjoner, og at organisasjonene i for liten grad når ut til store deler av befolkningen, slik meningen med støtten er. Den stilte også spørsmål ved hvorvidt dette var en hensiktsmessig og effektiv bruk av midlene. Videre viste gjennomgangen at mange av organisasjonene som får informasjonsstøtte også mottar betydelige midler gjennom andre ordninger som Utenriksdepartementet administrerer. Færre avtaler vil kunne gi mindre byråkrati, bedre oversikt og enklere forvaltning. Norske frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i utviklingsarbeid, også når det gjelder å spre informasjon og bidra til debatt. Jeg er opptatt av at informasjonsstøtte skal tildeles på grunnlag av tydelige kriterier og objektive, faglige vurderinger. Målet må være at bistandsmidlene brukes effektivt og bidrar til å nå de målene som er satt. Det er viktig at ordninger som har vart over tid blir gjennomgått og justert for å gi best mulig resultater. Jeg tar sikte på å konkludere gjennomgangen av informasjonsstøtten i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2015.

SPØRSMÅL NR. 964**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 23. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at turer arrangert av foreldre i samarbeid med elevene til konsentrasjonsleirene i Polen hvor finansieringen har foregått ved hjelp av dugnad og innsamlinger ikke skal kunne gjennomføres ved at elevene får innvilget permisjon fra skolen for det aktuelle tidsrommet, og hvis statsråden er av den oppfatning at det ut fra dagens regelverk ikke kan

gis permisjon til denne type formål, vil da statsråden ta et initiativ til å endre regelverket slik at dette kan være mulig å gjennomføre i framtida?»

BEGRUNNELSE:

Skoleelever i Vennesla har gjennom flere år reist til konsentrasjonsleire i Polen på dannelsesreise for å skaffe seg kunnskap om den forbrytelse som her

skjedde mot menneskeheten under 2. verdenskrig. Elever og foreldre har stått fram og gitt uttrykk for de sterke og varige opplevelsene disse reisene har skapt i unge menneskers liv. Når vi da fortsatt opplever at dette hatet som var grunn til den tragedien som utspant seg i disse konsentrasjonsleirene fortsatt lever i vårt land og Europa i dag, er det viktig at man lar de unge få anledning til å skaffe seg kunnskap som kan danne grunnlag for sunne og gode holdninger til disse dagsaktuelle problemstillingene.

Flere undersøkelser i vårt land og ellers i Europa har klart dokumentert at klare antisemittiske holdninger lever i beste velgående. Dette hatet er på ingen måte utryddet i vår verdensdel. Vi opplever at det stadig dukker opp i nye forkledninger. Brente synagoger, drap av jøder på besøk til et jødisk museum i Belgia nylig, sammen med en økende frykt blant jøder for å gå med symboler som identifiserer hvilken folkegruppe de tilhører er sterke manifestasjoner på hvor sterke og dagsaktuelle problemstillingene knyttet til antisemittisme er i vårt samfunn anno 2014.

Det er viktig at unge mennesker i både Vennesla og resten av vårt land får muligheten til å lære av historien slik at de unge skal slippe å gjenta den.

Gjennom flere år har det vært en tradisjon for at foreldre i Vennesla får arrangere denne type dannelsesreise til Polen. Det har vært vanlig å gi elevene etter søknad permisjon. Fra og med inneværende år, ser denne praksisen ut til å bli endret på grunn av nye tolkninger av skolens reglement for permisjon. Det er også brakt i erfaring at fylkesmennene praktiserer permisjonsordningen for denne type reiser ulikt, viser til Fvn. 10.06.14. Situasjonen har skapt stor usikkerhet og vanskeliggjort mulighetene for å kunne gjennomføre denne type reiser for framtida.

Svar:

Innledningsvis vil jeg påpeke at jeg ikke kan kommentere den enkeltsaken som er bakgrunnen for spørsmålet. Det er fylkesmannen som veileder om regelverket og fører tilsyn.

I opplæringsloven § 2-15 er det lovfestet at grunnskoleopplæringen skal være gratis. Regelverket gjelder all virksomhet i forbindelse med opplæringen, også aktiviteter som foregår utenom ordinær skoletid når disse aktivitetene er ledd i at skolen gjennomfører grunnskoleopplæringen i samsvar med lov og forskrift. Det innebærer blant annet at kostnader

ved skoleturer ikke kan pålegges dekket av elever eller deres foresatte.

Departementet vil understreke at hensynet bak retten til gratis opplæring i grunnskolen er en inkluderende skole der alle kan delta på lik linje uavhengig av økonomi. Dette betyr ikke at opplæringsloven er til hinder for at skoleturer og andre aktiviteter kan finansieres av andre enn skoleeier/skolen, så lenge retten til gratis opplæring overholdes. Elever og foresatte kan gå sammen om å finansiere skoleturer ved reelt frivillige gaver og dugnader, så lenge det ikke stilles motytelser for disse bidragene og forutsatt at det kommer hele elevgruppen til gode.

Representanten stiller spørsmål om det kan gis permisjon til en gruppe elever i forbindelse med turer som skal gjennomføres i privat regi i skoletiden.

Opplæringsloven § 2-11 regulerer permisjoner fra den pliktige opplæringen. Etter ordlyden i første ledd er det «den enkelte eleven» som kommunen etter søknad kan gi permisjon. Elevene har ikke rett til permisjon etter § 2-11 første ledd. Forutsetningen for å gi permisjon er at det er forsvarlig å gi eleven fri fra opplæringen. Om permisjonen er forsvarlig eller ikke må avgjøres etter en konkret vurdering for hver enkelt elev. Hensynet bak regelen er at foresatte skal ha mulighet til å ta ut elevene fra den obligatoriske grunnskoleopplæringen utenom skolens ferier, når det er forsvarlig.

Både ordlyden og hensynet bak regelen tilsier at bestemmelsen ikke kan brukes til å gi gruppepermisjoner. Kommunen kan derfor ikke innvilge permisjon for en gruppe elever med hjemmel i opplæringsloven § 2-11. Dette er tidligere klart fastsatt av Utdanningsdirektoratet, blant annet i brev til Fylkesmannen i Buskerud i 2006.

Jeg vil understreke at som en del av opplæringen, vil denne type turer være et viktig bidrag til blant annet det holdningsskapende arbeidet mot diskriminering og rasisme. Det er derfor viktig at alle får muligheten til å delta, uavhengig av de foresattes økonomiske stilling. Skoleledere, lærere, foresatte og elever har i dag et vidt spillerom til å organisere og ta frivillige initiativ som kan bidra til at skoleturer som medvirker til økt motivasjon og læring fortsatt kan avholdes.

Etter mitt syn bør regelverket gi gode rammer for at skoleledere, lærere, elever og foresatte kan samarbeide om å arrangere skoleturer til beste for hele elevgruppen. Jeg ser ikke behov for å endre regelverket på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 965**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 25. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva konkret har dialogen med Sverige om leie av fengselsplasser, som ble initiert for et halvt år siden, ført til?»

BEGRUNNELSE:

I fjor vinter sendte justisministeren brev til sin svenske kollega, Beatrice Ask, med forespørsel om å leie fengselsplasser i Sverige for norske innsatte. I brev av 06. februar 2014 svarte den svenske justisminister at et slikt samarbeid krever endringer i lov. 13. mars i år kunne man lese på VG-nett at statssekretær Vidar Brein-Karlsen sa på justisministerens vegne at: «Jeg oppfatter ikke svaret fra Sverige som et endelig nei», samt at de ville fortsette dialogen med Sverige.

Svar:

Det kreves lovendringer i Sverige før et mulig samarbeid om å leie fengselskapasitet kan inngås. Jeg har fått opplyst at lovendringene er av en slik karakter at det kreves $\frac{3}{4}$ -flertall i den svenske Riksdagen. Tidsperspektivet for et mulig samarbeid er derfor mer langsiktig.

Jeg kan imidlertid opplyse om at det for tiden pågår et fellesnordisk lovsamarbeid med hensikt å revidere lovene som regulerer soningsoverføring mellom de nordiske land. Bakgrunnen for samarbeidet er å modernisere lovgivningen slik at den blir i tråd med de senere års rettsutvikling i Norden. I den forbindelse har jeg tatt initiativ til en drøftelse av muligheten for å etablere et rettsgrunnlag for midlertidige overføringer av domfelte, som ikke er borgere av mottakslandet, for å kunne utnytte eventuell ledig kapasitet i våre naboland.

SPØRSMÅL NR. 966**Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 26. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Borreliainfeksjon er et alvorlig helseproblem både for barn og voksne.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle pasienter med mistanke om infeksjon eller med aktiv infeksjon blir møtt med samme standard behandling, og hva vil statsråden gjøre for at vårt helsevesen har nok oppraddert kunnskap og til enhver tid nyeste forskning behandlingsmetoder for denne alvorlige infeksjonen?»

BEGRUNNELSE:

Flått kan overføre smitte av borreliabakterien, og flere andre mikroorganismer som kan gi alvorlig sykdom. For de fleste går det bra etter et flåttbitt, og helsevesenets standardbehandling hindrer normalt at det ikke utvikler seg infeksjon.

Dessverre er det ikke slik for alle som blir smittet, og ikke alle får den behandlingen som egentlig kreves.

Flåttoverførte sykdommer kan utarte seg alvorlig, og det er absolutt viktig at vi tar denne utfordringen på alvor. Mange av de som blir alvorlig syke blir det lang-

varig, og det tar lang tid før de er kvitt borreliainfeksjonen. Våre forskningsinstitusjoner bør bruke tid og midler til å forske på denne infeksjonssykdommen.

Svar:

Jeg har forelagt representanten Bollestads spørsmål for Helsedirektoratet, som i sitt svar av 20. juni 2014 redegjør for dagens situasjon når det gjelder forskning, utredning og behandling av borreliainfeksjon.

Risikoen for borreliasmitte ved flåttbitt er lav selv i områder der flått er utbredt, og mange av de som smittes utvikler ikke symptomer. Den vanligste manifestasjon ved borreliainfeksjon er lokal sykdom i form av et ringformet utslett. Dette kommer tidlig etter bitt, og skal behandles med antibiotika uten ytterligere utredning. Det er viktig at fastlegene kan oppdage og behandle disse slik at infeksjonen ikke brer seg til andre organer.

Et mindre antall personer får mer utbredt sykdom etter borreliasmitte. Symptomene kan komme en god

stund etter flåttbittet, og kan også komme som følge av for dårlig behandling av den lokaliserte sykdommen. I 2013 var det 315 bekreftede tilfeller av utbredt sykdom, og som ble meldt i meldingssystemet for smittsomme sykdommer, MSIS.

Når det gjelder diagnostikk er de testene som brukes i Norge av god kvalitet og de samme som brukes i andre land. Fagmiljøene forutsettes å følge med på nye metoder og ta i bruk slike dersom de viser seg å være bedre enn de som brukes i dag. Helsedirektoratet opplyser at det pågår et arbeid for å harmonisere svar på prøver fra laboratoriene.

Standardbehandling ved borreliose er antibiotika. Hvilket antibiotikum man velger og varigheten av behandlingen avhenger av sykdommens alvorlighet. Norske retningslinjer for diagnostikk og behandling av sykdommen er lik de man baserer seg på i andre land, både i Europa og USA. I følge Helsedirektoratet foreligger det ikke kunnskap som tilsier at man bør endre retningslinjene, samtidig som det er uavklarte problemstillinger som mer forskning vil kunne avklare. Dessuten er det mange mennesker med alvorlige pla-

ger, som de oppfatter som sykdom etter flåttbitt, og som opplever at de ikke blir tatt på alvor i helsevesenet og at de ikke får den behandling som kreves. I den pågående diskusjon mellom brukere og fagfolk om diagnostikk og behandling er det viktig å ha utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget, samtidig som pasientenes/brukernes erfaringer blir tatt vare på. Som et ledd i helsemyndighetenes samarbeid med brukerorganisasjonene vil Helsedirektoratet høsten 2014 invitere til et brukerstemmeseminar for å sette fokus på hvordan den enkelte har opplevd møtet med helsevesenet.

Den nasjonale kompetansetjenesten for flåttbårne sykdommer ved Sørlandet sykehus, som nylig ble formelt åpnet, har som sin oppgave å samle kunnskap og formidle den til befolkningen og til helsetjenesten. Det forskes mye på flåttbårne sykdommer i Norge og Norden, og norske forskere deltar aktivt i internasjonale forskningsprosjekter. Fortsatt er det mange uløste spørsmål rundt diagnostikk og behandling, noe som vil kreve vedvarende oppmerksomhet både i forskningsmiljøene og hos fastleger og sykehus.

SPØRSMÅL NR. 967

Innlevert 17. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 26. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre tiltak sammen med kunnskapsministeren for å sikre opplæring i hjerte og lungeredning i norske skoler, for å øke kompetansen i god livredning blant vanlige folk, og dermed sikre bedre overlevelse ved hjertestans?»

BEGRUNNELSE:

Hvert år dør ca. 350 000 personer i Europa av hjertestans, det vil si 1000 personer hver eneste dag året igjennom. Det vil være på samme nivå som to store fly styrter hver dag. Dette hevder tidligere leder i det Europeiske Resuscitasjonsråd (ERC) (Joint Lecture of the ERC and ESA 2014).

Forskning viser at et av de viktigste tiltakene for å øke overlevelsen er at folk flest bryr seg, og man har en bred kunnskap og opplæring i hjerte- og lungeredning, helst inkludert hjertestarter.

Opplæring i HLR i norske skoler vil være et sterkt signal til alle elever og fremtidige voksne borgere i Norge om å bry seg, lære seg hjerte- og lungeredning og ta vare på hverandre og sikre større overlevelse ved hjertestans i Norge.

Norsk Luftambulanses sitt prosjekt med alle 7. klassinger i Norge hvor en lærte HLR ble dessverre nedlagt. Derfor mener undertegnede at et av de viktigste tiltakene vi kan gjøre for å øke overlevelsen ved hjertestans er å etablere en slik opplæring i skolen.

Svar:

Til tross for nedgang i dødelighet de senere år, er hjertesykdom fortsatt en hyppig dødsårsak i Norge. Jeg deler derfor representanten Olaug V. Bollestad sitt syn på at kunnskap og kompetanse i befolkningen om hjerte- og lungeredning vil være viktig for overlevelse ved hjertestans. Opplæring er derfor viktig.

Læreplanen og innholdet i den obligatoriske opplæringen i norske skoler ligger under kunnskapsministerens ansvarsområde. Det mest hensiktsmessige vil derfor være at spørsmål om innholdet i opplæringen og mulige endringer i kompetansemål rettes til kunnskapsministeren. Samtidig er jeg som helse- og omsorgsminister opptatt av å bidra med mitt i opplæring i hjerte- og lungeredning for elever i skolen. Blant mine virkemidler i denne sammenheng er forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten som slår fast at skolehelsetjenesten

skal omfatte tilbud om blant annet bistand og undervisning i klasser i den utstrekning skolen ønsker det. Dette innebærer at skolen kan be om bistand i opplæring i for eksempel hjerte- og lungeredning fra skolehelsetjenestens ansatte dersom skolens eller kommunens ledelse etterspør dette.

Jeg har for øvrig et godt samarbeid med kunnskapsministeren på flere områder. I de samarbeidsprosesser som pågår, vil vi se på alle elementer som kan bidra til å sikre god kunnskap og bedre kompetanse om hjerte- og lungeredning så vel innenfor helse- og velferdstjenestene som i utdanningsinstitusjoner.

SPØRSMÅL NR. 968

Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. juni 2014 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Staten er majoritetseier i Telenor. Det er fremkommet informasjon om at Telenor 28. mai stengte ute millionvis av kunder fra å bruke Facebook i Thailand etter militærkuppet i landet.

Hvilke vurderinger gjør statsråden av Telenors rolle under militærkuppet i Thailand?»

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om statsrådets vurdering av Telenors rolle i denne konkrete saken og hvilke vurderinger gjør statsråden som majoritetseier i selskapet.

Jeg vil også be statsråden gi en mer generell vurdering av hvordan selskaper der staten er eier bør opptre i situasjoner der det er motstrid mellom lokale lover og internasjonale regler.

Svar:

Telenors nedstengning av tilgang til facebook i Thailand, etter anmodning fra landets telekomregulator, reiser utfordrende problemstillinger. Det er viktig at det praktiseres åpenhet både mht. hva som er skjedd og med hensyn til hvordan selskapet arbeider med disse problemstillingene. Det er uvanlig at et selskap blir bedt om å unnskyldes at de har utvist åpenhet. Jeg har uttalt at jeg er kritisk til hvordan saken utviklet seg. Men samtidig må vi erkjenne at dette er en krevende situasjon som selskapets ledelse og styre må håndtere. Så langt jeg forstår, gjorde Telenor en grundig vurdering før de valgte å komme med sin beklagelse.

Økende internasjonalisering fører til at norsk næringsliv i større grad har virksomhet i land som ikke fullt ut respekterer menneskerettighetene, har korrupsjonsproblemer, ikke tar tilstrekkelig hensyn til miljøet med videre. Ofte henger dette sammen med

mangelfull lovgivning og/eller håndheving innenfor en rekke områder. Regjeringen forventer at selskapene der staten er aksjeeier skal være ledende innenfor arbeidet med samfunnsansvar på sine områder. På den måten kan norske selskaper også bidra til å styrke menneskerettighetens stilling, til anstendig arbeidsvilkår, til å bekjempe korrupsjon, ivareta klima og miljø mv. Et aktivt engasjement fra selskapene på samfunnsansvarsområdet kan virke positivt både for bedriftene og for samfunnet for øvrig.

Vurderinger av problemstillinger som knytter seg til den konkrete forretningsdriften i Dtac (hvor Telenor er en betydelig aksjonær), tillegger selskapets ledelse jf. rolledelingen etter selskapslovgivningen. Dette gjelder også de avveininger som må tas i krevende situasjoner der lokale lover eventuelt ikke er i overensstemmelse med internasjonale normer og regler.

Som ansvarlig for forvaltningen av statens aksjer i Telenor er jeg opptatt av at det også relatert til spørsmål om samfunnsansvar ligger grundige vurderinger til grunn for selskapets beslutninger. Eierdialogen med selskapene er sentral for departementet som aksjeeier når det gjelder oppfølging av selskapenes arbeid med samfunnsansvar. Selskapenes arbeid og utfordringer på disse områdene, inkludert problemstillinger tilknyttet menneskerettigheter, tas opp i våre møter med selskapene.

Departementet vil fortsette dialogen med Telenor om utfordringene i Thailand og understreke viktigheten av grundige vurderinger og at selskapet fortsetter sin åpenhet og dialog med næringslivet, organisasjoner og myndigheter. Dette er viktige forutsetninger for at menneskerettigheter skal bli respektert, og norske myndigheter vil også fortsette dialogen og dette arbeidet mot andre lands myndigheter og i internasjonale organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 969**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Otterstad****Besvart 25. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«NRK har i reportasjer mandag 16. og tirsdag 17. juni satt fokus på manglende kapasitet ved OUS innen nevrokirurgi og barneortopedi.

I hvilken grad benytter spesialistene ansatt ved disse avdelingene sin kapasitet i private klinikker i stedet for ved OUS, og på hvilken måte følger statsråden opp tidligere helseminister Jonas Gahr Støre sitt prosjekt for å øke de offentlige åpningstidene for planlagte inngrep?»

Svar:

Oslo universitetssykehus opplyser at det i september i fjor ble igangsatt en rekke tiltak for å redusere ventetiden på behandling ved nevrokirurgisk avdeling på Oslo universitetssykehus. Tiltakene har bidratt til bedret kapasitet og gradvis reduksjon av ventetider, men det er fremdeles utfordringer ved avdelingen. Det oppgis også at antall pasienter som trenger nevrokirurgiske tjenester øker.

Oslo universitetssykehus oppgir at de viktigste tiltakene var å ta i bruk en ny operasjonsstue med nødvendig utstyr og bemanning og å gradvis åpne 6 nye nevrokirurgiske overvåkningssenger ettersom bemanning ble rekruttert og fikk opplæring. Ved siden av kontinuerlig arbeid for å bedre pasientforløp, har dette bidratt til bedret kapasitet og gradvis reduksjon av ventetider. Antall pasienter som får utsatt planlagt operasjon grunnet kapasitetsmangel er redusert. Oslo universitetssykehus sender også egnede

pasienter som ønsker det, til andre sykehus slik at de får redusert ventetid til operasjon.

Oslo universitetssykehus oppgir at dagens kapasitetsproblemer innen barneortopedi har bygget seg opp over mange år. Ventetiden i dag er på 1-2 år. Hovedårsakene til ventetiden er operasjonskapasitet og til dels intensivkapasitet. Oslo universitetssykehus oppgir at de arbeider med å øke operasjonsstuekapasiteten og utdanne flere operasjonssykepleiere og anestesisykepleiere. Oslo universitetssykehus har videre et kirurgisk driftsstyre som koordinerer sykehusets arbeid med å redusere ventetiden.

Oslo universitetssykehus opplyser at innen ryggkirurgi ved Nevrokirurgisk avdeling arbeider kun en av 15 overleger noe privat i sin arbeidsplan. Innen barneortopedi er det ingen overleger som har redusert funksjon ved Oslo universitetssykehus for å arbeide i privat virksomhet.

Når det gjelder økning av åpningstidene opplyser Oslo universitetssykehus at de i noen grad har etablert ettermiddags-/kveldspoliklinikk for å unngå fristbrudd for pasienter henvist til sykehuset. Oslo universitetssykehus opplyser at de vil se nærmere på muligheten for å utvide operasjonskapasiteten på ettermiddagen for planlagte inngrep.

Jeg er opptatt av at arbeid for å utvide åpningstidene videreføres. Gjennom fritt behandlingsvalg-reformen fjerner Regjeringen aktivitetstaket, dvs. at de offentlige sykehusene kan øke aktivitetene utover budsjettert aktivitetsnivå dersom økningen kan finansieres gjennom ISF-refusjonen.

SPØRSMÅL NR. 970**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil helseministeren gjøre for å hindre sommerstenging av sykehus i Nord-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge avisen Fremover vil Helse Nord vurdere sommerstenging av sykehus, med mulig iverksettelse fra neste år. Direktøren i Helse Nord begrunner tiltaket med mangel på spesialister, men sier også at dette kan være «ønskelig dersom det blir den eneste måten å gi pasientene et godt helsetilbud på i forbindelse med ferieavvikling». Dette skal nå utredes i Helse Nord. En avvikling av viktige funksjoner eller hele sykehus i deler av året vil selvsagt være et skritt på veien mot nedbygging av spesialisthelsetjenesten i disse områdene. Det vil også innebære en bekymringsfull svekking av beredskapen og forlenging av reisevei for mange pasienter i sommermånedene.

Svar:

Det utredningsarbeidet Helse Nord RHF har satt i gang tar utgangspunkt i statistiske framskrivninger som sier det vil bli tiltagende vanskelig å dekke behovet for flere typer helsepersonell i framtiden. Helse Nord gjør med dette utredningsarbeidet noe de har ansvar for og må gjøre: De utreder og vil så beslutte hvilke tiltak de må iverksette for å dekke personellbehovet i regionen, slik at de kan fylle alle funksjoner ved sine sykehus med trygge og gode helsetjenester

også i framtiden. Utredningen vil drøfte mange tiltak for å rekruttere, beholde og fordele kvalifisert helsepersonell til alle virksomhetene i Helse Nord.

Det er etter mitt syn en viktig forutsetning å planlegge for at sykehusene i regionen kan fungere bedre som nettverk. Framtidens sykehus må understøtte hverandre gjennom mer overføring av kompetanse, deling og fleksibel bruk av helsepersonell som det er og vil bli knapphet på.

Helse Nord opplyser at ett av tiltakene som vil bli utredet er om det er mulig å bruke helsepersonell alternativt i sommerferiene ved å stenge enkelte seksjoner, avdelinger eller i ytterste konsekvens sykehus for å sikre kvalifisert bemanning, kvalitet og pasientsikkerhet ved de lokalitetene som holdes åpne. Gjeldende sykehusstruktur ligger fast. Formålet er altså å sikre et kvalitativt godt tilbud – i dette tilfellet også i sommerferien – innenfor den gjeldende sykehusstrukturen. Fleksibel bruk av personell mellom flere av virksomhetene i Helse Nord kan være nødvendig for å minske sårbarheten i den sykehusstrukturen som er vedtatt i helseregionen. For pasientene vil det kunne medføre noe lengre reisetid i løpet av de ukene ferieavviklingen pågår. Helse Nord vil sørge for en forsvarlig akuttberedskap dersom de skulle komme til at enkelte avdelinger eller sykehus vil måtte stenges i sommerferiene i framtiden.

Helse Nord presiserer at utredningsarbeidet ikke er et steg på veien for å fjerne tilbud ved noen av sykehusene i landsdelen.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 24. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Legemiddelforskriften § 14-14 hindrer forhåndsgodkjent refusjon av legemidler mot rus- og nikotinavhengighet.

Hva mener statsråden er den helse- og legemiddelpolitiske begrunnelsen for og verdien av § 14-14, og kan denne bestemmelsen etter hans vurdering hindre at effektiv og verdifull behandling blir tilgjengelig for pasienter?»

BEGRUNNELSE:

Legemiddelforskriften § 14-14 slår fast at et legemiddel ikke skal innvilges forhåndsgodkjent refusjon dersom det hovedsakelig skal benyttes i behandlingen av blant annet rus- og nikotinavhengighet. Paragrafen åpner for at departementet kan sørge for at denne type legemiddel blir tilgjengelig gjennom å vurdere behovet for utredning av en særskilt refusjonsordning. Dette har imidlertid kun vært anvendt for LAR-behandling. Samtidig ser vi at det er utviklet flere legemidler som kan bistå positivt personer som ønsker å bli kvitt eller mestre sin rus- eller nikotin avhengighet.

De nasjonale retningslinjer for kols-behandling fremhever viktigheten av røykeslutt for denne pasientgruppen. Det er mange som ønsker endring av paragrafen. Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL), Nasjonalt kolsråd, Samhandlingsreformens kols-forløpsgruppe, Nasjonalt råd for Tobakksforebygging og Kreftforeningen. Tilsvarende er det flere aktører som arbeider for forhåndsgodkjent refusjon for legemidler som bidrar til at rusavhengige får økt kontroll på sin egen helse.

Det handler om å bruke legemidler i en helhetlig plan for å redusere avhengighet og ikke en naiv tro på at legemidler alene er nok. Helsedirektoratet har også stilt seg positiv til en endring av legemiddelforskriften § 14-14.

Viser til at helseministeren som stortingsrepresentant stilte et helt likelydende spørsmål til helseministeren den 17. april 2013 og har derfor store forventninger til at det snarest blir endringer som gjenspeiler både medisinsk tilnærming til avhengighet og utvikling av legemidler med dokumentert positiv effekt.

Svar:

Legemiddelforskriften § 14-14 slår fast at et legemiddel ikke skal innvilges forhåndsgodkjent refusjon dersom det hovedsakelig skal benyttes til behandling av bl.a. rus- og nikotinavhengighet. Bestemmelsen kom inn i forskriften i 2003, og ble fastsatt med den begrunnelse at disse tilstandene ikke ble ansett for å være sykdom etter folketrygdloven. Det er imidlertid åpnet for behandling av blant annet høyt kolesterol for å forebygge hjerte- og karsykdom i blåreseptordningen.

Til tross for nedgang i daglig røyking i befolkningen, er røyking fortsatt den viktigste enkeltårsaken til sykdom og for tidlig død i Norge, som det kan gjøres noe med. Over 5000 nordmenn dør hvert år av røyking, dette tilsvarer 13 prosent av alle dødsfall. Å redusere andelen røykere er derfor den viktigste enkeltinnsatsen vi kan gjøre for å bedre folkehelsen. Det er godt dokumentert at bruk av legemidler øker sannsynligheten for vellykket røykeslutforsøk. Refusjon av legemidler på blå resept antas å føre til økt bruk av legemidler, spesielt i de gruppene som røyker mest, og således til økt røykeslutt og bedre helse i befolkningen samt reduserte sosiale helseforskjeller. Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helsetjenesten anbefalte i 2012 refusjon av legemidler til røykeavvenning som et kostnadseffektivt tiltak. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten foretok i 2009 en litteraturgjennomgang samt en kost-nytte-analyse, og konkluderte med legemidler trolig fører til økt sannsynlighet for å være røykfri etter ett år og at alle preparatene kan defineres som kostnadseffektive sammenlignet med ingen behandling. Refusjon av legemidler til røykeavvenning er også anbefalt av Verdens helseorganisasjon, Helsedirektoratet og en rekke organisasjoner. Det er også viktig å huske på at rundt to tredjedeler av de som har sluttet å røyke, har klart dette uten bruk av hjelpemidler. Andre trenger både veiledning, støtte og legemidler for å klare det. Vi må derfor se på helheten i tiltakene for hjelp til røykeslutt, kombinert med tiltak for å øke motivasjonen for røykeslutforsøk. Som en del av dette arbeidet vil jeg vurdere om det bør gjennomføres tiltak for å sikre en bedre bruk av legemidler til behandling av rus- og nikotinavhengighet, herunder vil jeg vurdere om det bør innføres en refusjonsordning for slike legemidler. Departementet tar sikte på å drøfte endringer i legemiddelforskriften § 14 14 i ny legemiddelmelding som planlegges lagt frem 2015.

SPØRSMÅL NR. 972**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 25. juni 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hva vil næringsministeren gjøre for å opprettholde dette viktige tiltaket?»

BEGRUNNELSE:

Ledelsen i Sjøfartsdirektoratet har, uten politisk behandling, vedtatt noe som i realiteten er en nedlegging av velferdstjenesten. En utfasing av avistjenesten for sjøfolk, utfasing av filmtjenesten for sjøfolk, utfasing av bibliotekstjenesten for sjøfolk og utfasing av velferdsstasjoner for sjøfolk. Dette er velferds-ordninger som er opprettet av Stortinget i sin tid og som har vært viktige for oss som sjøfartsnasjon. Andre land i Norden styrker dette arbeidet.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet oversendte i slutten av april 2014 rapporten «Utvikling av Velferden fra 2013». Rapporten er utarbeidet av en partssammensatt gruppe

nedsatt av direktoratet for å vurdere sjøfolks velferdstjenester. Gruppen bestod av medlemmer fra direktoratet, og henholdsvis en representant fra Sjø-offisersforbundet og Rederiforbundet.

Sjøfartsdirektoratet har oversendt rapporten til departementet til vurdering. I direktoratets oversendelsesbrev fremgår det at direktoratet anbefaler andre tiltak enn gruppens anbefalinger. Rapporten er til behandling i departementet. Det medfører således ikke riktighet at Sjøfartsdirektoratet har vedtatt endringer som i realiteten er en nedlegging av velferdstjenesten.

Jeg er helt enig i at tiltak som bidrar til sjøfolks velferd er viktig. Det er derfor viktig å merke seg at Sjøfartsdirektoratet ikke har foreslått en nedleggelse av tjenesten, men en omlegging og en endring av velferdstjenesten med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling.

Jeg har invitert til et møte om saken etter sommeren, og jeg er sikker på at vi finner frem til en løsning som sikrer sjøfolk et godt velferdstilbud i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 973**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 24. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren navngi noen konkrete norske aktører som kan og vil levere helsetjenester av høy kvalitet i reformen «Fritt behandlingsvalg» mot kun å få refundert laveste anbudspris fratrasket et sjablongmessig beløp?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren opplyser til NRK tirsdag 17. juni at han har endret sitt valgløfte om å betale kostnaden på privat behandling fra å dekke anbudspris og et påslag til å bare dekke laveste anbudspris minus et fratrekk. Helseministeren begrunner dette med at han nå har fått kjennskap til at det ikke er behov for å dekke mer enn dette.

Svar:

Fritt behandlingsvalg innebærer en utvidelse av pasientenes rett til å velge behandler, og gir private økte muligheter til å tilby sine helsetjenester. Virksomheter som blir godkjent for å levere helsetjenester gjennom fritt behandlingsvalgordningen, gis mulighet til å levere definerte helsetjenester til en pris fastsatt av staten. Dette vil gi pasientene økt valgfrihet, mobilisere kapasitet hos private leverandører og stimulere de offentlige sykehusene til å drive mer effektivt. Ordningen fritt behandlingsvalg skal være en sikkerhetsventil for pasientene. Det er ikke et mål at ordningen skal bli størst mulig. Regjeringen er opptatt av at fritt behandlingsvalg innføres på en forsvarlig måte. Rammen for prisfastsettelse i ordningen skal ikke medføre at anbudsinstituttet svekkes. Anbudsinstituttet er den måten som best ivaretar hensynet til kostnadseffektivitet. En slik ramme for prisfastsettelse i fritt behandlingsvalg for å

støtte opp under målet om kostnadseffektive anskaffelser, kan isolert sett dempe interessen blant private leverandører for å tilby tjenester i ordningen og redusere incentivet for de offentlige sykehusene til å drive mer effektivt. Parallelt med innføring av fritt behand-

lingsvalg legger derfor departementet opp til økte kjøp gjennom anbud. Anbud skal være hovedkanalen for kjøp fra private og legge til rette for økt valgfrihet i sykehusvalg og stimulere de offentlige sykehusene til å bli bedre og mer effektive.

SPØRSMÅL NR. 974

Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 20. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er den anslagsvise differansen i kostnad og pasientvolum mellom full implementering av ordningen «fritt behandlingsvalg» med dekning på anbudspris og et påslag på 10, 20 og 30 prosent, sammenlignet med ordningen som nå varsles med en dekning under laveste anbudspris?»

BEGRUNNELSE:

Høyre garanterte velgerne før valget at de ville dekke all godkjent privat behandling til pasienter med dokumentert behov. Velgerne ble lovet på NRK før valget at innbyggerne skulle få dekket behandling med en stykkpris som skulle være lik anbudspris pluss et påslag. Helseministeren opplyser i det aktuelle høringsnotatet og på NRK tirsdag 17. juni at han har avlyst dette løftet og vil nå bare dekke laveste anbudspris fratrasket et sjablongmessig beløp.

Jeg ber om å få anslagene på proveny og pasientvolum brutt ned på pasientgruppene rus og psykiatri som regjeringen varsler skal komme i 2015 og regjeringens anslag gitt full implementering av reformen for alle pasientgrupper.

Svar:

Reformen fritt behandlingsvalg skal redusere ventetidene, øke valgfriheten for pasientene og stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer effektive. Dette er viktig for å skape pasientens helsetjeneste. Reformen bygger på tre søyler:

1. Økt valgfrihet for pasienten gjennom retten til fritt behandlingsvalg
2. Mer kjøp fra private gjennom anbud. Anbud skal være hovedkanalen for kjøp fra private og legge til rette for økt valgfrihet i sykehusvalg og stimulere de offentlige sykehusene til å bli bedre og mer effektive
3. Økt frihet for offentlige sykehus. Den statlige aktivitetsstyringen fjernes fra 2015. Dette er et viktig virkemiddel for at de offentlige sykehusene skal kunne møte økt konkurranse fra private. Økt frihet for offentlige sykehus legger til rette for en løsning som ikke bare flytter køen mellom offentlige sykehus og private.

Reformen skal innføres i 2015. Ordningen fritt behandlingsvalg skal budsjetteres og dekkes over bevilgningene til de regionale helseforetakene. Utgiftene skal budsjetteres realistisk i de årlige budsjettene, og skal budsjetteres i tillegg til den aktivitetsveksten som ellers ville blitt lagt til grunn for bevilgningene til spesialisthelsetjenesten. Det tas sikte på å innføre fritt behandlingsvalg i 2015. Utgiftene i 2015 er foreløpig anslått til 150 mill. kroner.

De budsjettmessige konsekvensene av fritt behandlingsvalgreformens vil i sum avhenge både av hvor mange pasienter som velger å benytte fritt behandlingsvalg og av sykehusenes evne til å øke aktiviteten utover budsjettet aktivitetvekst. Den største kostnaden vil trolig komme som følge av økt aktivitet i den offentlige styrte spesialisthelsetjenesten. Budsjettmessige konsekvenser av å innføre fritt behandlingsvalg vil regjeringen komme tilbake til ved fremleggelsen av de årlige budsjettforslagene.

SPØRSMÅL NR. 975**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 25. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Viser til statsrådens svar på mitt spørsmål 03.06.14 om kommunenes ansvar for å rette seg etter klare faglige råd og anbefalinger. Jeg synes ikke statsråden i sitt svar forholder seg til kjernen i mitt spørsmål og vil derfor stille følgende spørsmål:

Hvilket ansvar har kommunens politiske og administrative ledelse for å kontrollere og ettergå sin egen forvaltning når de får sterke og samstemte advarsler om at en enkelt bruker utsettes for alvorlig overlast pga. feilaktige og uforsvarlige beslutninger?»

BEGRUNNELSE:

Til tross for at brukeren i denne saken har benyttet seg av alle de kanaler som man anbefaler i slike situasjoner (inklusive å reise saken i bystyret og å klage til fylkesmannen) og at han støttes av samstemte og krystallklare, faglige anbefalinger fra samtlige fagpersoner som kjenner saken, så har bydelen og kommunen avvist enhver oppfordring og henstilling om å gå tilbake til den tidligere ordningen, som beviselig var både velfungerende og behandlingsfremmede. Til alt overmål nekter bydelsforvaltningen å oppgi noen begrunnelse for at de opprettholder dagens ordning, annet enn at de har «gjort en annen vurdering».

Dette kan da ikke være «pasientens helsevesen», man setter heller ikke «menneskene framfor systemene» i denne saken. Hvor langt kan egentlig en kommune påberope seg den lokale selvråderetten i slike saker.

Svar:

Som jeg redegjorde for i mitt svar datert 11. juni 2014 så er det kommunen som er ansvarlig for å yte forsvarlige og adekvate helse- og omsorgstjenester. Det er således også kommunen som vil stå rettslig – og eventuelt erstatningsrettslig – ansvarlig dersom

den kommunale helse- og omsorgstjeneste utsetter en bruker for alvorlig overlast som følge av feilaktige og uforsvarlige beslutninger. Den kommunale helse- og omsorgstjeneste er underlagt den administrative og politiske ledelse i kommunen. Dette betyr at den kommunale ledelse har arbeidsgiveransvaret overfor den kommunale helse- og omsorgstjeneste, og følgelig også instruksjonsmyndighet overfor tjenesten innenfor de rammer som følger av reglene i arbeidslivet og lovgivningen for øvrig. Når det gjelder den konkrete saken som danner utgangspunktet for representant Freddy de Ruiter sitt spørsmål, har det – så langt jeg har forstått – oppstått en faglig uenighet mellom kommunen på den ene siden og brukeren og noen aktører på den andre siden. Mens brukeren og blant annet brukerens fastlege mener kommunen ikke yter forsvarlige tjenester, er kommunen selv av den oppfatning at brukeren tilbys forsvarlige og adekvate tjenester. Dette er en type uenighet som med jevne mellomrom vil oppstå både innenfor den kommunale helse- og omsorgstjeneste og innenfor spesialisthelsetjenesten. I Norge har vi da etablert et system som gjør at denne type uenighet kan bringes inn til Fylkesmannen som tilsynsmyndighet. Som tilsynsmyndighet har fylkesmannen både medisinsk og juridisk kompetanse, og kan således vurdere om tjenestetilbudet oppfyller lovens krav, og om pasient- og brukerrettighetene er ivarettatt. Jeg har fått bekreftet at denne saken er til vurdering hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus. I denne prosessen vil fylkesmannen som tilsynsmyndighet lytte til både bruker og de aktører som taler brukers sak, og til kommunen, før tilsynsmyndigheten foretar en samlet vurdering av forholdet. Jeg må igjen be om forståelse for at jeg som helse- og omsorgsminister ikke kan uttale meg om kommunens agering i denne saken før tilsynsmyndigheten har kommet med sin vurdering av forholdet.

SPØRSMÅL NR. 976**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Otterstad****Besvart 26. juni 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Synes kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner det er greit at Statsbygg legger til side krav om at bedrifter skal være opplæringsbedrifter ved inngåelse av rammeavtaler, og ønsker statsråden at fagopplæring og grunnmuren i den norske modellen skal vektlegges i anbudskriterier?»

BEGRUNNELSE:

Statsbygg skriver i sin invitasjon til anbudskonkurranse (åpen konkurranse) om rammeavtaler for maling, tapetsering og gulvleggingsarbeider ved region Midt-Norge punkt 1.3, tredje ledd:

«[...] i våre kontraktsbestemmelser er det også inntatt et krav om at norske entreprenører og underleverandører som skal utføre arbeid i Norge iht. denne kontrakten skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning ved oppstart av kontraktarbeidet, dersom det finnes slik ordning for det fag kontrakten gjelder for. Entreprenøren forplikter seg dessuten til jevnlig å ta inn lærlinger i sin virksomhet under kontraktens løpetid. Entreprenøren skal ved kontraktssignering fremlegge dokumentasjon på at bedriften er en offentlig godkjent lærebedrift eller dokumentere at denne plikten vil bli oppfylt senest ved oppstart av kontraktarbeid.»

Edvardsson Entreprenør AS fikk anbudet, selv om de ikke er en godkjent opplæringsbedrift ved opplæringskontoret for overflateteknikk i Trondheim. Den norske modellen bygger på høy kompetanse i alle ledd i arbeidslivet, innovasjon skapt på «gulvet» som igjen fører til en god produktivitet. Satsingen på fagopplæring er allerede sterkt truet i Norge, spesielt i byggebransjen. Arbeidskriminalitet har blitt mer brutal og utpekulert, og arbeidere utnyttes i et større omfang enn tidligere. Useriøse aktører vinner frem, derfor har det blant annet vært et sterkt krav fra fagbevegelse og Fellesforbundet at man skal ha begrensninger i hvor mange ledd av underleverandører man kan ha, dette for å få en bedre kontroll ute på byggeplassene.

Hvert år bruker det offentlige i nærheten av 400 milliarder kroner på offentlige innkjøp. Slike kvanta gir innkjøpsmakt, en makt man kan bruke til å prege markedet. Når flere eksempler viser at det ses bort i fra krav i statlige organ til å være opplæringsbedrifter og jobbe for fagopplæring er dette alvorlig.

Det er et paradoks at når tilgangen på billig arbeidskraft aldri har vært større i byggebransjen at produktiviteten har gått ned. Ingen andre bransjer i Norge er mindre produktive i dag enn for ti år siden.

Tiltak mot sosial dumping, strenge innkjøpsspesifikasjoner og tverrfaglig arbeid mot arbeidskriminalitet er avgjørende for å utvikle arbeidslivet i en mer produktiv retning.

Svar:

Det er ikke riktig at Statsbygg har lagt til side krav om at bedrifter skal være opplæringsbedrifter ved inngåelse av rammeavtaler, slik spørsmålet fra stortingsrepresentant Audun Otterstad forutsetter.

I Statsbyggs konkurransegrunnlag for den aktuelle rammeavtalen står det (sitat):

«I våre kontraktsbestemmelser er det også inntatt et krav om at norske entreprenører og underleverandører som skal utføre arbeid i Norge iht. denne kontrakten skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning ved oppstart av kontraktarbeidet, dersom det finnes slik ordning for det fag kontrakten gjelder for. Entreprenøren forplikter seg dessuten til jevnlig å ta inn lærlinger i sin virksomhet under kontraktens løpetid. Entreprenøren skal ved kontraktssignering fremlegge dokumentasjon på at bedriften er en offentlig godkjent lærebedrift eller dokumentere at denne plikten vil bli oppfylt senest ved oppstart av kontraktarbeidet.

Entreprenøren skal stille tilsvarende krav som i denne bestemmelse til sine norske underleverandører. Byggherren kan kreve at entreprenøren bytter ut de underleverandører som ikke oppfyller sine plikter etter denne bestemmelse.

Hvis ovennevnte plikter misligholdes, anses det som et vesentlig mislighold av kontrakten.»

Bakgrunnen for å stille krav i konkurransegrunnlag om at bedriftene er offentlig godkjent som opplæringsbedrift, er å stimulere aktører og fremtidige kontraktsparter til å opprette lærlingeplasser. I dag konkurrerer entreprenører om oppdrag over hele landet. Det er likevel ikke noe krav om at en bedrift som er godkjent opplæringsbedrift skal ha lærlinger på alle byggeplasser eller i alle prosjekter, eller at bedriften skal være godkjent i hvert fylke. Jeg kan opplyse at Statsbygg likevel ofte oppfordrer sine kontraktsparter til dette.

Edvardsson Entreprenør AS, som ble tildelt kontrakten, dokumenterte ved tilbudsinnlevering at firmaet er offentlig godkjent som opplæringsbedrift i malerfaget av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Edvardsson Entreprenør AS har etter oppfordring fra Statsbygg søkt og blitt godkjent som opplæringsbedrift av Nordland fylkeskommune for en rammeavtale for Bødø/Salten-området.

Edvardsson Entreprenør AS har i henhold til Statsbyggs opplysninger også sendt inn en søknad om godkjenning som opplæringsbedrift til Sør-Trøndelag fylkeskommune, datert 30.04.2014. Statsbygg har bevisst valgt å avvente å inngå kontrakten med Edvardsson Entreprenør AS for region Midt-Norge inntil slik godkjenning foreligger. Ved signeringen av kontrakten med Statsbygg skal derfor Edvardsson Entreprenør AS også være godkjent opplæringsbedrift i Sør-Trøndelag i henhold til konkurransegrunnlagets forutsetninger.

Når det gjelder spørsmålet om fagopplæring skal vektlegges i anbudskriterier, vil jeg vise til at Nærings- og fiskeridepartementet nettopp har sendt ut «NOU 2014:4 Enklere regler – bedre anskaffelser» på høring med frist for uttalelse 31. oktober 2014.

Utredningen i NOU 2014:4 inneholder forslag til et nytt og forenklet norsk anskaffelsesregelverk for anskaffelser som ikke er omfattet av EUs anskaffelsesdirektiv. Spørsmålet om såkalte «ikke-anskaffelsesfaglige» hensyn, som krav om tilknytning til offentlig godkjent lærlingeordning, skal eller kan ivaretas gjennom offentlige anskaffelser, er en del av vurderingsgrunnlaget.

Ut fra et forenklingperspektiv foreslår flertallet i utredningen at en rekke bestemmelser skal tas ut av regelverket. Begrunnelsen varierer noe for de ulike bestemmelsene, men alle forslagene baseres på et ønske om å rendyrke lovens formål gjennom hele regelverket. Regjeringen vil avvente høringsuttalelsene før den tar endelig stilling til hvilke anbudskriterier som skal legges til grunn i fremtidige anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 977

Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Line Henriette Hemdal

Besvart 24. juni 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Hvilke initiativ vil statsråden ta for å sikre økt forskning og utvikling for å få på plass sikrere anlegg for mindre lakselus og rømming?»

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet kom 18. juni i år med en urovekkende rapport der det slås fast at vårens overvåking av lakselus viser at det i ytre deler av Sognefjorden og Romsdalsfjorden har vært mer lus på vill sjørret enn på samme tid i fjor. Det slås også fast at det er fare for økt resistens for lusemedikamenter.

Videre har vi sett store rømminger gjennom vinteren og våren, som også skaper bekymring både i næringen og blant villaksinteresserte.

Det gjøres mye for å sikre ny teknologi og økt innovasjon innen oppdrettsnæringen, og næringen selv har alt å tjene på at lusetallene og rømmingene blir så små som mulig. Gode teknologiske løsninger vil kunne føre til mindre behov for lusemedikamenter og færre rømminger.

Svar:

Lakselus og rømming er havbruksnæringens største miljøutfordringer på kort sikt. Disse utfordringene er derfor også et prioritert forsknings- og innovasjonsområde. Nærings- og fiskeridepartementets

forsknings- og utviklingsmidler på feltet kanaliseres i hovedsak gjennom Norges Forskningsråd og Innovasjon Norge, samt gjennom bevilgninger til underliggende etater og forskningsinstitutter. Forskningsrådets havbruksprogram skal utvikle kunnskap for å bidra til bærekraftig vekst i norsk havbruk. Både Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet har styrket sin forvaltningsrettede forskningsinnsats og overvåkning knyttet til lus og rømming betydelig, både ved hjelp av midler over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett og gjennom tildelinger fra Forskningsrådet. Regjeringen er opptatt av innovasjon og ny teknologi. Teknolog utvikling kan bidra både til økonomisk og miljømessig bærekraftig utvikling av næringen. I flere år har Innovasjon Norge støttet opp under prosjekter fra bedrifter som er rettet mot ulike løsninger for lakselus og rømming. De ordningene som har bidratt mest er Miljøteknologiordningen, Industrielle forsknings- og utviklingskontrakter og Marint verdiskapingsprogram. Disse spiller en avgjørende rolle i kommersialisering av ny kunnskap gjennom implementering av nye løsninger. Innovasjon Norge har bevilget penger til ca. 50 prosjekter innenfor lus, og flere av disse har effekt også innenfor rømming ettersom de går på såkalte «lukkede anlegg» i sjø og på land. Fiskeridirektoratet har også tildelt flere FoU-tillatelser for utprøving av såkalte «lukkede

anlegg». Både videreutvikling av dagens åpne merder og utvikling av nye driftskonsepter er viktig for å befeste havbruk som en av Norges viktigste næringer også i fremtiden. Jeg legger derfor vekt på at regelverket skal være teknologinøytralt og dermed at regelverket skal være teknologifremmende, ikke teknologihemmende. Havforskningsinstituttets overvåkning tyder på at laksesmolten også denne våren har kunnet vandre ut i havet med liten lusepåvirkning. Her skal næringen ha ros for en godt gjennomført våravlusning. Oppdrettere i mange områder har valgt å forsere utslakting i stedet for å behandle. Dette er positivt både for luse- og følsomhetssituasjonen, og viser at de tar situasjonen på alvor. Jeg merker meg imidlertid at både forskere og Mattilsynet er bekymret for tiden som kommer, da overvåkning og nyutviklede varslingskart indikerer økt smittepress i mange områder utover sommeren. Veterinærinstituttets overvåkningsprogram for resistens viser i tillegg at mange oppdrettere sliter med nedsatt behandlingseffekt og resistens mot legemidler for lakselus. Jeg ser det som positivt at den krevende situasjonen har ført til at flere, og i større grad enn tidligere, har igangsatt utprøving av alternative ikke-medikamentelle behandlingsmetoder. Næringen er avhengig av å utvikle nye metoder mot lus. I de grønne konsesjonene som nå tildeles er lusekravene skjerpet og innrettet nettopp for å stimulere til at alternative metoder tas i bruk. Det er stor kreativitet og innovasjonsevne på disse områdene. Derfor ønsker jeg å benytte dette momentet til ytterligere å dreie havbruksnæringen i en mer bærekraftig retning. Regjeringen vil legge frem en melding til Stortinget om forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruk våren 2015. Det er imidlertid viktig at nåværende rammebetingelser fungerer godt, både for miljøet og for næringslivet. Verken miljøet eller næringen bør måtte vente mens vi utreder. Derfor

presenterte jeg den 23. juni en frivillig ordning der det legges opp til mulighet for en kapasitetsvekst på 5 % på hver eksisterende konsesjon. Forutsetningen er at oppdretteren forplikter seg til strenge lusekrav. Effekten vi ønsker å oppnå er at lusenivået på nasjonalt plan reduseres samtidig som det gis mulighet til vekst. Konkret må oppdretteren forplikte seg til å sikre at det til en hver tid er færre enn 0,1 voksne hunn lus i gjennomsnitt per fisk for hele konsesjonen. Dagens generelle grense er 0,5. Dersom alle lakseoppdretterne tar tilbudet om vekst, kan reduksjonen bli på inntil 30 prosent. Grensen skal holdes ved bruk av maksimalt to medikamentelle behandlinger mot lakselus per produksjonssyklus. I dag er det ingen begrensninger på antall behandlinger. For de grønne konsesjonene som tildeles nå er kravet maksimalt tre behandlinger. Vi ønsker med dette å bidra til å hindre ytterligere resistensutvikling, og vri lusebekjempelsen over på andre metoder. Næringens andre hovedutfordring er rømming. Tiltak mot rømming har de siste årene ført til reduksjon både i tall på rømmingsepisoder, og i mengde rømt fisk i elvene. Vi er nå på et nivå der enkelthendelser har stor innvirkning på de samlede rømmingstallene. Det er ikke en slik tett sammenheng mellom antall fisk i sjøen og antall rømmingshendelser som det er mellom antall fisk og antall lus. I lys av dette har vi valgt å ikke knytte vilkår om rømming til veksten som tilbys nå. Jeg tar derimot sikte på å følge opp rømmingsutfordringene i et separat løp. Dette gjelder både bruk av forurenser-betalerprinsippet, der selskap som er ansvarlig for fisken må betale for tiltak pålagt av styresmaktene, og strengere krav til teknisk utforming av landbaserte settefiskanlegg. Regjeringen har i tillegg økt bevilgningen til overvåking av rømt fisk betydelig, sammenliknet med den forrige regjering.

SPØRSMÅL NR. 978**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 3. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I Nordre-Buskerud politidistrikt har man gjennomført omorganisering av lensmannskontorene. Ved Krødsherad lensmannskontor er lensmannen ikke erstattet. Ved Sigdal lensmannskontor sitter man kun igjen med en lensmann og en sivilt ansatt, som er satt til å utføre kontorets oppgaver. Lensmannskontorene er derfor tappet for ressurser de siste årene.

Finner justisministeren dette akseptabelt?»

BEGRUNNELSE:

Ved interpellasjonsdebatt i Stortinget tidligere i vår uttalte justisministeren at sniknedlegging av lensmannskontor ikke var akseptabelt. Skal lensmannskontorer legges ned, må man følge fremgangsmåten gitt i politiloven § 16 første ledd.

I Sigdal kommune er man bekymret for beredskapen, i og med at man ikke har operativt personell igjen i kommunen. Responstiden blir således svært lang. Lokalt føler man seg satt på sidelinjen.

I Sigdal kommune er kontorets åpningstid redusert med 10 timer pr uke. All operativ tjeneste og etterforskning styres fra Hønefoss. Sigdal er 842 km², har 3 530 fastboende og 4 500 hytter fordelt over hele arealet. Avstanden til Hønefoss, Ringerike er 70-100 km avhengig av hvor du er i kommunen, og det vil ta ca. 1 times kjøring til kommunesenteret, og ca. 2 timer til fjellområdene der de fleste hyttene ligger.

Lensmannskontorene er selve bærebjelken i lokal beredskap.

For at lensmannen skal kunne gjøre jobben sin, er han avhengig av å være ute i felten, og ha operativt mannskap. Strukturendringen har medført at man mister helheten i politiarbeidet.

Stortinget skal i løpet av høsten behandle politireformen. Da skal politikerne fastsette hvordan de vil at politi-Norge skal se ut. Dette må politimesterne forholde seg til, og ikke foregripe.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet, som igjen har tatt det opp med politimesteren i Nordre Buskerud.

Jeg viser også til interpellasjonsdebatten i Stortinget 3. april der temaet om tomme lensmannskontor og handlingsrommet for å håndtere politireformen politisk i Stortinget var oppe. Jeg vil pånytt forsikre om at jeg ser fram mot en bred og ubundet politisk

prosess som sikrer oss fremtidens politi på en best mulig måte når Regjeringens forslag skal behandles i Stortinget til høsten. Jeg legger til grunn at politidistriktene opptrer i samsvar med regelverket og respekterer de begrensninger som ligger i de fullmakter og det ansvar den enkelte politimesters har for å disponere ressursene i forhold til oppgavene. En politimester kan således ikke redusere bemanningen på det enkelte lensmannskontor i et slikt omfang at kontoret ikke lenger kan fylle de funksjoner som loven forutsetter at det skal ha. Det er ikke akseptabelt, og både departementet og Politidirektoratet har understreket dette overfor politimestrene.

Men som jeg også framholdt under interpellasjonsdebatten, må man også ha et realistisk forhold til hva slags politi vi har i dag og hvilke hovedoppgaver som må løses og leveres for distriktet samlet. Politiarbeid handler ikke bare om synlig tilstedeværelse. Politiet skal også bl. a. drive aktivt forebyggende virksomhet og effektiv etterforskning i tillegg til beredskap. Det er politimesterens utfordring når ressurser skal disponeres.

I Nordre Buskerud politidistrikt er det nylig gjennomført en omorganisering. Det ble innført regionordning i politidistriktet 13.1.2014 etter godkjenning av Politidirektoratet 8.1.2014. I følge Politidirektoratet er ingen lensmannskontor lagt ned eller tappet for ressurser i Nordre Buskerud politidistrikt, heller ikke ved Sigdal lensmannskontor. Men en større andel av de ansatte jobber døgkontinuerlig turnus. Dette innebærer at færre av kontorets ansatte vil være tilstede på kontoret på dagtid. Operativt personell er minst like tilgjengelig i kommunen som tidligere og endringene bidrar til kortere responstid. Polititjenesten er organisert på en måte som gir bedre politiberedskap og høyere kvalitet på polititjenestene.

Politidirektoratet har videre opplyst at lensmannsstillingen i Krødsherad har vært lyst ut, men at utlysningen ikke resulterte i noen kvalifiserte søkere. Som en midlertidig ordning fungerer derfor vikarierende lensmann i Modum som lensmann i både Modum og Krødsherad. I følge Politidirektoratet er dette en løsning kommunen har uttrykt tilfredshet med. Stillingen vil bli lyst ut på nytt, og det midlertidige skal ikke vare over seks måneder.

Jeg legger til grunn at Politidirektoratet i den ordinære styringsdialogen med politidistriktene følger med hvordan polititjenesten blir utført.

SPØRSMÅL NR. 979**Innlevert 18. juni 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 27. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Statssekretær i SD, Jon Georg Dale, deltok på møte om E39 i Ålesund 5. juni 2014. Han vart spurt om planleggingsmidlane frå regjeringa kjem til å koma raskt nok og vera tilstrekkeleg store for at ambisjonen om ferjefri E39 innan 20 år kan oppfyllest. Dale svarte eit klårt ja på spørsmålet.

Kan statsråden stadfeste at han arbeider ut i frå same ambisjon som den raud-grøne regjeringa om ferjefri E39 på 20 år, og at planleggingsmidlane i tråd med det statssekretæren sa kjem tidsnok til å halde god framdrift?»

GRUNNGJEVING:

For Vestlandet og for verdiskapinga nasjonalt er det viktig å få gjennomført ferjeavløysingsprosjekt langs E39 for å binde regionane betre saman. Den raud-grøne regjeringa presenterte våren 2013 ein klår ambisjon om at E39, kyststamvegen, skal vera ferjefri i løpet av 20 år. Samferdselsminister Ketil Solvik Olsen og den blå-blå regjeringa har så vidt underteikna kjenner til ikkje uttrykt same ambisjon. Mange av dei som arbeider for at desse ferjeavløysingsprosjekta langs Vestlandet skal bli gjennomførte, er spente på korleis den nye regjeringa forhold seg til målet om at prosjekta skal vera ferdige i løpet av dei føre-spegla 20 åra.

Hareid Fastlandssamband, Møreaksen, Halsafjordsambandet, NHO, LO og Maritimt Forum Nordvest inviterte til eit ope møte den 2. juni 2014 om betydninga av infrastruktur for utviklinga av Møre og

Romsdal. Statssekretær i SD, Jon Georg Dale, var ein av innleiarane. Hovudtemaet var ferjefri E39. Statssekretæren svarte eit enkelt og klårt ja på eit direkte spørsmål om planleggingsmidlar frå staten til desse prosjekta kjem til å koma til rett tid og vera tilstrekkelege for at ambisjonen om 20 år skal oppfyllest.

Ein viktig del av midlane i planleggingsfasen vil også vera FOU-midlar. Det vil vera viktig for alle som arbeider for ferjefri E39 å vita om statssekretæren uttalte regjeringas haldning når han svarte på dette spørsmålet, og å få vita kva statsråden ser for seg av framdrift for ferjefri E39.

Svar:

Eg kan stadfeste at regjeringa Solberg har som mål å overoppfylle Nasjonal transportplan 2014-2023. I opposisjon hadde Høyre og FrP klare mål om raskare utbygging av ferjefri E39, noe vi i regjering har igangsatt arbeid med. Eg viser til at for 2014 vart løyvinga til planlegging auka etter forslag frå den nye regjeringa. Ein vesentleg del av denne auken blir nytta til planlegging av ferjefri E39, både konkrete utbyggingsprosjekt og det sentrale prosjektet for vurdering av teknologiske løysingar mm. Løyvingar dei kommande åra vil bli nærare vurdert i samband med dei årlege budsjetta og i arbeidet med Nasjonal transportplan for perioden 2018-2027. Eg konstaterer samtidig at i media har tidlegare statsråder i den raudgrøne regjeringa vært kritisk til at regjeringa har høyt fokus på ferjefri E39.

SPØRSMÅL NR. 980**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 27. juni 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp slutterklæringen fra Nordisk Forum?»

BEGRUNNELSE:

Den store likestillingskonferansen har samlet mer enn 20 000 deltakere i Malmö. De nordiske kvinnene har diskutert mange aktuelle problemstillinger og konferansen har sluttet seg til et sluttdokument som inneholder 63 krav og anbefalinger. 5 av disse ble vurdert som viktigere enn de andre.

Likestillingsministeren mottok kravene på vegne av den norske regjeringa, krav som en samlet nordisk kvinnebevegelse står bak.

Svar:

12.-15. juni 2014 inviterte den nordiske kvinnebevegelsen til Nordiskt Forum Malmö 2014 – New Action on Women's Rights (NF2014).

Målet med Nordisk Forum 2014 var å mobilisere i forkant av Beijing +20 til fortsatt kamp for jenters og kvinners rettigheter og kår nasjonalt og internasjonalt. Jeg var selv til stede siste dag og fikk overlevert slutterklæringen fra denne viktige konferansen.

Under FNs 4. kvinnekongress i Beijing 1995 ble det utarbeidet en handlingsplan som forplikter regjeringene innarbeide likestilling i all politikktforming og i alle planleggingsprosesser. Beijing-plattformen behandler 12 kritiske områder som særlig skal prioriteres for å oppnå likestilling mellom kvinner og menn. Hvert tema gir en beskrivelse av kvinners situasjon med forslag til tiltak. Sluttdokumentet fra Nordisk Forum, «Feministiska överenskommelser och krav», tar også opp 12 ulike tema og disse sammenfaller i stor grad med Beijing-plattformens, for eksempel økonomi, vold og seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, bærekraftig utvikling, arbeidsliv, demokratisk deltakelse og likestillingsintegrering. Knyttet til de 12 områdene i slutterklæringen formuleres i alt 63 initiativ og krav som en klar utfordring til myndighetene i de nordiske landene. Disse krav og initiativ gjelder så vel nasjonal politikk som i et globalt perspektiv.

Det er en klar sammenheng mellom de forpliktelsene Norge er bundet av gjennom å ha sluttet seg til Beijing-plattformen, og flere punkter i sluttdokumentet fra Nordisk Forum 2014. Jeg kan forsikre om at også denne regjeringen vil følge opp Norges forpliktelser internasjonalt.

I tillegg arbeider også regjeringen med å sette i verk en framtidsrettet likestillingspolitikk på nasjonalt nivå. Jeg vil peke på tre konkrete arbeider mitt departement er i gang med som vil bringe likestillingen framover, og slik sett også være svar på flere av utfordringene sluttdokumentet peker på.

Regjeringen har startet arbeidet med en stortingsmelding om likestilling mellom menn og kvinner. Vi tar sikte på å fremme den for Stortinget i løpet av 2015. Regjeringen vil fjerne hindringer som begrenser kvinners og menns valgfrihet og vil i meldingen sette fokus på utvalgte samfunnsområder med særlige likestillingsutfordringer. Aktuelle områder er blant annet oppvekst og utdanning, arbeidsliv og entreprenørskap, vold og overgrep samt helse. Både kvinners og menns utfordringer vil bli belyst, og meldingen vil også ha et tydelig minoritetsperspektiv.

I tillegg planlegger vi også å fremme en stortingsmelding om familiepolitikken, som også er relevant for likestillingen mellom menn og kvinner. Vi må sikre valgfrihet og fleksibilitet og legge til rette for at familiene har mulighet til å ta egne valg. Sentrale tema i meldingen vil bl.a. være trygge familier og godt foreldreskap, likestilt foreldreskap, valgfrihet og fleksibilitet, gode oppvekstvilkår, omsorgssvikt, barnefattigdom, vold og overgrep. Vi tar sikte på å legge fram meldingen om en framtidig familiepolitikk i løpet av 2016.

Regjeringen arbeider som kjent også med en felles likestillings- og ikke-diskrimineringslov. Ideen om å samle diskrimineringsvernet er hentet fra menneskerettighetene, og regjeringen ønsker at vernet mot diskriminering skal være like godt for alle diskrimineringsgrunnlag. Diskrimineringslovutvalget, som leverte sin utredning til regjeringen i 2009, anbefalte én felles likestillings- og ikke-diskrimineringslov. Vi planlegger å sende loven på bred, offentlig høring på nyåret i 2015.

Det nordiske samarbeidet er viktig for Norge, også innen likestillingsfeltet. Som representanten Aasrud er kjent med, markerer vi i år 40-års samarbeid på likestillingsfeltet i regi av Nordisk Ministerråd (NMR). Under det islandske formannskapet legger vi i disse dager siste hånd på et nytt fireårig samarbeidsprogram for perioden 2015-2018. Mine nordiske kolleger og jeg har blitt enige om at vi skal satse på 1) det offentlige rommet og 2) velferd og innovasjon som de to viktigste tema de neste fire årene. Vi har lagt opp til at bærekraftig utvikling med fokus på mangfold og menn og gutters deltakelse i likestillingsarbeidet vil følge arbeidet som gjennomgående tema.

Det ovenstående borger for en framoverlent og framtidsrettet politikk for likestilling mellom menn og kvinner. Samtidig ønsker vi en likestillingspolitikk der vi sikrer enkeltindividet valgfrihet og muligheten til å leve et liv ut ifra egne forutsetninger og interesser. For å fremme likestilling, ønsker vi å bruke positivt, stimulerende virkemidler snarere enn økt kvotering og mer byråkrati.

Det foregår allerede et godt arbeid for å fremme likestilling mellom kvinner og menn, både nasjonalt så vel som internasjonalt. Flere initiativ er tatt, og jeg kjenner meg derfor trygg på at det pågående politiske arbeidet imøtekommer mange av de utfordringer sluttdokumentet fra Nordisk Forum reiser.

SPØRSMÅL NR. 981

Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 25. juni 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Den 20.08.2013 ble det offentliggjort at Miljøverndepartementet ville justere grensa i Markaloven slik at ny skytebane på Lahaug i Skedsmo ble mulig utenfor markagrensa. Dette skulle skje gjennom ny forskrift om grensejustering av Marka. Denne forskriften har ennå ikke kommet.

Kan statsråden avklare at denne forskriften vil være klar raskt, og eventuelt når, og dersom den ikke er klar raskt, vil hun gi dispensasjon til at kommunen kan starte regulering av ny skytebane?»

Svar:

Det følger av markaloven at Kongen ved forskrift kan treffe vedtak om justering av markagrensen. I mars 2012 var et forslag til forskrift om justering av markagrensa gjenstand for høring. Forslaget la ikke opp til å justere markagrensen slik at skytebanen på Lahaugmoen kunne flyttes. Den forrige regjeringen ved

daværende miljøvernminister Bård Vegar Solhjell offentliggjorde imidlertid i august 2013 at han ville justere markagrensen ved Lahaugmoen i Skedsmo slik at skytebanen på Skjetten skulle kunne flyttes dit. Denne beslutningen ble aldri formalisert.

Som representanten Solhjell er godt kjent med, er denne saken omfattende med mange områder som skal vurderes. Jeg vil foreta en ny vurdering av forslagene i lys av høringsuttalelsene. Det er vanskelig for meg å angi akkurat når arbeidet med forskriften blir ferdig. Jeg vil imidlertid gjøre mitt ytterste for å få forskriften ferdig så fort som mulig, og har som mål at dette skal skje innen utgangen av inneværende år.

Oppstart av planarbeid innenfor Marka krever tillatelse fra fylkesmannen å tillate oppstart av planlegging for ny skytebane før forskriften er vedtatt, vil være å foregripe et vedtak som skal treffes av Kongen i statsråd. Jeg ønsker derfor ikke å bekrefte at slik tillatelse vil gis.

SPØRSMÅL NR. 982**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 26. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Klassekampen skriver 19.06.2014 at regjeringen har tatt opp igjen arbeidet med å få på plass en returavtale med Eritrea. Arbeidet ble avsluttet av forrige regjering på grunn av omfattende menneskerettsbrudd i landet. Siden den gang har lite endret seg i landet og det internasjonale samfunnet fordømmer regimets menneskerettsbrudd og lukkethet.

Jeg tillater meg derfor å spørre justisministeren hvilken ny informasjon regjeringen har fått som tilsier at det nå er trygt å tvangsreturnere mennesker til Eritrea?»

BEGRUNNELSE:

I et notat ang risikoer ved returer fra Landinfo (31. januar 2014) kommer det fram at Eritrea er et lukket og totalitært samfunn. Myndighetene er svært vare for all kritikk som kan oppfattes som en trussel mot regimet. Og at landet siden frigjøringen i 1993 har utviklet seg til ett av verdens mest totalitære regimer, med stadige brudd på menneskerettighetene. Det kommer også frem at eritreiske myndigheter vet at de fleste som forlater landet søker asyl, og at søknadene kan inneholde kritiske anmerkninger om hjemlandet.

Landinfo er kunnskapsenheten til utlendingsforvaltningen og skal legge grunnlaget for en kunnskapsbasert asylopolitikk. Som Landinfo viser til er Eritrea et lukket land hvor det daglig blir utført menneskerettsbrudd. FNs spesialrapportør melder at de fleste som returneres til Eritrea forsvinner og forblir borte. Norge er en forkjemper for menneskerettigheter og utvikling, og har ved flere anledninger

krevd at Eritreiske myndigheter åpner opp og innfrir befolkningens rettigheter.

Da det ikke ser ut til å ha blitt noe markant endring er det derfor svært betenkelig at regjeringen har innledet samtaler med mål om å få til en returavtale.

Svar:

Det er et mål for Regjeringen å arbeide for returavtaler med flere land. Eritreere er den desidert største gruppen asylsøkere til Norge, med 3 258 søknader i 2013 og 1 440 søknader ved utgangen av mai i år. Det befinner seg over 500 utreisepliktige eritreere på norske mottak.

Når det gjelder statssekretær Gulatis besøk i Eritrea omhandlet samtalene migrasjonsspørsmål og mulighetene for et samarbeid om retur. Spørsmål om menneskerettigheter og økt åpenhet overfor verdenssamfunnet var også tema som ble diskutert. Dette er viktige temaer for Norge. Vårt ønske er å fortsette med samtaler i nær fremtid, samt innhente mer kunnskap om forholdene i Eritrea.

Jeg må imidlertid minne om at det i henhold til utlendingsloven er UDI og UNE som behandler søknader om beskyttelse i Norge. Departementet kan ikke instruere om utfallet i enkeltsaker, med unntak av saker som omhandler grunnleggende nasjonale interesser og/eller utenrikspolitiske hensyn. I sin saksbehandling foretar UDI og UNE vurderinger av om retur er forsvarlig og om vedtakene som fattes er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser. Regjeringen har tiltro til at UDI og UNE foretar sine vurderinger på en forsvarlig måte.

SPØRSMÅL NR. 983**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 27. juni 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Deler kulturministeren Svein Harbergs oppfatning om manglende tillit til Kulturrådet?»

BEGRUNNELSE:

Mandag 16. juni deltok undertegnede i debatt på Litteraturhuset i Oslo sammen med kulturkomitéleder Svein Harberg og andre. Under debatten kommer Svein Harberg med en overraskende påstand om at det er manglende tillit til Kulturrådet.

Svar:

Norsk kulturråd har siden etableringen blitt pålagt stadig nye oppgaver og er i dag en kompleks virksomhet med flere besluttende organer som forvalter en rekke ulike ordninger. I 2013 behandlet Norsk kulturråd samlet mer enn 16 700 søknader.

Med sin sentrale rolle har Norsk kulturråd stor betydning i norsk kulturliv, både lokalt, regionalt

og nasjonalt. Jeg mener Kulturrådet har nødvendig tillit og legitimitet for oppgaven, noe som blant annet underbygges av et svært lavt antall klager på søknadsbehandlingen.

På grunn av Kulturrådets store betydning i norsk kulturliv er det likevel grunn til å følge organisasjonens utvikling nøye, også med tanke på å sikre at den til enhver tid har nødvendig legitimitet overfor alle de ulike miljøer den forholder seg til.

Utredningsgruppen som har gjennomgått Norsk kulturråd peker i sin rapport på viktigheten av å klargjøre Norsk kulturråds mandat og oppgaver og sikre nødvendig transparens i beslutningsprosessen. Råd og utvalg må ha bred faglig og geografisk representasjon. Kulturrådets arbeidsmåter, søknadsprosedyrer og kommunikasjonsrutiner bør utvikles i tråd med brukernes behov og det må utvikles klare retningslinjer for behandling av habilitetsspørsmål. Norsk kulturråd er allerede godt i gang med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 25. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil justisministeren iverksette for å redusere tilleggsbelastningene knyttet til økonomi, bolig og arbeid som ofte følger med når et menneske bryter ut av et voldelig samliv?»

BEGRUNNELSE:

I mai 2014 fortalte en kvinne til TV2 om de økonomiske tilleggsbelastningene hun fikk i forbindelse med at hun brøt ut av et voldelig forhold. Hun opplevde en stor belastning med tap av barnebidrag mens mannen sonet en dom for vold mot henne. Saken illustrerer hvor utfordrende det kan være å bryte ut av et voldelig forhold. De økonomiske tilleggsbelastningene som i mange tilfeller følger med kan gjøre en vanskelig livssituasjon enda mer krevende. Saken viser hvorfor det er svært viktig at kommunene og of-

fentlige etater bistår de menneskene som bryter ut av en hverdag preget av vold i hjemmet. Kommunene skal, jf. krisesenterlova, sørge for at kvinner og menn som bryter ut av voldelige forhold får støtte og hjelp i den fasen hvor man skal etablere seg på ny.

Svar:

Ulike offentlige etater og flere departementer har oppgaver med å bistå de som bryter ut av en hverdag preget av vold i hjemmet. Justis- og beredskapsdepartementet har ansvar for blant annet politi og voldsoffererstatning. Vi arbeider stadig med forbedringer, både når det gjelder politiets håndtering av disse sakene og av voldsoffererstatningsordningen. Jeg vil imidlertid fremheve at voldsoffererstatning er og bør være en subsidiær ordning. Hjelpen til de som bryter ut av et voldelig samliv bør først og fremst skje ved

støtte på det menneskelige planet og ved hjelp gjennom det ordinære støtteapparatet.

Justis- og beredskapsdepartementet koordinerer handlingsplan mot vold i nære relasjoner der flere departementer har tiltak for å forebygge vold i nære relasjoner og for å beskytte og hjelpe ofrene.

Når det gjelder økonomi, bolig og arbeid, er det ASD som har et hovedansvar for å legge til rette for gode tiltak. BLD har ansvar for barnebidrag og for lov

om kommunale krisesentertilbud. Også andre departementet har ansvar i arbeidet med å bedre situasjonen for de som lever i eller bryter ut av voldelige samliv. Det finnes mange gode tilbud, men jeg ser også at det er mangler, blant annet når det gjelder koordineringen av tilbudene. Derfor har jeg tatt initiativ til et samarbeid mellom berørte departementer for å få etablert en styrket offeromsorg, og denne vil også komme dem som bryter ut av voldelige forhold til gode.

SPØRSMÅL NR. 985

Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 24. juni 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Har arbeidsgruppen som i løpet av høsten 2014 skal fremme en faglig anbefaling om ny befalsordning fått i mandat å vurdere både: en videreutvikling av gjeldende befalsordning, herunder yrkesbefal, avdelingsbefal og kontrakts befal, og – en modell basert på et spesialistkorps, inkludert vervede mannskaper, og vil statsråden sikre fortløpende tilbakemelding til Stortinget om arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål om status i arbeidet med å utrede befalsordningen besvart av forsvarsministeren 18. juni 2014. Statsråden besvarer spørsmålet om at en arbeidsgruppe tar sikte på å ferdigstille sin interne faglige anbefaling høsten 2014.

Det er positivt og kan være en viktig oppfølging av kompetansemeldingen jfr. Innst. 384 S (2012-2013) jf. Meld. St. 14 (2012-2013). Statsråden er ikke presis på om arbeidsgruppen har fått et mandat som er i tråd med Stortingsflertallets behandling av kompetansemeldingen jfr. Innst. 384 S 2012-2013) jf. Meld. St. 14 (2012-2013).

Utenriks- og forsvarskomiteens flertall sier i Innst. 384 S (2012-2013) at de finner det naturlig at utredningsområder som fagmilitært er en del av forsvarssjefens ansvarsområde, blir utredet i Forsvarsstaben.

Er utredningsområder som fagmilitært er en del av forsvarssjefens ansvarsområde, blitt utredet i Forsvarsstaben eller som en del av arbeidsgruppens arbeid?

En samlet utenriks- og forsvarskomite legger i samme innstilling til grunn at «reformen vil ivaretas av en egen styringsgruppe og at utredning av ny personellordning, herunder befalsordningen, vil være prioritert aktivitet og at FD vil ha en tett dialog med blant annet forsvarssjefen og hans stab.».

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 20. juni 2014 med spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kåre Simensen om arbeidet med å utrede en faglig anbefaling om endringer i personellordningene, herunder befalsordningen. Meld. St. 14 (2012-2013) og Innst. 384 S (2012-2013) legger premisser for arbeidsgruppens mandat gjennom tydelige krav til en fremtidig personellordning. Arbeidsgruppen har fått i oppdrag å foreta en vurdering av prinsippmodeller for å ivareta militære spesialister, herunder en videreutvikling av dagens befalsordning og en modell basert på et spesialistkorps. Arbeidet kan medføre endringer i gjeldende rammer og lovverk. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte. Jeg viser for øvrig til mitt svar av 18. juni i år på brev fra Stortingets president av 11. juni d.s. med spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kåre Simensen om arbeidet med denne utredningen.

SPØRSMÅL NR. 986**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 27. juni 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsråden begrunne hvorfor regjeringen tror lokale folkevalgte i kommuner som frivillig ønsker å slå seg sammen, og som vil ha ansvar for økonomien i den nye sammenslåtte kommunen, i forkant av dette vil foreta uheldige økonomiske disposisjoner og strategiske tilpasninger og lokaliseringer?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har sendt på høring et lovforslag som skal styrke den statlige kontrollen med økonomien i kommunene. Kommunale vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler blir med regjeringens forslag ikke gyldig før de er godkjent av fylkesmannen. Begrunnelser for forslaget er at regjeringen vil unngå det de kaller «uheldige økonomiske disposisjoner og strategiske tilpasninger i forkant av kommunereformen». Regjeringen sier frivillighet er utgangspunktet for reformen.

Svar:

Et stort flertall på Stortinget sluttet seg til behovet for kommunereformen i behandlingen av kommuneproposisjonen 18. juni, se Innst. 300 S (2013-2014).

Kravet om statlig godkjenning av lån og langsiktige leieavtaler skal bidra til at man unngår konflikter mellom kommuner som er aktuelle for sammenslåing og skal legge grunnlaget for gode tjenester i sammenslåtte kommuner. Større låneopptak bør vurderes ut fra en framtidig kommunestruktur, ikke dagens. Det er gjort nærmere rede for forslaget i høringsnotatet departementet sendte ut 14. mai. Høringsfristen var 25. juni.

I høringsnotatet heter det: «I forkant av sammenslåinger kan lånegjelda auke fordi det sitjande kommunestyret kan investere og velte kostnadane over på den nye, større kommunen.» Denne risikoen var bakgrunnen for et krav om statlig økonomisk kontroll med fylkeskommunene i forkant av forvaltningsreformen i årene 2007 til 2009, se Ot.prp. nr. 14 (2006-2007) Om lov om endringer i kommuneloven (kontroll med fylkeskommunenes økonomi fram til forvaltningsreformens ikrafttredelse). Den samme risikoen er bakgrunnen for den generelle økonomiske kontrollen i forkant av sammenslutninger som inndelingsloven legger opp til. I Ot.prp. nr. 41 (2000-2001) punkt 10.2.4 som lå til grunn da inndelingsloven ble vedtatt, blir det vist til at «det har vist seg at uheldige investeringar ofte kjem før det er gjort endeleg vedtak om samanslåing.»

Jeg vil gjerne få understreke at lovforslaget ikke går ut på at kommunene blir registrert i ROBEK eller må søke om godkjenning for å vedta investeringer generelt. Lovforslaget går ut på at vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler må ha godkjenning fra fylkesmannen.

Fordi det har vært relativt få kommunesammenslåinger de siste årene, kan jeg ikke besvare spørsmålet fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås ved å vise til konkrete «strategiske tilpasninger» i norske kommuner. Problemstillingen har ikke vært løftet fram i evalueringene av de siste sammenslåingene i Norge.

Høringsfristen var 25. juni, og uttalelsene blir i disse dager lest og drøftet i departementet. Jeg tar sikte på å legge fram en proposisjon for Stortinget til høsten.

SPØRSMÅL NR. 987**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 27. juni 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan definerer regjeringen ‘unormale låneopptak og plasseringer’?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i høringsbrev av 14. mai i år foreslått at fylkesmannen skal godkjenne alle kommunale låneopptak, langsiktige leieavtaler og lokaliseringer i en treårs periode. Statssekretær Jardar Jensen sier i Klassekampen 18. juni at «Fylkesmannen skal sjå på unormale låneopptak og plasseringer, alt anna vil skje likt som før».

Svar:

Det er gjort nærmere rede for forslaget i høringsnotatet departementet sendte ut 14. mai. Jeg understreker at lovforslaget ikke går ut på at kommunale vedtak om lokalisering trenger godkjenning fra fylkesmannen.

Kravet om statlig godkjenning av lån og langsiktige leieavtaler skal bidra til at man unngår konflikter mellom kommuner som er aktuelle for sammenslåing og skal legge grunnlaget for gode tjenester i sammenslåtte kommuner. Tanken bak forslaget er helt enkelt at større låneopptak bør vurderes ut fra en framtidig kommunestruktur, ikke dagens.

Lovforslaget og høringsnotatet bruker ikke uttrykksmåten «unormal», men uttrykksmåten kan være egnet når en skal skissere hovedtrekkene i lovforslaget. Låneopptak som ikke kan regnes som «strategiske tilpasninger», skal fylkesmannen godkjenne. Med andre ord vil mer «normale» låneopptak bli godkjent. Departementet vil legge opp til en effektiv og ubyråkratisk behandling av søknader om godkjenning av låneopptak og langsiktige leieavtaler.

Det gjaldt et krav om statlig økonomisk godkjenning for fylkeskommunene i forkant av forvaltningsreformen i årene 2007 til 2009. Denne godkjenningsordningen var ikke gjenstand for forutgående offentlig høring, men omtalen av den i Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen) punkt 7.2 kan kaste lys over hvordan det dagjeldende godkjenningskravet ble anvendt:

«Under gjeldende godkjenningsordning, der samtlige vedtak om lån eller langsiktig leie skal godkjennes, har departementet i vurderingen lagt vekt på at formålet med ordningen er å hindre investeringer som har karakter av strategiske tilpasninger forut for reformen. Departementet har ikke sett det som hensiktsmessig å legge begrensninger på investeringsnivået i seg selv. Av hensyn til det fylkeskommunale selvstyret skal det mye til før departementet prøver hensiktsmessigheten av fylkeskommunale vedtak, så lenge låneformålet er lovlig og det ikke er åpenbart at låneopptaket eller den langsiktige leieavtalen knytter seg til mer strategiske tilpasninger forut for en eventuell ny fylkesinndeling. Departementet har etter at godkjenningsordningen ble gjort obligatorisk for samtlige fylkeskommuner, ikke funnet grunn til å nekte noen av fylkeskommunene de låneopptakene som de har vedtatt, med mindre formålet med lånet har vært i strid med kommuneloven.»

Jeg viser til at fylkesmannen har inngående kjennskap til alle kommuner i fylket og deres økonomi og utfordringer. Fylkesmannen har også kjennskap til hvilke inndelingsendringer som vil kunne være aktuelle lokalt. Dette gir fylkesmannen et godt grunnlag for å føre den nødvendige kontrollen med låneopptakene til kommunene i forkant av kommunereformen.

Høringsfristen ble satt til 25. juni, og uttalelsene blir i disse dager lest og drøftet i departementet. Jeg tar sikte på å legge fram en proposisjon for Stortinget til høsten.

SPØRSMÅL NR. 988**Innlevert 19. juni 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 25. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Ser statsråden behovet for at «jurist» kan bli en beskyttet tittel, i likhet med eksempelvis sivilarkitekt og siviløkonom, slik at den kun kan benyttes av personer med en cand.jur-grad eller en master i rettsvitenskap?»

BEGRUNNELSE:

Jusstudiet var tidligere et seksårig embetsstudium som gav den akademiske tittelen cand.jur. For en tid tilbake ble studiet, sammen med en rekke andre studier, endret til en femårig mastergrad i rettsvitenskap.

Den siste tiden har flere utdanningsinstitusjoner tilbudt en treårig bachelorgrad i rettsvitenskap, og disse studentene begynner nå å bli ferdige med sine studier og skal søke jobb. Dette medfører enkelte utfordringer med hensyn til hvem som bør kunne kalle seg «jurist». Tradisjonelt har «jurist» vært knyttet til en fem-/seksårig utdanning, og er nok også noe mange forbinder med lang utdanning og høy kompetanse både hva gjelder juridiske kunnskaper og kunnskap om juridisk metode.

Etter undertegnades syn er det betydelig forskjell på en juridisk bachelorgrad og en mastergrad/cand.jur-grad, og tittelen «jurist» bør forbeholdes dem som innehar en mastergrad/cand.jur-grad.

Undertegnede er for øvrig kjent med at enkelte har ytret seg om at det kan være hensiktsmessig med en egen definisjon av hvem som kan benytte tittelen jurist i den nye advokatloven som er under utarbeidelse, og imøteser også statsrådens eventuelle betraktninger om dette.

Svar:

Den som har fullført en mastergrad i rettsvitenskap, kan bruke tittelen «master i rettsvitenskap». Dette er en tittel som er beskyttet etter Kunnskapsdepartementets gradsforskrift (forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler). Etter gradsforskriften er det Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø som har rett til å gi denne tittelen. Dette innebærer at det bare er kandidater som har avlagt en femårig mastergrad ved disse utdanningsinstitusjonene som kan bruke denne tittelen, og jeg mener at dette dekker behovet for å opplyse om forskjellen mellom kandidater som har tatt en mastergrad i rettsvitenskap og kandidater som har tatt en treårig bachelorgrad i rettsvitenskap.

Gradsforskriften beskytter også enkelte titler som ble gitt etter tidligere gradssystem. Dette gjelder blant annet tittelen cand. jur. Dette innebærer at institusjoner ikke kan tildele de beskyttede titlene, alene eller som en del av en annen tittel. Dette betyr også at enkeltpersoner ikke kan titulere seg med en slik tittel, uten at vedkommende har oppnådd den tilsvarende graden gjennom utdanningssystemet.

Gradsforskriften gir en beskyttelse av gradstitler, og ikke profesjonstitler, med unntak av blant annet sivilarkitekt og siviløkonom. Grunnen til at nettopp disse titlene er beskyttet, er i stor grad fordi utdanningsinstitusjoner har tildelt titlene på vitnemål. Jurist har ikke vært benyttet av utdanningsinstitusjonene som en gradstittel, og jeg mener derfor at det ikke er naturlig at departementet beskytter tittelen jurist i medhold av gradsforskriften.

Når det gjelder spørsmålet om beskyttelsen av tittelen jurist bør inntas i advokatloven, er dette noe du i så tilfelle må ta med justis- og beredskapsministeren.

SPØRSMÅL NR. 989**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 26. juni 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Kriteriene for å få godkjenning av Vox som privat tilbyder av norsk og samfunnsfagundervisning er: faglig og pedagogisk kvalitet og seriøs drift av virksomhet. Mediene melder om useriøs drift blant flere av disse private tilbyderne. Det kan se ut som om kriteriene ikke er gode nok og at kontrollen med aktørene er for svak.

Hvordan vil kunnskapsministeren sikre kvaliteten hos de private tilbyderne av norsk og samfunns-kunnskapsundervisning godkjent av Vox?»

Svar:

Det er jeg som Barne-, likestillings- og inkluderingsminister som er ansvarlig for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven. Utgangspunktet for ordningen med godkjenning av private tilbydere av opplæring i norsk og samfunnskunnskap, er at personer med plikt til opplæring etter introduksjonsloven skal kunne velge fritt blant tilbydere av slik opplæring. Vox, Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk, fikk i mai 2008 i oppdrag å etablere en ordning med godkjenning av private tilbydere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Kriterier som ligger til grunn for Vox sin godkjenning av private tilbydere er blant annet:

- Formålet med opplæringen skal være å styrke innvandreres mulighet for å kunne delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv. Opplæringen må gis etter bestemmelsene i introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.
- Tilbyder skal ha rutiner for kartlegging av deltakere, og utarbeide en individuell plan for den enkelte deltaker.
- Tilbyder er forpliktet til å utstede deltakerbevis for gjennomførte timer.
- Tilbyder skal ha inngående kjennskap til de obligatoriske norskprøvene.
- Tilbyder vedkjenner seg informasjonsplikt overfor deltakere om vilkår som gjelder for søknad om henholdsvis permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap.
- Tilbyder skal ved søknad sende inn skatteattest og utskrift fra Enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene. Skatteattest skal sendes inn årlig i den perioden godkjenningen gjelder for.

- Tilbyder er forpliktet til ikke å ta en urimelig høy kursavgift sammenlignet med den betalingen andre aktører tar for samme opplæring.
- Tilbyder skal ha undervisningslokaler som er forsvarlige og egnet til undervisning av voksne. Tilbyder må oppfylle kravene til helse, miljø og sikkerhet, jf. HMS-erklæringen.
- Vox gir godkjenning for tilbydere som oppfyller kravene. Godkjenningen gjelder for en periode på 3 år. Dersom det oppdages forhold som er i strid med lov, forskrift eller forutsetningene for godkjenningen, kan godkjenningen trekkes tilbake. Det knyttes ikke rettigheter til godkjenningen. Det er per i dag 24 private tilbydere som er godkjent av Vox.

Informasjon om godkjenningsordningen finnes på Vox sin nettside, herunder hvem som er godkjent og for hvilken periode. Private tilbydere som er interessert i godkjenning får tilsendt søknadsskjema og kriteriene i en veiledning etter forespørsel til Vox.

Vox gjennomfører stedlig tilsyn med utvalgte tilbydere. Tilsynet kontrollerer bl.a. kjennskap til regelverket, styringsdokumentene, faglig og pedagogisk kompetanse og at det foreligger avtaler mellom deltakere og tilbyder, inkludert en individuell plan. Det ble gjennomført et tilsyn høsten 2013 og ett i mars i år. Ytterligere ett tilsyn er planlagt i 2014. Ifølge Vox avdekker tilsynene et stort behov for informasjon og oppfølging av private tilbydere. Dette gjelder særlig kjennskap til læreplanen og de nye prøvene, i tillegg til hvilke krav som stilles til dokumentasjon av timer som deltakerne trenger for å søke permanent opphold eller statsborgerskap. Vox planlegger å øke omfanget av tilsyn med de godkjente tilbyderne i 2015. Foreløpig er det ikke planlagt å holde prøve for de som søker godkjenning, men Vox ser at det kan være behov for en slik prøve.

Vox inviterer jevnlig de godkjente tilbyderne til seminar med temaer knyttet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. De vurderer å gjøre disse seminarene obligatorisk for godkjente tilbydere og aktuelle søkere for at de skal få godkjenning. Til høsten planlegger Vox et todagers seminar for alle private tilbydere. Programmet skal i stor grad vies styringsdokumentene (lover, forskrifter, inkl. læreplanen og de nye prøvene), samt informasjon om godkjenningsordningen.

Departementet mitt har god dialog med Vox om godkjenningsordningen av de private tilbyderne. De regelmessige tilsynene vil avdekke om det er behov for ytterligere tiltak for å sikre kvaliteten hos disse, for eksempel endringer i kriteriene for å bli godkjent.

SPØRSMÅL NR. 990**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Viser til skriftlig spørsmål nr. 277, datert 16. januar 2014, der jeg etterlyste når rapporten med gjennomgang av de nasjonale behandlings- og kompetansesentre vil bli tilgjengelig. Helseministeren svarte at han tok sikte på at en samlet rapport som også omfattet mulighet for tettere samarbeid med kompetansetøttemiljø innenfor psykisk helse, barnevern og andre relevante miljøer ville foreligge i løpet av 1. kvartal 2014. Når kommer rapporten?»

Svar:

Jeg har mottatt den omtalte rapporten, som er utarbeidet av Helsedirektoratet og Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Rapporten vil i nærmeste fremtid bli tilgjengelig på hjemmesiden til Helsedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 991**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell****Besvart 27. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil justis- og beredskapsministeren dokumentere sin påstand om at den forrige regjeringen la opp til 'at den nye straffeloven først kunne bli satt i kraft i perioden 2018-2019, muligens enda senere'?»

BEGRUNNELSE:

I pressemelding av 18.06.2014 er justis- og beredskapsministeren sitert på at: «Da jeg tiltrådte som justis- og beredskapsminister, lå det an til at den nye straffeloven først kunne bli satt i kraft i perioden 2018-2019, muligens enda senere».

Dette står i direkte motstrid til det tidligere statsråd Grete Faremo sa i fjor: «Faremo erkjenner at dette arbeidet vil ta tid, men har fortsatt god tro på at den nye straffeloven, som ble vedtatt i 2005 med påfølgende endringer i 2009, likevel skal kunne tre i kraft i sin helhet innen 2017. Politiet ser nå på muligheter for å korte ned denne tiden.» (VG, 20.03.13). Det samme fremgår også blant annet i intervju med Dagbladet.no: «Politiets nye straffesakssystem vil være operativt senest i 2017. Vi jobber aktivt for å få det klart før det.» (22.04.2013). Med andre ord samsvarer dette ikke med det justis- og beredskapsministeren sier var tidsestimatet, med det Faremo sa at var tidsestimatet. Justis- og beredskapsministeren unnlater også å fortelle i pressemeldingen, at det allerede

var satt i gang et arbeid med å korte ned tiden det vil ta å sette i kraft den nye straffeloven av forrige regjering, slik Faremo kunne fortelle i 2013.

Svar:

Da jeg tiltrådte som Justis- og beredskapsminister var det valgt en strategi som innebar at iverksetting av den nye straffeloven var avhengig av politiets Merverdiprogram. Planverket som ble presentert for den nye regjeringen viste at den nye straffeloven tidligst kunne iverksettes 2 år og 2 måneder etter oppstart av gjennomføringsprosjekt.

Merverdiprogrammet er underlagt regelverket for store statlige investeringer. Ekstern kvalitetssikring av konseptvalget (KS1) var blitt levert sommeren 2012. Kvalitetssikrer kom med anbefalinger om iverksetting av tiltak for å redusere risiko før man gikk til ekstern kvalitetssikring av forprosjektet (KS2). For å verifisere om politiet hadde tatt tilstrekkelige grep ble det av den forrige regjering bestilt og påbegynt et tilleggsoppdrag til KS1. Rapport fra ekstern kvalitetssikrer ble mottatt 6. november 2013. Hovedkonklusjonen var at politiet hadde hatt en positiv utvikling, men burde bruke minst ½ år til for å ferdigstille tiltakene.

I praksis innebar behovet for risikoredusering at det kunne starte i 2016. Da ville vi være godt inne i

2018 som mulig iverksettingsdato. Det var også en rekke usikkerhetsmomenter i prosjektet som raskt kunne bidra til ytterligere forsinkelse. Derfor er det rett å bruke 2018-19, muligens enda senere som forrige regjeringens utgangspunkt for ikraftsetting i praksis.

Jeg har hele tiden ment at det ikke er akseptabelt at det tar så lang tid før Stortingets vedtak iverkset-

tes, og som kjent satt i gang arbeid som muliggjør iverksetting av den nye straffeloven i løpet av sommeren 2015. Arbeidet er fremdeles forbundet med risiko, men det arbeides hardt både i departementet og i Politidirektoratet for å få den nye straffeloven iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 992

Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 27. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke umiddelbare planmessige og økonomiske tiltak vil samferdselsministeren iverksette for å få på plass en planfri overgang over jernbanen i Skogn sentrum?»

BEGRUNNELSE:

Jernbaneverket har nedlagt innsigelse mot et planlagt bygg med 45 leiligheter i Skogn. Det varsles om nye innsigelser av utbyggingsplaner i området. Bakgrunnen er at Jernbaneverket krever konkrete planer for en planfri kryssing av jernbanen for både gående, syklende og bilister.

Det er store og viktige regulerings- og utbyggingsplaner på gang i området. Dette gjelder både i forhold til utbygging av leiligheter i Skogn sentrum og nye store boligfelt som er under regulering i Holåsen Vest og Skillelia.

Det er viktig at store utbyggingsplaner i Skogn ikke blir utsatt for lenge og på ubestemt tid. En planfri overgang er derfor et viktig utbyggingstiltak for næringsliv og beboere i Skogn. Det er derfor behov for snarlige tiltak for å få på plass en planfri overgang over jernbanen og eventuelt en ny veitrasé for denne.

Svar:

Ulykker på de om lag 3 600 planovergangene på det norske jernbanenettet er en viktig årsak til dødsfall og alvorlige ulykker i forbindelse med jernbanedriften. Sikring og sanering av planoverganger er derfor et høyt prioritert satsingsområde for regjeringen. I 2013 ble det brukt om lag 50 mill. kr og på Jernba-

neverkets budsjett for 2014 er det satt av 70 mill. kr til slike tiltak. Også i 2015 vil dette arbeidet bli høyt prioritert.

Jernbaneverket gjennomfører planovergangstiltak på grunnlag av risiko og nytte/kost iht. en samlet plan for sikring og sanering av planoverganger, hvor tiltak der risikoen og den sikkerhetsmessige gevinsten er størst, prioriteres.

Jernbaneverket opplyser at planovergangen på Skogn i dag er sikret med helbomanlegg. Det er likevel registrert flere tilfeller av uønskede hendelser ved planovergangen de siste årene. Det er bl.a. registrert nesten-påkjørsel av bil og ulovlig ferdsel over planovergangen, selv om bommene lå nede. Det har også skjedd at barn løper over planovergangen foran toget. Erfaringsmessig er det store mørketall, da mange farlige situasjoner ikke blir oppdaget og rapportert.

I regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag, vedtatt av Nord-Trøndelag fylkesting i møte 25. april 2013, står det bl.a. at «tilrettelegging for utvidelse av jernbanelinja og sikkerhet langs linja skal vektlegges sterkere i takt med modernisering av togtrafikken.»

Jernbaneverket opplyser også at etaten sammen med Levanger kommune og Statens vegvesen har avtalt oppstart av en mulighetsstudie for utbedring av kryssingsforholdene i Skogn sentrum. Dette arbeidet er planlagt for oppstart i august 2014. En mulighetsstudie er et viktig redskap for å få frem problemstillingene, finansiering og tiltak.

Jernbaneverket har forsikret meg om at de vil arbeide for at innsigelsen kan løses raskt i den videre dialogen, ev. i et meklingsmøte, mellom partene.

SPØRSMÅL NR. 993**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan ser helseministeren på spørsmålet om autorisasjon av akupunktører?»

BEGRUNNELSE:

Akupunktur brukes aktivt av mange, også i samspill med behandling i den offentlige helsetjeneste. Flere leger henviser sine pasienter til akupunktur. Det er etablert utdanning i akupunktur på bachelor-nivå. Når offentlige godkjenningsordninger mangler reises spørsmålet om ikke en autorisasjonsordning burde innføres for å sikre kvalitet og pasientsikkerhet.

Svar:

I representantens begrunnelse for spørsmålet er det vist til at akupunktur brukes av mange, og også i samspill med behandling i den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Det vises også til at flere leger henviser pasienter til akupunktur og at det er etablert utdanning på bachelor-nivå. Endelig viser representanten til at manglende offentlig godkjenningsordning av akupunktur reiser spørsmål om ikke en autorisasjonsordning burde innføres for å sikre kvalitet og pasientsikkerhet.

Som representanten trolig er kjent med har akupunktørene anmodet Helse- og omsorgsdepartementet om å bli omfattet av den autorisasjonsordning som i dag er innført gjennom helsepersonelloven. Totalt har departementet mottatt slik anmodning fra ti ulike personellgrupper.

De aller fleste av disse autorisasjonsanmodningene ble sendt departementet under den forrige regjeringen, herunder autorisasjonsanmodningen fra akupunktørene. Disse sakene har vært undergitt en grundig saksbehandling, og har blant annet vært forelagt Helsedirektoratet for vurdering og tilråding. Den totale saksbehandlingstiden for mange av disse sakene har dessverre vært lang, men jeg tar sikte på å avslutte departementets behandling av alle de ti autorisasjonsanmodningene om svært kort tid. Departementets konklusjon vil selvfølgelig bli oversendt de personellgrupper som har anmodet om autorisasjon og jeg vil også påse at departementets konklusjon blir tilgjengelig på departementets nettside. Svaret på representantens spørsmål vil da også fremgå av den vurdering og konklusjon som da blir kjent. Dersom representanten utover dette skulle ha behov for ytterligere utdyping av departementets vurderinger og konklusjon, vil jeg selvfølgelig imøtekomme dette.

SPØRSMÅL NR. 994**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 30. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren gjøre rede for den norske regjeringens syn på den olje- og gassvirksomheten som i dag foregår i den sør-østlige delen av Middelhavet, utenfor kysten av Israel?»

BEGRUNNELSE:

I 2012 sendte UD ifølge TV2, ut en advarsel til de norske selskaper som engasjerte seg i olje- og gassvirksomheten i denne delen av Middelhavet. Til NTB uttalte norsk ambassadør i Israel, Svein Sevje, at det ikke er uproblematisk å delta i dette området. I vei-

ledning utgitt av UD opplyses det at norske myndigheter ikke i noe tilfelle kan oppfattes dit hen at de gir samtykke eller støtte til aktivitet i områder som dette. Selskaper som fikk problemer ville i liten grad få bistand fra norske myndigheter, het det videre.

Det er liten tvil om at slike uttalelser fra offisielle norske myndigheter skaper et inntrykk som gjør det vanskelig for norsk næringsliv, inkludert statens eget oljeselskap, å engasjere seg i virksomhet i dette området.

Det er av stor betydning for norsk olje- og gassindustri og mulighetene for økt samarbeid mellom Norge og Israel å få avklart om dette er synspunkter som dagens regjering deler, eller om Høyre/FrP-regjerin-

gen har en annen oppfatning av norsk industris deltakelse i aktiviteten i dette området enn den forrige.

Flere norske selskaper har allerede engasjert seg i denne delen av Middelhavet. Det er tatt initiativ til samarbeid omkring bl.a. kompetanseutvikling på olje- og gassektoren på høgskole- og universitetsnivå mellom Norge og Israel. Det vil være av stor betydning for å kunne få til økt samarbeid om industri- og teknologiutvikling innenfor olje og gass mellom de to landene om norske myndigheter hadde inntatt en tydeligere positiv holdning til virksomheten som foregår i disse delene av Middelhavet.

Svar:

De maritime grensene for det sør-østlige Middelhav, herunder Israels kontinentalsokkel, er i stor grad uavklarte. Libanon og Israel har trukket motstridende grenser unilateralt. Libanon har for øvrig protestert mot en avgrensingsavtale som ble inngått mellom Israel og Kypros i 2010, under henvisning til at gren-

sen overlapper med det libanesiske kravet. Det er heller ikke foretatt noen maritim avgrensning mot sokkel og havområder som genereres av Gazastripen.

Norske myndigheter tar ikke stilling til uløste avgrensningsspørsmål som ikke berører norske havområder, men oppfordrer partene til å løse uavklarte spørsmål i tråd med folkeretten. Erfaring har vist at det kan være lettere å oppnå enighet om avgrensingen dersom spørsmålet om ressursutnyttelse i omstridte områder ikke settes på spissen før avgrensningsspørsmålet er løst.

Regjeringens klare tilrådning til norske selskaper er at det bør utvises tilbakeholdenhet med hensyn til undersøkelser og utnyttelse av naturressurser i havområder med uavklarte eller omstridte jurisdiksjonsforhold.

Jeg vil understreke at denne forsiktighetslinjen og oppfordringen til norske selskaper gjelder i omstridte områder generelt, og denne er ikke spesielt knyttet til Israel.

SPØRSMÅL NR. 995

Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Anders Tyvand

Besvart 25. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva er kjønnsfordelingen på søknader og opptak til lærerutdanningen for 1.-7. trinn og for 5.-10. trinn de to siste årene?»

BEGRUNNELSE:

Da lærerutdanningen ble lagt om i 2009 i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 11 (2008-2009), og man gikk inn for en spesialisering mot ungdomstrinnet eller barnetrinnet allerede første studieår, ble det fremsatt en bekymring om at resultatet av tidlig spesialisering ville føre til en skjev kjønnsfordeling mellom trinnene. Antakelsen var at spesialiseringen ville føre til en forsterket mangel av mannlige lærere på barnetrinnet.

Svar:

Representant Tyvand ønsker en redegjørelse for kjønnsfordelingen på søknader og opptak til grunnskolelærerutdanningene for trinn 1-7 og 5-10. Jeg refererer her til søknads- og opptakstall fra 2012 og 2013.

I 2012 og 2013 var 79,9 % av førstevalgssøkerne til grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 trinn kvin-

ner. Ved opptakstidspunktet ble endelig kvinneandel hele 83 % i 2012 og 83,9 % i 2013. For grunn-skolelærerutdanningen for trinn 5-10 var 57,6 % av førstevalgssøkerne kvinner i 2012 og 60,6 % i 2013. Ved opptakstidspunktet ble kvinneandelen 63 % i 2012 og 66,2 % i 2013.

Tallene viser at det er en skjev kjønnsfordeling. Tall fra DBH viser at kvinneandelen blant opptatte studenter på allmennlærerutdanningen i 2008 og 2009 lå rundt 75 %. Det kan derfor se ut som om innføringen av grunnskolelærerutdanningene vil bidra til at vi nå får en forskyvning av kjønnsbalansen blant lærere i grunnskolen, med færre mannlige lærere på 1. – 4. trinn og flere på mellom- og ungdomstrinnet.

Lærerrekutteringskampanjer har de siste to årene hatt en særlig oppmerksomhet rettet mot å rekruttere flere menn og personer med minoritetsbakgrunn inn i lærerutdanningene. Kampanjen for 2014 var utelukkende innrettet mot grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn. Dette er imidlertid et langsiktig arbeid. For å sikre elevene gode lærere så trenger vi de beste, både menn og kvinner. Jeg vil derfor fortsette arbeidet med å gjøre læreryrket til et attraktivt yrke for alle.

SPØRSMÅL NR. 996**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 27. juni 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil statsråden bidra til at det fortsatt kan arrangeres filmfestivaler i Norge i framtida?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede viser til den prekære økonomiske situasjonen ved mange av landets filmfestivaler som en følge av reduserte inntekter for Film & Kino. Grunnen til de reduserte inntektene er nedgang i DVD-salg mv.

De finansielle utfordringene for Film & Kino – og i forlengelsen også filmfestivaler – er en problemstilling som ble løftet av mange aktører under fjorårets valgkamp, og som fortsatt er svært aktuell. Undertegnede mener det er behov for tiltak også i forkant av den kommende stortingsmeldingen om film.

Svar:

Regjeringen er godt kjent med at inntektsnedgangen i Norsk kino- og filmfond, som forvaltes av Film & Kino, har fått konsekvenser for størrelsen på tilskuddene til norske filmfestivaler. Ansvarsdelingen mellom staten og Film & Kino vil være et av temaene i den kommende stortingsmeldingen om film, men regjeringen har allerede satt i verk tiltak for å avhjelpe situasjonen. I påvente av filmmeldingen la regjeringen i sitt budsjett for 2014 inn et engangstilskudd på 7,5 mill. kroner til Norsk kino- og filmfond øremerket filmfestivaler. I tillegg ga regjeringen også bevilgninger til andre filmkulturelle tiltak som finansieres via Norsk kino- og filmfond, herunder et engangstilskudd på 3,7 mill. kroner til cinematek utenfor Oslo, samt at ansvaret for filmtiltak for barn og unge fra budsjettåret 2014 ble overført fra Film & Kino til Norsk filminstitutt.

Finansieringen av filmfestivaler for budsjettåret 2015 må vi komme tilbake til i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 997**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 1. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Korleis vil justisministeren sørge for å gjera regelverket om offentlegghetslova kjent for kommunane og følge opp at uheldig praksis ikkje er utbredt i norske kommunar?»

GRUNNGJEVING:

Stavanger Aftenblad har gjennom artikkelserier om «barneoppgjør» avdekket ein svært uheldig praksis i Stavanger kommune der saksbehandling og møter ikkje har fulgt regelverket i offentlegghetslova. Det er svært viktig for tilliten til lokaldemokratiet at offentlegghetslova vert fulgt slik at media og publikum kan gjera seg kjent med forvaltninga. Det finnes regelverk om unntak for offentleggjering, men unntak for journalføring er ikkje mogleg. Det er ekstra alvorleg

at dette framstår som ein langvarig praksis i ein av Norges største kommunar.

Svar:

Kort tid etter at offentleglova tok til å gjelda, gjennomførte departementet ei rekkje kurs og andre opplæringstiltak som tok for seg det nye regelverket. På mange av desse kursa var kommunar representerte. Representantar frå departementet har heilt sidan offentleglova tok til å gjelda dessutan halde mange innlegg om lova og tilknytt regelverk på konferansar, faglege samlingar og liknande der representantar frå kommunar er til stades, og dette vil halde fram.

Vidare vart det, etter at lova tok til å gjelda, arrangert eit omfattande kurs spesielt for fylkesmennene. Her vart problemstillingar knytte til kommunane særleg tekne opp, med sikte på vidare rettleiing til

kommunane. Fylkesmennene er klageinstansar for avgjerder etter offentleglova frå kommunar og kommunalt tilknytte aktørar, og det er fylkesmennene som står for mykje av rettleiinga på området overfor kommunane, både gjennom kurs og direkte kontakt med kommunar.

Justis- og beredskapsdepartementets Rettleiar til offentleglova har vorte distribuert til kommunane, og det har vorte orientert om høvet til å bestille fleire ek-

semplar av denne. Denne rettleiaren gjev omfattande informasjon om korleis lova skal forståast og praktisast, òg med sikte på tilhøva i kommunane. Til sjuande og sist er det eit ansvar for kommunane å nytte dei verkemidla som finst, slik som rettleiaren, rettleiing frå fylkesmennene, kurs og anna. Når det gjeld konkrete tilfelle av uheldig praksis i kommunar, er fylkesmennene som klageinstans dei næraste til å følge opp dette.

SPØRSMÅL NR. 998

Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås

Besvart 9. juli 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det vises til spørsmål 15:920 (2013-2014) fra stortingsrepresentant Geir Pollestad og statsrådens svar der han ikke vil bidra til å gi de beregninger som etterspørres. Jeg vil be statsråden levere de beregninger som etterspørres.

Vil statsråden levere disse beregningene og om ikke vil jeg vite hva som gjør det umulig å foreta beregningene?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet ønskes besvart ut fra de premisser som er beskrevet i spørsmål 15:920.

Svar:

Jeg setter pris på at Senterpartiet viser interesse i Regjeringens planer og virkemidler for å bygge mer vei og redusere bompengandelen. Som kjent har Regjeringen og det borgerlige stortingsflertallet allerede økt bevilgningene til planlegging og prosjektering av veiprosjekter, og en rekke veiprosjekter er fremskynnet. Bevilgningene til vedlikehold og asfaltering er også økt, til glede for bilister og næringsliv over hele landet. Gjenstående behov er dog svært store, og det er viktig at arbeidet ytterligere styrkes i årene fremover.

Som kjent arbeides det med en bompengereform, hvor det blant annet skal gjøres grep som å redusere antall bompengeselskap til noen få, redusere lånerenten, kompensere renteutgifter via statsbudsjettet m.m. I

foregående stortingsperioder er antallet bompengeselskaper og nivå på bompengegjelden økt kraftig. Sunnvolden-erklæringen legger derimot til grunn at bompengandelen skal reduseres. Det er under H/FrP regjeringen så langt fjernet bomstasjoner på sju strekninger, og bompengegjelden er redusert i flere prosjekter.

I skriftlig spørsmål 15:920 (2013-2014) fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, tidligere statssekretær i Samferdselsdepartementet, ble det bedt om detaljert beregning av hvordan noen bruddstykker i Regjeringens omtalte overgangsordning i bompengesektoren ville slå ut for 13 prosjekter. I sitt spørsmål hevder representanten Sjølmo Nordås at undertegnende «ikke vil bidra til å gi svar på de beregninger som etterspørres.» Det er ikke riktig. I mitt svar skrev jeg at:

«[...] ønske om beregninger dreier seg om enkeltmomenter i overgangsordningen for rentekompensasjonsordningen for bompengelån. [...] Den skisserte overgangsordningen er et steg på veien mot de større endringene i bompengesektoren. Regnestykkene som viser de faktiske besparelsene i det enkelte prosjekt sammenlignet med tidligere rammebetingelser må vi komme tilbake til når utformingen av rentekompensasjonsordningen er på plass.»

Jeg bekrefter at det jeg skrev i svarbrev til representanten Pollestad står ved lag. Beregningene for endringer i de 13 ulike bompengeprojektene vil gjøres tilgjengelig for Stortinget straks tallmaterialet foreligger.

SPØRSMÅL NR. 999**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 26. juni 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Jeg har fått en henvendelse fra en privat næringsdrivende som har fått beskjed fra Tollregion Oslo og Akershus om at selskapet må forvente en saksbehandlingstid på rundt 6 måneder for å få tilbakeført feilaktig påført toll.

Er dette normal saksbehandlingstid i Tollvesenet og hva vil statsråden gjøre for å få ned saksbehandlingstiden?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet tar utgangspunkt i en henvendelse fra selskapet West System Norge AS. Det er en bedrift med 10-13 ansatte og har en omsetning på ca. 35 millioner kroner. Saken har saksnummer 14/32284.

Selskapet tok kontakt med Tollvesenet ved Tollregion Oslo og Akershus 10. april 2014 for å få tilbakebetalt en påført ekstra toll på 26 567 kroner. 27. mai 2014 fikk selskapet beskjed om at de måtte påregne en saksbehandlingstid på 4-5 måneder.

Svar:

Toll- og avgiftsetaten har «God service overfor brukerne» som et av sine hovedmål. På generelt grunnlag ønsker regjeringen at all saksbehandlingstid skal være kortest mulig. Toll- og avgiftsetaten foretar årlig et meget stort antall refusjoner av tidligere mottatt fortolling. Tollregion Oslo og Akershus alene har hittil i 2014 mottatt om lag 5 500 søknader om refusjon. Det er riktig som det oppgis i spørsmålet, at det for tiden er om lag 6 måneders saksbehandlingstid på saker om etterberegning og refusjon av tidligere mottatte fortollinger. Både Toll- og avgiftsdirektoratet og jeg ønsker å få ned lengden på denne saksbehandlingstiden.

Toll- og avgiftsetaten har fra mai i år forenklet saksbehandlingsrutinene og tatt i bruk en elektronisk løsning for etterberegning og refusjon av tidligere mottatte fortollinger. Dette innebærer blant annet at det i de aller fleste sakene ikke vil være behov for skriftlig søknad. Toll- og avgiftsdirektoratet forventer at endringene vil få stor effekt på saksbehandlingstiden på de fleste av sakene i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 1000**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 3. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan Statsministeren, på bakgrunn av det ho sjølv sa under 'Øvelse Gemini', gjere greie for kva nye tiltak ho vil setje i gang framover for å få betre utstyr, trening og fraktekapasitet i politiet og i forsvaret, og som ikkje var sett i gang av førre regjering – samt forklare kva som ligg i at regjeringa har sett i gang tiltak for å få ned 2-timars beredskapen til Forsvaret på transportstøtte?»

GRUNNGJEVING:

Viser til skriftleg spørsmål av 04.06.2014, dokument nr. 15: 897 (2013-2014), med spørsmål om kva Statsministeren sikta til då ho sa til TV2 03.06.2014 at ho ville ruste opp både forsvaret og politiet i åra som kjem, og konkretiserte dette til å handle om utstyr,

trening, og fraktekapasitet med helikopter. Dette spørsmålet var vidaresendt av Statsministarens Kontor til Justis- og beredskapsministeren.

På grunn av det særskilte mangelfulle svaret frå Justis- og beredskapsministeren, som ikkje relaterte seg til spørsmålet, er eg diverre nøydd til å stille eit oppfølgingsspørsmål til statsministeren for å få klårheit i kva ho sikta til då ho lanserte nye tiltak hjå TV2 i samband med Øvelse Gemini.

I staden for å svare på det konkrete spørsmålet om planane statsministeren skisserte for framtida hjå TV2, valde Justis- og beredskapsministeren fyrst å peike bakover på førre regjering. Deretter viste han til at han har teke initiativ til å få ned 2-timars-beredskapen til Forsvaret som transportstøtte, men seier ikkje til kva initiativ dette er, sjølv om eg openbart

har stilt eit spørsmål som krev konkrete svar (sjå spørsmålet: «Kva nye tiltak [...]»).

I tredje avsnitt viser statsråden til at han har løyva meir pengar til politi i budsjettet for 2014, men spørsmålet mitt viser til kva som er planane framover, ikkje bakover (sjå spørsmålet: «[...] i nær framtid [...]»). I siste avsnitt skriv statsråden at han vil følge opp politianalysa. Diverre er heller ikkje det svar på spørsmålet (sjå spørsmålet: «[...] og som ikkje vart sett i gang av førre regjering»). I sum er resultatet at eg ikkje har fått svar på det eg spurte om.

Svar:

Spørsmålet er sendt til statsministeren, som har bede meg som ansvarleg statsråd om å svare på spørsmålet frå representanten Tajik.

Eg syner til spørsmål nr. 15/897 frå same spørjar. Eg svarer då slik på spørsmålet:

«Representanten Tajik er truleg kjent med at det på ulike nivå vert gjennomført ei rekke tiltak for å betre politiet sitt utstyr, trening og fraktekapasitet.

Den førre regjeringa starta nokre tiltak, men var kome særskilt kort når den nye regjeringa starta sitt arbeid.

Stoltenberg II-regjeringa godtok at Forsvaret med sin 2-timar beredskap skulle vere hovudtransportstøtte til bistandsressursane. Eg meiner ein ikkje kan godta så lang reaksjonstid, og har sett i gang fleire tiltak for å betre denne. Ei utfordring med dette arbeidet er likevel at det tek noko tid før ein snøggare reaksjonstid kan iverksettast.

Denne regjeringa føreslo også ei tilleggsloyving i statsbudsjettet, som er 100 millionar kroner høgare enn Stoltenberg II sitt framlegg. Bemanning og utstyr inngår i dette beløpet.

Regjeringa arbeider med å følgje opp politianalysa, der fleire relevante forhold som utstyr og transport vert handsama. I tillegg kjem ei rekke større og mindre tiltak, som vil gjere politiet betre rusta til å løyse sine oppdrag enn dei var under den førre regjeringa.»

Eg kan ikkje sjå grunnlag for å svare annleis på dette spørsmålet enn i svaret på spm. 897.

Vi har sett i gang eit arbeid for å betre Forsvaret sin transportstøtte til politiet. Det er ikkje teke nokon endeleg avgjerd om korleis dette skal skje. Vi vil orientere Stortinget på eigna måte om resultatet av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1001

Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Øyvind Halleraker

Besvart 27. juni 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«På en pressekonferanse i NSB-konsernet nylig ble det lagt fram planer fram mot 2024 for IC strekningene på Østlandet. Ringeriksbanen var ikke med på noen plansjer eller i pressemeldingen. Dette til tross for at Stortinget med stort flertall har gått inn for Ringeriksbanen som den fjerde IC strekningen, og at denne skal planlegges og realiseres så snart som mulig. Dette fordi den kanskje er den mest lønnsomme strekningen.

Vil statsråden bekrefte at dette fortsatt gjelder og at han vil instruere NSB om dette?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede kjenner til at det i ettertid er uttalt fra NSB at man kom i skade for å vise gamle plansjer. På pressekonferansen fikk imidlertid ledelsen i NSB spørsmål fra pressen om hvorfor ikke Ringeriksbanen var med i planene, til tross for Stortings vedtak og Regjeringens uttalte politikk. Da svarte man at

dette var IC planer de hadde arbeidet med lenge og at dette var deres utgangspunkt for planer fram mot 2024. Det er alvorlig og selvsagt ikke bra. Det er derfor påkrevet med en presisering fra Samferdselsministeren for å rydde enhver tvil til side om viljen til å realisere dette viktige prosjektet. Dessuten at planleggingen pågår for fullt slik at man kan innfri de mål som ble definert i behandlingen av NTP.

Svar:

Regjeringen har slått fast at Ringeriksbanen skal regnes som en av InterCity-strekningene, på samme måte som strekningene Oslo-Skien, Lillehammer og Halden. Dette hersker det ingen tvil om og ble slått fast i Samferdselsdepartementets brev av 20. desember 2013 til Jernbaneverket med føringene for det videre arbeidet med Ringeriksbanen. Som jeg kommer tilbake til nedenfor, er Jernbaneverket i full gang med dette arbeidet.

På pressekonferansen i NSB som representanten Halleraker viser til, ble blant annet strategien for kon-

sernets utvikling av de eiendommene som NSB eier langs InterCity-strekningene presentert. NSB opplyser at formålet var å vise at nye tilbud innen samferdsel skaper grunnlag for endringer innen både bosetting og næringsvirksomhet. Siden dette strategiarbeidet startet før det ble bestemt av H/FrP regjeringen at Ringeriksbanen skulle inngå som en del av InterCity-strekningene, har NSBs datterselskap ROM Eiendom arbeidet mest med de øvrige tre InterCity-strekningene hvor pågående investeringsprosjekter og videre planlegging av dobbeltsporutbygging har kommet lenger enn for Ringeriksbanens del. NSB opplyser imidlertid at NSB/ROM Eiendom vil innarbeide Ringeriksbanen i sin IC-strategi for knutepunktsutvikling når trasé og stasjonsplassering for banen er nærmere fastlagt.

Slik jeg ser det, har NSB ved ROM Eiendom over tid vært svært aktive med å utvikle eiendommene de eier i tilknytning til eksisterende stasjonsområder til både bolig og næringsutvikling. Dette har bygd opp under toget som en attraktiv transportform og bidratt med gode resultater for NSB-konsernet. Jeg føler meg derfor, gitt dagens organisering innenfor jern-

banesektoren, trygg på at NSB og ROM Eiendom vil gripe de muligheter som Ringeriksbanen gir for videre utvikling av deres eiendommer i Hønefoss.

Som nevnt over er Jernbaneverket i full gang med det videre arbeidet for Ringeriksbanen. Etaten vil i løpet av oktober 2014 utarbeide en rapport med svar og anbefalinger på departementets oppdrag av 20. desember 2013. Videre ba Samferdselsdepartementet i brev av 27. januar 2014 Statens vegvesen og Jernbaneverket om å avklare viktige grenseflater mellom prosjektene Ringeriksbanen og E16 Skaret – Hønefoss frem mot sommeren 2014. Et hovedspørsmål har vært å avklare om, og eventuelt hvor, det etter en faglig vurdering bør planlegges med felles korridor for veg og jernbane.

I notat oversendt 18. juni 2014, og som er å finne på Samferdselsdepartementets hjemmesider, svarer etatene ut denne bestillingen. Statens vegvesen og Jernbaneverket peker her på ulike handlingsalternativ for den videre planleggingen av både E16 Skaret – Hønefoss og Ringeriksbanen. Samferdselsdepartementet vil nå gå grundig gjennom notat før det tas stilling til de problemstillinger som reises her.

SPØRSMÅL NR. 1002

Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 27. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Politiet uttrykker bekymring vedrørende barns bruk av soft guns og replica våpen. De melder om skader på andre barn og på eiendom, og frykter at slike lekevåpen kan forveksles med ekte våpen slik at politiet risikerer å skyte personer med lekevåpen.

Hvilke grep tar justisministeren mot økende bruk av replicavåpen og for å sikre at 18-årsgrensen overholdes (også ved nettsalg) og vil han kreve merking/farging av slike våpen på lignende måte som f.eks. USA for at de ikke skal forveksles med ekte våpen?»

Svar:

Etter våpenloven er det forbudt å bære luft- og fjærvåpen samt våpenetterligninger på offentlig sted uten aktverdig grunn. Våpenet eller våpenetterligningen skal uansett oppbevares skjult dersom det transporteres. Overtredelse av forbudet kan føre til straff med bøter eller fengsel.

Det er 18 års aldersgrense for kjøp og bruk av luft og fjærvåpen. Det kan gis dispensasjon av politiet fra

alderskravet, men personer under 16 år kan ikke få slik dispensasjon. 18 årsgrensen sikres blant annet ved at luft og fjærvåpen kun kan selges gjennom forhandler med bevilling til å selge slike våpen. Forhandlerne må forsikre seg om at kjøper oppfyller alderskravet. Ved brudd på regelverket kan kjøper ilegges bøter eller fengselsstraff, og forhandler risikerer å miste bevillingen.

Jeg vil også påpeke at foreldre har et ansvar dersom de med vitende og vilje lar sine barn bruke denne typen våpen uten forsvarlig tilsyn. De vil da etter omstendighetene risikere straff etter våpenlovens bestemmelser og erstatningsansvar dersom bruken av slike våpen forårsaker skader.

Slik jeg vurderer situasjonen setter dagens regelverk tydelige grenser for kjøp og bruk av denne typen våpen. Brudd på regelverket er alvorlig, noe som markeres med muligheten for å gi bøter og fengselsstraff. Jeg vil følge med på utviklingen for å se om det blir behov for ytterligere innskjerping, men mener foreløpig at dagens regelverk er tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 1003**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 8. juli 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan forsvarsministeren redegjøre nærmere for hvordan departementet har fulgt opp spørsmålet om etiske overtramp i MAN konsernet, og hvordan alvorret i denne saken er blitt formidlet både muntlig og skriftlig bl.a. overfor det MAN-tilknyttete selskapet som nettopp har inngått en milliardkontrakt med Forsvaret om leveranse av militære kjøretøyer?»

BEGRUNNELSE:

I sitt svar av 17.6.2014 på mitt spørsmål av 6.6.2014 redegjør forsvarsministeren nærmere for de krav Forsvarsdepartementet stiller til leverandører som gjør seg skyldig i etiske overtramp, bl.a. om å gjøre opp for seg overfor dem som er rammet. Utgangspunktet for spørsmålet var en bekymringsmelding fra et norsk rederi som mener seg påført store tap på grunn av slik atferd fra et selskap innenfor konsernet MAN.

I sitt svar begrunner forsvarsministeren inngåelse av milliardkontrakt med Rheinmetall MAN Military Vehicles med at de ikke fant grunnlag for å koble eventuelle etiske overtramp i selskapet MAN Turbo & Diesel med Forsvarets kontraktspart. Jeg har forståelse for at konsernstruktur og selskapsmessige tilpassinger kan gjøre en slik kobling krevende. Samtidig gir det grunn til årvåkenhet når de to industrigiganter – herunder MAN – som sammen eier det selskapet Forsvaret skal kjøpe lastevogner av – begge er utsatt for etterforskning og gransking i ulike sammenhenger for korrupsjon og etiske overtramp.

Det er positivt at Forsvarsdepartementet fant det riktig å foreta sine egne undersøkelser overfor MAN og har tatt bekymringsmeldingen fra det norske redieriet på alvor. Av preventive grunner er det viktig med åpenhet om dette og om de krav som Forsvaret stiller til sine leverandører. Jeg vil derfor be forsvarsministeren utdype hvordan departementet har fulgt opp denne bekymringsmeldingen, herunder om departementet har bedt kontraktspartneren Rheinmetall MAN Military Vehicles formidle klar beskjed til MAN Turbo & Diesel SE at etiske standarder må oppfylles fullt ut for å kunne oppnå framtidige kontrakter med det norske forsvaret. Relevant korrespondanse som viser departementets oppfølging på dette punkt bes tatt med i svaret.

Svar:

Jeg viser til brevet fra Stortingets president av 23. juni 2014 med spørsmål nr. 1003 fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad om etiske overtramp i MAN-

konsernet. Det vises videre til Forsvarsdepartementets foreløpige svar av 30. juni. Da jeg mottok bekymringsmeldingen fra selskapet I.M. Skaugen SE (IMS) ble det umiddelbart besluttet å invitere representanter fra IMS og selskapet Rheinmetall MAN Military Vehicles GmbH (RMMV) til møte om saken. Bekymringsmeldingen fra IMS ble tatt svært alvorlig. Møtet med IMS ble avholdt 12. februar 2014, og møtet med RMMV ble avholdt 6. mars 2014. Gjenstand for møtet med IMS var å få en nærmere redegjørelse for påstandene fremsatt i brevet fra IMS av 23. desember 2013 til meg, mens formålet med møtet med RMMV var å få deres syn på de fremsatte påstandene i brevet fra IMS slik at de fikk mulighet til å komme med tilsvaret. Det ble ført omforent møtereferat fra begge møtene. Konklusjonen etter møtene var at IMS er i en privat rettstvist med selskapet MAN Turbo & Diesel SE. MAN Turbo & Diesel SE er et heleid datterselskap av MAN SE, og har ingen direkte tilknytning til RMMV. RMMV har Rheinmetall AG som majoritetseier, og er underlagt Rheinmetalls styrings- og instruksjonsrett. Det er dessuten Rheinmetalls omfattende etiske regelverk som RMMV forholder seg til. Det ble ikke funnet grunnlag for å koble RMMV med MAN Turbo & Diesel SEs forhold til IMS. Etter møtene med IMS og RMMV og etter at de omforente møtereferatene ble sendt ut, har det funnet sted en uformell dialog, herunder et nytt møte mellom IMS og Forsvarsdepartementet. Deretter ble det sendt avsluttende brev om saken. I brevet til RMMV understrekes bl.a. viktigheten av at de etiske retningslinjene som er trukket opp for anskaffelser til forsvarssektoren, blir fulgt. I tillegg ble RMMV anmodet om å videreformidle til rette ledelsesnivå i MAN Turbo & Diesel SE at høy etisk standard hos leverandører er et kriterium for å vinne fremtidige kontrakter med det norske forsvaret. Forsvaret tar arbeidet innenfor holdninger og etikk, herunder etisk handel, svært alvorlig. Det gjennomføres egne e-læringskurs hvor regelverket gjennomgås. FD har etablert et eget senter for integritetsbygging som bidrar aktivt i anti-korrupsjonsarbeidet både nasjonalt og internasjonalt. Før inngåelse av kontrakter krever Forsvaret at mulige leverandører leverer inn en egenerklæring om hvordan bedriftens etiske regelverk er samt hvordan det følges opp internt i selskapet. Det er egne klausuler i Forsvarets kontrakter som gjør at Forsvaret kan avslutte kontraktsforholdet dersom en bedrift dømmes for korrupsjon eller lignende forhold. Forsvarsdepartementet vil selvsagt følge nøye med på lastevognanskaffelsen i fremtiden, slik vi også gjør ved andre anskaffelser.

SPØRSMÅL NR. 1004**Innlevert 20. juni 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil kunnskapsministeren ta initiativ til større nordisk samarbeid innen medisinsk forskning?»

BEGRUNNELSE:

En del høyspesialisert medisinsk utvikling og forskning krever betydelige investeringer som gjør at vi kun har råd til å ha det ett sted. Ett eksempel på dette er forskning knyttet til sykdommen amyotrofisk lateralsklerose (ALS). Dette er en sykdom som hvert år tar livet av rundt 100 mennesker i Norge, noe som utgjør en dobling de siste 50 årene. Det er lite forskning på dette i Norge, mens det ved Umeå universitet i Sverige finnes et forskningsmiljø som har forsket på denne sykdommen i over 20 år. Her kunne vi hatt et nordisk forskningssamarbeid som ville kommet pasienter i begge landene til gode.

Svar:

Kunnskapsministeren har oversendt svaret til meg for besvarelse.

Norge deltar i et nordisk helsesamarbeid for perioden 2013-2015 gjennom programmet Holdbar nordisk velferd, i regi av Nordisk ministerråd. Programmet har som formål å finne frem til innovative løsninger for å fornye de nordiske velferdssamfunn. Løsningene skal bidra til økt kvalitet og likhet innen helse, omsorg og utdanning. Forskning for velferd er et av innsatsområdene. Her er det initiert samarbeid gjennom konkrete tiltak og aktiviteter, samt nordiske plattformer for dialog og kunnskapsutveksling.

To treårige samarbeidsprosjekter (2013-2016), et om kliniske multisenterstudier og et om høyspesialisert behandling, inngår i satsingen.

Gjennom kliniske multisenterstudier testes effekt og sikkerhet av ny diagnostikk og behandling på pasienter. Kliniske studier krever store pasientgrupper for å få sikre resultater. Innenfor de enkelte nordiske landene alene kan dette være vanskelig å oppnå innenfor en rimelig tidshorison. Dette er bakgrunnen for det treårige prosjektet for å etablere et nordisk samarbeid om slike studier. Prosjektet omfatter (i) etablering av et nettverk kalt Nordic Trial Alliance med sekretariat i Nordforsk og forankring i alle de nordiske landene, (ii) utvikle en felles web-portal med relevant informasjon og (iii) gjennomføre flere nordiske demonstrasjonsstudier. Nye nasjonale studier på små pasientgrupper bør i tråd med dette vurderes

deres for deres potensiale for å gjennomføres som en multisenterstudie på et nordisk nivå.

Helse- og omsorgsdepartementet har de to siste årene gitt de regionale helseforetakene styringssignaler om å støtte opp om Nordic Trials Alliance. Det ble i vinter lyst ut 6 mill. NOK til kliniske forskningsprosjekter gjennom Nordic Trials Alliance. Utlysningen er åpen for forskning på alle pasientgrupper og sykdommer, inkludert ALS. Ansvaret for gjennomføring av prosjektet innenfor kliniske multisenterstudier er gitt til Nordforsk. Nordforsk er et organ under Nordisk ministerråd som finansierer nordisk forskningssamarbeid og gir råd om nordisk forskning, og skal tilføre merverdi til det arbeidet som allerede pågår i de nordiske landene.

Videre har Bo Könberg initiert et prosjekt innen det samme innsatsområdet, forskning for velferd. Det er utarbeidet en rapport «Det framtidige nordiske helse-samarbeidet» med en rekke forslag, blant annet om å etablere et virtuelt senter for registerbasert forskning, samt et nordisk nettverk for sjeldne diagnoser.

Omfanget av forskning på amyotrofisk lateralsklerose (ALS) er noe begrenset i Norge. Kunnskaps-senteret gjennomførte i 2012 en større kunnskapsoppsummering knyttet til bruk av hjemmerespirator for denne pasientgruppen. Forskningsrådet har i dag ingen pågående prosjekter på ALS, og det er heller ikke motatt søknader om forskningsmidler innen ALS siden 2000. Forskningsprosjekter knyttet til ulike ALS-tematikker skjer imidlertid ved flere sykehus og universiteter, blant annet ved Akershus universitetssykehus HF, Haukeland universitetssykehus HF og Universitet i Oslo. Dette inkluderer prosjekter innen basalforskning, epidemiologi (læren om sykdommens forløp, årsaker og konsekvens) og organisering av ALS-omsorg. Det er en målsetning at denne forskningen på sikt skal komme pasienten til gode. Departementet er videre kjent med at det innenfor Fellesprogrammet for forskning på neurodegenerative sykdommer og Alzheimer (JPND) i EU pågår to prosjekter knyttet til ALS. Norge deltar i programmet, men norske forskere er ikke med i disse to prosjektene.

Som det fremgår av ovennevnte, er det etablert flere initiativ for å styrke internasjonalt forskningssamarbeid, som også åpner for samarbeid om forskning på ALS. Det vil imidlertid være opp til forskningsmiljøene selv å søke om forskningsmidler og å etablere et nordisk eller internasjonalt forskningssamarbeid om ALS.

SPØRSMÅL NR. 1005**Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 26. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«UDI har bestemt å legge ned Stavanger asylmottak. Dette har skapt store reaksjoner, både blant beboere og politikere i Stavanger. Mottaket blir betegnet som vellykket og mange av beboerne har bodd der lenge og fått sterk tilknytning til Stavanger.

Kan Barne-, likestillings- og inkluderingsministeren redegjøre for hva slags vurdering som er lagt til grunn for nedleggelse av mottaket i Stavanger?»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har ansvar for at alle som søker beskyttelse får et tilbud om innkvartering i asylmottak. Departementet har delegert denne

oppgaven til Utlendingsdirektoratet (UDI) og samtidig sagt at ev. inngåelser av kontrakt om mottaksdrift skal skje etter anskaffelsesregelverket.

På grunn av variasjon i antall asylsøkere som kommer til landet, og antallet som flytter ut av mottak, vil behovet for mottaksplasser hele tiden variere. UDI har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet i mottakssystemet til enhver tid tilpasset behovet. Avtalen UDI har inngått for drift av Stavanger mottak er ikke sagt opp, men har utløpsdato 31.8.2014, etter seks års drift. UDI har på bakgrunn av sine vurderinger besluttet å ikke konkurranseutsette plassene ved Stavanger mottak, men å la avtalen utløpe.

SPØRSMÅL NR. 1006**Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 30. juni 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden forsikre seg om at de ledige personellressursene som ikke lenger skal arbeide med kontroll og sanksjoner vil bli satt til å drive annen aktiv oppfølging av sykmeldte ved de lokale NAV-kontorene?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Stortingets behandling av Prop 102 L (lovendringer om forenkling av regelverket om oppfølging av sykmeldte som følge av ny IA-avtale) der en samlet Arbeids- og sosialkomite presiserer viktigheten av at når sanksjonsregimet bortfaller og kontrollmekanismene endres som følge av innføring av ny IA-avtale fra 1. juli 2014 må de (ca.) 69 stillingene som tidligere var satt til å drive oppfølging av kontroll- og sanksjonsregimet settes til annen aktiv oppfølging av sykmeldte. Det er viktig at NAV prioriterer oppfølging i sykmeldingsløpet aktivt og at disse endringene i lovverket ikke medfører verken oppsigelser eller at ressursene blir flyttet bort fra nettopp

oppfølging av sykmeldte. Det kommer eksempler på at det ved lokale NAV-kontor fortsatt, 3 måneder etter signering av IA-avtalen, og knappe to uker før iverksettelse av nye regler, fortsatt er usikkerhet knyttet til fremtidig benyttelse av disse personellressursene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 788 fra stortingsrepresentanten Anette Trettebergstuen. I mitt svar presiserte jeg at Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til tidligere og tettere oppfølging av sykmeldte. Økt fokus på tidligere oppfølging fra NAV-kontorene vil ha ressursmessige konsekvenser for Arbeids- og velferdsetaten. Samtidig vil det bli frigjort ressurser som følge av at rapporterings- og sanksjonssystemet avvikles. Det er lagt til grunn at forslagene samlet sett ikke skal medføre behov for økte bevilgninger til Arbeids- og velferdsetaten. Departementet vil overfor Arbeids- og velferdsdirektoratet på egnert vis pre-sisere at en slik vridning i ressursbruken skal gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 1007**Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 26. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Eg viser til svaret statsråden ga på skriftleg spørsmål 537 (2013-12014), kor det kjem fram at arbeidet med å gjera endringar i ordninga med fri rettshjelp no er i startgropa.

Kan statsråden avklåre om tilbodet av advokattjenester i distrikta er eit moment som vil bli vektlagt i arbeidet som no er i gong?»

BEGRUNNELSE:

For norske lokalsamfunn er det viktig med nærleik til all tenesteyting. Dette gjeld også tilbodet på advokattjenester, som er særskild viktig for lokal næringsverksemd. I tillegg representerer advokatar i lokalsamfunnet i seg sjølv ein kompetanse lokalt, også utanom kjøp av advokattjenester. Advokatar er ofte ressurspersonar som er svært ettertrakta i styre i lokale bedrifter, organisasjonar og idrettslag. Til dømes nyttar næringslivet gjerne advokatar til generell rådgjeving,

mellom anna for å sikre at både arbeidskontraktar og innleige av personell blir gjort i tråd med lovverket.

Vi veit samstundes at ordninga med fri rettshjelp er sjølve berebelken i verksemda for mange advokatar og advokatkontor i distrikta. Ordninga med fri rettshjelp er mange stader det som gjer det mogleg å starte opp advokatfirma, og å halde drifta gåande. Utan ordninga med fri rettshjelp er det difor rimeleg å gå ut frå at ein god del advokatverksemd i distrikta gradvis vil forsvinne. Dette er forhold det er viktig å ha med seg når ein no skal gå gjennom og endre ordninga med fri rettshjelp.

Svar:

Eg vil følgje opp Innst. S. nr. 341 (2008-2009), jf. St.meld. nr. 26 (2008-2009) for å forbetre den offentlege rettshjelpsordninga. Det er for tidleg å seie kva område som eg vil foreslå å endre. Målet er å sende ut eit høyringsnotat med forslag til endringar i løpet av 2014.

SPØRSMÅL NR. 1008**Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 27. juni 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Eg viser til at det i Prop. 93 S (2013-2014) blir orientert om at det har vore 'store utfordringar med saksbehandlerverktøyet til både lokal og sentral verjemålsmyndighet', og vidare at «som en følge av de vedvarende problemene ligger restansene på et høyt nivå, og fylkesmennene opplever situasjonen som kritisk».

Kan statsråden gjera nærare greie for kva som no blir gjort for at problema knytt til verjemålsreforma så raskt som mogleg kan bli løyste?»

GRUNNGJEVING:

Den nye verjemålslova tredde i kraft 1. juli 2013. Overformynderia i kommunane vart med dette erstatta av Fylkesmannsembeta som verjemålsmyndighet. I tillegg vart det etablert ei sentral verjemålsmyndighet, som er lagt til Sivilrettsforvaltninga.

Informasjonen om gjennomføringa av verjemålsreforma og utfordringane som regjeringa kom med ved framlegginga av revidert nasjonalbudsjett, høver godt med tilbakemeldingar frå sivile aktørar om same saka. Det blir til dømes meldt om særskilte lange svartider på ulike søknadar frå verje til Fylkesmannsembeta. I tillegg melder verjer om at det er ei særskilt lang ventetid på å få utbetalt godkjent honorar.

Dette synleggjer at situasjonen blir opplevd som alvorleg også av dei som har med verjemålsinstituttet å gjera til dagleg. Mykje kan tyde på at styresmaktene ikkje har teke inn over seg kompleksiteten i verjemålsreforma og gjennomføringa av denne har ført med seg.

Den store taparen som følgje av denne situasjonen kan raskt bli dei som har verje og rettstryggleiken deira, altså nettopp den gruppa verjemålsreforma skulle styrkje rettstryggleiken til.

Svar:

Verjemålslova, som tok til å gjelde 1. juli 2013, danna grunnlag for ei omfattande organisatorisk reform. 428 overformynderi blei avvikla og om lag 50 000 verjemålssaker blei overført til 18 fylkesmannsembete. I tillegg blei store personalressursar overført frå kommunane til staten. Reforma innebar også at midlar blei flytta til ei sentralt forhandla bankløyving. Per i dag utgjer midlane om lag 15 milliardar kroner. Det organisatoriske arbeidet har i all hovudsak gått etter planen.

Som stortingsrepresentant Klinge peiker på, har det dessverre likevel vore store utfordringar i verjemålsforvaltninga. Embeta har store restansar og altfor lang ventetid. Dette skuldast feil i dataløysinga, som ein enno ikkje har klart å rette opp. Det er ikkje

akseptabelt at desse problema ikkje er løyst eit heilt år etter at reforma starta.

Departementet er i tett dialog med leverandøren av systemet. For å sikre merksemd og prioritet har det mellom anna vore møte mellom leverandørens konsernsjef og departementsrådene i Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Den 15.6.2014 fekk departementet ein ekstern rapport med forslag om tekniske løysingar og alternativ til gjeldande avtale. Rapporten er no til vurdering i departementet.

Som ansvarlig statsråd er eg opptatt av at vi får til ei god dataløysing som embeta kan leve med både på kort og lang sikt. Dette har utan tvil høg prioritet i Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1009

Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 25. juni 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden bidra til å sikre et godt utvalg læremidler på nynorsk til voksenopplæring?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt henvendelser om at det generelt er et dårligere utvalg læremidler på nynorsk enn bokmål i forbindelse med voksenopplæringstilbudet i kommunene. Bl.a. er det mange nynorsk-kommuner som baserer læremidlene i sitt voksenopplæringstilbud på bokmål, fordi det rett og slett er et større utvalg læremidler på bokmål. Etter undertegnede mening bør det være mulig for nynorsk-kommuner å basere sitt voksenopplæringstilbud på nynorske læremidler.

Svar:

I opplæringsloven er det fastsatt at det i andre fag enn norsk, bare kan brukes lærebøker og andre læremidler som foreligger på nynorsk og bokmål på samme tid til samme pris. Krav om parallellutgaver gjelder ikke voksenopplæringen, men vil ha betydning i tilfeller hvor det benyttes samme læremidler som i grunnopplæringen for barn og unge. Kravet om parallellutgaver skal sikre de språklige rettighetene som barn og unge har etter opplæringsloven og opprettholde to norske skriftkulturer blant barn og unge som

vokser opp i dag. Voksne er i denne sammenheng i en annen situasjon og det er ikke naturlig at de har de samme rettighetene som barn og unge i valg av målform. Det er fastsatt i opplæringsloven at opplæring for voksne skal tilpasses den voksnes behov. Det er kommunen og fylkeskommunen som har ansvaret for grunnskoleopplæring og videregående opplæring for voksne, og som skal sørge for at opplæringen tilpasses den voksnes behov.

Utdanningsdirektoratet gir hvert år økonomisk støtte til utgivelse av læremidler der det ikke er markedsgrunnlag for kommersiell utgivelse. Det gjennomføres regelmessige kartlegginger for å avdekke behov for nye læremidler. For alle læremidler det gis tilskudd til, er det et krav om at læremiddelet skal foreligge på bokmål og nynorsk til samme tid og til samme pris. I tillegg har Vox flere tilskuddsordninger som er særskilt rettet mot voksne. Vox gir blant annet tilskudd til utviklingen og produksjon av læremidler i norskopplæringen. Det stilles krav om at læremiddelet må være både på bokmål og ny-norsk.

Jeg er opptatt av at voksne får en forsvarlig opplæring, og jeg har forståelse for at læremidler på egen målform kan være et element i å oppnå dette. Det er likevel viktig å ha et helhetlig perspektiv på behovet for at det utvikles nye læremidler, da det er flere behov som skal ivaretas, ikke bare for voksne, men også for barn og unge. Voksnes behov for læremidler på egen målform må også ses i sammenheng med at

voksenopplæringen gjennomgående er mindre regulert enn opplæringen til barn og unge. Kommuner og fylkeskommuner er gitt betydelig frihet når det gjelder organisering og gjennomføring av voksenopplæring, og jeg mener at vi må ha tillit til at de ivaretar sitt ansvar og sørger for å gi voksne en forsvarlig

grunnopplæring. Samlet mener jeg at dagens regelverk og tilskuddsordninger i tilstrekkelig grad ivaretar behovet for læremidler på nynorsk, også når det gjelder voksne. Jeg kan ut fra dagens situasjon ikke se at det er behov for særskilte tiltak rettet mot utvalg av læremidler på nynorsk i voksenopplæringen.

SPØRSMÅL NR. 1010

Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helse- og omsorgskomiteen er blitt kontakta av Tinn kommune ved rådmann som er bekymra over tempoet og omfanget av gjennomføringa av Utviklingsplanen Telemark HF. Helseministeren har informert Stortinget om at han i foretaksmøtet ga klar beskjed om at før akutt-tilbudet ved Rjukan blir lagt ned, må det vere oppdaterte og fornya planar for akuttfunksjonane utanfor sjukehuset.

Ut frå dette, vil helseministeren stoppe at avvikling av akuttfunksjonar ved Rjukan sykehus skjer allereie no til hausten?»

GRUNNGJEVING:

Rådmann i Tinn kommune har blitt varsla om at Telemark HF i ei orienteringssak har behandla avviklinga av Rjukan sykehus. Ortopedisk aktivitet skal overførast til Notodden innan 01.10.14. Medisinsk akuttaktivitet skal vidareførast til 20.06.15. Men det blir varsla at dette kan avviklast tidlegare om ein ikkje klarar å etablere tilfredsstillande kompetanse.

I foretaksmøtet var Statsråden klar på at før akutt-tilbudet ved Rjukan vart lagt ned, må det oppdaterte og fornya planar for akuttfunksjonar utanfor sjukehus. I Stortinget 17/6-14 bekrefta statsråden at han meinte at dei planane som er i dag, ikkje er gode nok. Dette skal på plass før akutt-tilbudet på Rjukan kan leggest ned. Statsråden sa vidare at «å levere dette allereie i forbindelsen med statsbudsjettet til hausten vil etter min oppfatning innebære at vi gir Sykehuset Telemark altfor stramme rammer – både tidsmessig og med tankte på de ikke kjenner til de økonomiske rammene – til at de kan levere en god plan.»

statsråd Høie har altså gjort det klart at det må kome ein ny plan for prehospitale tenester og beredskap før akutttilbod kan leggest ned. Likevel ser vi no at foretaket varslar avvikling som planlagt. Det er

heller ikkje samarbeid mellom kommune og foretak om dei endringane som skjer.

Svar:

De endringene som nå skjer er i tråd med utviklingsplanen for Sykehuset Telemark. Mitt krav i foretaksmøtet 5. juni 2014 om at planer for de prehospitale tjenester skal oppdateres og fornyes i god tid før avvikling av akuttfunksjonen på Rjukan betyr at slike planer må foreligge før medisinsk akuttmottak avvikles. I utviklingsplanen er det lagt opp til at ortopedisk virksomhet på Rjukan avvikles 30.9.2014 og medisinsk akuttmottak avvikles 20.6.2015.

Sykehuset Telemark opplyser at det er store utfordringer med stabil legebemanning av både ortopedisk virksomhet og akuttfunksjonen på Rjukan sykehus. Det er to fast ansatte ortopeder ved Rjukan sykehus. Begge har sagt opp sine stillinger og vil slutte primo august 2014. Ortopedisk aktivitet vil videreføres i tråd med planen til 30.9.2014, ved at ortopediske leger forflyttes fra Notodden/Skien, samt ved innleie av vikarer. Når det gjelder det indremedisinske akuttmottaket så opplyser Sykehuset Telemark at en av to overleger i indremedisin vil slutte i august 2014. Akuttmottak for medisinske pasienter vil videreføres fram til 20.6.2015 med en fast ansatt overlege i indremedisin, i tillegg til bemanning fra Notodden/Skien og innleie av vikarer. Sykehuset Telemark planlegger å kontinuere stafett med vaktberedskap for overleger i anestesi i hele perioden frem til akuttmottaket stenger 20.6.2015. Dette er beskrevet i Utviklingsplanen og valgt for å sikre en faglig trygg akuttfunksjon og imøtekomme kravet om en god kompetanseoverføring til kommunal legevaktfunksjon, som vil være under oppbygging i avviklingsperioden.

Sykehuset Telemark og Tinn kommune har avtalt at de skal etablere en dialog om fremtidige løsninger for annen/ny aktivitet ved Rjukan sykehus umiddelbart etter sommerferien. Sykehuset Telemark oppgir at de

ønsker å bidra til å sikre at kommunen har nødvendig system og kompetanse for å håndtere akutt- og døgnpasientene i tråd med føringene i samhandlingsreformen.

Jeg har også invitert partene til et møte tidlig i august om saken.

Styret i Sykehuset Telemark har bedt om at status for omstillingene på Rjukan og Kragerø inkluderes i de månedlige virksomhetsrapportene for å sikre god kontroll på gjennomføringsprosessen.

Når det gjelder mitt krav i foretaksmøtet om at planer for de prehospitale tjenester skal oppdateres og fornyes i god tid før avvikling av akuttfunksjonen på Rjukan, så merker jeg meg at styret har bedt om at det legges fram en plan for arbeidet med realisering av blant annet dette vedtaket i styremøtet i Sykehuset Telemark i september 2014. Jeg kommer også til å følge opp denne saken videre.

SPØRSMÅL NR. 1011

Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 30. juni 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Swaziland helt sør i Afrika. Landet klassifiseres som et absolutt monarki som bryter menneskerettigheter som ytrings- og organisasjonsfrihet. Den politiske opposisjonen møtes med fengsling og vold. Det er nå et økende press mot opposisjonen. Tidligere i år ble både lederen for SWAYOCO (Maxwell Dlamini) og lederen for PUDEMO (Mario Masuku) arrestert etter brudd på Swazilands terroristlov.

Hva synes utenriksministeren om menneskerettighetssituasjonen i Swaziland og hvordan jobber regjeringa for politiske fanger?»

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Swaziland er bekymringsfull. Den swasiske staten har store fullmakter i lovverket, som de bruker til å gripe inn overfor det de vurderer som en trussel overfor det eksisterende regimet. Terrorlovgivningen fra 2008 gir politiet store fullmakter.

Politiske partier kan i prinsippet etableres, men ikke konkurrere i valg. Swasisk valgsystem er basert på individuell deltakelse. Partipolitisk organisering er derfor vanskelig. I mangel på partipolitisk opposisjon blir gjerne fagbevegelsen ansett som den politiske opposisjonen.

Men heller ikke fagbevegelsen har det enkelt. Organisasjonsfriheten brytes jevnlig ved at politiet hindrer eller avbryter fredelige møter og demonstrasjoner, og utøver kontinuerlig overvåking av store deler av sivilsamfunnet. Den største fagforeningen sliter fremdeles med å få formalisert sin registrering. Selv om ILO-konferansen i juni 2013 ikke opprettholdt en spesialparagraf om Swaziland for brudd på artikkel 87

i ILO-konvensjonen – retten til fri organisering – er situasjonen fremdeles alvorlig og uavklart.

Det er lite rom for frie ytringer i Swaziland. Staten dominerer kringkasting og aviser, og det utøves både sensur av og selvzensur i mediene. Frittalende journalister, mediefolk og sivilsamfunnsaktivister blir utsatt for trusler og overvåking. Arrestasjonene av Maxwell Dlamini og Mario Masuko føyer seg inn i rekken av vilkårlige arrestasjoner av profilerte menneskerettighetsaktivister, demokratiforkjempere og medlemmer av reformbevegelsen.

Den swasiske grunnloven styrker i teorien rettighetene til kvinner, barn og funksjonshemmede. Lovverket er imidlertid ikke justert i samsvar med dette. Et grunnleggende problem er eksistensen av både et sivilt og et tradisjonelt rettssystem. Det siste definerer gifte kvinner som umyndige. Grunnloven beskytter heller ikke homofiles rettigheter.

Norge har ikke diplomatisk representasjon i Swaziland og har derfor begrensede muligheter til løpende konkret engasjement når det gjelder forholdene i landet. Vi følger imidlertid med på utviklingen og benytter oss av de kanaler vi har til rådighet til å ta opp kritikkverdige forhold. Norges honorære konsul i Swaziland tok opp fengslingen av menneskerettighetsadvokat Thulani Maseko og redaktøren i den uavhengige avisen The Nation, Bheki Makhubu, i møte med det swasiske utenriksministeriet i mai i år. Masuko og Makhubu er tiltalt for forakt for retten etter å ha publisert artikler som var kritiske til Swazilands rettsvesen. Senest under ILOs konferanse 28. mai – 12. juni i år sluttet Norge seg til EUs innlegg som uttrykte sterk bekymring over bruddene på en rekke menneskerettigheter i Swaziland. Også i dette innlegget ble Masuko og Makhubus sak tatt konkret opp.

SPØRSMÅL NR. 1012**Innlevert 23. juni 2014 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 1. juli 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Regjeringen har kommet med forslag til endringer i eierstrukturen i en rekke statlig kontrollerte selskaper.

Hva er årsak og bakgrunn for nedsalget i Kongsberg Gruppen?»

Svar:

Regjeringen la fredag 20. juni frem Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap. Der varslet regjeringen at den vil be Stortinget om fullmakt til å kunne redusere statens eierskap ned mot 34 prosent i Kongsberg Gruppen ASA. Regjeringen anser det ikke som aktuelt å redusere statens eierskap til under 34 prosent.

Kongsberg Gruppen ASA er et viktig norsk selskap og regjeringen mener det er ønskelig med en nasjonal forankring og at sentrale hovedkontorfunksjoner forblir i landet. Dette sikrer vi ved at staten eier minst 34 prosent av aksjene. En fullmakt vil øke statens handlekraft til å støtte strategiske initiativer og transaksjoner som kan bidra til verdiutviklingen i selskapene innenfor en ramme som ivaretar statens mål med eierskapet. Jeg vil understreke at dette ikke er noe signal om at staten må eller skal selge sine aksjer. En fullmakt innebærer ingen forpliktelse til å selge. En utnyttelse av en eventuell fullmakt vil avhenge av grundige vurderinger av selskaps- og markedsforhold og andre relevante forhold.

SPØRSMÅL NR. 1013**Innlevert 24. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I A-magasinet 20.juni sto historia om to år gamle Daniel som døyde etter feilbehandling i 2009, og om korleis sjukehuset i ettertid prøvde å tilsløre kva som egentleg skjedde. Helsetilsynet har ikkje opna tilsynssak før no. Visepresident i Legeforeninga, Jon Helle, uttalar at dei er i kontakt med sjukehuset tilsette som opplever represaliar frå leiinga når dei varslar.

Meiner helseminister at norsk helsevesen kan akseptere ein slik praksis, og vil Stortinget bli informert om situasjonen og tiltak?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 20.juni uttaler Jon Helle, visepresident i Legeforeninga dette:

«Noen sykehusledere er opptatt av åpenhet, men dessverre er det en del eksempler på det motsatte. Vi er jevnlig i kontakt med sykehusansatte som opplever represalier fra ledelsen når de varslar. Enkelte sykehusledere er mest opptatt av å skape glansbilder. Det vi trenger er en åpenhetskultur som starter øverst og som preger hele virksomhe-

ten. Noen ledere stopper bekymringsmeldinger tidlig og hindrer en åpenhetskultur (...)»

Underteikna meiner dette er svært alvorlege opplysningar, og ein kultur som ikkje kan tolererast i norsk helsevesen.

Det er behov for at helseminister gjer greie for desse alvorlege opplysningane som er komen fram. Det trengs forsikring om at det vil tas grep og kva Regjering og helseminister konkret har tenkt å gjere for å ende på denne skadelege praksisen og korleis ein skal sikre leiarar som både krav og oppmuntrar til å melde skadelege hendingar, ikkje det motsette. Det er og behov for å orientere Stortinget om dagens praksis når det skjer eldige hendingar – om helsetilsynet si rolle, om korleis utrykningseininga fungerer og om korleis meldeordninga fungerer.

Stortinget bør også få ei forklaring på kvifor det tok så mange år før Helsetilsynet opna tilsynssak i den såkalla «Danielsaka», omtala i Aftenposten 20/6-14, og om det fins fleire liknande saker der Helsetilsynet ikkje har gjort jobben sin.

Svar:

Innledningsvis vil jeg uttrykke medfølelse til Daniels foreldre etter hendelsen på sykehuset i 2009. Jeg er svært opptatt av at sykehusene er åpne og ærlige når uønskede hendelser skjer. Dette formidlet jeg senest til de regionale helseforetakene i felles oppfølgingsmøte den 17. juni i år, og i møte med sykehusdirektørene 24. juni i år. Ved uønskede hendelser i sykehusene så skal dette umiddelbart meldes i tråd med melde- og varslingsplikten etter henholdsvis spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 og § 3-3a. Dette for å ivareta pasientenes og pårørendes rettigheter, og for å kunne lære av feilene.

Vi er i gang med å utvikle pasientens helsetjeneste, og åpenhet og ærlighet skal være grunnleggende prinsipper. Jeg er opptatt av at pasientene settes først, og at pasientene og pårørendes perspektiv også legges til grunn. Jeg vil etablere en undersøkelseskommisjon i helsevesenet som er uavhengig av Helsetilsynet. Kommisjonen skal ikke fastslå skyld eller ansvar, men få alle fakta på bordet og komme til bunns i sakene. Dette er viktig både for at pasient og pårørende skal få svar, og for at helsepersonell og helsetjenesten skal lære når feil skjer. Åpenhet kan være brutalt i noen sammenhenger, men det er ingen vei utenom.

Det har skjedd mange forbedringer de siste årene, men jeg opptatt av helsetjenesten skal bli enda bedre på pasientsikkerhet. Jeg ønsker at vi skal arbeide etter tre akser parallelt; bedre ledelse, bedre systemer og bedre kultur. Jeg er opptatt av lederansvaret, og jeg vil at det å styre pasientsikkerhet skal prioriteres, helt fra øverste leder og i alle ledernivåene nedover i virksomhetene.

Fra 1. januar i år fikk vi lovendringer som innebærer at helse- og omsorgstjenesten skal informere pasienter og pårørende om hvilke tiltak som iverksettes for at lignende hendelse ikke skjer igjen. I tillegg har pasienter og pårørende fått en innsyns- og uttalerett i tilsynssaker. Helsetjenesten har tidligere hatt en plikt til å undersøke hva som er årsak til hendelsen og korrigere virksomheten. Det som er nytt nå er at pasienter og pårørende, som er berørt av hendelsen, også skal informeres om dette arbeidet.

Forrige regjering nedsatte et utvalg (Syse-utvalget) for å vurdere hvordan alvorlige uønskede hendelser og mistanke om lovbrudd i helse- og omsorgstjenesten bør følges opp av samfunnet. Utvalget skal levere en NOU 1. september 2015. Denne regjeringen vil som tidligere nevnt etablere en uavhengig undersøkelseskommisjon for uønskede hendelser i helse- og omsorgstjenesten. Jeg har derfor utvidet Syse-utvalgets mandat til blant annet å vurdere hvordan en slik kommisjon kan etableres. Jeg har også bedt utvalget om å vurdere om politiet bør ha egen helsefaglig kompetanse for å kunne etterforske alvorlige uøn-

skede hendelser i helse- og omsorgstjenesten, eller om det er tilstrekkelig å hente inn slik kompetanse når det er nødvendig. Utvalget har også blitt bedt om å utrede om melde- og varslingsplikten etter henholdsvis spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 og § 3-3a også bør omfatte den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

I 2010 lovfestet Stortinget en ny § 3-3a som gav sykehusene varslingsplikt til Helsetilsynet om slike hendelser alvorlige uønskede hendelser. Dette for at tilsynsmyndighetene skulle få informasjon om alvorlige uønskede hendelser. Med alvorlig uønskede hendelse menes dødsfall eller betydelig skade på pasient hvor utfallet er uventet i forhold til påregnelig risiko.

For å sikre raskere og bedre tilsynsmessig oppfølging av slike alvorlige uønskede hendelser i spesialisthelsetjenesten, ble det i 2010 etablert en undersøkelsesenhets i Helsetilsynet som skal behandle varsler om alvorlige hendelser i spesialisthelsetjenesten. Rask tilgang til informasjon kort tid etter hendelsen, mulighet til direkte kontakt med involverte, og befaring på stedet er sentralt.

Undersøkelsesenheten hos Helsetilsynet skal jobbe raskere og tettere på de involverte og berørte for å få oversikt over hendelsen, sikre innsamling av relevant informasjon, identifisere uforsvarlige forhold, undersøke og analysere årsakssammenhenger, stimulere til læring i tjenestene og dermed bidra til å redusere risiko for at det samme skal skje igjen. Når det vurderes og besluttes å gjennomføre stedlig tilsyn, avklarer Helsetilsynet om hendelsen/dødsfallet også er meldt til politiet. Dersom så er tilfelle, har Helsetilsynet, jfr. egen samarbeidsavtale med Riksadvokaten, dialog med politiet før det stedlige tilsynet. I tilknytning til alle stedlige tilsyn tilbys pasienter/pårørende samtaler med tilsynslaget.

Representanten Toppe spør om hvorfor det har tatt mange år før Helsetilsynet har tatt opp saken på nytt. Helsetilsynet har informert departementet om at de ikke kjenner til at det tidligere har vært stilt spørsmål ved de vurderinger og den konklusjonen som ble trukket. Det har derfor ikke vært grunnlag for å ta saken opp igjen på et tidligere tidspunkt. Det er nå, i forbindelse med Aftenposten sine oppslag i denne saken fremkommet nye opplysninger og angivelig fra flere hold om at prosessen internt i sykehuset kan ha vært kritikkverdig.

Helsetilsynet vurderer å gå igjennom saker på nytt når det reises kritikk mot saksbehandlingen eller det fremkommer nye opplysninger. Selv om oppslagene i denne saken bygger på opplysninger fra anonyme kilder, legger Helsetilsynet til grunn at det skal la seg gjøre å få frem de relevante opplysningene på en etterprøvbart måte i den videre behandlingen av saken. I tråd med dagens praksis vil Helsetilsynet innhente informasjon og gå i dialog med de etterlatte

som en del av gjennomgangen i saken. Jeg vil ikke kommentere hendelsesforløpet ytterligere i denne saken før Helsetilsynet har konkludert.

Jeg vil som helse- og omsorgsminister gi et tydelig signal om at regjeringen setter kvalitet og pasientsikkerhet i sentrum ved å legge frem årlige meldinger til Stortinget. Formålet med en slik årlig melding om kvalitet og pasientsikkerhet vil være å gi Stortinget en beskrivelse av status og utfordringer i hele helse- og omsorgstjenesten. Jeg vil legge frem den første meldingen høsten 2014. Denne meldingen skal ta utgangspunkt i årsmeldingene til pasient- og brukerombudene, Helsetilsynet og Norsk pasientskadeerstatning samt enkelte andre relevante kilder. Meldingen skal videreutvikles på sikt.

Når det gjelder varslinger etter spesialisthelsetjenesteloven, er dette en plikt etter loven, og sykehuse- ne må legge til rette for at ansatte kan varsle, og også ha gode rutiner for å følge opp varslingsene. Varslinger både etter spesialisthelsetjenesteloven og etter arbeidsmiljøloven skal ikke møtes med sank-sjoner. Jeg vil i den forbindelse vise til at arbeidsmiljølovens § 2-5 som slår fast at gjengjeldelse mot den som på en forsvarlig måte varsler om kritikkverdige forhold er i strid med loven. Jeg vil understreke at det er vik-

tig at medarbeiderne opplever stor åpenhet og takhøyde rundt spørsmål om kritikkverdige forhold.

Jeg har i mange år vært sterkt engasjert i pasientenes og pårørendes rettigheter når uønskede hendelser forekommer. Som helse- og omsorgsminister vil jeg ikke akseptere en praksis slik den er beskrevet i Aftenpostens A-magasin. Det er naturlig for meg i den årlige meldingen om kvalitet og pasientsikkerhet å orientere Stortinget om hvordan de ulike meldesystemene fungerer, og hva som er status og utfordringer i hele helse- og omsorgstjenesten.

Vi er helt avhengig av at helsetjenesten tilstreber åpenhet om alle uheldige forhold slik at uønskede hendelser ikke fordekkes, men blir belyst slik at pasient og pårørende får riktig informasjon, og at helsepersonell og helsetjenesten lærer av hendelser. Dette er antagelig det viktigste omdømmearbeidet vi kan gjøre i helsetjenestene.

Som tidligere nevnt påhviler det ledelsen i sykehusene et særlig ansvar og jeg vil at ledelse av arbeidet med pasientsikkerhet skal prioriteres, helt fra øverste leder og i alle ledernivåene nedover i virksomhetene. Pasienter og pårørende skal være trygge på at de får den informasjon og oppfølging de har behov for og krav på når slike uønskede hendelser skjer.

SPØRSMÅL NR. 1014

Innlevert 24. juni 2014 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 7. juli 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Medfører det riktighet at det er planlagt å legge ned værtjenesten på Andøya Flystasjon, og hva er i så fall begrunnelsen for en nedleggelse og vil forsvarsministeren gå inn i saken?»

BEGRUNNELSE:

I forrige uke ble det kjent at Generalinspektøren for Luftforsvaret planlegger at værtjenestens kontor på Andøya Flystasjon skal legges ned. Værmeldingstjenestene er viktige for Forsvarets operative evne. Tidligere erfaringer har vist at værtjenester har spilt en viktig rolle både beredskapsmessig og har stor strategisk betydning for Forsvaret.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 24. juni 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anna

Ljunggren (A), og viser samtidig til det foreløpige svaret av 30. juni 2014. Spørsmålet gjelder værtjenesten på Andøya flystasjon.

Meteorologisk institutt leverer offentlige meteorologitjenester til sivile og militære formål, og er faglig ansvarlig for all norsk flyværtjeneste. De meteorologiske tjenestene kjøpes av luftfartsaktørene, basert på deres spesifikke krav og behov.

Værtjenesten på Andøya er underlagt Meteorologisk institutt. Forsvaret er således ikke ansvarlig for organiseringen av denne tjenesten, men får levert flyværtjenester av Meteorologisk institutt basert på avtaler som dekker Forsvarets luftoperative behov og krav.

Flyværtjenesten er, som du tar opp, viktig for Forsvarets operative evne. Jeg kan forsikre om at Forsvaret og Meteorologisk institutt samarbeider tett for å ivareta Luftforsvarets behov for meteorologiske tjenester.

SPØRSMÅL NR. 1015**Innlevert 24. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil/kan statsråden gjøre for at familier med barn og unge med funksjonshemninger har et verdig og kvalitativt godt tilbud også i ferietiden?»

BEGRUNNELSE:

Barn og unge med funksjonshemninger opplever at deres tilbud i sommerferiene stenges pga. ferieavvikling, eller at kommuneøkonomien er så skral at de blir innvilget en uke i stedet for to på leir for å nevne et eksempel. Foreldre som gjør en enorm innsats gjennom hele året opplever en ekstra utfordring for å få sommeren til å gå i hop i tillegg til sin ellers travle hverdag, fordi det ikke er noe tilbud til deres unge på dagtid. SFO stenger og leirtilbud og avlastning reduseres. Det sliter i tillegg på de andre barna i familien og utfordrer til tider hele storfamilien. Når høsten og hverdagen kommer er disse familiene ofte mer utslitte enn noen gang.

Svar:

Spørsmålet er stilet til arbeids- og sosialministeren. Spørsmålet berører flere statsråder med ansvar for kommunale tjenester og tiltak, herunder ferietilbud av ulik art til skolebarn og helse- og omsorgstjenester. Jeg er blitt bedt om å svare.

Som Stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad kjenner til, er det kommunene som har ansvaret for å sikre at alle som oppholder seg i kommunen til enhver tid får nødvendige helse- og omsorgstjenester. Som helse- og omsorgsminister er det mitt ansvar å legge forholdene til rette for at kommunene er i stand til å løse sine oppgaver innenfor helse- og omsorgsfeltet.

Pårørende som tar vare på sine nærmeste, gjør en avgjørende innsats og fortjener å bli møtt med et offentlig hjelpeapparat som jobber sammen med dem og avlastar dem. Vi vil at Pårørendeprogrammet 2014-2020 skal utvikle bevissthet og verktøy for at dette skal bli god praksis i kommunene. Sommerferi-

er og andre ferier skal ikke være en merbelastning. Avlastningsbehov må avklares og planlegges i god tid slik at nødvendige ressurser kan settes inn og personell få opplæring etter behov. Jeg vil også peke på at Stortinget den 16. juni vedtok regjeringens forslag om å rettighetsfeste brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse skal også bidra til å bedre hverdagen for barn og unge med behov for assistanse og deres foreldre.

Barn med langvarige og sammensatte behov for helse- og omsorgstjenester har rett til individuell plan når de/deres foreldre ber om det. Fordeling av ansvar og koordinering av tjenester og tiltak i ferietid hører naturlig med i en individuell plan. Kommunen har også ansvar for å samarbeide om tiltak på tvers av tjenestesteder og etater.

Det er viktig, slik Olaug V. Bollestad poengterer, at barn/unge med nedsatt funksjonsevne skal ha et verdig og kvalitativt tilbud også i ferietiden. De vil ikke, og skal ikke, være en slags gjenstand for avlastning. Kommunene og tilbydere av kultur-, idretts- og aktivitetstiltak har ansvar for å legge til rette slik at barn og unge med nedsatt funksjonsevne blir inkludert. Det samme gjelder for sommerskoletilbud og lignende. Godt organiserte tilbud i disse sektorene kan bidra til trivsel og mestring. Samtidig vil de da ha en avlastende på foreldrene.

Kommunen har ansvar for å etablere tiltak og tjenester som fremmer sosial trygghet, bedrer levevilkårene for vanskeligstilte, bidrar til likeverd og likestilling og forebygger sosiale problemer. Lovgiver har gitt kommunene stor frihet til selv å organisere tilbud slik det er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Det er viktig at vi beholder en oppmerksomhet på at barn med nedsatt funksjonsevne og deres foreldre får tilbud og muligheter som er likeverdig med det andre barn og unge og deres foreldre har tilgang til. Dette er en del av den statlige politikken for personer med nedsatt funksjonsevne og som blir koordinert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1016**Innlevert 24. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at ikke dagsenter og sosiale treffpunkt for de som sliter med ulike lidelser stenges ned i sommerferien?»

BEGRUNNELSE:

Mange mennesker med psykiske lidelser eller andre former for sykdom opplever sommeren og ikke minst all ferieavvikling i de tilbudene de bruker til daglig som krevende. Hverdagene i seg selv er krevende og de har brukt lang tid på å finne seg tilbud hvor de kan føle at de blir sett, ivaretatt og vite at de har et sted de hører til og er ventet. Det gir mening i hverdagen og bedre mestring av egen sykdom.

Når sommeren kommer og ferie og ferieavvikling står for døren, opplever de at deres tilbud stenger. Deres hverdag blir utrygg, de mangler et sosialt nettverk og følelsen av å være utenfor blir ekstra stor, og noen kan lett komme inn i tunge perioder i sin sykdom igjen. Når alle andre koser seg med ferie og opplevelser blir de ofte mer ensomme enn noen gang. Derfor er sommeråpne tilbud viktig for denne gruppen, for å sikre stabilitet og forutsigbarhet.

Svar:

Som Stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad kjenner til er det kommunene som har ansvaret for å sikre at alle som oppholder seg i kommunen til enhver tid får nødvendige helse- og omsorgstjenester. Som hel-

se- og omsorgsminister er det mitt ansvar å legge forholdene til rette for at kommunene er i stand til å løse sine oppgaver innenfor helse- og omsorgsfeltet.

Denne regjeringen er spesielt opptatt av personer med psykiske lidelser og med rusavhengighet. Vi har igangsatt arbeid med stortingsmelding om folkehelse, stortingsmelding om fremtidens primærhelsetjeneste og nasjonal helse- og sykehusplan. Psykisk helse vil inngå i alle disse meldingene. For meg er det av sentral betydning å bygge ut et lavterskel psykisk helsetilbud i kommunene. Som varslet i kommuneproposisjonen for 2015, er 200 mill. kroner av veksten i kommunesektorens frie inntekter begrunnet med styrking av kommunale tjenester til personer med rus- og/eller psykiske problemer. Videre bevilger vi i dag midler til Mental Helses Hjelpetelefon som er et døgnåpent lavterskeltilbud som er tilgjengelig alle dager i året.

Som nevnt innledningsvis er det kommunenes oppgave å sikre nødvendige tjenester til de som oppholder seg i kommunene. Lovgiver har gitt kommunene stor frihet til selv å organisere tilbudet slik det er mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Så lenge kommunen oppfyller sine lovpålagte forpliktelser, kan jeg som helse- og omsorgsminister ikke overprøve kommunenes vurderinger knyttet til åpningstider og tilgjengelighet. Jeg må kunne forutsette at kommunene finner hensiktsmessige løsninger for å imøtekomme befolkningens behov for helse- og omsorgstjenester også gjennom sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1017**Innlevert 24. juni 2014 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen****Besvart 2. juli 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Tilgjengelige tolker er en forutsetning for hørselshemmedes deltakelse i samfunnslivet. I Vestfold opplever man at tolketjenestene på dagtid er gode, mens kapasiteten i helgene og på kveldstid er varierende. Tilbakemeldinger tyder på at dette først og fremst skyldes for få fast ansatte tolker og at oppdragene som tilbys frilanstolkene er frivillige.

Hva vil og kan statsråden gjøre for å bedre tolketjenesten på ettermiddag, kveld og i helger?»

Svar:

Jeg har forståelse for at tolkebrukerne opplever at det er varierende kapasitet hos tolketjenesten i helger og på kveldstid. Etter det jeg har fått opplyst, skiller ikke situasjonen i Vestfold seg spesielt fra

andre fylker, men dette er en gjennomgående utfordring i hele tolketjenesten. Det jobbes kontinuerlig for å øke dekningsgraden på tolkeområdet og for at brukerne skal få tolkehjelp når de har behov for det. Som representanten er klar over, ble tolkeområdet styrket med 20 millioner kroner i statsbudsjettet for 2014 som en oppfølging av en styrking i RNB 2013 foreslått av den forrige regjeringen. For disse midlene har hjelpemiddelsentralene ansatt 15 nye tolker, åpningstidene for bildetolketjenesten er utvidet med 5 timer til kl. 20.00 på hverdager, og det er avsatt øremerkede midler til å dekke oppdragsrelaterte kostnader (overtid, reise med mer) til fast ansatte tolker. Jeg er klar over at korte tolkeoppdrag utenfor tolketjenestens åpningstider kan være vanskelig å få dekket. Direktoratet har orientert meg om at etaten i praksis er avhengig av frilanstolker for å løse disse oppdragene. Tolketjenesten kan imidler-

tid ikke pålegge frilanstolkene å ta bestemte oppdrag. På initiativ av regjeringen er det igangsatt et ettårig pilotprosjekt i tre fylker (Hordaland, Rogaland og Buskerud) hvor oppdragsrelaterte kostnader for fast ansatte tolker blir belastet over stønadsbudsjettet i stedet for over hjelpemiddelsentralenes driftsbudsjett. På denne måten vil fast ansatte tolker i forsøksfylkene kunne ta oppdrag som tidligere har vært satt ut til frilanstolkene. Dette gir Arbeids- og velferdsetaten større mulighet til å disponere de fast ansatte tolkene på en mer effektiv og fleksibel måte. Prosjektet vil bli evaluert ved prosjektslutt i 2015. Jeg håper forsøket vil vise at dette bidrar til en bedring, men her må jeg avvende resultatet av evalueringen. Jeg viser for øvrig til at det er varslet i regjeringsplattformen at vi skal gjennomgå hjelpemiddepolitikken. En gjennomgang av tolkeområdet vil være en del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1018

Innlevert 25. juni 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan er de foreløpige utgiftene på anslagsvis 150 millioner kroner til det såkalte «fritt behandlingsvalg» i 2015 beregnet?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget bes om å ta stilling til en reform som regjeringen ikke vet hva kommer til å koste. Jeg ber derfor igjen om at statsråden svarer på hva slags økonomiske beregninger regjeringen har for ulike modeller av ordningen «fritt behandlingsvalg». Jeg ber om at statsråden oppgir alle beregninger som har vært vurdert frem mot regjeringens beslutning om den valgte modell med kun å dekke laveste anbudspris minus et fratrekk. Jeg ber også om å få opplyst det detaljerte grunnlaget for beregning av 150 mill. i kostnad for første år av reformen, på bakgrunn av denne meto-

dikken bør det være mulig å besvare spørsmål 974, og slik også muliggjøre beregninger for øvrige pasientgrupper.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på offentlig høring et forslag om å innføre fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten. Det framgår av høringsnotatet at departementet vil legge fram en lovproposisjon for Stortinget i løpet av høsten 2014. Det framkommer videre i høringsnotatet at regjeringen vil komme tilbake til de budsjettmessige konsekvenser av å innføre fritt behandlingsvalg ved fremleggelsen av de årlige budsjettforslagene for Stortinget. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 974 til skriftlig besvarelse fra Stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen.

SPØRSMÅL NR. 1019**Innlevert 26. juni 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 2. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Justisdepartementet har opna for at politiet kan ta i bruk ekspanderande ammunisjon. Politidirektoratet skriv på si nettside at politiet har undersøkt skilnaden mellom ammunisjonstypene og slått fast at ekspanderande ammunisjon og heilmantla ammunisjon gir «tilnærma like» skader. NRK har fått avslag på søknad om innsyn i rapporten.

Kan justisministeren utdjupe på kva grunnlag konklusjonen er tatt, og vil justisministeren la Stortinget få innsyn i det faglege grunnlaget for den?»

Svar:

Som representanten nemner, har Justis- og beredskapsdepartementet godkjent bruk av ekspanderande tenesteammunisjon til politiet. Grunnlaget for val av

kuletype er ein rapport som dåverande PDMT har utarbeidd på oppdrag frå POD. Rapporten syner dei undersøkingar som er gjort for å framskaffe ammunisjon som oppfyller politiet sine krav. Den inneheld også opplysingar om tilsvarende undersøkingar som er gjort i Finland og Sverige på området. Denne rapporten har, saman med politifaglege vurderingar kring behovet for tenesteammunisjon med mindre gjennomslagskraft, gjeve grunnlag for vår godkjenning av ammunisjonstypen. Politiet sin rapport om val av kuletype er offentleg, og ein kopi av denne ligg ved.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/Global/pdf/Dokumentserien/2013-2014/dok15-201314-1019-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1020**Innlevert 26. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 27. juni 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren pålegge Sykehuset Telemark å stanse avviklingen av akutttilbudet ved Rjukan sykehus inntil det er funnet alternative løsninger for akutfunksjoner for befolkningen i området, i tråd med de signaler han ga i Stortinget 17.juni?»

BEGRUNNELSE:

På informasjonsmøte for de ansatte på Rjukan sykehus tirsdag denne uken, kom det fram at Sykehuset Telemark er i gang med avviklingen av funksjoner ved sykehuset. Helseministeren har godkjent nedbyggingen av sykehuset, og avviklingen av akutfunksjoner. Stortingsflertallet har, mot SVs stemmer, latt være å bruke muligheten til å utsette denne beslutningen til Sykehusplanen kommer neste år.

Helseministeren var imidlertid tydelig i debatten i Stortinget 17.juni. Da uttalte han følgende i sitt innlegg:

«Sykehuset Telemarks beslutning er begrunnet i pasientsikkerhet og kvalitet. Derfor har jeg gått spesielt inn i denne saken, og på den bakgrunn har jeg gjort vedtak om avvikling av akutfunksjonene i foretaks-møtet. Dette er et vedtak som også inneholder et klart krav om at før akutttilbudet på Rjukan legges ned, skal

en fornye og oppdatere planene for de prehospitale tjenestene, eller akutfunksjoner utenfor sykehus – nettopp for at en skal ha de planene på plass før akutttilbudet nedlegges, slik at befolkningen skal føle seg trygg med tanke på de akuttjenestene som de har krav på.»

På informasjonsmøtet på Rjukan ble det imidlertid lagt fram en tidsplan hvor det kirurgiske tilbudet og avlingslederne på Rjukan skal være borte innen 1. oktober i år, ifølge Rjukan Arbeiderblad. Medisinsk avdeling drives videre til 20. juni neste år, da døgntilbudet blir borte.

Avviklingen av akutfunksjonene på Rjukan ser altså ut til å være i full gang, stikk i strid med forsikringene helseministeren ga Stortinget.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på likelydende spørsmål nr. 1010 fra stortingsrepresentanten Kjersti Toppe. Jeg kommer ikke til å stanse de endringene som nå skjer. Føringerne som er gitt er knyttet til avvikling av medisinsk akutt-mottak, ikke det ortopediske tilbudet.

Sykehuset Telemark opplyser at de vil øke beredskapen når de avvikler det ortopediske tilbudet, gjennom å sette inn en ekstra ambulanse på dagtid for å kunne frakte pasienter til Notodden for å ivareta akutte hendelser.

SPØRSMÅL NR. 1021**Innlevert 26. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 30. juni 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva vil Regjeringen gjøre for å kompensere Tinn kommune for det store tapet av arbeidsplasser som vil følge en eventuell realisering av Regjeringens godkjenning av nedbyggingen av Rjukan sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren har godkjent beslutning i Sykehuset Telemark og Helse Sør-Øst om avvikling av akuttfunksjoner ved Rjukan sykehus. Helseministeren har gjort det klart at nedlegging ikke vil bli gjennomført før tilfredsstillende alternativer for akuttberedskapen i området er funnet. Han har fått støtte fra et flertall på Stortinget for denne tilnærmingen.

SV er uenig i helseministerens beslutning, og mener akuttfunksjonene ikke må avvikles. Siden det er sannsynlig at vedtaket likevel gjennomføres er det naturlig å be regjeringen redegjøre for hvordan den har tenkt å avhjelpe den dramatiske situasjon som oppstår i Tinn kommune når et stort antall arbeidsplasser forsvinner fra sykehuset. Mer enn hundre arbeidsplasser kan forsvinne, et hardt slag for en kommune med under seks tusen innbyggere.

Svar:

Fra og med 2003 har forvaltningen av de regionale utviklingsmidlene vært delegert til fylkeskommunene. Fylkeskommunen og det regionale partnerskapet har dermed fått økt frihet til å gjøre vurderinger, basert på lokale og regionale forhold. Dette innebærer at fylkeskommunen kan prioritere geografiske områder som de mener bør få større oppmerksomhet – for eksempel omstillingsutfordringer. Det vil si at det er fylkeskommunene som har ansvaret for omstillingsarbeidet i eget fylke. Dette gjelder både i forhold til å prioritere hvilke områder som skal få bistand og hvor mye midler disse eventuelt skal få.

I forbindelse med de årlige statsbudsjettene innhenter mitt departement informasjon fra fylkeskommunene om det er kommuner/regioner som har eller som kan forvente å få omstillingsutfordringer det kommende år. Av rammen på kap. 551 post 60 har det siden 2004 blitt tildelt ca. 60 mill. kr totalt til de fylkeskommunene som har spilt inn omstillingsutfordringer.

Fra tid til annen oppstår det imidlertid situasjoner som gjør at fylkeskommunen, virkemiddel-apparatet og kommunene gjennom sine ordinære budsjetter ikke har ressurser til å bistå i tilstrekkelig grad. Når slike situasjoner oppstår er det viktig å ha et helhetlig perspektiv, og bl.a. sikre en rimelig likebehandling av steder med noenlunde samme problemer, ikke minst må dette gjelde steder utenfor de større byregionene.

Kriteriene for denne ekstrainsatsen er som følger:

Reduksjonen i den direkte sysselsettingen i hjørnesteinsbedriften/næringen bør være meget betydelig over en 3-års periode, og reduksjonen bør som hovedregel utgjøre minst 15 prosent av den totale sysselsettingen i kommunen. I absolutte tall bør nedleggelsen som et minimum ligge på 150 personer. I helt særskilte tilfeller bør det imidlertid vurderes om en kan gå noe lavere på små og isolerte steder.

I en totalvurdering av situasjonen i området skal det imidlertid også legges vekt på reduksjonen i den indirekte sysselsettingen, den generelle arbeidsledigheten og mulighetene for pendling innenfor den aktuelle bo- og arbeidsmarkedsregionen. I tillegg kan det også være aktuelt å ta i betraktning trygdebudsjettets størrelse, andel yrkesaktive i kommunen og kommuneøkonomi for å få et mest mulig komplett bilde av tilstanden i lokalsamfunnet.

Det er derfor viktig at Tinn kommune går i dialog med Telemark fylkeskommune og Innovasjon Norge for å finne ut om og i tilfelle hvordan et omstillingsarbeid eventuelt bør igangsettes.

SPØRSMÅL NR. 1022**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 4. juli 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«På hvilke måter vil statsråden sørge for at marginaliserte grupper som rusavhengige, tilreisende østeuropeere og andre tiggere får tilbud om annen hjelp nå som tigging vil gjøres til en kriminell handling?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede mener at det er uheldig å forby symptomer på sosial nød og utenforskap. Et forbud i seg selv bidrar ikke til et bedre liv for dem som trenger det mest, heller tvert i mot, fordi de må ty til andre måter å forsørge seg på, eksempelvis vinningskriminalitet og prostitusjon. Tiggings årsak bunner i fattigdom og ekskludering. Dette er sosiale problemene som må løses på en annen måte enn kriminalisering. Lovforbud er ikke et egnet virkemiddel mot utenforskap og fattigdom. Hvis mennesker som lever i en marginal livssituasjon i tillegg blir kriminalisert, skaper det ikke mer inkludering, men mer ekskludering.

Uavhengig av om man er for eller mot et tiggerforbud er de fleste enige om at vi trenger en annen politikk og helt andre ressurser inn mot rusavhengige for å gi dem et bedre liv. Dette dreier seg heldigvis mer og mer mot forebyggende tiltak men også en styrket rusbehandling og et styrket ettervern. Dette tiltaksapparatet er ikke godt nok i dag.

For tilreisende Øst-Europeere er en av hovedårsakene til at de kommer til Norge den omfattende sosiale krisen i Europa, og som har rammet de fleste land mye hardere enn den har rammet Norge. Dette er en utfordring som ikke EØS-midler alene kan løse i Øst-Europa.

Svar:

Spørsmålet har blitt oversendt arbeids- og sosialministeren for besvarelse.

Stortinget vedtok i juni endring i politiloven, som ga kommunene hjemmel til å forby tigging. Bakgrunnen for lovendringen var de siste års utvikling med stadig mer aggressiv tigging og kriminalitet knyttet til disse miljøene. Det har etter hvert blitt tydelig at tigging fører med seg vinningskriminalitet og menneskehandel.

Et forbud mot tigging er en sammensatt problematikk, der spørsmålet om hvor grensene skal gå mellom sosial- og justispolitikk blir satt på spissen. Gruppen av tiggere er ikke ensartet, blant annet består den av en del personer med rusproblemer. De siste årene har vi også sett en stadig økende gruppe av

tiggere fra andre land. Felles for alle er at tiggingen har sin årsak i sosial nød.

Ved innføring av endringer i politiloven som åpner for kommunale forbud mot tigging, fremmet i proposisjon til Stortinget (prop. 83 L), har Regjeringen vært opptatt av at vanskeligstilte personer som har livnært seg ved hjelp av tigging må hjelpes på andre måter.

Regjeringen vil også følge opp vedtak 490 fra Stortinget, der regjeringen bes om å

«[...] sikre målrettede sosiale tiltak overfor tiggere i Norge. Videre at det blir klargjort om prosjektmidlene som Norge gir via EØS-systemet, blir brukt i tråd med formålet om å bedre økonomiske og sosiale kår hos de fattigste»

I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten blant annet til at vi trenger en annen politikk og helt andre ressurser inn mot rusavhengige. Dette er en sak som opptar Regjeringen. Vi er opptatt av å styrke tilbudet til rusavhengige, og har allerede satt i gang en kraftig satsing.

Opptrappingsplanen for rusfeltet fra 2007 til 2012 ga ikke det løftet som trengtes. Derfor vil denne regjeringen ha en ny og forsterket innsats på rusfeltet. Regjeringen vil styrke innsatsen på rusfeltet gjennom en ny opptrappingsplan som skal bidra til å sikre kapasitet og kvalitet i tilbudet til alle som trenger det. Vi er nå inne i en oppstartsfase av arbeidet. Tiltak for å bedre rettighetene for personer med rus og/eller psykiske lidelser er åpenbart et tema vi vil vurdere i arbeidet med en ny opptrappingsplan.

Representanten viser også til at østeuropeere kommer til Norge som følge av den omfattende sosiale krisen i Europa, og at dette ikke er en utfordring som EØS-midler alene kan løse i Øst-Europa.

Jeg og Regjeringen er av den oppfatning at et tiggerforbud vil bidra til at færre tilreisende kommer til Norge i den hensikt å bedrive tigging. For personer som kommer og har behov for hjelp, vil jeg vise til regler som gjelder for turister, tiggere og andre som har rett til å oppholde seg i Norge i inntil tre måneder. De har rett til opplysning, råd og veiledning ved Navkontoret, men ikke rett til økonomisk stønad eller hjelp til å finne midlertidig botilbud.

Dersom EØS-borgere på midlertidig opphold i Norge står helt uten andre muligheter, har de krav på stønad til livsopphold og hjelp til å finne tak over hodet. Men bare i noen få dager, til de kan forlate Norge eller få hjelp fra kilder i hjemlandet. Folk som kom-

mer som tiggere, arbeidssøkere eller arbeidstakere kan ikke basere sitt opphold i Norge på sosialhjelp.

Denne regjeringen er også opptatt av at færrest mulig skal befinne seg i Norge uten lovlig opphold. Personer som likevel er i landet ulovlig, og står helt uten andre muligheter, har rett på tjenester i en kort periode, inntil vedkommende i praksis kunne ha forlatt landet. Det kan ikke være tvil om at ulovlige opphold i Norge ikke kan finansieres med sosialhjelp. Personer i en nødssituasjon skal likevel få helt nødvendig hjelp mens de ordner med hjemreise. Derfor ble det i statsråd 14. mars vedtatt en endring i forskrift om sosiale tjenester til personer uten fast bopel i Norge hvor det presiseres at hjelp i en nødssituasjon skal gis i kort tid og at det kan stilles krav om at stønadsmottakeren aktivt bidrar til egen utreise.

Stortinget har også bedt regjeringen utvide mandatet til prøveprosjektet med humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere til også å inkludere rådgivingstiltak og mer langsiktige prosjekter, som for eksempel arbeidsrettede tiltak. Regjeringen vurderer hvordan dette skal følges opp.

Mange av de tilreisende tilhører romfolk. Romfolk er Europas største minoritet og en utsatt gruppe på mange områder. Svært mange lever under vanskelige økonomiske og sosiale kår. Romfolk er også ut-

satt for intoleranse, diskriminering og utestengelse fra samfunnet. Dette er felles europeiske utfordringer som krever samordnet innsats og nasjonale krafttak.

EØS-midlene er Norges bidrag til å redusere sosiale og økonomiske forskjeller i Europa. Samtidig bidrar EØS-midlene til å styrke kontakten og samarbeidet mellom Norge og de 16 mottakerlandene i Sentral- og Sør-Europa. EØS-midlene utgjør omlag 1,8 milliarder euro for perioden 2009-14. Norges andel er omlag 97 prosent, mens våre EFTA-partnere Island og Liechtenstein står for resten av bidraget. Støtten er fordelt på 150 programmer som støtter flere tusen prosjekter.

Fram til 2016 skal vi bruke om lag 300 millioner kroner på ulike tiltak innenfor en rekke sektorer som er rettet mot rom i ti av mottakerlandene i Sentral- og Sør-Europa. Mesteparten av denne støtten er konsentrert til Romania og Bulgaria. Støtten går blant annet til frivillige organisasjoner, anti-diskrimineringstiltak, utdanning, jobbtrening og helsetilbud. Målet er å bedre levekår, styrke integrering og bekjempe diskriminering.

Viktige samarbeidspartnere for dette arbeidet er Europarådet, EUs byrå for fundamentale rettigheter og Open Society Foundation.

SPØRSMÅL NR. 1023

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 4. juli 2014 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hva tenker statsministeren om at det foreslåtte forbudet mot tigging vil kunne anses å være i strid med ytringsfriheten i grunnlovens § 100 og EMK artikkel 10, samt diskrimineringsforbudet i EMK artikkel 14?»

BEGRUNNELSE:

Ytringsfriheten er hjemlet i grunnlovens § 100, og i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) artikkel 10.

Østerrikes forfatningsdomstol kom i 2012 til at et totalforbud mot tigging på offentlig sted var i strid med artikkel 10 i EMK, den europeiske konvensjonen om menneskerettigheter, som beskytter retten til å ytre seg offentlig om sin egen sosiale situasjon. Domstolen uttalte at lover som innskrenker friheten til ytringer i utgangspunktet er forbudt – med mindre de er absolutt nødvendig og dersom de kommer i

konflikt med andres ukrenkelige rettigheter i et demokratisk samfunn.

Det er grunn til å anta at forbudet som er foreslått i Norge vil vurderes på samme måte, og at et slikt forbud vil være i strid med både artikkel 10 i EMK og grunnlovens § 100.

Forbudet som er foreslått, er rettet mot de såkalte «organiserte formene for tigging» og mot tigging som kan være knyttet til «menneskehandel og annen kriminalitet». Dersom en med dette har til hensikt å ramme enkelte folkegrupper vil forbudet være i strid med diskrimineringsforbudet i EMK artikkel 14.

Professor Mads Andenæs ved juridisk fakultet på Universitetet i Oslo har menneskerettigheter som sitt spesialområde.

Han uttaler følgende til VG 16.juni i år: – Dersom forbudet peker i en spesiell retning, mot én enkelt fol-

kegruppe, er det fare for at tiggerforbudet kan bryte mot forbudet mot diskriminering.

Svar:

Stortinget vedtok i juni endringer i politiloven der kommunene fikk hjemmel til å innføre forbud mot tigging på offentlig sted i sine politivedtekter.

Lovforslagets forhold til menneskerettighetene ble utredet i Justis- og beredskapsdepartementet før saken ble sendt på høring. Både høringsbrevet og den senere proposisjonen redegjorde for mulige utfordringer, men departementets konklusjon var at den foreslåtte lovendringen ikke vil være i strid med aktuelle konvensjonsbestemmelser.

Så vidt departementet kjenner til, finnes det ingen praksis fra Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) som tar stilling til spørsmålet om tigging omfattes av EMK artikkel 10. Selv om tigging skulle være omfattet av ytringsfriheten, vil et forbud likevel være tillatt etter EMK artikkel 10 hvis det er nødvendig for å forebygge uorden og kriminalitet ener verne om andres rettigheter.

Departementet mente at regelverket slik det var før de nylig vedtatte endringene i politiloven, ikke i tilstrekkelig grad ga virkemidler som var egnet til å forebygge kriminalitet herunder menneskesmugling og sørge for ro og orden. En hjemmel til å la kommunene bestemme et generelt tiggeforbud i egen kommune, er egnet til å oppnå formålet om å bekjempe ordensproblemer. Hensynet til å unngå at folk utsettes for aggressiv eller pågående oppførsel på gaten, må anses å være en relevant og tilstrekkelig begrunnelse for et slikt forbud.

Departementet undersøkte om det forelå relevant rettspraksis eller vurderinger av forholdet mellom tiggeforbud og menneskerettighetene i andre europeiske land. Både løsningene man har valgt og nasjonale domstolars vurdering av forholdet til menneskerettighetene varierer fra land til land. Det er riktig at den østerrikske forfatningsdomstolen i to dommer i 2012 har kommet til at lokale, generelle tiggeforbud er i strid med retten til ytringsfrihet etter EMK artikkel 10. På den annen side har den sveitsiske føderale domstolen i en dom 9. mai 2008 funnet at en straffebestemmelse som setter totalforbud mot tigging i Genève, ikke er i strid med den føderale grunnlovens bestemmelser om rett til personlig frihet, som setter liknende vilkår for å gjøre inngrep i rettigheten som EMK artikkel 10. Det eksisterer generelle forbud mot tigging, enten på nasjonalt eller lokalt nivå, blant annet i Danmark, Nederland, Sveits og Storbritannia. Den rådende oppfatningen i de nevnte landene er at forbudene ikke er i strid med menneskerettighetene.

De kommunale forbudene mot tigging forutsettes å være ikke-diskriminerende utformet, og departementet legger til grunn at forbud som vedtas med hjemmel i politiloven ikke vil bli praktisert på en diskriminerende måte. Forbudet vil dermed ikke komme i strid med diskrimineringsforbudet i EMK artikkel 14.

Når det gjelder forslaget om et nasjonalt forbud mot tigging som Stortinget har bedt regjeringen legge frem, vil forholdet til menneskerettighetene bli vurdert i høringsforslaget slik at høringsinstansene kan kommentere spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1024

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 1. juli 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har sagt nei til søndagsåpen butikk på Ytterøy i Nord-Trøndelag.

Hvilke umiddelbare tiltak vil statsråden iverksette for å legge til rette for et søndagsåpent butikktilbud på Ytterøy?»

BEGRUNNELSE:

For andre år på rad har Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gitt Coop Marked Ytterøy avslag i for-

hold til å ha søndagsåpen butikk i sommerhalvåret. Fylkesmannen begrunner avslaget med at Ytterøy ikke kan regnes som et typisk turiststed. Ytterøya er et yndet utfartssted i Nord-Trøndelag for både dagsturister og hyttefolk. I tillegg til tilreisende hyttebeboere er det et betydelig antall reisende som bruker Ytterøy som utfartssted i helgene. Ytterøyas innbyggere og næringsliv har i mange år vært dyktige på og har opparbeidet god erfaring i å ta i mot bussturister på dagstur til guiding rundt om på øya og til bespisning. Det arbeides med flere

utviklingsprosjekter på Ytterøy hvor reiseliv er et av satsingsområdene.

Å gi Ytterøya status som typisk turiststed vil være en naturlig konsekvens av utviklingen og av den offensive og turistvennlige holdningen på øya og effekten av statusen vil ha en positiv effekt på videre satsing. Dersom man videre skal legge til rette for videre utvikling på landsbygda er det viktig å ha en offensiv holdning til utvikling av eksisterende næringsliv. Søndagsåpen butikk i sommerhalvåret er et slikt tiltak som kunne gitt et videre løft for det øvrige næringslivet på Ytterøy.

Svar:

Helligdagsloven påbyr at faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, skal holde stengt på søndager og andre helligdager, men loven inneholder noen unntak fra utgangspunktet om søndagsstengt. Utsalgssteder som etter vedtak fra Fylkesmannen blir regnet som såkalt «typisk turiststed», kan for eksempel ha åpent på søndager. For områder der salget i perioder i hovedsak skjer til turister, kan Fylkesmannen – etter søknad fra kommunen – bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed for hele eller deler av året. I denne vurderingen skal alle relevante interesser bli tillagt vekt. Søknaden fra kommunen vil blant annet være et viktig moment. Fylkesmannens avgjørelse er et forskriftsvedtak. Dette innebærer at reglene i forvaltningsloven om saksforberedelse ved

forskrifter gjelder, og det vil som hovedregel være et krav om at saken blir sendt på høring til berørte instanser før en ev. forskrift blir fastsatt. Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet har tidligere vurdert det slik at saksbehandlingsreglene ved enkeltvedtak, deriblant reglene om klage etter forvaltningsloven, ikke gjelder for Fylkesmannens avgjørelse i saker om typiske turiststeder. Der er dermed Fylkesmannen som i loven har fått oppgaven med å ta avgjørelse i saker om typiske turiststeder. Jeg forutsetter at Fylkesmannen gjør en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle når kommunen sender søknad om å få fastsatt forskrift om at et område skal regnes som typisk turiststed. Departementet har ikke myndighet til å overprøve Fylkesmannens vedtak i denne konkrete saken. Regjeringen har varslet at den vil tillate butikker å holde åpent på søndager. Forenkling av regelverk er en felles utfordring for regjeringen. Å tillate søndagsåpne butikker er ett av våre tiltak for å oppnå et mindre byråkratisk samfunn. Helligdagslovens unntaksregler innebærer detaljstyring, og unntakene fører til klare utfordringer i praksis, blant annet gir de risiko for forskjellsbehandling. Vi arbeider nå med å følge opp punktet i Sundvolden-erklæringen om søndagsåpne butikker, men regjeringen har ennå ikke tatt stilling til hvordan forslag til endringer i den gjeldende lovgivningen om søndagsåpne butikker nærmere skal innrettes.

SPØRSMÅL NR. 1025

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 4. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilket straffenivå mener statsråden vil være riktig for å ha bli funnet skyldig i tigging, og hvordan mener statsråden at evt. bøter vil være enkelt og effektivt å innkreve særlig fra tilreisende østeuropeere som er en gruppe helt uten finansielle midler og uten fast bosted i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Det er nå adgang til å forby tigging på offentlig sted, og om dette skal innføres avgjøres av den enkelte kommune inntil et nasjonalt forbud innføres neste år. Tiggere som stjeler kan allerede i dag arresteres og bortvises, ikke fordi de er tiggere, men fordi de utfø-

rer en kriminell handling. Pågående tiggere kan også stanses med reglene om ordensforstyrrelse. Straffen for tyveri er bøter eller fengsel inntil 3 år. Ordensforstyrrelse straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder. Nivåene på bøkene varierer mellom de ulike politidistriktene, fra noen tusen kroner og oppover. Dette kan eksempelvis være urinerer på offentlig sted.

Det å sitte stille på et gatehjørne med en utstrakt hånd, mener undertegnede ikke har en karakter av å være i nærheten av så alvorlige som lovbruddene nevnt ovenfor eller kvalifiserer til de overnevnte straffenivåene.

Utenlandske lovbrøtere skylder Norge nærmere 200 millioner kroner i ubetalte bøter og Statens innkrevingssentral mener det i prinsippet er nærmest «frivillig» å betale bøkene for utenlandske statsborgere.

Svar:

Stortinget vedtok i juni endringer i politiloven § 14 som åpner for at kommunene i sine politivedtekter kan forby tigging. I de kommuner der man velger å innføre et forbud, vil strafferammen ved overtredelser være bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

De aktuelle politidistriktene må fastsette hvordan et eventuelt forbud skal håndheves, herunder hvilket bøtenivå man eventuelt skal legge seg på. Domstolene vil i siste hånd beslutte hva straffen skal være for overtreddelser.

Økt reisevirksomhet gir nasjonale straffesystemer utfordringer både når det gjelder inndrivelse av bøter og fullbyrding av fengselsstraffer. Et forbud mot tigging bringer slik sett ikke nye utfordringer for politiet

og myndighetene som inndriver bøter. Jeg oppfatter det for øvrig som uttrykk for en unyansert generalisering å hevde at alle tilreisende østeuropeere er helt uten finansielle midler. Det vil være personer innen denne sammensatte grupperingen som er fullt ut i stand til å betale en bot.

Det kan være grunn til å anta at politiets håndheving av et tiggerforbud ikke uten videre vil generere et stort antall straffesaker. Med støtte i et forbud vil politiet kunne pålegge personer som tigger å avslutte virksomheten, samt eventuelt bortvise dem fra området de befinner seg i, uten at det opprettes anmeldelser. Løsgjengerlovens forbud mot tigging ble langt på vei håndhevet på denne måten.

SPØRSMÅL NR. 1026

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Pål Farstad

Besvart 4. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilken sammenheng mener statsråden det er mellom tigging og organisert kriminalitet, og mener statsråden den organiserte kriminaliteten vil tilta eller bli mindre i omfang som følge av innføringen av et tiggerforbud?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. 275 L (2013-2014): hevder komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet følgende: «Politiet har hatt store utfordringer med organisert kriminalitet som ofte følger i kjølevannet av disse omreisende tiggermiljøene.»

Sammenhengen mellom organisert kriminalitet og tigging er imidlertid dårlig dokumentert. Kirkens Bymisjons erfaring er at de som tigger i norske gater er reelt fattige mennesker som forsøker å bedre sin hverdag nettopp gjennom å be om almisser eller på andre legale måter skaffe seg litt inntekt. Det samme sier en arbeidsgruppe i Oslo bispedømme som har fokus på hvordan kirken skal forholde seg til både norske og utenlandske tiggere: «Vi kan ikke garantere at enkeltpersoner ikke utnytter fattigdommen eller fattige til mafiavirksomhet, men vår erfaring er at de fleste tiggere ikke er del av organisert kriminell virksomhet.»

En rapport fra NOVA, Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, som heter «Tiggerbander og kriminelle bakmenn eller fattige EU-borge-

re? – Myter og realiteter om utenlandske tiggere i Oslo» konkluderer med at tiggere som hovedregel er «selvstendige næringsdrivende familier» og ikke offer for kriminelle nettverk som utnytter deres arbeid.

Undertegnede mener organisert kriminalitet og menneskehandel kan bekjempes med allerede eksisterende paragrafer i norsk lovverk.

Et tiggerforbud kan skape økt risiko for mer kriminalitet, fordi når en inntektsmulighet blir stengt, kan nye og mer uheldige inntektsaktiviteter oppstå.

Svar:

Sammenhengen mellom tigging og kriminalitet ble belyst i lovproposisjonen regjeringen la frem for Stortinget i vår (Prop.83L (2013-2014)). Det ble nevnt at Oslopolitiet ikke fører egen statistikk over kriminalitet foretatt av tiggere, men distriktet melder at man ikke er i tvil om at tiggingen fører mye kriminalitet med seg. Rumenske statsborgere er den største gruppen utlendinger som pågripes for vin-ningskriminalitet i hovedstaden.

I forbindelse med en aksjon i Trondheim i 2013, ble 13 rumenere utvist fra Norge, deriblant en bakmann som organiserte tiggervirksomhet i byen. Under aksjonen ble det funnet store mengder tyvegods. De pågrepne var i besittelse av 100 000 kroner og hadde over en to måneders periode sendt ut nærmere 500 000 kroner fra Norge til Romania.

Rapporten «Gateliv» som NOVA nylig publiserte, fastslår at det er hevet over tvil at det foregår en del kriminalitet blant de som tigger eller er her sammen med dem.

Utslaget på statistikken over kriminalitet av et eventuelt forbud mot tigging er krevende både å spå

og senere å måle. Det er likevel unaturlig å avstå fra å hindre en virksomhet som tydelig skaper uorden og utrygghet og som fører med seg organisert kriminalitet, ut fra en ide om at konsekvensen kan bli en vekst i andre kriminalitetsformer.

SPØRSMÅL NR. 1027

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 8. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilken sammenheng mener statsråden det er mellom tigging og vinningskriminalitet, og mener statsråden vinningskriminaliteten vil øke i omfang eller bli mindre som følge av innføringen av et tiggeforbud?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. 275 L (2013-2014): hevder komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet følgende: «Antallet lommetyverier har de siste årene eksplodert i hovedstaden (...)» Videre påpekes det at: «(...)det etter hvert blitt tydelig at tiggingen også fører med seg alvorlige forbrytelser som vinningskriminalitet og menneskehandel.»

Tall for Oslo politidistrikt viser imidlertid at anmeldte lommetyverier sank drastisk i 2013. Statistikken viser at det ble anmeldt 14.656 lommetyverier i Oslo i 2013, hvilket er rundt 3300 færre anmeldelser sammenlignet med året før og tilsvarer en nedgang på nesten 20 prosent.

I følge SSB ble det i 2013 samlet sett anmeldt 170 900 tyverier og andre typer vinningslovbrudd, som er 9 000 færre anmeldelser enn året før. Den store økningen fra 2011 til 2012 for anmeldt vinningskriminalitet er dermed reversert, og omfanget er nå mindre enn i alle foregående år med anmeldelsesstatistikk.

Vinningskriminalitet utgjorde 44 prosent av de i alt 388 500 lovbruddene som ble anmeldt i 2013. Dette er en betydelig mindre andel enn for eksempel ti år tidligere, da denne lovbruddsgruppen utgjorde mer enn halvparten av alle registrerte lovbrudd.

Selv om tallenes tale er tydelig og viser en nedgang i vinningskriminaliteten, er nettopp en økning i lommetyverier og vinningskriminalitet hyppig blitt brukt som et argument fra regjeringspartiene for å innføre et tiggeforbud. Undertegnede mener det er uheldig at man har trukket en slik slutning på et helt galt faktagrunnlag, og undrer seg over hvorledes statsråden mener det kan bli mindre vinningskriminaliteten når alternativet tigging blir forbudt.

Svar:

Sammenhengen mellom tigging og kriminalitet ble belyst i lovproposisjonen regjeringen la frem for Stortinget i vår (Prop.83L (2013-2014)). Det ble nevnt at Oslopolitiet ikke fører egen statistikk over kriminalitet foretatt av tiggere, men distriktet melder at man ikke er i tvil om at tiggingen fører mye kriminalitet med seg. Rumenske statsborgere er den største gruppen utlendinger som pågripes for vinningskriminalitet i hovedstaden.

I forbindelse med en aksjon i Trondheim i 2013, ble 13 rumenere utvist fra Norge, deriblant en bakmann som organiserte tiggervirksomhet i byen. Under aksjonen ble det funnet store mengder tyvegods. De pågrepne var i besittelse av 100 000 kroner og hadde over en to måneders periode sendt ut nærmere 500 000 kroner fra Norge til Romania. Rapporten «Gateliv» som NOVA nylig publiserte, fastslår at det er hevet over tvil at det foregår en del kriminalitet blant de som tigger eller er her sammen med dem.

SPØRSMÅL NR. 1028**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 3. juli 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Statsråden bes å redegjøre for lovverk, forskrifter, retningslinjer og brev fra offentlige myndigheter som gjelder ovenfor de institusjoner/bedrifter som analyserer DNA-prøver av de enkelte rovdyr, samt hvilke faste og variable kostnader som staten betaler for ved prøver fra de ulike institusjoner/bedrifter og hvilke tidsfrister som gjelder fra mottatt prøve til ferdig analysert resultat?»

BEGRUNNELSE:

Myndighetene oppfordrer folk til å sende inn prøver til identifisering av rovdyr ved DNA-testing. Rask identifikasjon er viktig for å iverksette skadereduserende tiltak.

I midtre del av Buskerud har ulven herjet med storvilt og sau det siste året. Fire (4) prøver er innsendt, bare en (1) er analysert med individresultat. De tre (3) andre fra 31/3-14 og 11/5-14 er ikke analysert. Ved gjennomgang av rovdatabasen 3.0 går det frem at det er svært mange innsendte prøver, i hele landet for alle rovdyrartene, som ikke er analysert.

Svar:

Jeg vil innledningsvis orientere om at det de siste to årene har vært arbeidet intensivt med å samordne metodene for bestandsovervåking av de fire store rovdyrene mellom Norge og Sverige. I dag har vi felles metoder og instruksjoner for overvåking av gaupe og jerv, og vi er i ferd med å slutføre arbeidet også for brunbjørn og ulv. Alle gjeldende instruksjoner er lett tilgjengelig på hjemmesidene til Rovdata (www.rovdata.no). På samme sted er også tilgjengelig den nasjonale kontrakten som Miljødirektoratet har med Rovdata og kontrakten som Rovdata har med Høgskolen i Hedmark angående overvåkingen av ulv.

I dag er det tre ulike genetiske laboratorier som analyserer DNA-prøver fra store rovdyr i Norge. Bioforsk laboratorium ved Svanhovd i Pasvik analyserer prøver fra brunbjørn, Norsk institutt for naturforskning (NINA) analyserer ulveprøver, mens ansvaret for prøver av jerv er delt mellom NINA og Universitetet i Uppsala. På svensk side er det Sveriges landbruksuniversitet, Grimsø forskningsstasjon, som analyserer ulveprøver, mens jerv sendes til Universitetet i Uppsala. For bjørn benytter Sverige både Bioforsk Svanhovd, Sveriges landbruksuniversitet i Umeå, samt et fransk genetisk laboratorium i Grenoble. Av biologiske og metodiske årsaker benyttes DNA-analyser i begrenset grad i overvåkingen av

gaupe, men NINA og Universitetet i Uppsala utfører slike analyser ved behov. Rovdata samarbeider tett med de genetiske laboratoriene i begge land, og utarbeider rapporter og formidler resultater i fellesskap med de ulike institusjonene. For alle disse aktørene gjelder at de både fyller en viktig rolle ved å gjennomføre analyser som benyttes i den årlige overvåkingen, samt at de arbeider med og samarbeider om utvikling av genetiske metoder, bidrar til å rasjonalisere analyseteknikker og innsamlingsmetodikk, og leverer data løpende til en felles norsk/svensk database (Rovbase), som driftes av Miljødirektoratet.

Avtalene som er inngått med de ulike laboratoriene innebærer at laboratoriet skal gjennomføre analyser av et estimert antall prøver, samt at de ulike laboratorier skal drive metodeutvikling, rapportering, bidra i møtesammenheng ved behov, samt samarbeide og sikre kalibrering av resultatene mellom de ulike laboratorier sine analysemaskiner. Prisen pr prøve som analyseres er ca. 1000 kroner, men vil kunne variere særlig på bakgrunn av hvilke tempokrav forvaltningen setter til å levere resultat. Den mest rasjonelle arbeidsformen er å samle sammen et antall prøver som analyseres samlet. Ved særlige behov kan enkeltprøver analyseres fortløpende, men dette innebærer normalt en firedobling av kostnadene.

Tidsfristene for ferdigstilling av innsamlet materiale er primært bestemt av de rapporteringsfrister som fremgår av kontrakten Miljødirektoratet har med Rovdata om Nasjonalt overvåkningsprogram for rovdyr. For hver av artene er det dermed den årlige rapportering av bestandens status som er grunnlag for krav om gjennomføring av analyser. Normalsituasjonen er at prøver samles inn i felt, akkumuleres hos regionalt rovviltansvarlig i Statens naturoppsyn, og sendes derfra til aktuelt analyselaboratorium. I unntakstilfeller sendes også enkeltprøver der forvaltningen har særlige behov for avklaring av en konkret prøve. Slike avklaringer kan eksempelvis være å identifisere om en prøve er fra en genetisk verdifull ulv, eller om en prøve fra et bestemt individ er fra en konkret skadevolder.

Innsamlede biologiske prøver registreres fortløpende i Rovbase. Prøver som er registrert i Rovbase er synlig for publikum på internettetsiden (www.rovbase.no) straks de er lagret. Det vil alltid ta noe tid fra prøver blir registrert i Rovbase til analyseresultat foreligger, og derfor vil det til enhver tid ligge prøver i basen som ikke er analysert. Prøvene blir fortløpende oppdatert straks analyseresultat er klart. Det er et sterkt fokus på åpenhet rundt datamateriale og tall i

bestandsovervåkingen, og det er viktig at publikum kan følge med på prøver de selv har levert og gjenfinne dem samt analyseresultat i Rovbase.

For ulv er det definert i kontrakten mellom Rovdata og Miljødirektoratet at resultater fra DNA-analyse-ene årlig skal foreligge innen 1. august. For de fleste prøver vil imidlertid resultatet foreligge i Rovbasen før denne tid. Den samlede fremstilling og analyse fra Rovdata vil også innarbeides i den årlige felles statusrapporten for ulvebestanden i Skandinavia. Etter 1. august 2013 er det for øvrig samlet inn 297 prøver av ulv i Norge, og av disse er så langt 236 analysert.

I sin begrunnelse viser representanten til konkrete prøver fra ulv som er samlet inn i Buskerud fylke siste år. Ved henvendelse til Rovdata har jeg fått opplyst at de har mottatt tre prøver fra Buskerud siden 1. januar i år. Den ene, som ble funnet 22. februar i Øvre Eiker, er analysert og resultat ligger i Rovbase. De to andre ble funnet 31. mars og 11. mai i Modum. Disse ble mottatt av Rovdata henholdsvis 22. april og 23. juni og prøvene er under analyse. Rovdata opplyste at de forventer at prøvesvar vil foreligge denne uka. Rovdata

informerte videre om at det ikke er bedt om særskilt hasteanalyse av de aktuelle prøvene. Prøvene er derfor håndtert etter normal prosedyre som innebærer å samle sammen et antall prøver som analyseres samlet.

Representanten viser i sin argumentasjon til at analysene er viktige for å kunne iverksette skadereducerende tiltak. Dette er korrekt i de tilfeller det kan være tvil om hvilken art som volder skaden, men i de fleste tilfeller er skadevoldende art kjent. I slike tilfelle vil en DNA-analyse kunne bidra til å avklare spørsmålet om felling. I tilfeller der en ulv er genetisk viktig vil muligheten for eventuell felling være mer begrenset. Slike analyser kan først og fremst gjennomføres der individet kan følges over tid, særlig ved hjelp av sporsnø. Sommerstid er slik tett oppfølging av vandrende enkeltindivider utfordrende, og DNA-prøver kan dermed sjelden benyttes til å avklare fellingsspørsmål. Jeg vil også vise til at det ved hurtiganalyse normalt tar i underkant av en uke å analysere en prøve fra ulv. Ulveindivider vil normalt forflytte seg betydelige distanser på en uke, slik at analysene da i mange tilfeller vil ha mer begrenset verdi.

SPØRSMÅL NR. 1029

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 8. juli 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Flere land har kommet lenger enn Norge med utvikling av fullskalaprosjekter for CCS ved kraftproduksjon. Både USA, Canada og UK. I Klimaforliket slås det fast at Norge skal realisere et fullskala CCS innen 2020.

Vil statsråden vurdere det som aktuelt å gå sammen med UK for å sikre finansiering til deres CCS-anbudskonkurranse, mot at UK bidrar tilsvarende til realisering av et anlegg i Norge?»

Svar:

Regjeringen vil satse bredt på å utvikle teknologi for fangst og lagring av CO₂ og har besluttet at det skal utarbeides en strategi for arbeidet med CO₂-håndtering. Både FNs klimapanel og IEA viser til at fangst og lagring av CO₂ vil være nødvendig for å nå togra-

dersmålet. Samtidig er CO₂-håndteringen utfordrende både med tanke på å utvikle teknologien videre, redusere risiko og kostnader og finne gode prosjektmodeller. Regjeringen la i revidert nasjonalbudsjett tidligere i år fram i status inkludert hovedmål for arbeidet med strategi for CO₂-håndtering. Hovedmålet med strategien er å identifisere tiltak som kan bidra til teknologiutvikling og kostnadsreduksjoner. Det inkluderer regjeringens ambisjon om å få på plass minst ett fullskalaanlegg for fangst og lagring av CO₂ innen 2020. Regjeringen er opptatt av å avklare mål og behov for arbeid og at ulike tiltak blir vurdert på en systematisk og grundig måte. Regjeringen vil fram mot statsbudsjettet for 2015 arbeide videre med strategien, inkludert videre kartlegging av muligheter for realisering av fullskalaanlegg.

SPØRSMÅL NR. 1030**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 3. juli 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Stortinget har bedt regjeringen så raskt som mulig legge fram en faglig vurdering fra Oljedirektoratet om hvor raskt kabelforbindelse mellom feltene Krog, Grieg, Aasen og Sverdrup kan etableres, eventuelt om det er mulig å etablere denne allerede fra produksjonsstart, uten at dette forsinker første byggetrinn av Johan Sverdrup-feltet.

Har statsråden gitt oppdraget til OD, hvilket mandat har han gitt, får de trekke veksler på ekspertmiljøer og når forventes resultatet å være ferdig og offentlig tilgjengelig?»

BEGRUNNELSE:

I Innst. 237 S (2013-2014) står det:

«Komiteen ber regjeringen så raskt som mulig legge fram en faglig vurdering fra Oljedirektoratet om

hvor raskt kabelforbindelse mellom feltene Krog, Grieg, Aasen og Sverdrup kan etableres, eventuelt om det er mulig å etablere denne allerede fra produksjonsstart, uten at dette forsinker første byggetrinn av Johan Sverdrup-feltet. Komiteen legger til grunn at denne tidsangivelsen danner grunnlaget for fastsettelse av vilkår som skal behandles i stortingsproposisjonen, og som etter planen skal behandles våren 2015.»

Svar:

I tråd med Innst. 237 S (2013-2014) har departementet bedt Oljedirektoratet så raskt som mulig legge fram en faglig vurdering om hvor raskt kabelforbindelse mellom feltene Krog, Grieg, Aasen og Sverdrup kan etableres, eventuelt om det er mulig å etablere denne allerede fra produksjonsstart, uten at dette forsinker første byggetrinn av Johan Sverdrup-feltet.

Departementet har bedt om en rapportering på arbeidet innen 15. september 2014.

SPØRSMÅL NR. 1031**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 3. juli 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Når vil regjeringen sende ut forslaget til forbud mot fossil oljefyring på høring, og kan ministeren stadfeste at det blir et forslag i tråd med den vedtatte regjeringserklæringen?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i klimaforliket i 2012 et forbud mot all fyring med fossil olje i husholdninger, fyring til grunnlast i øvrige bygg fra 2020 og statlige bygg fra 2018. I Regjeringserklæringen ble ambisjonen skjerpet til å «Sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018 og forby bruk av fossil olje i oppvarming i alle bygg fra 2020.» I revidert nasjonalbudsjett ble det satt mål om utfasing for Statsbygg i 2016.

For å sikre en effektiv utfasing er det viktig med klare føringer og forutsigbarhet. Det haster å hjemle forbudet i lovverket og få på plass andre virkemidler for utfasing for å sikre at det ikke blir en kø av hasteutfasinger når det nærmer seg 2020. Hvis det drøyer med

å lovfeste forbudet, kan det blir et stort press i markedet for fornybar oppvarming rett før 2020, som kan gi både dyrere og dårligere gjennomføring av utfasingen.

Oslo kommune har allerede gjennomført utfasing av all fossil oljefyring i sine 147 formålsbygg, både grunnlast og spisslast. Det finnes et mangfold av gode, fornybare oppvarmingsløsninger for alle typer bygg og boliger, også for fornybar spisslast, slik bl.a.

Oslo kommune har vist gjennom sin utfasing. Det vil være enklere å gjennomføre et forbud mot et produkt, enn mot hvordan produktet brukes. Regjeringens forsterkede ambisjonen for utfasing av all bruk av fossil olje i bygg, vil derfor også sikre en effektiv gjennomføring av forbudet som er enkel å administrere og kontrollere.

Svar:

Gjennom klimaforliket er det enighet om å innføre forbud mot fyring med fossil olje i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg i 2020. Dette ligger til grunn

for regjeringens arbeid. Vi arbeider nå med utformingen av forbudet. Det er noe usikkert hvor lang tid de nødvendige utredningene vil ta, derfor er det vanskelig å oppgi et tidspunkt for når et forslag til forbud vil bli sendt på høring. Jeg er opptatt av at forbudet skal være klart i god tid før det trer i kraft. Samtidig har de som fyrer med fossil olje allerede fått et klart signal gjennom klimaforliket om at de må finne alternativer.

I tråd med klimaforliket arbeider regjeringen også for å fase ut fyring med fossil olje som grunnlast i statlige bygg innen utgangen av 2018. Vi har varslet at vi har som ambisjon at fyring med fossil olje som

grunnlast skal være faset ut av alle Statsbyggs eiendommer innen utgangen av 2016. Utfasingen i statlige bygg skjer gjennom styringen av de statlige etatene som eier bygg. I regjeringsplattformen skriver vi at regjeringen vil sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018. Dette innebærer at vi også har som ambisjon å påskynde utfasingen i kommunale og fylkeskommunale bygg. Det er et lokalt ansvar å forvalte kommunale og fylkeskommunale bygg, men regjeringen oppfordrer kommunene og fylkeskommunene til å arbeide for rask utfasing av fyring med fossil olje i deres bygg.

SPØRSMÅL NR. 1032

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 11. juli 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Statsråden har vært opptatt av å unngå forsinkelse på utbyggingen av Johan Sverdrup. For videre utvikling i nord og for å sikre arbeidsplasser og kompetanse vil den store utbyggingen av Johan Castberg være viktig.

Hva gjør statsråden for å unngå nye utsettelse av Johan Castberg-prosjektet og hva er årlig nåverditap av utsettelsen?»

Svar:

Castberg-prosjektet er et viktig prosjekt for utviklingen av Barentshavet som petroleumsprovins og for

lønnsom næringsutvikling i nord. For et så stort og viktig prosjekt i et område med lite infrastruktur, er det avgjørende at det velges en god, robust utbyggingsløsning. Dette krever god planlegging. Det er viktig at selskapene bruker den tid som er nødvendig på dette. Selskapene i Castberg-tillatelsen har ikke tatt konseptvalg for utbyggingen. Regjeringen tar til etterretning at selskapene trenger å arbeide videre med den tekniske utbyggingsløsningen samt oppdatere ressursgrunnlaget og redusere kostnadene. Det videre arbeidet vil nærmere avdekke økonomien i de aktuelle utbyggingskonseptene.

SPØRSMÅL NR. 1033

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 3. juli 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«En enstemmig Energi- og miljøkomite har slått fast «at hele området kraft-behov skal dekkes med kraft fra land» på Utsirahøyden. Upstream skriver i dag at Statoil har bekreftet at de har besluttet en turbin på 30 MW og planlegger enda en turbin på 30 MW på Johan

Sverdrup. Turbinene planlegges dessuten uten varme-gjenvinning som dermed betyr lav virkningsgrad.

Kan statsråden bekrefte at han vil følge opp Stortingets vedtak slik at PUD for Sverdrup ikke vil inneholde turbiner, men at hele området kraftbehov dekkes med kraft fra land?»

BEGRUNNELSE:

Statoil har nå bekreftet at selskapet planlegger to gass turbine på Johan Sverdrup. Den ene er enda ikke formelt vedtatt, men planlegges. Turbinene er på 30 MW hver, og dermed kan Johan Sverdrup være selvforsynt med kraft gjennom hele levetiden med den opprinnelige strømkabelen på 100 MW og de to turbinene de nå planlegger.

I så fall er det grunn til å stille spørsmål ved om selskapene virkelig planlegger for en områdeløsning. Det virker spesielt at Statoil er villige til å kjøpe to turbiner som i følge Upstram vil koste ca. en milliard kroner på tross av at Stortinget har vedtatt at hele områdets kraftbehov skal dekkles med kraft fra land. Statoil har hevdet at det ikke er plass til å ta inn en kabel til en områdeløsning. Men det er altså plass til to turbiner.

Det må være bedre å øke effekten på den planlagte strømkabelen enn å gjøre dette.

Når Statoil har fleksibilitet til å planlegge en ekstraturbin (nr. to som ikke enda er vedtatt) bør det også være tid til å sikre rett størrelse på strømkabelen.

Til TU uttalte Statoil nylig at antatt maksimalt kraftbehov nås i 2025 og utgjør ca. 120 MW. Statoil vil ha 160 MW tilgjengelig dersom de får bygge ut to turbiner.

Svar:

Regjeringen vil følge opp Stortingets vedtak fra behandlingen av Dokument 8:58 S (2013-2014), jf. Innst. 237 S (2013-2014).

Det har hele tiden vært planen at kraftbehovet for Johan Sverdrups første byggetrinn vil bli dekket med kraft fra land. Dette ligger til grunn for rettighetshavernes arbeid med plan for utbygging og drift.

Av sikkerhetsmessige årsaker er det krav til uavhengige systemer som kan forsyne innretningene med kraft dersom hovedkraften skulle falle ut. For å oppfylle dette kravet er det planlagt å installere en gass turbine på Sverdrup-innretningene.

Rettighetshaverne jobber nå med å utarbeide plan for utbygging og drift av Johan Sverdrups første byggetrinn. Planen er å sende denne inn til myndighetene for godkjenning tidlig 2015, med påfølgende myndighetsbehandling våren 2015.

SPØRSMÅL NR. 1034

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Audun Otterstad

Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke tiltak mener statsråden må på plass for å sikre tilstrekkelig akuttberedskap i de berørte områder i Telemark, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at det settes av tilstrekkelig finansiering til gjennomføring av disse?»

BEGRUNNELSE:

I følge statsråden så inneholder vedtaket på foretaks-møtet et klart krav om at før akutttilbudet på Rjukan legges ned, skal en fornye og oppdatere planene for de prehospitale tjenestene. Det stilles spørsmål ved hvordan nettopp disse planene skal følges opp økonomisk. Det kommer tydelig frem at det skal etableres en erstatning for de funksjoner som forsvinner, men hvordan dette skal finansieres er derimot ikke tydelig.

Det er ikke vanskelig å forstå fortvilelsen på Rjukan. Omlegging gir dramatiske utslag for et lokalsamfunn. Befolkningen kan ikke føle seg trygg på hvordan prosessen blir fulgt videre, gitt den manglende oppfølgingen fra regjeringen til nå. Regjerin-

gen oppfordres derfor til å synliggjøre hvordan denne prosessen skal ivaretas på en god måte gjennom statsbudsjettet for 2015. Der bør det fremkomme hvordan Sykehuset Telemark skal få økonomisk handlingsrom til å finne gode løsninger. Per i dag kan vi ikke se at de har en plan med konkrete tiltak og penger for hvordan den alternative akuttberedskapen skal videreføres i de berørte områdene.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene 1010 og 1020 fra hhv. representantene Toppe og Lysbakken om samme sak.

Jeg har i foretaks møte 5. juni 2014 bedt om at planer for prehospitale tjenester oppdateres og fornyes i god tid før avvikling av akuttfunksjonen ved Sykehuset Telemark, Rjukan. Jeg forventer at dette kravet følges opp av Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Telemark HF i god tid før den planlagte avviklingen av det medisinske akuttområdet 20. juni 2015.

SPØRSMÅL NR. 1035**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 3. juli 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Landets universitet og høyskoler har store summer ubrukte midler på bok og avsetningene øker år for år. Ved utgangen av 2013 hadde universitets- og høyskolesektoren totalt fem milliarder kroner på bok. Dette i følge nettavisa Khrono. Samtidig er det behov for både mer og bedre forskning samt bedre kvalitet i undervisningen.

Er kunnskapsministeren komfortabel med dette og er det en ønsket utvikling?»

BEGRUNNELSE:

Ved utgangen av 2013 hadde universitets- og høyskolesektoren totalt fem milliarder kroner på bok. Av disse pengene utgjør bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og virksomhetskapital (overskudd av oppdragsforskning bl.a.) 3,7 milliarder kroner.

De resterende 1,3 milliarder kronene er avsetninger knyttet til gaver og bevilgninger fra andre, blant annet Forskningsrådet.

Stadig større del av pengene universiteter og høyskoler lagrer på bok hvert år, er midler de ikke kan forklare hvorfor står ubrukte.

Fra 2009-2013 har posten «ikke-spesifiserte avsetninger» vokst fra 900 millioner til 2,3 milliarder for universiteter og høyskoler. I følge nettavisa Khrono har utdanningsinstitusjonene problemer med å forklare hva de har tenkt å bruke disse pengene til, og summen utgjør nesten halvparten av de totale reservene i sektoren, som nå er på fem milliarder kroner.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Marianne Aasen om avsetninger i universitets- og høyskolesektoren.

Regjeringen er opptatt av at de statlige universitetene og høyskolene har et økonomisk handlingsrom som setter dem i stand til å utvikle utdanningstilbud og forskning av høy kvalitet som møter samfunnets kompetanse- og kunnskapsbehov. Som statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter har universiteter og høyskoler et mer selvstendig økonomisk ansvar enn ordinære forvaltningsorganer. Dette er særlig viktig for de største institusjonene som er selvforvaltende, dvs. at de selv har ansvaret for drift, vedlikehold og renovering av egen bygningsinfrastruktur.

Finansiering av høyere utdanning i Norge gjennomgikk store endringer i forbindelse med Kvalitetsreformen. Utviklingen i Norge sammenfaller med utviklingen i de fleste europeiske land, hvor de høyere ut-

danningsinstitusjonene i mindre grad styres gjennom pålegg og i større grad gjennom insentiver og resultater. I forbindelse med Kvalitetsreformen ble universiteter og høyskoler også omdannet til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter. De ble dermed nettobudsjetterte og fikk med det bedre mulighet til å planlegge sin økonomi i et flerårig perspektiv med strategiske, økonomiske avsetninger mellom budsjettår. Universiteter og høyskoler har i prinsippet stor frihet til å foreta egne prioriteringer innenfor den bevilgningen de mottar og sektormålene fra departementet. Dette har vært viktig blant annet for å kunne gjennomføre større investeringer i infrastruktur, slik som oppføring av nye bygg og større vedlikeholdsprosjekter.

Avsetningene kan deles inn i tre hovedtyper;

- Avsetninger til dekning av påkomne kostnader som forfaller i neste budsjettår (feriepenger, skattetrekk etc.). Pr. 31.12.2013 utgjorde dette ca. 4,4 mrd. kroner.
- Avsetninger av inntekter til aktivitet som faktisk skal utføres i kommende budsjettår (EU-midler, midler fra Forskningsrådet, gaver etc.) samt institusjonene virksomhetskapital (overskudd fra eksternt finansiert aktivitet). Pr. 31.12.2013 utgjorde dette ca. 2,8 mrd. kroner hvorav virksomhetskapitalen utgjorde ca 0,5 mrd. kroner.
- Avsetninger av bevilgede midler der institusjonene av ulike årsaker selv velger å skyve på aktivitet (oppsparing til investeringer i infrastruktur, etablering av nye undervisningstilbud, mulighet få å gjennomføre større forskningssatsinger etc.). Pr. 31.12.2013 utgjorde dette ca. 2,6 mrd. kroner.

I representanten Aasens spørsmål vises det til «ikke-spesifiserte avsetninger». Jeg går ut i fra at dette er en henvisning til deler av den andre hovedtypen av avsetninger nevnt over og at det er disse som kan synes særlig problematiske. Jeg mener imidlertid at dette ikke er noen stor utfordring gitt begrunnelsen for avsetningene, nemlig at utgiftene er ment å komme på et senere tidspunkt og at institusjonene faktisk må foreta en spesifikasjon av hva disse midlene skal brukes til. Likeledes gjelder dette for avsetninger for dekning av påkomne kostnader som forfaller i neste budsjettår.

Når det gjelder muligheten for å gjøre den siste hovedtypen avsetninger, så var jo dette ønsket gjennom å gjøre universitetene og høyskolene nettobudsjetterte, jf. beskrivelsen av Kvalitetsreformen over. Denne type avsetning ligger gjennomsnittlig på 10,7 pst. av den årlige bevilgningen, men det er relativt stor variasjon fra

institusjon til institusjon. I følge den informasjonen departementet har gitt Stortinget i budsjettproposisjonen har den siste hovedtype avsetning økt fra 2,3 milliarder i 2009 til 2,6 milliarder i 2013, noe som tilsvarer pris- og lønnsveksten i perioden.

Gjennom styringsdialogen følger departementet spesielt opp de institusjonene som enten ligger spesielt høyt eller lavt i forhold til det vurderte behovet.

Institusjoner som ikke kan redegjøre godt for formålet med avsetningene, blir bedt om å iverksette tiltak. Tett oppfølging fra departementet har bidratt til å bedre dokumentasjonen av formål og til at det samlede nivået på avsetningene har stabilisert seg de senere årene. Departementet arbeider sammen med institusjonene for ytterligere å bedre spesifikasjonen av formålene med avsetningene.

SPØRSMÅL NR. 1036

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor mye ressurser er brukt på å utvikle forslaget til ordningen med fritt behandlingsvalg, og hva ser statsråden for seg at helsemyndighetene trenger av ressurser til og etablere og drifte ordningen på en forsvarelig måte?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært en offentlig debatt om hvorvidt regjeringens nye helsereform vil føre til mer byråkrati. Derfor ønsker jeg svar på spørsmål om ressursbruk knyttet til utvikling, etablering og drift av ordningen. Velgerne, pasientene og innbyggerne bør vite hva denne omleggingen krever av forvaltningen. Utvikling av kvalitets-systemer, samt å prissette og definere alle medisinske tjenester som skal inkluderes i ordningen er helt avgjørende. Det vil også være behov for ansatte til å administrere ordningen i forvaltningen, helseregionene og sykehusene. Dette vil kreve store ressurser, som da prioriteres på bekostning av andre tiltak i tjenesten.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt på offentlig høring et forslag om å innføre fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten. Det framgår av høringsnotatet at departementet vil legge fram en lovproposisjon for Stortinget i løpet av høsten 2014. Det fremgår videre at regjeringen vil komme tilbake til de budsjettmessige konsekvenser av å innføre fritt behandlingsvalg i de årlige budsjettforslagene.

Jeg viser i tillegg til Prop. 93 S (2013-2014), jf. Innst. 260 S (2013-2014) som ble vedtatt av Stortinget 20. juni 2014. Her fremgår det at Stortinget sluttet seg til en bevilgningsøkning på til sammen 17 mill. kroner til ordningen med fritt behandlingsvalg og vedtatte endringer i pasient- og brukerrettighetsloven.

Utvikling av forslaget i høringsnotatet er på vanlig måte utarbeidet i departementet, innenfor de ordinære budsjetttrammene.

SPØRSMÅL NR. 1037**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«På informasjonsmøtet 24.juni 2014 på Rjukan sykehus opplyste klinikkssjef Ivar Dahl, som ledet møte, at han ikke var kjent med at det hadde vært kontakt mellom statsråden, Helse Sør-Øst og ledelsen for Sykehuset Telemark HF etter behandlingen i Stortinget.

Er det som nå skjer fra Sykehuset Telemark HF ovenfor Rjukan sykehus i tråd med statsrådens vilje?»

BEGRUNNELSE:

I møteprotokoll fra Helse Sør-Øst RHF 3.juni 2014 heter det i vedtaket: «Styret forutsetter at Sykehuset Telemark HF sikrer at de prehospitale tjenestene har nødvendig kvalitet og kapasitet ved gjennomføring av endringene og i den fremtidige driftssituasjonen.»

I protokoll fra foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF 5.juni 2014 heter det i vedtaket: «Foretaksmøtet ber om at planer for prehospitale tjenester oppdateres og fornyes i god tid før avviklingen av akuttfunksjonen ved sykehuset Telemark, Rjukan.»

Stortinget behandlet 17.juni 2014 innstilling fra Helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Per Olaf Lundteigen, Ivar Odnes og Geir Pollestad om at sykehusstruktur og endringer av vesentlige oppgaver ved sykehus skal avgjøres av Stortinget i en nasjonal helse- og sykehusplan. I debatten i stortingssalen uttalte statsråd Bent Høie: «Jeg mener at den situasjonen som er nå ikke er god nok når det gjelder sykehuset i Telemark og det å ha prehospitale tjenester eller akutttilbud utenfor sykehusene. Derfor er det en klar beskjed fra meg – gjennom foretaksmøtet – at før akutttilbudet ved Rjukan sykehus nedlegges, må det være oppdaterte og fornyede planer for akuttfunksjonene utenfor sykehuset. Jeg hadde ikke vedtatt det hvis jeg mente at de planene som er i dag er gode nok. Derfor skal dette på plass før akutttilbudet ved Rjukan legges ned.»

Den 24.juni 2014 var det informasjonsmøte på Rjukan sykehus, for en del av de ansatte ved sykehuset. Møtet ble ledet av klinikkssjef Ivar Dahl ved Sykehuset Telemarks Klinikk Notodden/Rjukan. På direkte spørsmål angående akutttilbudet svarte Dahl at han ikke visste om det hadde vært kontakt fra statsråd Høie til Helse Sør-Øst og videre til ledelsen for Telemark Sykehus HF etter behandlingen i Stortinget. Som følge av tidspress for å gjennomføre Utviklingsplan 2014-2016 Sykehuset Telemark HF, med hensyn til overføringen av akutt- og døgnfunksjoner fra sykehuset på Rjukan til Notodden, var det avgjø-

rende viktig å gjennomføre informasjonsmøtet 24.juni 2014 på tross av at alle ansatte ikke var innkalt.

I følge NRK Telemark 25.juni 2014 publisert 17:49 (nett) krangler ledelsen ved Sykehuset Telemark HF og ledelsen i Tinn Kommune om hva statsråden har ment med sine uttalelser i Stortinget. NRK Telemark skriver:

«Direktør Bess Frøyshov ved sykehuset Telemark HF meiner at planane som ligg føre, meir enn oppfyller krava statsråden lista opp for Stortinget. – Akuttberedskapen ved sykehuset blir erstatta av ei ambulanseneste som har rundt fem gonger så stor kapasitet som trongen. Samstundes vil Sjukehuset Telemark fylgje nøye med på kva som skjer med akuttberedskapen utanfor sjukehusa i det året vi treng for å avvikle beredskapen på innsida av sjukehusa, seier sjukehusdirektøren.»

Ifølge oppslag i Rjukan Arbeiderblad 26.juni 2014 heter det:

«Sykehusdirektøren i Telemark har ikke tenkt å legge frem en ny plan for akuttberedskapen utenfor sykehus når Rjukan sykehus legges ned. Hun og styret forholder seg kun til utviklingsplanen.»

Videre står det i artikkelen:

«Frøyshov mener det er utviklingsplanen Høie sikter til. -Planen er tydelig i forhold til sikkerhet og beredskap. Det har statsråden bekreftet. Det han ber oss om nå er at vi ikke gjennomfører utviklingsplanen uten at vi samtidig sørger for tilstrekkelig kapasitet i prehospitale tjenester, og det skal vi passe på. Så det ligger ikke noe nytt i det Høie sa foran Stortinget? - Nei, vi har akkurat laget en ny plan og nå skal vi passe på å gjøre dette på en god måte. I planen ligger utvidelse av døgnambulansen på Rjukan til døgnbil, pluss en døgnbil til så beredskapen blir utvidet.»

Kirurgisk akuttberedskap legges ned allerede 1.oktober 2014.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene 1010, 1020 og 1034 fra hhv. representantene Toppe, Lysbakken og Otterstad.

Jeg har i foretaksmøte 5. juni 2014 bedt om at planer for prehospitale tjenester oppdateres og fornyes i god tid før avvikling av akuttfunksjonen ved Sykehuset Telemark, Rjukan. Jeg forventer at dette kravet følges opp av Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Telemark HF i god tid før den planlagte avviklingen av det medisinske akuttmottaket 20. juni 2015. Jeg har tatt initiativ til et møte mellom Tinn kommu-

ne, Sykehuset Telemark og Helse Sør-Øst tidlig i august for å bidra til gode prosesser og omforent forståelse mellom de involverte partene. Helse Sør-Øst RHF har allerede forsikret meg om at de og Syke-

huset Telemark har forstått kravene jeg har stilt i foretaksmøtet om at planer for de prehospitale tjenestene skal fornyes og oppdateres i god tid før akuttfunksjonen ved Rjukan avvikles.

SPØRSMÅL NR. 1038

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Stortinget gjorde i møte 17. juni vedtak om nasjonal helse- og sykehusplan. KrF har i media tolket vedtaket i denne saken som en seier for de som jobber for å bevare Flekkefjord sykehus.

Kan statsråden bekrefte at forslaget er slik å forstå som stortingsrepresentant Hans Fr. Grøvan sier?»

BEGRUNNELSE:

Vedtak i saken:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en nasjonal helse- og sykehusplan for Stortinget, der Stortinget kan behandle de overordnede prinsipper for utvikling og struktur for sykehus og spesialisthelsetjenesten i planperioden.»

Hans Fr. Grøvan kommenterte dette slik til avisa Agder:

«Forslaget er å forstå slik at ingen endring av struktur og innhold med hensyn til tilbud/spesialisthelsetjenester kan endres uten at Stortinget har sagt sitt. Det betyr at man ikke kan nedlegge for eksempel sykehuset i Flekkefjord, eller gjøre endringer å la å ta vekk akutt- og fødefunksjonen uten at Stortinget har behandlet saken innenfor en nasjonal helse- og sykehusplan.»

Svar:

Jeg kan bekrefte at regjeringen vil legge fram en nasjonal helse- og sykehusplan høsten 2015 der «Stortinget kan behandle de overordnede prinsipper for utvikling og struktur for sykehus og spesialisthelsetjenester i planperioden», slik det refereres til. Når Stortinget har sluttet seg til de prinsippene som skal gjelde for sykehusstruktur og hvilke ulike typer sykehus vi skal ha i framtiden, vil dette gi rammene for hva de regionale helseforetakene kan og vil beslutte om konkret struktur og oppgavedeling mellom sykehusene i sin region.

Sørlandet sykehus har Utviklingsplan mot 2030 på høring med frist til 15. november 2014. Prosjektrapporten beskriver flere ulike modeller for framtidig sykehusstruktur. Sørlandet sykehus HF har i forbindelse med høringen presisert at styret ikke har tatt stilling til hvilken modell som bør velges. Sørlandet sykehus har oppgitt at de vil samordne utviklingsplanen med Nasjonal helse- og sykehusplan. Det forventes derfor ikke noe endelig vedtak om utviklingsplanen i Sørlandet sykehus før mot slutten av 2015/begynnelsen av 2016. Helse Sør-Øst tar ikke stilling til utviklingsplanen for Sørlandet sykehus før Sørlandet sykehus har behandlet saken ferdig. Utviklingsplanen for Sørlandet sykehus vil dermed ikke bli endelig vedtatt før etter at den nasjonale helse- og sykehusplanen er behandlet i Stortinget.

Jeg er opptatt av at nødvendig utviklings- og planarbeid ikke settes på vent til Nasjonal helse- og sykehusplan er lagt fram. Med Nasjonal helse- og sykehusplan ønsker jeg å bygge på en ansvars- og oppgavefordeling der Stortinget gir overordnede rammer og prinsipper for utviklingen, helsemyndighetene fastsetter de nasjonale, faglige kravene som skal gjelde for sykehusene, og helseforetakene beslutter oppgavefordelingen mellom sykehusene innenfor disse rammene. Jeg ønsker ikke med Nasjonal helse- og sykehusplan å legge opp til at Stortinget skal ta beslutninger knyttet til det konkrete føde- og akutttilbudet eller øvrige endringer ved de ulike sykehusene. Jeg ønsker at tjenesten også i framtiden skal ha mulighet for å gjennomføre utviklingsarbeid ut fra lokale behov og forutsetninger, men innenfor de nasjonale rammer og kriterier som blir satt. Stortinget må ikke ta over det ansvaret som ligger hos styret og ledelsen for helseforetakene med å levere gode og trygge helsetjenester til befolkningen i sitt område. Det er styrene og administrasjonenes ansvar å gjøre nødvendige endringer i driften for å sikre at sykehusene tilbyr de helsetjenestene befolkningen til enhver tid trenger, at de holder god kvalitet og tilbys i rett tid.

I foretaksmøtene med regionale helseforetak i vår har jeg derfor også understreket at strategi, plan- og investeringsprosesser skal gjennomføres som planlagt og ikke stoppe opp i påvente av Nasjonal helse- og sykehusplan. Regjeringen har ansvar for å sikre at helseforetakenes beslutninger er innenfor de rammer Stortinget har gitt. Helseforetakslovens § 30 slår fast at saker av vesentlig betydning, som har

prinsipielle sider eller vesentlige samfunnsmessige virkninger, skal behandles i foretaksmøte. Jeg vil følge nøye med på det utviklings- og endringsarbeidet som planlegges og gjennomføres i helseforetakene fram til Nasjonal helse- og sykehusplan er framlagt, og kan velge å benytte denne lovbestemmelsen dersom helseforetakene fatter beslutninger som er mot Regjeringens politikk og Stortingets flertall.

SPØRSMÅL NR. 1039

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 6. august 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvilke grep vil statsråden ta som sørger for at det utvikles og innhentes tilstrekkelige kunnskap omkring samværets betydning for barn under offentlig omsorg?»

BEGRUNNELSE:

Når barn og unge er under offentlig omsorg, er hovedregelen at barn og foreldre har rett til samvær. Selv om foreldrene er fratatt den daglige omsorgen for barna sine, er det for de fleste barn og unge verdifullt å ha kontakt med sine foreldre og øvrige familie, men ikke alltid. Det er fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker som ved beslutning om omsorgsovertakelse også vedtar samværets omfang mellom barnet og foreldre. I enkelte tilfeller kan fylkesnemnda, av hensyn til barnets beste, bestemme at barnet ikke skal ha samvær og de kan også bestemme at foreldrene ikke skal ha rett til å vite hvor barnet er plassert.

I rapporten «Barn og unge i fosterhjem – en kunnskapsstatus» fra 2010 kommer det frem at samvær er for dårlig belyst forskningsmessig, og at det er store kunnskapsmangler. Det understrekes i rapporten at samvær mellom barn og unge i fosterhjem og deres biologiske familie og nettverk er en spesiell side ved fosterhjems plasseringer som det er viktig å studere fra perspektivet til alle involverte parter både barna, foreldrene, fosterforeldrene og barneverntjenesten, og formelle beslutningsorganer.

I NOU 2012:5 «Bedre beskyttelse av barns utvikling» kap. 8 beskrives også de dilemmaer som kan være med samvær. Samvær kan både gi gode opplevelser som kan gi barna trygghet og opplevelse av sammenheng i livene sine, men samvær kan også være arenaer til konflikt og kan redusere muligheten

for barnet å knytte seg til nye omsorgspersoner. Utvalget anbefaler derfor at det forskes mer på samvær og ulike samværsordninger i praksis.

Det er mange nye problemstillinger knyttet til kontakt mellom barn under offentlig omsorg og kontakt med biologiske foreldre særlig på sosiale medier. Denne problemstillingen ble belyst av NOVA-rapporten «Kontakt på sosiale medier mellom foreldre og barn under offentlig omsorg» nr. 4/14, som også konkluderer med behov for økt kunnskap.

Svar:

Jeg ser det som svært viktig at samvær mellom barn og foreldre tilrettelegges på en måte som er hensiktsmessig og tjenelig for barnet. Det er behov for mer kunnskap om hva som er til barnets beste når det gjelder samværsordninger, og jeg er opptatt av å forbedre kunnskapsgrunnlaget og gi gode faglige råd og anbefalinger til barneverntjenesten om samvær.

I NOU 2012:5 Bedre beskyttelse av barns utvikling, anbefaler utvalget at tilknytningskvalitet skal være et grunnleggende vurderingstema i alt arbeid innen barnevernet. Utvalget foreslår at dette tillegges avgjørende vekt i beslutningsprosesser om bosted, samvær og tilbakeføring i barnevernssaker. Begrunnet i barns behov for stabilitet og kontinuitet i omsorgen etter en omsorgsovertakelse foreslår utvalget klare retningslinjer for, blant annet, samvær. Utvalget er opptatt av at barnets beste skal ligge til grunn for samvær. Videre fremhever de betydningen av samvær med støttende tilknytningspersoner. Utvalget fremmer flere konkrete anbefalinger på dette området. Departementet har i årets tildelingsbrev gitt Bufdir i oppdrag å gjennomgå og utvikle faglige anbefalinger for å følge opp tiltak som er foreslått i NOU 2012:5.

Buudir er også bedt om å utvikle en faglig anbefaling for vurdering av plassering i fosterhjem i barnets slekt eller nære nettverk. Dette innebærer at barneverntjenesten skal stimulere til rekruttering av flere fosterhjem i barnets familie og nære nettverk, blant annet gjennom bruk av familieråd.

I oppfølgingen av fosterforeldrene er barnets kontakt med biologiske foreldre et viktig tema. Dette omfatter også kontakt på sosiale medier.

NOVA gjennomførte i 2013 forskningsprosjektet «Fosterhjem for barns behov». I tildelingsbrevet for 2014 er Buudir bedt om å følge opp resultatene fra dette forskningsprosjektet.

Ved omsorgsovertakelse fastsetter Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker samvær mellom foreldrene og barnet. For å styrke saksbehandlingskapasiteten i nemndene, har regjeringen nylig foretatt

en tilleggsfinansiering på 5 millioner kr. Det er også igangsatt en evaluering av fylkesnemndene. Sluttrapport ventes tidlig i 2015. Hovedformålet med evalueringen er å få mer kunnskap om hvordan fylkesnemndene fungerer i dag sett i forhold til intensjonene med nemndene. Departementet er særlig opptatt av at evalueringen retter oppmerksomheten mot ressursbruk, organisering og rettssikkerhet. Eventuelle forskjeller mellom nemndene skal også belyses.

Jeg legger stor vekt på familiens betydning i barnevernet og ser familievernnet som en viktig samarbeidspartner til barnevernet. I 2014 har familievernnet fått tildelt ekstra midler (kr 6,9 millioner) for å styrke tilbudet om foreldreveiledning til foreldre som mister omsorgen for sine barn og for å støtte foreldre i gjennomføring av samvær. Barnevernet og familievernnet samarbeider på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1040

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 4. juli 2014 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvordan mener statsministeren at et tiggerforbud vil gjøre at de som tigger forsvinner?»

BEGRUNNELSE:

Statsministeren uttalte til VG i forbindelse med Høyres landsmøte i 2012:

«Jeg ser problemet, men spør meg selv om forbudet løser problemet. Jeg tviler på at tiggerne vil forsvinne med et forbud»

I spørretimen onsdag 11. juni svarte statsministeren i en replikk til undertegnede:

«Jeg har lyst å si at den debatten vi har hatt om tigging, og bakgrunnen for at regjeringen har foreslått i Stortinget at vi skal innføre mulighet for kommunene til å iverksette et tiggerforbud – vi har også en diskusjon om vi skal ha et nasjonalt tiggerforbud – ikke først og fremst har vært begrunnet i at det er skjemmende, vanskelig eller annet, men i at det er en kobling mellom tigging og kriminalitet for øvrig, noe som har vært problematisk og økende.

Det har også vært spørsmål om tigging i enkelte saker har vært koblet til menneskesmugling. At det har vært mulig å tigge, og at Norge har vært sett på som et både åpent og veldig hyggelig land med mye pen-

ger, hvor man kan tigge, har totalt sett bidratt til at vi også har fått en betydelig andel kriminalitet samtidig.

Derfor mener jeg at det er riktig – og det kan ikke forbause noen – at en regjering utgått av Høyre og Fremskrittspartiet faktisk foreslår dette overfor Stortinget. Det er blant de tingene jeg mener er viktig at vi gjennomfører; vi gjør det mulig å kunne stoppe tigging i enkelte områder, for bl.a. å sørge for at belastningen og kriminaliteten blir mindre.»

Undertegnede har merket seg at regjeringspartiene argumenterer med at den organiserte kriminaliteten og vinningskriminaliteten vil avta dersom et tiggerforbud innføres, til tross for at kriminalitetsstatistikk og rapporter om organisert kriminalitet viser at det ikke er mulig å påvise denne sammenhengen. Det er klart at et tiggerforbud vil føre til at tigging ikke finner sted, men det er ikke det samme som at tiggerne i seg selv forsvinner.

Svar:

Stortinget vedtok i juni endringer i politiloven § 14 som åpner for at kommunene i sine politivedtekter kan forby tigging. I de kommuner der man velger å innføre et forbud, vil strafferammen ved overtredelser være bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

De aktuelle politidistriktene må fastsette hvordan et eventuelt forbud skal håndheves, herunder hvilket

bøtenivå man eventuelt skal legge seg på. Det kan være grunn til å anta at politiets håndheving av et tiggerforbud ikke uten videre vil generere et stort antall straffesaker. Med støtte i et forbud vil politiet kunne pålegge personer som tigger å avslutte virksomheten, samt eventuelt bortvise dem fra området de befinner

seg i, uten at det opprettes anmeldelser. Løsgjengerlovens forbud mot tigging ble langt på vei håndhevet på denne måten.

Effekten av et eventuelt forbud mot tigging er krevende å spå og måle, siden mye avhenger av hvilken håndhevingspraksis som følges.

SPØRSMÅL NR. 1041

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 4. juli 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden ubehaget som alminnelig tigging kan vekke hos forbipasserende anses som en skade som kvalifiserer til straff, og at dette er i henhold til det grunnleggende skadefølgeprinsippet som gjelder i strafferetten?»

BEGRUNNELSE:

Kjernen i skadefølgeprinsippet er at bruken av straff må være rasjonell og human. Individene bør i størst mulig grad kunne handle fritt, og straff bør bare brukes når tungtveiende hensyn taler for det. Fordelene med å kriminalisere en handling må veies opp mot ulempene, inkludert de negative konsekvensene en domfellelse og soning vil få for dem som blir straffet. Fordelene vil i utgangspunktet bare kunne være store nok dersom handlingene som man ønsker å hindre, kan medføre skade eller fare for skade på interesser som har et rettmessig krav på vern. Til slike interesser regnes særlig individers fysiske og psykiske integritet, økonomiske verdier og samfunnsinteresser. (Ot.prp. nr. 90 pkt. 7.5.2.1 (2003-2004))

Straffelovkommisjonen foreslo i delutredning VII (NOU 2002: 4 s. 451), at tigging i ordinær form – det vil si å be andre om penger – ikke lenger skal være straffbart. Kommisjonen begrunner sitt syn slik:

«Det ubehaget som for de forbipasserende kan være forbundet med å måtte ta stilling til en slik forespørsel, har ikke en slik art at det er rimelig å anvende straff overfor tiggeren.»

Ved opphevelsen av det tiggerforbudet (forbud mot betleri) i den opphevede løsgjengerloven følger justisdepartementet opp dette og begrunner opphevingen av tiggerforbudet på følgende måte Ot.prp. nr. 113 pkt. 3.2.4.(2004-2005):

«Som Straffelovkommisjonen foreslår departementet at alminnelig tigging, jf. løsgjengerloven § 11, avkriminaliseres. Departementet har i Ot.prp. nr. 90 (2003-2004) side 88 flg. lagt til grunn at skadefølgeprinsippet bør være utgangspunkt og grunnvilkår for kriminalisering. I tillegg bør straff bare brukes dersom andre reaksjoner og sanksjoner ikke finnes eller åpenbart ikke vil være tilstrekkelige, og bare dersom nyttevirkningene er klart større enn ska-devirkningene. Selv om prinsippene for kriminalisering gjør seg sterkest gjeldende ved nykriminalisering, har de også relevans ved avkriminalisering.

Den mest grunnleggende konsekvensen av skadefølgeprinsippet er at handlinger som i vår tid ikke er egnet til å medføre skade eller fare for skade, bør avkriminaliseres. Det ubehaget som alminnelig tigging kan vekke hos forbipasserende, kan etter departementets syn ikke anses som en skade og bør derfor ikke kvalifisere til bruk av straff. (Skade eller fare for skade kan derimot oppstå ved kvalifisert tigging, se under.)

Anvendelsen av skadefølgeprinsippet gir en tilstrekkelig begrunnelse for å oppheve straffebudet mot alminnelig tigging.»

Svar:

Straffelovkommisjonens delutredning fra 2002 ble avgitt i en tid der tigging på offentlig sted nærmest hadde opphørt. I den grad tigging foregikk, ble virksomheten utført av enkeltpersoner.

I dag har delutredningen først og fremst historisk interesse. En samlet justiskomiteé gav i Innst. 427 L (2012-2013) uttrykk for at forutsetningene for opphevelsen av løsgjengerloven i 2006 nå var endret. Den gang var mange av de som tigget hardt belastede norske rusmiddelmissbrukere, mens man de senere år hadde sett en økning i antall tiggere, spesielt utenlandske borgere. Komiteen var enig i at det forelå et berettiget behov for å kunne gripe regulerende inn overfor tigging, med tiltak som ikke er situasjonsbettinget etter politiloven § 7. Komiteen understreket at tigging først og fremst er et sosialt problem, men var

også oppmerksomme på at tigging kan settes i sammenheng med alvorlig kriminalitet.

Både den forrige regjeringen og den nåværende har innsett at det må tas grep for å redusere de negative effektene av den omfattende og pågående tiggingen

på offentlig sted, som ikke lenger utføres av enkeltpersoner, men av organiserte miljøer. En vurdering av om de former for tigging som vi har erfart kan sies å krenke individers fysiske og psykiske integritet, gir grunnlag for andre konklusjoner enn i 2002.

SPØRSMÅL NR. 1042

Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 2. juli 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«På hvilken måte mener statsråden det bidrar til «en ærlig kommunikasjon om kommuneøkonomi» når regjeringen sender regninger til kommunene uten ekstra midler, og hva konkret vil statsråden gjøre for at norske kommuner settes i stand økonomisk til å følge opp tiltakene i Handlingsplanen mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme, herunder mentorordningen som beskrives i tiltak 17?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la 10. juni 2014 frem handlingsplanen mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme. Handlingsplanen har flere tiltak som skal følges opp av kommunen. Blant annet tiltak 17, hvor en mentorordning beskrives. Det er ikke satt av midler til å opprette eller drifte en slik mentorordning og kommunene vil derfor måtte dekke dette innenfor egne budsjetter. Flere ordførere har reagert på at det ikke er satt av midler i denne sammenheng. Heriblant Sarpsborg-ordfører Sindre Martinsen-Evje, som etterlyser midler til å gjennomføre tiltak for å forebygge og motvirke ekstremisme. I debatten om statsbudsjettet for 2014 uttalte statsråd Sanner i Stortinget at:

«Samtidig er jeg opptatt av at vi har en ærlig kommunikasjon om kommuneøkonomi». Også i debatten om kommuneproposisjonen 2015 uttalte Sanner «Jeg er veldig opptatt av at vi skal ha en ærlig og åpen dialog om kommuneøkonomien.»

Svar:

Jeg opptatt av å ha en ærlig og åpen dialog om kommuneøkonomi. I kommuneproposisjonen for 2015 er det lagt til grunn at det reelle handlingsrommet for kommunene blir større i 2015 enn i 2014. Vek-

sten i inntekter legger til rette for at kommunene kan videreutvikle tjenestene til sine innbyggere. Det vektlegges i Handlingsplan mot radikaliserings- og voldelig ekstremisme at forebyggende innsats er et ansvar som hviler på mange aktører. Det konkrete oppfølgingsansvaret berører flere departementer, og ett departement er ansvarlig for koordinering og oppfølging av hvert enkelt tiltak. Handlingsplanen innebærer ikke nye krav overfor kommunene, ut over det ansvar de allerede har per i dag. Handlingsplanen er ment som en hjelp til bl.a. kommuner, og gir en overordnet ramme for målrettet og strategisk innsats på feltet. Det er et mål at tiltakene i planen skal gi konkrete verktøy for de som arbeider med disse utfordringene i praksis. I handlingsplanen er det en rekke tiltak som går på å styrke kunnskapen om radikaliserings- og voldelig ekstremisme i relevante tjenester. Blant annet skal det utarbeides veiledningsmateriell for en rekke tjenester i førstelinjen, herunder politi, barnevern, skole, helsevesen, fritidsklubber, arbeids- og velferdsforvaltning, utlendingsforvaltning og kriminalomsorg. Målet er å styrke evnen til å oppdage og agere ved en eventuell bekymring. Det skal tilsvarende utvikles veiledningsmateriell som en hjelp til kommuner for etablering av mentorordninger rettet mot personer i risikozonen for radikaliserings- og voldelig ekstremisme, samt for etablering av exit-ordninger for personer som ønsker å bryte ut av voldelige, ekstreme miljøer. Disse verktøyene skal være et tilbud til kommunene. Veiledningstiltakene er ment som en bistand til blant annet kommuner. Målet er å lette arbeidet blant annet gjennom å bringe kunnskap ut til førstelinjen og ved at kommunene har steder de kan henvende seg for å få råd.

SPØRSMÅL NR. 1043**Innlevert 27. juni 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 9. juli 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil en ordning med rentekompensasjon påvirke totalkostnaden for et samferdselsprosjekt, som f.eks. Rogfast, sammenlignet med en situasjon der midlene som går til rentekompensasjon i stedet tilføres prosjektet i form av økt statlig andel?»

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om at regneeksemplet tar utgangspunkt i prosjektet Rogfast og viser totalkostnaden for prosjektet om man i stedet for å kompensere renteutgiftene økte den statlige andelen i prosjektet. Med mindre departementet mener noe annet er hensiktsmessig så kan kostnadstall, statlig andel og bompenger ta utgangspunkt i tall fra NTP 2014-2023. Det samme gjelder for nedbetalingstid som settes til 20 år og rentesats som kan ta utgangspunkt i dagens nivå for 10års løpende statsobligasjonsrente. Med mindre departementet finner det hensiktsmessig å legge til grunn annet.

Svar:

Regjeringen mener nivået på bompenger på toppen av øvrig bilrelaterte avgifter er blitt for høyt. Under den rødgrønne regjeringen, der representanten Pollestad var statssekretær, økte bompengenivået kraftig. Bompengegjelden ble fordoblet bare siste stortingsperiode, og i NTP 2014-2023 foreslo daværende regjering at 90 nye bomstasjoner skulle opprettes. Dagens regjering ønsker en annen utvikling, og det er færre bomstasjoner nå enn antatt i NTP.

I regjeringens arbeid med å redusere bompengbelastningen er det flere mulige praktiske tilnærmin-

ger. Regjeringen jobber med en helhetlig tilnærming hvor man skal kutte reelle finansieringskostnader gjennom lavere realrente, kutte administrasjonsutgifter ved å ha færre administrative enheter, samt effektivisere driften av bomstasjonene. For å stimulere dagens 50-60 bomselskaper til frivillig å være med på en strukturendring inn i 1-3 store bomselskaper, er det viktig at det er noen store gulrøtter i prosessen. Med rentekompensasjonsordningen ønsker regjeringen å gi bompengeselskapene forutsigbarhet og insentiver til å oppnå gode finansieringsbetingelser, samt over statsbudsjettet dekke veiprosjektets renteutgifter. Trafikantene får da en betydelig fordel som vil komme til syne gjennom lavere takster, økte rabatter og/eller kortere innkrevningsperiode. Dette vil gi en litt bedre balanse mellom bilistenes innbetaling av bilrelaterte avgifter og det offentliges bevilgninger til veirelaterte formål.

Ved ethvert lånefinansiert prosjekt, vil totalkostnaden for prosjektet (anleggskostnader, administrasjonskostnader og finansieringskostnader) gå ned jo raskere man nedbetaler gjelden (alt annet likt). 100 % statlig finansiering gir lavere totalkostnad enn 100 % lånefinansiering. Regjeringens bompengepolitikk medfører dermed lavere totalkostnad i bompengeprojekter sammenlignet med politikken til regjeringen som representanten Pollestad var en del av. Ordningen med rentekompensasjon er i praksis en ordning med økt statlig bidrag sammenlignet med rødgrønn NTP, og hvor økningen i det statlige bidraget reflekterer renteutgiftene i prosjektet, som igjen påvirkes av bompengandel og rentenivå.

SPØRSMÅL NR. 1044**Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Brukeren er avhengig av relasjoner og trygghet for å mestre sin funksjonshemming og unngå utagerende situasjoner.

Hvordan kan man bygge trygge, faglig gode, stabile, individuelt tilpassa og skreddersydde tjenester rundt enkeltmennesker med flere psykiske diagnoser når kommunene må forholde seg til et anbudsregime?»

BEGRUNNELSE:

I vår reiste undertegnede en interpellasjonsdebatt i Stortinget om svært alvorlig psykisk syke mennesker. Samfunnet klarer ikke alltid å ta godt nok vare på dem, flere havner mellom to stoler og noen kommer inn i kriminalitet. Da svarte Statsråden at Helse og Omsorgsdepartementet og Justisdepartementet skulle sette seg sammen og se på saken, da dette ofte er utfordringer for begge departement.

Den reelle hverdagen for denne gruppen mennesker er som denne familien jeg har fått henvendelse fra: NN 38 år. Han har en sammensatt psykisk lidelse med en svært alvorlig AD/HD som hoveddiagnose. Dette gjør at han trenger tett oppfølging fra det kommunale hjelpeapparatet svært mye, nå er de to ansatte sammen med han til enhver tid. Han er myndig, men ikke i stand til å ta vare på seg selv. Det er dessverre noen av disse brukerne kommer opp i kriminalitet, også slik for NN. Familie, verge, fagfolk har på nytt prøvd å sy et opplegg rundt brukeren, kommunens ansatte synes det er faglig bra, brukeren tillit til dette, men kommunen må ha det ut på anbud for å følge loven.

I dag er det slik at penger følger en som er forvaringsdømt/tvungent helsevern. Da er allerede «skaden» skjedd og brukeren er dømt. Spørsmålet er jo om pengene i denne gruppen brukere hadde kunnet følge brukeren før, slik at det ble gode og stabile nok tilbud som forhindret at brukeren havnet inn i kriminelle handlinger.

Denne gruppen brukere er det ofte ikke mange av i hver kommune, noen kommuner har kanskje bare en, og dermed klarer en heller ikke å bygge opp gode nok tilbud faglig sett fordi en mangler kompetanse og ofte penger. Brukeren får også beskjed fra spesialisthelsetjenesten om at de har ikke mer å tilby, nå er det kommunens ansvar.

Anbud kan bety at det blir for ustabilt for denne gruppen og tilbudet blir ikke godt nok og vanskelige og til tider farlige situasjoner oppstår.

Svar:

Representanten henviser i sitt spørsmål til hvordan man kan bygge trygge, faglig gode, stabile, individuelt tilpassede og skreddersydde tjenester til mennesker med flere psykiske lidelser. Dette er en sak som opptar både meg og Regjeringen, og dette perspektivet ligger til grunn for alt det arbeidet vi gjør innenfor det psykiske helsefeltet.

Interpellasjonsdebatten i Stortinget om alvorlig psykisk syke mennesker, som representanten viser til, var en god debatt om et vanskelig tema. Jeg kan bekrefte at jeg har et godt samarbeid med justisministeren om personer med alvorlig psykisk lidelse og om farlighets-problematikk i den sammenheng. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget angående disse temaene på en egnet måte.

Denne regjeringen er spesielt opptatt av personer med psykiske helseutfordringer og med rusavhengighet. Som kjent har vi bl.a. igangsatt arbeid med stortingsmelding om folkehelse, stortingsmelding om fremtidens primærhelsetjeneste og nasjonal helse- og sykehusplan. Psykisk helse vil inngå i alle disse meldingene. Vi er også opptatt av å sikre et godt samarbeid mellom det offentlige og de private og ideelle som leverer helse- og omsorgstjenester.

Det følger av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-1 at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette innebærer en plikt for kommunen til å tilby nødvendig hjelp med en forvarlig standard, basert på en individuell vurdering av behov. Omfang og nivå på hjelpen må derfor vurderes konkret. Kommunen skal henvise til spesialisthelsetjenesten dersom det er behov for det.

Kommunene er selvstendige rettssubjekt som selv står ansvarlige for at de tjenester som tilbys og ytes, er i tråd med gjeldende lovgivning. Kommunene har i utgangspunktet frihet til å organisere sine tjenester slik de finner det mest hensiktsmessig. Den enkelte kommune avgjør selv i hvilken utstrekning den ønsker å benytte seg av private aktører til å utføre ulike oppgaver. Dersom kommunene velger å inngå avtaler med andre tjenesteaktører, må kommunen overholde regelverket for offentlige anskaffelser.

Når det gjelder prøveløslatelse fra forvaring, så sluttes dette som hovedregel av domstolen, jf. straffeloven § 39 f. Domstolsbehandling ble innført som ett av flere tiltak for å bedre rettssikkerheten for den domfelte.

Refusjoner til kommunale omsorgstiltak for prøveløslatte fra forvaring dekkes over stats-budsjettets kap. 430 post 60. Ved prøveløslatelse av forvaringsdømte kan retten sette vilkår om at den domfelte tar opphold i institusjon eller kommunal boenhet. I forbindelse med etablering av refusjonsordningen var det en målsetting at de forvaringsdømte som har spesielle behov, skal ha mulighet til institusjonsopphold, evt. opphold i omsorgsbolig ved prøveløslatelse. Kommunene avgjør selv hvorvidt kommunale omsorgstiltak for prøveløslatte fra forvaring skjer innenfor egen organisasjon, eller om hele eller deler av tiltaket settes ut på anbud. Tilrettelegging skjer alltid i samarbeid med kriminalomsorgen.

Det kreves særlige grunner for å sette vilkår om prøveløslatelse til kommunal omsorgsbolig/ institusjon. Særlige grunner foreligger når den domfelte ellers ikke vil kunne prøveløslates, og en prøveløslatelse på slike vilkår anses å være bedre for den domfelte enn fortsatt opphold i anstalt under kriminalomsorgen. Dette er særlig aktuelt når den forvaringsdømte er psykisk utviklingshemmet eller har psykiske problemer og/eller rusproblemer. Det er et vilkår for slik

løslatelse at institusjonen eller kommunen har samtykket i oppholdet og at tiltakene er statlig finansiert. Beslutning om prøveløslatelse treffes av domstolene.

Jeg kan opplyse at Stortinget for 2014 bevilget 92,3 mill. kroner til dette formål.

SPØRSMÅL NR. 1045

Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp de regionale helseforetakene, slik at de faktisk øker kapasiteten innen rusomsorgen, og kan ministeren se andre muligheter å finansiere et forskningsprosjekt på Heskestad over en 3-4 årsperiode, slik at behandlingsopplegget som er utarbeidet kunne bli prøvd ut og dokumentert gjennom oppfølging fra Korfor?»

BEGRUNNELSE:

Med bakgrunn i at ministeren i vinter raskt gav beskjed til de regionale helseforetakene om å øke antall behandlingsplasser for rusbehandling skrev Frelsesarmeens Rusomsorg i Stavanger til Helse Vest og gav uttrykk for at de var klare for å utvide antall plasser umiddelbart både i Stavanger og på Heskestad. De fikk tilbakemelding om at nye behandlingsplasser ville først bli vurdert sammen med utlysning av anbud innen TSB. Trykket på Frelsesarmeens stabiliseringsplasser ble etterhvert så stort at Helse Vest valgte etter en tid å øke med tre plasser hos Frelsesarmeen.

Når så Frelsesarmeen leverte sitt anbud i 25. april 2014 gav de tilbud om både å kunne øke plasser og tjenester i Stavanger, men også å etablere en ny avdeling med 14 plasser på Heskestad.

I første forhandlingsmøte ble det gjort klart fra Helse Vest at det ikke var aktuelt med Heskestad.

Men det som overrasket mest var at Helse Vest bad Frelsesarmeen levere et nytt tilbud på driften i Stavanger med reduksjon på antall plasser fra dagens avtale. Dette på tross av at foretakene er bedt om å øke antall plasser?

Frelsesarmeen har også utarbeidet sammen med gode leger fra Korfor og Helse Stavanger et behandlingstilbud rettet mot en spesiell behandlingsgruppe innen LAR.

Disse legene hadde håpet å få etablert denne tjenesten på akkurat Heskestad, og samtidig legge opp til et forskningsprosjekt nettopp på et slikt tilrettelagt tilbud som akkurat Heskestad med sin beliggenhet og

mulighet, sammen med god faglighet kunne bidratt til. Dette ser ut til å bli en umulighet når Helse Vest har sagt at Heskestad kan glemmes.

Svar:

I departementets oppdragsbrev til de regionale helseforetakene (RHF) for 2014 er det tydeliggjort hvor mange døgnplasser innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) det enkelte RHF skal kjøpe utover den kapasiteten som ligger i gjeldende avtaler for 2013. Allerede i slutten av oktober i fjor hadde jeg møte med ledelsen i de regionale helseforetakene hvor budskapet i regjeringsplattformen ble presentert. I oppdragsdokumentet markerte vi at innkjøpet skulle gjøres så raskt som mulig i 2014. For Helse Vest sitt vedkommende skal det kjøpes inn 40 plasser ekstra i 2014.

Helse Vest RHF opplyser at de har vurdert mulighetene både innenfor og utenfor dagens avtale for å oppfylle kravet. I dette lå det også en vurdering av handlingsrommet innenfor anskaffelsesregelverkets rammer mht. å kunne endre gjeldende avtaler uten å måtte gjennomføre ny anskaffelsesprosess. I denne forbindelse opplyser Helse Vest at de i slutten av 2013 rettet en henvendelse til alle avtalepartene innenfor TSB for å få kartlagt hvilke muligheter de hadde for å øke kapasiteten relativt raskt. Helse Vest orienterer at de i dialog med sine avtaleparter har økt tilbudet med til sammen 13 døgnplasser, og at endringene ble satt i verk i løpet av de første månedene i 2014. Forslaget fra Frelsesarmeen i Stavanger ville imidlertid innebære en større endring i en gjeldende avtale enn anskaffelsesreglementet tillater.

Helse Vest kunngjorde i mars «Anskaffelse av kjøp av tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige», hvor det bl.a. ble lagt inn en generell økning innenfor TSB, inklusive økning på 40 døgnplasser. De nye avtalene skal i utgangspunktet tre i kraft fra 1.1. 2015 da gjeldende avtaler utløper 31.12.2014. Helse Vest opplyser at de gjerne ser at de nye avtalene kan få tidligere oppstart, hvis den enkelte tilbyder har kapasitet

tet og anledning til dette. Det er et mål at de resterende nye ekstra plassene kan tas i bruk så raskt som oppdragsmottakerne har mulighet til i 2014 – slik at kravet om totalt 40 nye døgnplasser oppnås.

Oppfølgingen av oppdragsdokumentet skjer først og fremst gjennom ordinære rutiner. Departementet mottar årlig melding fra de regionale helseforetakene etter årets utløp. De regionale helseforetakene må da gjøre rede for resultater av krav i oppdragsdokumentet. Ved eventuell sviktende resultater vil departementet vurdere egnet oppfølging.

For ruspasienter med omfattende hjelpebehov, inkludert LAR pasienter, er det nødvendig at spesialisthelsetjenesten og berørte kommuner i samarbeid finner fram til gode samlede tilbud som dekker

de behovene denne pasientgruppen har. Jeg har tillit til at de regionale helseforetakene finner fram til slike løsninger

Finansiering av forskning skjer i hovedsak gjennom de regionale helseforetakene og gjennom Norges forskningsråd. For å sikre forskningens legitimitet legger ikke departementet føringer for hvilke enkeltprosjekt som skal finansieres. Når det gjelder spørsmålet om muligheter for å få finansiert det aktuelle forskningsprosjektet foreslår jeg at forskerne søker om midler gjennom Norges forskningsråd eller gjennom Helse Vest RHF, gitt at vilkårene for å søke her er oppfylt. Gjennom norsk deltakelse i EUs nye forsknings- og innovasjonsprogram, Horisont 2020, kan også forskere i Norge søke herfra.

SPØRSMÅL NR. 1046

Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan ligger Helseforetakene og andre helsebygg an med utfasingen av all fossil oljefyring i sine bygg og når blir målet i regjeringserklæringen om å sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018 nådd?»

BEGRUNNELSE:

Det finnes et mangfold av gode, fornybare oppvarmingsløsninger for alle typer bygg og boliger. Staten som stor nasjonal byggaktør bør gå foran i utfasingen for å utvikle et mangfoldig, innovativt og robust marked for fornybar varme over hele landet, på samme måte som Oslo kommune har bidratt til å bygge et lokalt marked og kompetanse ved å anskaffe fossilfri oppvarming til sine bygg. Det haster med å få opp tempoet i utfasingsarbeidet i statlige bygg for å nå målet i tide og for å sikre at det installeres energieffektive oppvarmingsløsninger av høy kvalitet og med lave driftskostnader.

Oljekjeler spiller i dag kun en beskjeden rolle for forsyningssikkerhet og beredskap. Det er både ønskelig og mulig å bli kvitt også den fossile spisslasten for sette en strek over fossil oppvarming av bygg og bolig i Norge én gang for alle. Oslo kommune faset ut fossil oljefyring i alle sine 147 formålsbygg uten å ty til fos-

sil fyringsolje som spiss- og reservelast. Spisslasten blir i dag tatt med biofyringsolje og strøm.

Svar:

Som det er beskrevet i den politiske plattformen vil regjeringen sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018. Gjennom klimaforliket er det enighet om at fossil fyringsolje som grunnlast skal fases ut av alle statlige bygg innen 2018. Grunnlast er det som dekker hoveddelen av varmforsyningen i et bygg mens topp- og reservelast brukes for å dekke varmebehovet på de kaldeste dagene og når hovedvarmekilden er ute av drift. Disse begrepene er imidlertid ikke klart definert.

Helse- og omsorgsdepartementet forvalter kun helsebygg gjennom de regionale helseforetakene, og jeg kan dermed kun svare for disse. Jeg har blitt orientert om at det i 2012 var 327 bygg med oljefyr av totalt 1654 bygg i helseforetakene. De enkelte helseforetakene har planer for utfasing av oljefyr i sine bygg. Det pågår nå, eller er planlagt, 58 ulike prosjekter om utfasing av oljefyr som grunnlast i helseforetakene. Det er forventet at antall bygg med oljefyr er redusert til 50 innen utgangen av 2018. Dette tallet inkluderer også bygg hvor oljefyr er tilgjengelig som spisslast eller reservekapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1047**Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 7. juli 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan ligger Forsvarsbygg an med utfasingen av all fossil oljefyring i sine bygg og når blir målet i regjeringserklæringen om å sikre utfasing av fyring med fossil olje i alle offentlige bygg innen 2018 nådd?»

BEGRUNNELSE:

Det finnes et mangfold av gode, fornybare oppvarmingsløsninger for alle typer bygg og boliger. Staten som stor nasjonal byggaktør bør gå foran i utfasingen for å utvikle et mangfoldig, innovativt og robust marked for fornybar varme over hele landet, på samme måte som Oslo kommune har bidratt til å bygge et lokalt marked og kompetanse ved å anskaffe fossilfri oppvarming til sine bygg. Det haster med å få opp tempoet i utfasingsarbeidet i statlige bygg for å nå målet i tide og for å sikre at det installeres energieffektive oppvarmingsløsninger av høy kvalitet og med lave driftskostnader.

Oljekjeler spiller i dag kun en beskjeden rolle for forsyningssikkerhet og beredskap. Det er både ønskelig og mulig å bli kvitt også den fossile spisslasten for sette en strek over fossil oppvarming av bygg og bolig i Norge én gang for alle. Oslo kommune faset ut fossil oljefyring i alle sine 147 formålsbygg uten å ty til fossil fyringsolje som spiss- og reservelast. Spisslasten blir i dag tatt med biofyringsolje og strøm.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. juni 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås om utfasing av fossil fyringsolje i forsvarssektorens bygg. I 2006 ble det etablert et prosjekt for å redusere forbruksveksten av energi i forsvarssektoren gjennom energisparetiltak, og et program for konvertering av de største varmesentralene basert på fossil olje til mer miljøvennlige metoder. Forsvarsdepartementets målsetting med programmet er å redusere forbruket av fossil oljefyring med 70 prosent innen utgangen av 2016, det vil si fra 14 000 kubikkmeter til om lag 4 200 kubikkmeter fyringsolje. I 2013 var forbruket allerede redusert med 50 prosent i forhold til 2006-nivået. På spørsmål nr. 877 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Holmås om utfasing av fyring med fossil olje svarte klima- og miljøministeren 6. juni 2014 blant annet «Gjennom klimaforliket er det enighet om at fossil fyringsolje som grunnlast skal fases ut av alle statlige bygg innen 2018. I revidert nasjonalbudsjett (Meld. St. 2 (2013-2014)) varslet regjeringen at vi har som ambisjon å fase ut oljekjeler som grunnlast i Statsbyggs eiendommer innen utgangen av 2016. Regjeringen arbeider derfor med sikte på å fase ut oljefyring som grunnlast i Statsbyggs eiendommer innen utgangen av 2016 og som grunnlast i øvrige statlige bygg innen utgangen av 2018.» Ovennevnte program for konvertering av de største varmesentralene i forsvarssektoren vil bli videreført. Det arbeides i tillegg med utfasing av oljekjeler i mindre fyrhus. Det planlegges med å fase ut forsvarssektorens bruk av oljefyring som grunnlast innen utgangen av 2018.

SPØRSMÅL NR. 1048**Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Pål Farstad****Besvart 4. juli 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Barneavdelingen ved Kristiansund sykehus er i følge oppslag i Tidens Krav stengt i helgene.

Hva tenker statsråden om barnas situasjon når man ikke lenger har et døgnåpent tilbud gjennom hele uken?»

BEGRUNNELSE:

Barneavdelingen ved Kristiansund sykehus er stengt i helgene. For barn bosatt i Nordmøre og Romsdal og som trenger akutt behandling er Barneavdelingen livsnødvendig. Helgestenging innebærer at disse barna ikke har noe tilbud i deler av uken. Videre innebærer stengningen at det ikke er noe tilbud på barneavdelingene i tilknytning til fødsler som finner sted i helgene.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at forslaget om å endre driften ved barneavdelingen i Kristiansund til en 5-døgnspost ble vedtatt av styret i Helse Møre og Romsdal HF den 11. juni 2014, men tiltaket er ennå ikke iverksatt slik spørsmålsformuleringen kan gi inntrykk av. I eget vedtakspunkt (sak 2014/42 pkt. 4) ble det understreket at før tiltaket kan iverksettes, skal det gjennomføres en risiko og sårbarhetsanalyse

(ROS-analyse). Dersom det avdekkes uhensiktsmessige konsekvenser i denne analysen, skal det iverksettes kompenserende tiltak for å sikre kvalitet og pasientsikkerhet.

Helse Midt-Norge RHF har orientert meg om at barneavdelingen i Kristiansund har vært sommerstengt i 8 uker de siste 3 årene, samt i påskehelgene. I stengningsperiodene er det barneavdelingen Ålesund som har beredskap for hele fylket. På samme måte som ved sommerstengning, vil denne barneavdelingen ha beredskapsansvaret for hele fylket når omleggingen til 5-døgnspost iverksettes. Det er derfor ikke slik at barna i Nordmøre og Romsdal ikke vil ha et tilbud i helgene. Samtidig vil redusert vaktberedskap for legene i helgene kunne gi muligheter for utvidet tilgjengelighet på hverdager.

Når det gjelder forholdet til fødeavdelingen som stortingsrepresentanten peker på, har Helse Midt-Norge RHF forsikret meg om at dette også vil bli vurdert som en del av ROS-analysen. Jeg vil for øvrig understreke at flere av landets fødeavdelinger ligger ved sykehus som ikke har egen barneavdeling. Mangel på barnelege i vakt har først og fremst konsekvenser for hvorvidt avdelingen skal ta imot risikofødsler.

Jeg har tillit til at helseforetaket innretter sin drift på en hensiktsmessig måte der blant annet kvalitet og pasientsikkerhet tillegges nødvendig vekt.

SPØRSMÅL NR. 1049**Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Line Henriette Hemdal****Besvart 4. juli 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Når oljevirkksomheten avtar, trenger vi andre kilder til verdiskaping. Vi trenger innovasjon og nyskaping. H, Frp, KrF og V var enige om merknader og forslag i Innst. S. nr. 354 (2008-2009), som pekte på noen utfordringer i aksjeloven med tanke på nyskaping.

Vil regjeringen følge opp intensjonen derfra og sørge for at aksjeloven endres for å styrke rettsvernet for gründere i oppstartsselskap og dermed stimulere til flere nyetableringer i norsk næringsliv?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Innst. S. nr. 354 (2008-2009)(<https://www.stortinget.no/Global/pdf/Innstillinger/Stortinget/2008-2009/inns-200809-354.pdf>):

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det per i dag ikke eksisterer et tilfredsstillende lovverk når det gjelder gründere og gründerselskapers muligheter til å utvikle og kommersialisere ideer og oppfinnelser. Det kan synes som om det relativt sett svake rettsvernet for gründere i en nyskappingsbedrift kan virke kon-

traproduktivt når det gjelder nyskaping og innovasjon. Det synes derfor behov for å gjøre endringer i eksisterende lovverk, særlig aksjeloven, som vil innebære å gi gründere i oppstartsselskaper et forbedret rettslig vern og som dermed vil stimulere investorer til å satse på disse selskapene. En slik selskapsform skal ikke erstatte, men komme i tillegg til andre selskapsformer. Disse medlemmer viser til at problemstillingene knyttet til ovenstående bl.a. er ytterligere beskrevet i rapporten «SMB-bedriftenes tarv» fra 2005. Problemstillingen som reises er en vurdering av balansen mellom kreditorvernet og gründernes rettigheter og muligheter i en oppstartsfase. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med sak om tillegg i aksjeloven for å styrke rettsvernet for gründere i oppstartsselskap.»

Svar:

Spørsmålet er overført fra justis- og beredskapsministeren til meg.

Det er viktig å legge til rette for etablering og drift av lønnsom næringsvirksomhet som vi kan leve av i fremtiden. Dette er også en viktig del av regjeringens plattform for 2013-2017. Regjeringen vil arbeide for at næringslivet skal få gode generelle rammebetingelser, et forutsigbart skattesystem, bedre infrastruktur, mulighet til å ansette kompetente medarbeidere og tilstrekkelig tilgang til kapital. Dette er næringspolitikk som vil komme hele næringslivet til gode, også oppstartsselskaper.

Regjeringens arbeid med forenkling bidrar til å gjøre hverdagen enklere for oppstartsselskaper. Det er gjennomført en rekke forenklinger i aksjeloven og an-

dre lover som innebærer besparelser for disse. Revisjonsplikten er fjernet for små selskaper. Det er blitt betydelig enklere å etablere og drive selskaper gjennom elektroniske løsninger og god veiledning og støtte på altinn.no. Kravet i aksjeloven til aksjekapital er redusert, det er innført større frihet til å foreta utdelinger fra selskapet og enklere saksbehandlingsregler. Dette har bidratt til en betydelig økning i etablering av nye virksomheter og flere nyetablerte ser fordelene ved å velge aksjeselskap som selskapsform.

Store bedrifter, med dedikerte administrative ressurser, vil ofte enklere kunne tilpasse seg gjeldende bestemmelser og rammebetingelser enn små og nyetablerte selskaper. Det er derfor viktig å ha et spesielt fokus på små bedrifter når regler og rammebetingelser utformes. Jeg er samtidig opptatt av at eventuelle tilpasninger ikke må gå på bekostning av den nytten kreditorene og aksjeeierne har av felles lovkrav.

Stortinget har ved behandlingen av Dok. 8:52 S (2013-2014) bedt regjeringen om å vurdere om det bør utvikles et eget regelverk som etablerer småbedriften som en egen juridisk enhet, og i tilfelle hvordan det kan gjøres. I tillegg ber Stortinget om at rammebetingelser som er spesielt tilpasset små bedrifter, defineres.

Som en oppfølging av har jeg startet opp et arbeid for å finne ut om det kan la seg gjøre å utvikle et fornuftig regelverk som etablerer småbedriften som en egen juridisk enhet og definerer rammebetingelser som er spesielt tilpasset små bedrifter eller annen hensiktsmessig regulering som dekker det samme behovet. Det naturlige spørsmålet er hvilke reguleringer som faktisk er nødvendig for de minste selskaperne. Dette arbeidet vil også gavne gründere i oppstartsselskaper.

SPØRSMÅL NR. 1050**Innlevert 30. juni 2014 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 2. juli 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Flere private skoler som driver undervisning på videregående nivå innen verneverdige håndverksfag har nylig fått redusert sitt statlige tilskudd fordi voksne elever ikke kan regnes som fulltids elever. De har også fått beskjed om å tilbakebetale for mye i utbetalt støtte i foregående år.

Har statsråden planer om å rydde opp i denne saken slik at driften i disse skolene ikke trues?»

BEGRUNNELSE:

Handverksskolen på Dovre og Plus-skolen i Fredrikstad er blant annet rammet av den nye praktiseringen av forskriftene. De driver undervisning i fag som ingen andre underviser i som smedyrket, gullsmed og båtbygging. Samtidig er det slik at mange av elevene som går på disse skolene er eldre elever som kan ha brukt opp retten sin. Særlig slår det tungt ut på VG3 – nivå.

I juni fikk skolene varsel om redusert tilskudd fordi voksne elever ikke skulle regnes som fulltidselever lenger, samt pålegg om å tilbakebetale for mye utbetalt tilskudd for dette skoleåret, som sluttet 20.juni.

Vedtakene er dramatiske for både Handverksskolen og Plus-skolen fordi de allerede har tatt inn elever til nytt skoleår i august, også en del voksne, slik de har gjort siden oppstart i 2004. Hvis vedtaket blir stående, truer dette skoletilbudet.

Både plutselig varsel om tilbakebetaling, samt endret praktisering av forskrift for hvor mange elever som kan tas inn uten rett, oppleves som urimelig av skolene.

Svar:

Handverksskolen AS på Hjerleid og Plus-Skolen BA i Fredrikstad er godkjent og mottar statstilskudd etter privatskoleloven. Handverksskolen er godkjent for inntil 30 elever, og den har rett til å ta inn 30 voksne søkere uten rett til videregående opplæring. Plus-Skolen er godkjent for totalt 73 elever, og den har adgang til å ta inn 44 voksne søkere uten rett til videregående opplæring. Voksne elever må realkompetansevurderes av fylkeskommunen før de tas inn ved skolen, og denne vurderingen avgjør hvilke fag eleven kan ta. Elever som på bakgrunn av gjennomført realkompetansevurdering ikke følger fag- og timefordelingen fullt ut er å anse som deltidselever. For å sikre en korrekt beregning av statstilskuddet til skolen må deltidselever i henhold til regelverket for godkjente privatskoler omregnes til helårselever i forhold til årstimetallet for det aktuelle programområdet. Reglene om omregning av deltidselever har ligget fast i flere år, og det er ikke foretatt noen endret praktisering av regelverket. Utdanningsdirektoratet har imidlertid bedret sine kontrollrutiner, noe som innebærer at flere brudd på regelverket avdekkes.

Ifølge Utdanningsdirektoratets vedtak av 2. juni 2014 har Plus-Skolen AB rapportert inn reelle deltids elever som heltidselever, og det er utbetalt kroner 169 180 for mye i statstilskudd til skolen. Tilsvarende følger det av Utdanningsdirektoratets vedtak av 11. juni 2014 at Handverksskolen AS har rapportert inn deltids elever som heltidselever, og mottatt kroner 293 609 for mye i statstilskudd. I begge sakene har Utdanningsdirektoratet krevet for mye utbetalt statstilskudd tilbake. Disse vedtakene kan klages inn for departementet, og jeg kan derfor ikke gå nærmere inn i de konkrete sakene vedrørende Plus-Skolen og Handverksskolen.

